

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

De Regularibus, & Monialibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

omnino, prout supra, facienda, Sedique Apostol. referenda, ac probanda. Postea eadem S. Congregat. S. D. N. referente declarauit suae intentionis nunquam fuisse prohibere oblationem, receptionemque tabellarum, & imaginum huiusmodi, itaut approbantibus Ordinarijs secreto aliquo seorsum loco custodiri, ibidemque iam amota collocari, & asseruari possint, vt si quando Dominus talium virorum merita beatificationis, seu canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiusmodi sanctitatis qualescunque probationes Apostolicae Sedis iudicio tunc examinanda, refero Ego ipse in collectan. ad dictum cap. vlt. in fine, de reliq. q. venerat. Sanctor.

7. *Nulla etiam admittenda esse noua miracula, &c.* Vide Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 18. vers. miracula, Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 2. cap. 1. num. 21. met ipsum de officio, & potest. Episcop. part. 3. allegat. 97. num. 2. me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 12. cap. 3. q. 15. suppos. 2.

8. *Poste Episcopum examinare noua miracula hominis defuncti non canonizati, nec beatificati, & publicare, atque approbare absque Summi Pontific. auctoritate, antiqua dispositione text. in d. cap. vltim. ex nouiori dispositione huius decreti, tenui d. allegat. 97. ex num. 1. & postea in collect. ad d. cap. vlt. retuli me mutante decism fuisse dispositionem Concilij in presenti esse intelligendam tam de miraculis Sanctorum canonizatorum, quam etiam de miraculis persone non canonizatae, quod quidem decretum originale, & authenticum penes me asseruatur.*

Contra Philarch. de officio sacerdot. tom. 1. part. 2. lib. 3. cap. 9. vers. 5. Sanch. d. cap. 43. num. 2. Ioan. Baptist. Signium in tract. de reliq. q. vener. Sanctor. cap. 3. in princip. Domin. Ansoff. de sacrarum reliquiarum cultu. §. 22. num. 42. Iacob. de Graff. cons. 17. à nu. 26. sub tit. de senten. excom. existimantes hoc Concilij decretum agere de miraculis, & reliquijs, ac imaginibus Sanctorum canonizatorum.

9. *Nec nouas reliquias recipiendas, &c.* Nullo modo licere Episcopis approbare nouas reliquias, & eas publicè venerandas exponere, nisi denuò inuenirentur alicuius

Sancti iam pridem in Sanctorum numerum relati, resoluit Azor. in sit. moral. part. 1. lib. 9. cap. 8. quest. 8. Sanch. d. cap. 43. num. 10. & alij plures per me citati d. allegat. 97. num. 10. vbi num. 12. decism refero reliquias antiquas habendas esse in illa veneratione, qua hactenus fuerunt.

Episcopo competere in sua diocesi approbare reliquias Sancti ab Ecclesia canonizati, & illo approbante tanquam veras, & ad illum Sanctum pertinentes, posse absolute venerari, tradunt Philarch. d. cap. 9. ad finem, Soar. in 3. part. quest. 25. art. 6. disput. 55. sect. 2. vers. quare aliquis. Azor. d. quest. 8. Sanch. d. e. 43. num. 14. vbi etiam tenet posse Episcopum extra suam diocesim existentem absque aliqua Episcopi diocesis licentia illam approbationem facere, & facultatem concedere, vt in sua diocesi publica Reliquia collocentur venerande.

Et refert Sel. in selict. cap. 3. num. 11. fuisse decism in vna Viterbion. 26. Iunij 1627. ad Ordinarium spectare cognitionem quòd reliquia sint verae, & exponenda etiam in Ecclesijs Regularium, & interim facultatem eidem competere mandandi vt custodiantur in loco sibi bene viso, & apud se retinere clauas.

Nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo. Ad quemcunque alium etiam iurisdictionem quasi Episcopalem habentem praeter Episcopum non spectare miraculorum recognitionem, tradunt Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. decif. 563. in 1. edit. alijs resolut. 485. in 2. edit. & in decision. curia Archiepiscop. Neapolitan. decif. 397. num. 1. part. 4. Mari. Antonin. variar. resolut. lib. 1. resolut. 112. casu 22. Homobon. de Bonis d. tract. 12. c. 3. quest. 15. supposit. 2. Ego ipse d. allegat. 97. num. 9.

Adhibitis in consilium Theologis. Ergo tenetur Episcopus ad reliquiarum approbationem faciendâ Theologos consulere, & aliquos viros pios, & doctos, vt per Azor. in sit. moral. part. 1. lib. 9. cap. 8. quest. 8. Sanch. d. cap. 43. num. 15. Fagandez in quinque Ecclesiae precepta, precept. 1. lib. 1. cap. 4. num. 4. vbi addit quòd illorum sententia audita solius Episcopi erit decidere, quia Concilium in presenti tantum potest vt eos consulat, non vt suffragium ferant.

De Regularibus, & Monialibus.

Adem sacrosancta Synodus, reformationem prosequens, ea quae sequuntur, statuenda esse censuit.

De materia huius tituli ex professo tractarunt Nauar. per quatuor commentaria de regularibus, Fr. Erman. Roderic. tribus tomis omnes ferè Regulares quæstiones complectens, Fr. Ludouicus Miranda in manuali Prelatorum Regularium, & de sacris Monialibus, Thom. à Iesu Maria de statu monachorum, Fr. Ioan. à Cruce de statu Religionis, Laurent. de Portel. in dubijs Regularibus, Thom. San-

chez tom. 2. in precepta Decalogi, vbi de Religioso statu ac professione, Bartholom. à S. Fausto in thesauro Religiosorum, seu de tribus vobis solemnibus, Francisc. Soarez per integrum tom. 3. & 4. de Religione, Bonacin. de clausura Religiosorum, & penis eam violatis impositis, Fr. Bartholom. de Vecchis in praxi seruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs.

Regulares teneri ad obseruantiam Regulae, quam professi sunt.

C A P V T P R I M V M.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Generalis superior potest cum consensu Capituli sibi subditis aliqua efficere strictiora, & arctiora statuta.
- 3 A regula Ordinis ne recedatur curare debent superiores.
- 4 Superiores non possunt ea, quae ad substantiam Re-

gularis vita pertinent relaxare.

- 5 Ordinarius permittere debet tertiarias moniales S. Francisci sub obedientia Fratrum minorum quemadmodum antea fuerunt.
- 6 Tertiarias mulieres ad habitum tertie regulae recipere licet superioribus Regularibus sufficienti facultate ad id à Sede Apostol. fuffultis.

Quoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex monasterijs piè institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei splendoris, atque vtilitatis oriatur, necessarium esse censuit, quo facilius, ac maturius, vbi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina instauraretur, & constantius, vbi conseruata est, perseueret præcipere, prout hoc decreto, præcipit, vt omnes Regulares tam viri, quam mulieres,

res, ad Regulæ, quàm professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componant, atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ^a vt obedientia, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis pecuniaria vota, & præcepta, ad eorum respectiue essentialiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum conseruanda pertinentia, fideliter obseruent. ^b Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus & prouincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur, ^c cum compertum sit, ^d ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari, si enim illa quæ bases sunt, ^e fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conseruata, totum corruat ædificium necesse est.

^a Clemens. xlii. §. cum igitur, in pri- mis de verb. sign.

^b Cap. cum ad monaste- rium, de statu monac.

^c Cap. cum Paulus, 1. q. 10.

1. Vnde Nauarr. in cap. nullum 14. q. 2. num. 24. & 32. Et in cap. statimus 19. quæst. 3. num. 66. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. quæst. 73. art. 3. Et tom. 3. q. 29. art. 14. Ribadeneira pro defensione Societatis IESV cap. 18. Fr. Ludouicus Miranda in man. Prælat. tom. 1. quæst. 35. art. 4. Hieronym. Gabr. consil. 166. à num. 3. vol. 1. Hieron. Roder. in compend. q. reg. resol. 104. num. 22.
2. Et constantius, vbi conseruata est, perseueret.] Posse superiorem Generalem cum consensu Capituli sibi subditi aliqua efficere strictiora, & arctiora statuta pertinentia ad reformandam regulam promissam, & ad pleniorum eius obseruantiam, tradunt Nauar. commento 4. de Regularib. num. 40. Fr. Emman. q. regular. tom. 1. quæst. 44. art. 1. Azor. in sit. moral. part. 1. lib. 13. c. 8. q. 2. Barthol. à S. Fausto in Thesaur. relig. lib. 6. quæst. 113.
3. Omnisque cura, & diligentia, &c.] Vide Fr. Emman. q. regul. tom. 2. quæst. 4. art. 2. & quomodo Prælati in reformatione se habere debeant, ibidem q. 73. art. 4.
4. Ab eis non posse ea, quæ ad substantiam, &c.] Vide Fr. Emman. tom. 1. q. 26. art. 1. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 18. num. 390. & num. 396. vers. Oñauum.
5. Ordinarium permittere debere Tertiarias Moniales S. Francisci sub obedientia Fratrum Minorum, quemadmodum antè fuerunt, & efficere, vt professionem, trium solemniū votorum quamprimum emittant ex instituto Religionis S. Francisci, cui sunt adiectæ, si forte emerint, illasque intra septa monasterij claudere, nec eas cogere debere, vt habitum mutent, vel vt velo ni-

gro vtantur, si illarum Ordo id non requirat, refert decisum Armendar. in addition. ad recopil. legum Nauarre libro 2. titul. 18. l. 7. de religio. n. 57. Tertiariæ, quæ trium votorum substantialium professionem solemnem non emittunt, neque in clausuram se reducere volunt, omnimodè Episcopi cure, & iurisdictioni subiectæ sunt, & esse debent, ita Sel. in select. Canonie. cap. 8. num. 3. vbi refert sic fuisse decisum à S. Congreg. Episcop. in Pistorien. 20. Decembris 1616.

Tertiarias mulieres ad habitum tertiæ regulæ recipere licet superioribus Regularibus sufficienti facultate ad id à Sede Apostolica suffultis (Capuccinis exceptis) atque ad ipsos vestiendi eas officium pertinet, non autem ad habitum admittendæ, & recipiendæ sunt, nisi probata vitæ, ac bonis moribus prædita atque in ætate saltem 40. annorum constitutæ, quæ de proprio habeant, vnde sufficienter viuere possint, & non cum alijs viris, quàm cum confanguineis, vel affinis in primo tantum gradu sibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat, nisi de prædictis prævio examine diligentibus libi confiterit. Verum in huiusmodi habitu concedendo respectiue deferendo, omninò à velo supra caput, à pectorali, & à patientia abstinendum est, quinimo ea, quæ supradicta tria, vel aliquod ipsorum deferre deprehensa fuerint, illa dimittere etiam per censuras ecclesiasticas ab Ordinarijs locorum compellendæ sunt, eadem S. Congr. in d. Pistorien.

Regulares vtriusque sexus nihil habeant proprij, & vsus mobilium à superioribus conueniens permittatur, sub pœnis, vt ibi.

C A P V T II.

1 Doctores de materia cap. agentes.	de cellis suis post obitum.
2 Prælati Religionum est licitum concedere Religiosis peculium ad nutum superiorum reuocabile ad solus vsus honestos, & pios.	13 Monialibus illicitum non est habere de licentia Superioris quosdam redditus vitalitios.
3 Quid attento iure hodierno Concilij.	14 Casus singularis.
4 Cause rationabiles quæ ad concedendum aliquibus Religiosis peculium.	15 Religionum aliquarum consuetudo licita iudicatur.
5 Regulares vtriusque sexus non possunt tenere propria, sed omnia dare debent suis superioribus.	16 Religioso quando inuito superiore liceat aliqua comparare, vel retinere.
6 Superior nullus potest concedere monacho facultatem retinendi aliquid ad vsum irreuocabilem.	17 Bona stabilia ex nulla causa licet priuato Religioso possidere.
7 Propinarum abusus tollitur.	18 Regularibus non licet ex dispositione inferiorum Summi Pont. possidere, vel tenere agros, vel annuos redditus.
8 Eleemosyne, quæ per pactum sacristijs, & infirmarijs monasteriorum Monialium dari solent non prohibentur sicut propinæ.	19 Monachus factus Episcopus an habeat bonorum, seu fructuum dominium.
9 Moniales, & ceteri Regulares res etiam parui momenti vni proprias retinere non possunt.	20 Professio facta cum conditione de retinendo, seu habendo proprio, an valeat.
10 Monialibus minime licet proprium possidere.	21 Electio officialium, qui administraturi sunt monasteriorum bona, ad monasterij spectat superiores.
11 Moniales nec tanquam proprium possidere possunt quod suis manibus laborando acquirunt, vel eis à parentibus donatur.	22 Officiales electi pro administratione beneficiorum monasterij possunt redditus etiam extra monasterium conseruare.
12 Monialium nulli conceditur facultas disponendi	23 Moniales deputatæ à suis superioribus in officiales reddi.

- reddituum monasterij possunt eos administrare.
- 24 Decretum de rebus, & bonis Regul. non alien.
- 25 Officiales qui distributionem bonorum monasterij habent possunt amoueri.
- 26 Moniales à Capitulo sui monasterij in officiales electi possunt si eidem videbitur amoueri.
- 27 Officiales monasteriorum qui bona temporalia non administrant, non possunt ad nutum amoueri.
- 28 Procuratores monasteriorum Monialium de triennio in triennium mutari debent.
- 29 Peculium concessum Religioso debet esse moderatum.
- 30 Regulares quoad mobilia superfluitatem debent stare arbitrio superiorum.
- 31 Religiosus aliquid illicitè retinere inuentus quibus penis puniatur.
- 32 Voce actiua & passiuu priuatus quomodo intelligatur:

- 33 Largitio munerum vtriusque sexus Regularibus interdita.
- 34 Regulares vtriusque sexus, tam nouitij quam professi comprehenduntur sub Bulla, qua munerum largitio interdicitur.
- 35 Moniales velarè tam intra, quàm supra numerum absque dotali elemosyna nequaquam admitti possunt.
- 36 Monialium dotes anno probationis durante deponuntur.
- 36 Dotales elemosyna Monialium solui debent in are.
- 37 Dotales elemosyna apud Monialium consanguineos, vel affines nullatenus deponantur.
- 38 Depositu dotalium elemosynarum in his locis, in quibus non adsunt mercatores, aut banchi, fieri debent in manibus probi viri.

a Cap. 3. & cap. cum ad monasterium. de stat. reg.

Nemini igitur Regularium, tam virorum, quàm mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, * tanquam propria: aut etiam nomine conuentus, possidere, vel tenere, sed statim ea Superiori tradantur, conuentuique incorporentur. a Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsu fructum, vel vsu, administrationem, aut commendam. ß Administratio autem bonorum, monasteriorum, seu conuentuum, ad solos officiales eorumdem, & ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobiliu verò vsu ita Superiores permittant, vt eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat, & nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. * Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut conuictus fuerit, § is biennio actiua & passiuu voce priuatus sit, atque etiam iuxta sue regulæ, & Ordinis constitutiones puniatur.

- 1. Vnde Iacob, de Graff, in aureis decisib. p. 1. lib. 3. cap. 5. de Regular. ex num. 48. cum seqq. Fr. Emman. quæst. regular. tom. 2. q. 57. art. 2. & q. 47. art. 5. & q. 125. art. 4. & tom. 3. q. 29. art. 8. 10. & 12. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 3. collect. 319. & in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 340. part. 4. Fr. Ioan. à Cruce de stat. Relig. lib. 1. cap. 3. Franc. Leo. in thesaur. fori ecclesiast. part. 2. cap. 1. ex num. 41. Barthol. à S. Fausto in thesaur. Relig. lib. 8. Valer. Reginald. in praxi fori penitens. lib. 18. num. 397. cum seqq. Fr. Ludouic. Miranda in manual. Pralat. tom. 1. quæst. 28. art. 7. & de sacris Monialibus quæst. 9. Coriolan. de casibus referuatis part. 2. cas. 4. Portel. in dubijs Regularibus verb. peculium, Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum, Regularis, diffor. 9. Campanil. in diuers. iuris Canon. rubr. 12. cap. 7. & cap. 16. num. 71. cum seqq. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 22. ex num. 7. cum seqq. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 58. & 63. cum seqq. Laurent. de Perinis de subditio Relig. tom. 2. quæst. 2. de paupertate, Hieron. Roderic. in compend. quæst. regular. resol. 98. ex num. 7. metipsum de officio, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 103. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine ecclesiastico tract. 12. q. 15. suppo. 3. pag. 453.
- 2. Vtrum licitum sit Religionum Prælati concedere Religiosis peculium ad nutum superiorum reuocabile ad solos vsus honestos, & pios, idque ex causa legitima. Negant Felin. in cap. cum M. num. 26. vers. eadem reassumit, de constitut. Carol. Tapia in auth. ingressi C. de sacros. eccles. verb. ipso ingressu cap. 3. num. 54. per cap. ad monasterium, vers. prohibemus, de statu monach.
- Affirmant Nauar. commento 2. de Regularib. num. 14. 15. & 18. & commento 3. num. 27. & conf. 20. num. 5. de Regularib. in antiq. alias conf. 14. num. 5. de stat. monach. in nouis, Fr. Emman. quæst. regul. tom. 3. q. 29. art. 8. & in summ. tom. 2. cap. 31. num. 3. in iurto. Ludou. Beja respons. cas. conscient. part. 4. cas. 17. AZOR. institut. moral. part. 1. lib. 12. cap. 12. questione 1. Fr. Ludou. Miranda in manual. Pralat. tom. 1. quæst. 28. art. 8. Sanchez in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 22. num. 5. afferentes text. in d. cap. cum ad monasterium, interdicitur regulariter, & vniuersaliter concedere, Religiosis peculium, propter eorum importunitatem, & leues causas, fecus quando ex causis grauib. & iustis.
- 3. Sed dubium est, an hæc affirmatiua opinio stare possit

fit attento decreto Concilij in præfenti? Negant afferentes hic nihil noui iuris induci, sed solùm confirmari statuta iure antiquo. cap. 2. & d. cap. cum ad monasterium, de stat. monach. Nauarr. d. commento 2. num. 15. & 18. & d. conf. 14. num. 6. Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 3. cap. 5. num. 55. Fulu. Pacian. conf. 33. ex num. 99. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 3. dub. 2. concl. 2. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. quæst. 125. art. 4. in suo. Anton. Perez in comment. ad regul. sancti Benedicti cap. 33. num. 23. Petr. de Ledesma in summ. tom. 2. tract. de stat. Religios. in communi cap. 4. conclus. 3. dub. 13. Ludou. Beja d. part. 4. casu 17. in princip. Barthol. à S. Fausto in thesaur. Religios. lib. 8. quæst. 20. Fabr. de restitut. in 4. sentent. lib. 4. distict. 35. quæst. 2. disput. 45. cap. 5. num. 125. Tanner. in 2. 2. disp. 6. quæst. 3. dub. 4. numer. 108. Villalob. in sum. part. 2. tract. 35. dub. 30. num. 2. Ludou. Miranda in Manual. Pralat. tom. 1. quæst. 28. artic. 8. Fagundez in quinque Ecclesia præcepta tract. 2. lib. 8. cap. 6. num. 13. Hieron. Cened. de paupert. relig. dub. 9. num. 4. & seq. Laurent. de Perinis de subditio Relig. tom. 1. quæst. 2. cap. 2. §. 1. Sanch. d. cap. 2. num. 11. vbi num. 13. resoluit hodie licere ex iusta causa concedere cuiunque Religioso, licet non sit officialis Ordinis, administrationem aliquorum bonorum stabiliu nutu superioris amouibilem.

Contra Valent. 2. 2. disp. 1. quæst. 4. puncto 3. col. 2. corol. 4. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 31. num. 3. vers. lo toyero digo. Tapia in d. authent. ingressi, verb. ipso ingressu, cap. 3. num. 55. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. moniales, §. 2. Molin. de iustit. tract. 2. tom. 3. disput. 276. col. penult. vers. vtrum autem, Soar. tom. 3. de Relig. lib. 8. cap. 14. numer. 18. Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 4. dub. 5. num. 30. exitiantes huiusmodi peculium, quod attento iure communi, posse Religioso concedi, tenuit supradicta affirmantium opinio, iam non esse licitum.

Quæ & quotnam sint cause rationabiles, ob quas iuste aliquibus Religiosis peculium concedi possit, vide Barthol. à S. Fausto d. lib. 8. quæst. 32. Tapia d. verb. ipso ingressu, cap. 3. numer. 51. & 52. Sanchez d. cap. 22. ex num. 20.

Regulares vtriusque sexus non posse tenere propria, sed omnia dare debere suis superioribus, à quibus primo subueniendum est necessitatibus eorum, vel earum, quibus munera destinata fuerunt, reliquum verò conferendum in vsu monasterij, referunt decem Nauarr.

- Uarr. commento 2. de Regularib. num. 18. & in tract. de redditib. ecclesiast. quest. 1. num. 84. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 9. quest. 2. prop. fin. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 58. Franc. Leo in thesauro fori ecclesiast. p. 2. cap. 1. num. 41. Ego ipse d. alleg. 103. num. 3. & me non citato Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 340. numer. 12. & decis. 390. ex numer. 11. part. 4.
6. Vnde nullum superiore posse concedere Monacho facultatem retinendi aliquid ad usum irrevocabilem, tenent, Nauarr. consil. 47. nu. 2. sub tit. de Regularib. in antiq. alias consil. 15. num. 2. de statu monach. in nouis. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 194. Ego ipse d. alleg. 103. num. 4.
7. Propinarum abufum Monialibus soluendarum, non solum tolli, sed etiam grauissimis pœnarum, etiam censurarum comminatione prohiberi debet, pro ea tamen die, qua ad habitum monachalem admittentur puellae aliquid esculenti, vel poculenti modici valoris, & pro eisdem diei vsu dumtaxat elargiri vetitum non censetur, Sel. in select. Canon. cap. 16. num. 24. vbi refertur ita resolutum a Sac. Cong. Episcop. in Lusitan. 6. Iunii 1615. ad 2.
8. Eleemosynæ quæ per pactum sacristijs, & infirmarijs monasteriorum Monialium dari solent, non comprehenduntur in decreto, quo propinarum solutio per Moniales, dum ad habitum, vel ad professionem admittuntur fieri solita interdicitur, Sel. citato loco, vbi refertur ita decissum ab eadem Sac. Congr. in Vlixbonen. 5. Novembris 1616.
9. Moniales, & ceteros Regulares, res etiam parui momenti sibi donatas, aut alias acquisitas, vti proprias retinere non posse, sed superiores illas tradere debere refertur decissum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 77.
10. Monialibus minime licere propria possidere, & si quid legatum, relictum, datum, donatumve fuerint, vel earum labore, seu industria partum, tradi debere Abbatissæ, quæ ex eo primum Monialis ipsius, cuius causa id quaesitum est, necessitati providebit, reliquum conferendum in usum monasterij, asserit decissum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 75.
11. Moniales nec tanquam proprium possidere posse, quod suis manibus laborando acquirunt, vel eis à parentibus donatur, etiam quod monasterium esset pauperimum, resolutum refert Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 75. vbi num. 76. subdit hoc casu superiorem monasterij si illud pauperimum sit, debere primum providere donatariæ, vel ei quæ laborando acquirit, de necessarijs, quod reliquum est, in commune conferri.
12. Monialium nulli conceditur facultas disponendi de cellis suis post obitum, sed eæ dum vacauerint superiorum arbitrio alijs Monialibus in Ordine senioribus distribui debent, ita Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 1. tit. 10. num. 4. vbi refert decissum à S. Congr. Episcop. in Auerfana 26. Ianuarij 1604. Nam cellarum vacatio quotiescunque occurrerit per Monialium obitum, aut quemcunque alium casum, fieri debet illarum distributio alijs professione anterioribus Monialibus, ex eodem Aldan. loc. cit. num. 5. vbi dicit sic fuisse resolutum in Modenen. 10. April. 1615.
13. Monialibus illicitum non esse habere de licentia superioris quosdam redditus vitalitios, ex quibus possint vivere, & providere suis particularibus necessitatibus pro victu, & vestitu, ac alijs, quæ sibi à monasterijs non suppeditantur, & hoc casu illas non peccare, nec Conci. in præfenti, quod loquitur de redditibus, vti proprijs, & irrevocabilibus per Prælatum, & sine eius licentia distrahendis contrahentem tenent Cordub. in tract. casuum conscientia. q. 54. Nauarr. commento 2. de Regularib. num. 14. & 18. vers. ad quintum. Azor. d. p. 1. lib. 12. c. 9. q. 12. Sanch. in præcepta Decalogi. tom. 2. lib. 7. c. 23. num. 5. Hieron. Roderic. d. resolut. 98. num. 7. Fr. Ioan. à Cruce d. c. 3. dub. 2. Fr. Ludou. Miranda d. q. 9. art. 1. concl. 2. Soar. tom. 3. de Relig. lib. 8. c. 14. ex num. 12. Galet. in margarita casuum conscientie, verb. Monialis pen. Illustrif. D. meus Roder. à Cunha in comment. ad cap. ventum 33. num. 6. dist. 81. Ego ipse d. alleg. 103. num. 5.
- Vtrum autem Monialis, cui externus centum aureos ad suum libitum expendendos concessit, possit ex superioris licentia, aliam facultatem eos tradere, vt viginti sibi quotannis soluat, dum vixerit, atque ea defuncta centum illos aureos sibi retineat? Affirmant si ita concessi sint centum illi aurei, vt concedens noluerit dominium in monasterium transferri, sed omnino cedere in Monialis usum, & eadem Monialis acceptantis mens fuerit, Cordub. d. q. 54. dub. vlt. Veg. tom. 2. cap. 32. cal. 19. Fr. Emman. d. q. 47. art. 15. & in sum. tom. 1. cap. 90. num. 8. & 9. concl. 3. & 4. Sanch. d. lib. 7. c. 22. num. 16. vbi aduertit, quod quamuis Fr. Emman. d. c. 90. num. 9. & Veg. cit. loco, dicant hodie attento Tridentino non licere Monialis redditoribus suis, loquantur iuxta suam sententiam, qua tenent ius commune correctum esse per hoc decretum.
- Licitam esse aliquarum Religionum consuetudinem, in quibus ex superiorum licentia certi annui redditus cuiuslibet Religioso assignantur ad victum, & vestitum, ita vt si deest aliquid, ipsi querant; si autem superest, applicent pijs, & religiosi vsibus, dummodo Religiosi non excedant limites licentiæ illis concessæ, & parati sint informationi legitime faciendæ obtemperare, tenent Nauarr. consil. 3. num. 26. 27. & 32. Tapia d. verb. ipso ingressu. c. 3. num. 45. & 59. Sanch. d. c. 22. nu. 14. vbi respondet ad c. 1. supra proximum.
- Superiore quantumvis requisito necessaria Regularibus negante, vel subtrahente, etiam quia monasterij facultates non suppetunt, si præfata necessitas sit ad indiuidui sustentationem, licere ipsis clam, vel eo inuito illa sibi comparare, seu retinere, refertur decissum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 81. & 83.
- Nec deinceps liceat superioribus bona stabilia, &c.] An ex superioris licentia ulla aliqua de causa magna vilitatis, vel necessitatis monasterij, aut Ordinis liceat priuato Religioso bona stabilia possidere? Negant Petrus Nauar. de resolut. lib. 3. cap. 1. num. 180. Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. q. 29. art. 12. Quarant. in summa Bullarj, verb. eius referuatus, & alij, quos refert, & sequitur Barthol. à S. Faust. in thesauro Religiosorum lib. 3. quest. 31.
- Et ideo non licere Regularibus ex dispositione inferiorum Summi Pontificis possidere, vel tenere agros, annuos redditus, vel bona immobilia, superflua, ac proinde si propter talem licentiæ possideant, non excusari à culpa, nec à pœna, ipso iure incurrenda, refertur decissum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 64. & 65.
- An Monachus factus Episcopus habeat bonorum, seu fructuum, dominium, & proprietatem? dixi de officio & potest. Episcop. p. 3. alleg. 114. num. 19. cum seqq. & ibi citatis addo Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 340. num. 10. part. 4.
- Vtrum autem professio facta cum conditione, pacto, seu modo, de retinendo seu habendo proprio inualida sit, dixi in collect. ad cap. vlt. qui clericis, vel vouentes, & ad dict. cap. 2. num. 2. de statu monachor. & ibi citatis addo Aloyf. Ricc. d. decis. 340. num. 11. p. 4. Fr. Bartholom. de Vecchis in praxi seruanda in admittendis ad Religionis statum nouit. disp. 13. dub. 1. num. 11. Hieron. in compend. quest. regul. resolut. 101. num. 58.
- Administratio autem honorum, &c.] Electionem officialium, qui administraturi sunt monasteriorum bona, ad monasterij spectare superiores, & ideo licet Episcopus sit eius superior, ipsos tamen posse eligere officiales, resolutum dicit Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 85.
- Officiales electos pro administratione beneficiorum monasterij à superioribus eiusdem posse, provt magis expedire videbitur, redditus ipsorum monasteriorum in loco conuenienti etiam extra monasterium conseruare, & de eisdem ministrare pro tempore necessitatis ipsis Monialibus, refertur decissum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 86.
- Moniales deputatas in officiales reddituum monasterij à suis superioribus, eos admittitrate posse, resolutum asserit Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 88.
- De rebus, & bonis Regularium non alienandis extat decretum S. Congreg. Concilij S. D. N. Urbani VIII. iussu editum incip. S. Congreg. sub dat. 7. Septembris 1624. & pu-

- & publicatum die 16. eiusdem mensis, quod refert Castellin. de elect. c. 20. pag. 456.
25. *Ad nutum superiorum amovibiles.* Qui scilicet distributionem bonorum habent. nam alios amovere non posse refert decimum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 88. vbi subdit secus esse si administrationes huiusmodi darentur in titulum, tunc enim admitterentur etiam illorum resignationes, etiam in fauorem in forma Digni, & pro expressis eiusdem Ordinis professis.
26. Moniales illas, quæ à Capitulo sui monasterij in officiales huiusmodi eligi solebant in administrationem bonorum immobilium dicti monasterij, si dicto monasterio visum fuerit, amoueri posse dicit resolutum Armendar. d. loco num. 89.
27. Licet administrantes bona temporalia monasteriorum, & officiales possint amoueri ad nutum superiorum ex hoc text. in eo tamen non comprehenduntur officiales, qui bona temporalia non administrant, sed hoc relinquuntur dispositioni iuris communis, & statutorum Religionis, refert decimum Armendar. d. l. 7. de Relig. numer. 90.
28. Procuratores monasteriorum Monialium de triennio in triennium mutari debent, Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 4. tit. 2. num. 10. vbi dicit resolutum in Orion. 31. Iulij 1615.
29. *Nihilque superfluum in ea sit.* Peculium concessum Religioso debere esse moderatum, & non superfluum, dicit Sanch. d. cap. 22. num. 17. vbi nu. 18. quarit, & resoluit, qua superfluitatis culpa liberari valeant Religiosi amplissimos redditus habentes.
30. Arbitrio, & præfinitioni superiorum stare debere Regulares quoad mobilium superfluitatem, & conuenientiam, nisi de excessu arbitrij constiterit, habita tamen ratione personæ, officij, & Regularis status, paupertatis, quam professi sunt, etiam ceterarum iidem qualitatum, refert decimum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 84.
- An Religiosus sit proprietarius, qui de licentia superioris multa superflua respectu sui status possidet; vide Barthol. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 8. q. 95.
31. *Quid si quis aliter, &c.* Vide Nauarr. in cap. non dicitur 12. quæst. 2. notab. 1. num. 33. 41. 48. cum segg. & in cap. nullum 18. quæst. 2. num. 3. cum segg. Ludouic. Beia respons. casuum conscientie, part. 3. cas. 36. fol. mibi 380. & p. 4. cas. 17. fol. 418. & cas. 32. fol. 458. in edit. Vlixbonen. Barthol. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 8. quæst. 198. num. 2. vbi subdit hanc penam aperte iudicis sententiam postulare, idem asserit Sanchez d. lib. 7. cap. 20. num. 13. vbi etiam tenet hanc penam non incurrì à dantibus, quamuis hi peccent contra paupertatis votum, sed à retinentibus. Quibus alijs pœnis subiaceat Religiosus proprietarius, tradunt Coriolan. de casib. resolu. part. 2. cas. 4. num. 26. & 27. Sanch. d. cap. 20. ex num. 11. Barthol. à S. Fausto d. quæst. 198. Ego ipse in collect. ad cap. cum ad monasterium, num. 5. & 6. de stat. monach.
32. *Is biennio actiua, & passiva voce priuatus sit.* Religiosum priuatum voce actiua, & passiva iuxta hoc decretum omni iure dandi vocem ad aliquem actum faciendum in Capitulo, & iure patendi vocem datam de ipso à Capitulo, Conuentu, vel Collegio, quoad ea, quæ sibi sunt oneri, & pœne, priuatum ceteri consulerunt Nauarr. conf. 6. de elect. in antiq. alias consuetiam 6. de verb. signif. in nouis, refert Sayr. in florib. decif. sub illo tit. de elect. decif. 6.
- De largitione munerum vtriusque sexus Regularibus interdicta extat constitutio Clementis VIII. quæ incip. Religiosè. sub dat. 13. Kal. Iulij 1594. quam referunt, & late explicant Quarant. in summa Bullar. verb. munerum largitio, Fr. de Soufa in speciali tract. de largitione munerum, Bartholom. à S. Fausto in thesauro Religios. lib. 8. quæst. 199. cum multis segg. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum, verb. munera, differ. 1. Bonacin. variar. tract. disp. 3. de largitione munerum Regularibus vtriusque sexus interdicta.
- Regulares vtriusque sexus, & tam nouitij, quam professi comprehenduntur sub constitutione Pontificia, qua munerum largitio interdicatur, ex Sel. in select. canon. c. 33. num. 11. vbi refert sic fuisse resolutum à sacra Congregatione Episcoporum in S. Seuerini 23. Iulij 1603.
- Moniales velate, tam intra, quam supra numerum, absque dotali elemosyna nequaquam admitti possunt, huiusmodi autè elemosynæ dotales, etsi sint Monialium, vel Conuersarum intra numerum existentium, emissa ab eis professione expendi possunt in vsus communes necessarios monasterijs, supernumerariorum autem dotes, post earundem professionem omnino in emptionem bonorum stabiliū monasterij commodo conuertì debent, ita refert decimum Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 3. tit. 10. num. 19.
- Monialium dotes anno probationis durante deponuntur iuxta formam in decreto generali præscriptam, professione verò emissa in bonis stabilibus, siue censibus, ad monasterij vtilitatem implicentur, vt per Aldan. citato loco.
- Dotales elemosynæ Monialium solui debent in ære, neque assignatio bonorum stabiliū, aut censuum permittitur, Aldan. d. tit. 10. num. 20. vbi dicit resolutum per S. Congregat. Episcop. in Camerinen. 28. Martij 1588.
- Dotales elemosynæ apud Monialium consanguineos, vel affines nullatenus relinquantur, sed antequam puellæ habitum suscipiant, deponantur actualiter apud mercatorem, vel penes aliam personam fidei, & facultatibus idoneam, vt statim professione emissa in emptione bonorum stabiliū, aut annuorum reddituum illi co implicentur, Aldan. d. tit. 10. num. 22. vbi dicit decimum à S. Congreg. Episcop. in Lusitan. 6. Iunij 1615. ad 3.
- Deposita dotaliū elemosynarum in iis locis, in quibus non adsunt mercatores, aut banchi, fieri debent in manibus probi viri, & facultosi, qui ad omne mandatum Monialium, & absque aliqua exceptione eam solutum se obliget, Aldan. d. tit. 10. num. 23. vbi testatur ita resolutum à S. Congreg. Episcop. in Camerinen. 15. Martij 1594.

Omnes Conuentus, seu monasteria Mendicantium (Capuccini exceptis, & Minoribus de Obseruantia) possunt retinere, & possidere bona immobilia, & in omnibus monasterijs tam virorum, quam mulierum constituatur numerus, qui ex redditibus proprijs monasterij sustentari possit, vel ex consuetis elemosynis monasteria noua non erigantur, nisi cum licentia Episcopi.

CAPVT III.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Minores de Obseruantia, & Capuccini sunt incapaces hereditaria successione.
- 3 Ecclesia Fratrum Minorū nō potest validè institui.
- 4 Conuentui Fratrum Minorum an possit legari.
- 5 Bona delata Religioso, qui validam professionem emisit in Religione incapaci, acquiruntur ventenibus ab intestato.
- 6 Moniales S. Clare non comprehenduntur in hac exceptione.

- 7 Moniales omnes cuiuscumque Ordinis bona stabilia in communi habere possunt.
- 8 Congregatio totius Societatis IESV cessit cuiunque iuri prouenienti ex hoc decreto.
- 9 Quoad hoc, ut possit habere, & perpetuo possidere stabilia.
- 10 Societas IESV est capax acquisitionis stabilium ad effectum vendendi.
- 11 Regularis ex indulto à Religione Fratrum Minorum de Obseruantia ad tertium Ordinem S. Francisci ex legitima causa translatus recuperat ius succedendi.
- 12 Religio Hierosol. qualiter bona alienare possit.
- 13 Superiores monasteriorum possunt ex fructibus bonorum pingues elemosynas facere.
- 14 Regularibus vendere non conuenit stabilia ad effectum emendi census.
- 15 Domus professæ Societatis IESV comprehenduntur in prohibitione de rebus Regul. non alienandis.
- 16 Religio Theatinorum an comprehendatur.
- 17 Numerus ille Religiosorum in monasterijs conseruari debet, qui ex redditibus, vel consuetis elemosynis commodè sustentari valeat.
- 18 Pius V. idem statuit.
- 19 Gregorius XIII.
- 20 Clemens VIII.
- 21 Paulus V.
- 22 Gregorius XV.
- 23 Urbanus VIII.
- 24 S. Congreg. Regularium.
- 25 S. Congreg. Concilij.
- 26 Monialis sufficienter dotata an possit admitti cum sua dote ultra numerum.
- 27 Monasteria non eriguntur sine Episcopi in cuius diocesi erigenda sunt licentia prius obtenta.
- 28 Episcopi cōsensus non sufficit in erigendis Regulariū monasterijs, nisi etiam Papæ auctoritas accedat.
- 29 Monialium monasteria erigi & edificari debent seruatis eisdem solemnitatibus, quæ seruantur in erigendis Religiosorum monasterijs.
- 30 Vicarius generalis non potest absque speciali mandato cōcedere licentiā edificandi noua monasteria.
- 31 Carmelita discalceati de sola licentia Ordinarij possunt noua construere monasteria.
- 32 Monachi Congreg. S. Mariæ Fulienfis.
- 33 Clerici Regulares S. Pauli decollati.
- 34 Monasteria in posterum erigi non possunt nisi seruatis, &c.

Concedit sancta Synodus omnibus monasterijs & domibus tam virorum, quam mulierum & mendicantium ^a, & exceptis domibus Fratrum sancti Francisci Capuccinorum, & eorum qui Minorum de Obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica familia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. ^b In prædictis autem monasterijs, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, ^c is tantum numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis commodè possit sustentari, ^d nec de cætero similiq̃ loca erigantur sine Episcopi, in cuius diocesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

^a Cap. exijt. qui feminat. §. porro. de verb. signif. in 6.
^b Conc. Arel. 4. c. 8. Conc. Maguntiacū c. 19. c. 1. & c. auctoritate de instit. cap. quoniam vt ait, de vita & honest. cler. c. vni §. sane vt hoc. de stat. reg. in 6.

1. **V**ide Nauarr. de orat. cap. 22. num. 82. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 3. quæst. 29. art. 14. AZOR. instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 23. quæst. 8. Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 4. Fr. Ludou. Miranda in man. Prelat. tom. 1. q. 11. art. 6. & q. 28. art. 1. D. Hieron. Venero, y Leyua de examine Episcoporum, lib. 6. c. 13. à princ.
2. **a** Exceptis domibus Fratrum S. Francisci, &c.] Minores Obseruantia, & Capuccinos esse incapaces hereditariæ successioni, siue ex testamento, siue ab intestato, tenent Quésada in suis quæst. var. cap. 22. num. 25. Sanchez in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. c. 25. num. 4. Nec per fideicommissum vniuersale posse heredes institui, tradunt Cordub. in reg. S. Francisci cap. 6. q. 11. puncto 1. Fr. Emman. tom. 2. q. 78. art. 2. Sanchez dist. cap. 15. num. 5. Quamuis adijciatur claus. vt hereditas vendatur, & in necessaria illis pretium cedat, adhuc institutionem protus non valere, tenent Bald. Card. Anch. Felin. Dec. Gualdenf. Montalu. Anton. Gabr. & alij, quos refert, & sequitur Sanc. d. cap. 25. nu. 10.
3. **Nec Fratrum Minorum Ecclesiam posse validè heredem institui, resoluit Quésada d. cap. 22. nu. 19. Cordub. d. puncto 1. AZOR. instit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 23. quæst. 15. Sanch. d. cap. 25. num. 14.**
4. **Virum autem Conuentui Fratrum Minorum possit legari: latè disputat Sanch. d. lib. 7. c. 26. per tot.**
5. **Bona delata Religioso, qui validam professionē emisit in Religione incapaci, nulla facta eorum dispositione, acquiruntur venientibus ab intestato, etiam si postea ex indulto translatus sit ad Religionem capacem, quia quoad bona iam delata successioni secundæ Religionis capax, ad quam fuit translatus, locus amplius non est, nec bonorum renunciatiōi. Sel. in selectis Canon. cap. 22. num. 5. vbi ita fuisse decisum refert sub die 17. Junij 1617.**
6. **In hac autem exceptione Fratrum Minorum de Ob-**

seruantia non comprehendj Moniales S. Clare refert decisum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra fol. 158. num. 3. Nam Moniales omnes cuiuscumque Ordinis bona stabilia in communi habere posse, non obstant earum regula, resoluit Sel. in selectis Canon. cap. 16. num. 3. vbi refert ita decisum à S. Congreg. Episcop. in Parmen. 16. Ianuarij 1596.

Congregationem totius Societatis IESV de anno 1565. cessisse cuiunque iuri prouenienti ex concessione Concilij in præfenti ad habenda bona immobilia in communi in domibus professorum, vel eorum Ecclesijs, refert Sanchez in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 18. num. 11.

Et hanc renunciatiōem intelligi quoad hoc, ut possit habere, & perpetuo possidere stabilia, non autem, ut capiat ad vendendum, consulit Menoch. consil. 1014. num. 28. quem probat, Rot. in Romana legati 10. Maij 1617. coram bona memor. Buratto, inter eius impressas decif. 245. num. 17. & ideo hanc Societatem, & domum esse capacem acquisitionis stabilium, ad effectum illa vendendi & ex eorum pretio proprijs necessitatibus prouidentis tenuerunt Mandos. de primilog. ad instar, §. 11. nu. 12. Gabr. consil. 28. in princ. & num. 6. & 12. lib. 1. Iul. Negron. in comment. regularum contrar. diu. Societatis part. 3. sub num. 7. pag. 76. Buratt. d. decif. 245. num. 16.

Regularis ex Indulto à Religione Fratrum Minorum de Obseruantia ad tertium Ordinem sancti Francisci ex legitima causa translatus recuperat ius succedendi in bonis sibi ex testamento, vel ab intestato post translationem delatis, vt per Aldan. in compendio Canon. resolut. lib. 3. tit. 8. num. 12. vbi testatur ita resolutum in Laitonen. 22. Ianuarij 1622.

Religionis Hierosolymitanæ in bonorum alienatione, que

- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

- quæ eis obueniunt per successionem suorum militum defunctorum, non est deneganda facultas, iuxta decretum de non alienandis, Aldan. d. tit. 8. numer. 14. vbi dicit decifum in *Meleuitana* 22. *Ianuarij* 1628.
13. Superiores monasteriorum, non obstante decreto de rebus Regularium non alienandis, possunt ex fructibus bonorum pingues eleemosynas facere, puta decem rubiorum triuci, & similibus, quia fructus non comprehenduntur in dicto decreto, Sel. in *select. Canon. cap. 18. num. 3.* vbi dicit ita resolutum in *nullius* 18. *Septembris* 1627.
14. Stabilia Regularibus vendere non conuenit ad effectum emendi census, ex Sel. *citato loco. in Spoletana* 12. *Martij* 1619. nec pro fabrica monasterij in *Messana* 12. *Martij* 1619.
15. Domus professa Societatis I E S V comprehenduntur in prohibitione nuper edita, de rebus Regularium non alienandis, Aldan. d. tit. 8. num. 15. vbi testatur decifum *sub die* 31. *Iulij* 1627.
16. Religio Clericorum Regularium Theatinorum, quãdiu institutum nihil bonorum stabiliu possidendi retineat quoad bona immobilia non comprehenditur in prohibitione nuper edita de rebus Regularium nõ alienandis, Aldan. d. tit. 8. num. 16. vbi ait sic decifum de anno 1625.
17. *¶ Is tantum numerus constituatur, Scilicet* Vide Nauarr. de *redd. ecclesiast. quest. 1. monitu* 62. Quarant. in *summ. Bullar. verb. monasteria Monialium*, pag. mibi 359. Fr. Einman. *questio. regul. tom. 2. quest. 48. art. 1. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. moniales* §. 6. pag. 156. Piafec. in *simili praxi* p. 2. cap. 3. num. 55. Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 13. cap. 9. q. 1.* Aloyf. Rice. in *praxi aurea resol. 202.* Campan. in *diuers. iuris Canonici rubr. 12. cap. 16. num. 7. & 14.* Fr. Ludou. Miranda in *fine Manualis Pralat.* vbi de sacris Monialibus, *quest. 8. art. 6.* in eiusdem de officio, & potestate Episcopi p. 3. allegat. 98. ex quo loco multa me non citato desumpfit Aloyf. Rice. in *decisionib. Cur. Archiep. Neapolit. decis. 219. part. 4.*
18. Pius V. in sua constitutione incip. *Circa pastoralis officij. sub dat. 4. Kal. Iunij* 1566. districte precipit ne plures Moniales in eorum monasterijs recipiantur, & admittantur, quàm ex proprijs redditibus ipsorum monasteriorum, vel consuetis eleemosynis commodè sustentari possint, refero Ego ipse d. alleg. 98. num. 2.
19. Gregorius XII I. in sua constit. incip. *Deo sacris*, de anno 1573. iniunxit Ordinarijs, vt præfatam statuam numerum in monasterijs sibi subiectis, & etiam exemptis, tradidit Piafec. *dist. p. 2. cap. 3. num. 55. in fine.* quem refero Ego ipse d. alleg. 98. num. 3. Ex qua colligit Nauarr. in *cap. statuimus* 19. q. 3. num. 57. *vers. tertio nota.* Sanch. d. lib. 7. cap. 23. num. 3. Ego ipse d. alleg. 98. num. 3. in fine. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 12. cap. 3. q. 15. *resol. 3. pag. 455.* subdit Ordinarios locorum sub pena peccati mortalis ad id faciendum obligari.
20. Clemens VIII. in decretis de reformat. Regular. incip. *Nullus omnino*, §. 14. *sub die* 25. *Iulij* 1599. vt refert Quarant. *verb. monasteria & Conuentus*, pag. mibi 421. idem præcipit, & mandat, videlicet, vt in vnoquoque Conuentu Fratrum is tantum deinceps constituatur, & in posterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosynis, alijsve quibuscunque obuentibus in commune, vt præfertur, conferendis, commodè possit sustentari, redditus verò, & supradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter asseruentur.
21. Paulus V. plura circa hoc facta in decreto de certo Religiosorum numero cuiusque monasterio, Conuentui, ac Domui Regulari præfigendo, incipien. *Santissimus*, *sub dat. 4. Decembris* 1605. quod fuerunt Quarant. loco proxime citato, pag. 432. & Castellin. in *addit. ad tract. de elect. pag. mibi* 502.
22. Gregorius XV. approbante S. Congregatione Illustrissimorum DD. Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium præpositorum *sub die* 17. *Augusti* 1621. reuocat licentias à Paulo V. concessas erigendi novos Conuentus, volens quod de cetero non erigantur, nisi in eo saltem duodecim Fratres ac Monachi, seu Religiosi habitare, atque ex redditibus ipsorum monasteriorum, & consuetis eleemosynis commodè sustentari possint.
- S. D. N. Urbanus VIII. per suum Breue *sub dat. 28. Augusti* 1624. multa tulit circa modum erectionis nouorum Conuentuum, in quo reuocat licentias quas cunque concessas contra tenorem decreti Gregorij XV. prohibens sub pena excommunicationis, ne facultatum per ipsum reuocatarum, seu annullatarum, seu alio quouis prætextu, seu causa possint finiri, & absolui, refert Castellin. in *addit. ad tract. de elect. pag. 501.*
- Ordinationem S. Congregationis Regularium de nõ recipiendis vitra numerum præfixum, refert Piafec. d. cap. 3. num. 55. in fine. & Campan. d. e. 16. num. 14. ac Ego ipse d. alleg. 98. num. 4.
- Nouissime sacra Congregatio Concilij Trid. in decretis de celebratione Missarum, *sub die* 21. *Iunij* 1625. editis, post ordinationem traditam ad sciendum quot redditus, & eleemosynas monasteria habere debeant, vt ex illis sustentari possint, sic ait: *deinceps vno monasterium, Conuentus, Domus, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiatur, nisi præter alia ad id requisita in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis detrahis omnibus, vt supra, detrahendis competenter sustentari valeant ad præscriptum decreti Gregorij XV. hac de re editi. Alioquin monasteria, & loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, vt supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & alia non inhabitauerint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimoda iurisdictioni subiecta esse intelligantur.*
- Super quibus decretis postea eadem sacra Congregatio, S. D. N. Urbano VIII. approbante, aliquas edidit declarationes, quas originales, impressas quoque in typographia Camerali vidi de anno 1626. declarauit, vbi hæc numeri præfixio facta iam fuit in vim similis decreti sanctæ memoriæ Pauli V. absque tamen computatione reddituum cuiuscunque Religiosi, esse iterum faciendam, seruata forma vltimi decreti hac de re editi. Declarauit etiam nouitios ad habitum Regularem admissos, posse admitti ad professionem in monasterijs, in quibus habita, vt supra, præfixione numeri, commodè ali non possunt, si aliã habiles existant, ac deinde in aliquo alio monasterio eiusdem Religionis collocandos esse, vbi commodè ali possint. Denique censuit supradictum decretum, vbi cauetur, vt nullibi recipiantur Conuentus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita vt alioquin subsint iurisdictioni ordinariæ comprehendere eas Religiones, quæ non consueuerunt onera Missarum accipere, vt sunt Religiosi Capuccinorum ac Societatis Iesu, pariterque habere locum tam in Italia, ad quam est restrictum, quàm extra Italiam.
- Cùm expletus est numerus personarum Religiosarum, quæ ali possunt ex annuis redditibus monasterij, an possit aliqua sufficienter dotata cum sua dote supra illum numerum admitti? Affirmant Nauarr. de *redditis quest. 1. monitu* 62. Soar. de *Relig. tractat. 3. lib. 4. cap. 9. nu.* 17. Valer. Reginald. in *praxi fori penitent. lib. 23. num.* 194. Sanch. in *præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 23. num. 4. vers. tertia*, aduertentes textum in præfenti prohibere ne, quando monasterium plures sceminas alere non potest, quàm in eo iam sint, admittantur alie sine dote. expensis monasterij alende; & notat Sanch. d. num. 4. *vers. secunda conclusio*, quod quamuis attento iure antiquo *cap. vnici* §. sane, de *statu Regular. lib. 7. professio* Monialis recepta in monasterio non Mendicantium, vitra numerum earum, quæ ex redditibus monasterij, & consuetis eleemosynis, absque penuria sustentari valerent, esset irrita, hodie tamen locum non habet, quia consuetudine abrogatum est, cum compertum sit plures sæpe admitti, nec vnquam nostris temporibus auditum sit in controuersiam verti valorem professionis, ne dum illam irritari.
- ¶ Nec de cetero similia loca, Scilicet* Vide Franc. Emman. *quest. regul. tom. 1. quest. 23. art. 7. & tom. 2. quest. 49. artic. 3.* Zerol. in *praxi Episcopali* p. 1. *verb. monachi* §. 1. & 2. Piafec. in *simili praxi* part. 2. cap. 3. num. 47. Vgolin. in *tract. de potestate*

stata Episcopi cap. 20. §. 6. Fr. Joan. à Cruce de statu Relig. lib. 7. cap. 8. Aloyf. Ricc. in decisionibus Curie Archiep. Neapol. part. 1. decis. 182. num. 4. & part. 2. decis. 77. Campan. in diuersor. iuris Canon. rubr. 12. cap. 13. num. 80. & Sr. Fr. Ludou. Miranda in manual. Pralat. tom. 1. quest. 33. art. 1. conclus. 3. Erasim. à Cochier de iurisdic. Ordinarij in exemptis part. 1. quest. 36. & part. 2. quest. 45. num. 36. Nouat in singular. conclus. 10. Hieron. Venero, y Leyua in examine Episcoporum lib. 6. cap. 10. ex numer. 1. metipsum de offic. & potest. Episcopi part. 2. alleg. 26. ex num. 3.

28. In erigendis Regularium monasterijs non sufficere consensum Episcopi, nisi etiam Summi Pontificis auctoritas accedat, probat text. in cap. 1. de excessibus Palat. lib. 6. & in cap. vnic. de relig. homibus eod. lib. quorum dispositionem non esse abrogatam per Concil. Trident. in presentibus decem referunt Zerol. d. §. 2. & Campan. d. num. 80. in fine, ac Ego ipse d. alleg. 26. num. 4.

Contra Sorb. in compend. Mendicantium, verb. edificare, in sua annotat. vers. circa, §. 20. & Fr. Emman. d. quest. 49. art. 3. existimantes Episcopi tantum licentiam esse necessariam.

29. Bulla Clementis VIII. incip. Quoniam ad institutum 99. sub dat. Romae 23. Iulij 1603. in qua habetur quomodo locorum Ordinarij Regularibus licentiam possint impartiri novos construendi Conuentus, habet etiam locum circa erigenda monasteria Monialium, debent enim eadem solemnitates seruari in illis edificandis, sicut in illis

Regularium, ita Sel. in solut. canon. cap. 90. num. 4. vbi testatur sic resolutum sub die 19. Decembris 1620.

Vicarius generalis non potest absque speciali mandato concedere licentiam edificandi noua monasteria, & Conuentus in loco suae diocesis ex eo, quia est de maioribus, Sel. d. loco, vbi refert decem sub die 11. Iulij 1620.

Fratres igitur Ordinis Carmelitarum discalceatorum obtinuerunt vt vbique de sola licentia Ordinarij possent noua construere monasteria ex constit. 10. Pauli V. incip. Ad Ecclesia, de anno 1605.

Monachi Congregationis B. Mariae Fulienfis ex concessione eiusdem Pauli V. constit. 51. incip. Ministerio, de anno 1608. idem obtinuerunt.

Superiores Congregationis clericorum Regularium S. Pauli decollati ex concessione eiusdem Pauli V. constit. 64. incip. Ecclesia, de anno 1610. idem quoque obtinuerunt, quae omnia ex meo tract. de offic. Episcopi. vbi supra. illo non citato mutuatus fuit Aloyf. Ricc. dicit decis. 168. part. 4.

Sed haec monasteriorum, aliorumque locorum Regularium quorumcumque nouorum erigendi, seu instituenti, captorumque finiendi facultates reuocatae sunt, & illa in posterum erigi prohibentur, nisi seruatim constitutionibus Clementis VIII. & Gregorij XV. & Concil. Trident. in hoc decreto, ac cum licentia Ordinarij, ita S. D. N. Urbanus VIII. constit. 25. incip. Romanus Pontifex, 28. Augusti 1624.

De clausura, & obedientia semper & in omnibus seruanda.

C A P V T I V.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Religiosus e Conuentu quomodo egredi valeat.
- 3 Clausura violatio in Religiosi viris regulariter est peccatum veniale.
- 4 Clausura violatur dimittendo habitum.
- 5 Proficiscendo ultra mare, sine debita superioris licentia.
- 6 Curias Principum aduendo inconsulto superiore.
- 7 Accedendo ad studia non obiecta a Praelato facultate.
- 8 Mittere transeundo ad aliam Religionem.
- 9 Religiosus a superiore suo supra modum vexatus

- 10 Appellatio datur a correctione quam facit Praelatus Regularis excedendo modum, & transgrediendo regulae limites.
- 11 Appellatio interponitur a Guardiano ad Prouincialem, a Prouinciali ad Generalem, a Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem.
- 12 Religiosus iuste, ac legitimo iuris ordine in carcerem coniectus non potest fugere etiam praetextu ad superiorem suum accedendi.

Prohibet sancta Synodus, ne quis Regularis, sine sui Superioris licentia, praedicationis, vel lectionis, aut cuiusvis pij operis praetextu, subijciat se obsequio alicuius Praelati, Principis, vel Vniuersitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuscumque personae, seu loci, neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contra fecerit, tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus a suis conuentibus recedere, a etiam praetextu ad superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui vero sine praedicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum tanquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Vniuersitates mittuntur, in conuentibus tantum habitent, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

a Cap. quanto. de offic. ordin. C. litem. in agro. quia verbum. de statu mon.

1. Vide Nauarr. commento 2. de Regularibus num. 61. & commento 3. num. 50. Fr. Emman. quest. regul. to. 1. quest. 30. art. 3. & 4. & tom. 2. quest. 55. art. 10. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 11. quest. 7. & 8. Sayr. in clauis Regiae, lib. 2. cap. 17. & num. 37. Portel. in dubijs regularibus, verb. Episcopus num. 10. Franc. Leo. in thesauro fori Ecclesiastici, p. 1. c. 8. nu. 13. & 16. Fr. Joan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 8. de voto obedientiae. Campan. in diuersor. iuris canon. rubr. 12. cap. 9. late Bartholom. à S. Faustino in thesauro Relig. lib. 6. q. 1. §. 8. cum segg. Valer. Reginald. in praxi fori poenitent. lib. 18. cap. 28. & 403. cum segg. D. Hieron. Venero, y Leyua in examine Episcoporum lib. 6. cap. 8. ex num. 8.

2. Clemens VIII. in suis decretis pro reformatione Regularium, duas tulit ordinationes, quarum prima est, vt nullus e Conuentu egredi audeat nisi ex causa, & cum scio, Barbof. Collect. in Concil. Triad.

licentiaque singulis vicibus impetrata, & benedictione accepta, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, solumque exituro adiungat non petentis rogatu, sed arbitrio. Secunda vero est vt degentes extra claustra Conuentus ad ea reuocentur, nec de cetero nisi ex grauissima causa a Sede Apostolica approbata huiusmodi facultates concedi possint, refert Barthol. à S. Faustino d. lib. 6. q. 62.

Vtrum violatio clausurae in Monachis, seu Religiosis viris, sit peccatum mortale? Veniale tantummodo esse regulariter, per se loquendo, tuerentur Nauarr. commento 4. de Regularibus nu. 29. & 30. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 1. quest. 32. art. 2. conclus. 1. & 2. Bonacini. de clausura. q. 2. puncto 1. num. 2.

Contra Soar. de Relig. tom. 1. lib. 1. cap. 6. num. 5. & seg. ff. exi-

3. ff. exi-

- existimantem hanc obligationem Religiosi ex suo genere mortalem esse.
- Clausuram multipliciter violari posse referunt supra citati Doctores. Primò dimittendo habitum, de quo vide Fr. Emman. tom. 2. *quæst.* 76. *art.* 6. Filiuc. *tract.* 14. *cap.* 8. *quæst.* 4. *numer.* 133. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *nu.* 129. cum *segg.* Barthola. S. Fausto *lib.* 6. *q.* 203. cum *segg.* Campan. *d. c.* 9. *nu.* 6. Sanctarel. *de apostasia cap.* 1. *num.* 6. *et* 7.
5. Secundo proficiscendo ultra mare, sine debita superioris licentia. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 4.
6. Tertio adeundo Curias Principum inconsulto superiore, de quo Soar. *de censur. disp.* 2. *sect.* 5. *num.* 6. Filiuc. *d. cap.* 8. *quæst.* 6. *num.* 140. *et* *segg.* Sayr. *de censur. regular.* 3. *c.* 34. *num.* 27. Bonacin. *de clausura, quæst.* 2. *puncto* 5.
7. Quarto accedendo ad studia non obienta à Prælato facultate. Sayr. *d. lib.* 3. *cap.* 33. *et* *num.* 20. Filiuc. *d. cap.* 8. *q.* 4. *nu.* 146. Sanch. *d. cap.* 8. *num.* 72. cum *segg.* Sanctarel. in *tract. de apostasia, cap.* 2. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6.
8. Quinto illicitè transeundo ad aliam Religionem, de quo Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 30. *art.* 1. cum *segg.* Azor. *institus. moral. part.* 1. *lib.* 11. *cap.* 16. Less. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 15. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 3. *cap.* 2. Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 8. Sanctarel. *de apostasia*, Bonacin. *d. quæst.* 2. *puncto* 11. & plures per me citati in *collectan. ad cap. ne religiosi, de Regularibus.*
9. a. Etiam prætextu ad superiores suos accedendi. Religiosum à superiore suo supra modum vexatum posse à monasterio exire, dummodo id faciat alium Superiorem adeundi gratia, cuius auctoritate ab iniqua vexatione liberetur, nec in apostasia penas incurere resoluunt Nauarr. *commento* 2. *de Regul. num.* 65. *et* *commento* 3. *num.* 51. Aragon. 2. *q.* 69. *art.* 3. Fr. Emmanuel. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 30. *art.* 3. *et* 4. Azor. *d. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 11. *quæstio* 7. *et* 8. Sayr. in *clausi Regia*, *lib.* 12. *cap.* 17. *num.* 40. Coriolan. *de casibus referentis, part.* 2. *casu* 3. *num.* 19. *et* *casu* 5. *de iudice regulari*, §. 10. *num.* 27. Bonacin. *de clausura, et* *penis eam violantibus impisus, quæst.* 2. *puncto* 11. §. 1. *num.* 9. Octavian. Sparthar. *de modo corrigendi Regulares tract.* 3. *part.* 4. *cap.* 2. *num.* 4. nouissime Tam Burin. *tom.* 3. *de iure Abbatum disp.* 5. *q.* 11. *num.* 79. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 102. Fagunder. in *quinque Ecclesia præcepta, præc.* 2. *lib.* 8. *cap.* 5. *nu.* 12. Laurent. *de Peirinis de subditio Religioso, tom.* 1. *q.* 1. *de obedient. cap.* 20. in *prim.* quorum plures, præcipue Aragon. asserunt Concil. in *præsenti* intelligi de illo, qui superiorem adit non ex aliqua graui, sed leui, aut leuissima causa, intelligentes opinionem Bañes contrarium sentientis in 2.2. *quæst.* 12. *art.* 1. quando ex tali fuga ad Superiorem sequeretur scandalum, & perturbatio magna Religionis propter ignorantiam causa, qua dictus Religiosus mouerur ad talem fugam.
- A correctione igitur, quam facit Prælatus Regularis, excedendo modum, & transgrediendo regulæ limites, dari appellationem, secus si non excederet, probat text. in *cap. de Priore, de appellat. et* in *cap. licet, de offic. ordinar. Nauarr. cons.* 4. *sub tit. de appellat. et* *consil. unie. num.* 6. *de sentent. et* *re iud. et* *cons. unie. num.* 8. *ut lite pend. et* *commento* 3. *de Regul. num.* 51. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 29. *art.* 2. *et* *tom.* 2. *quæst.* 53. *art.* 10. Quarant. in *summ. Bullarij, verb.* *Archiepiscopi auctoritas, auctor.* 18. *num.* 20. §. quinto, *vers. conclusionem*, Azor. *institus. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 11. *quæst.* 8. Sayr. *d. cap.* 17. *ex num.* 38. Sigism. Scacc. *de appellat. quæst.* 17. *limit.* 26. *num.* 8. Cened. *canon. var. quæst. lib.* 1. *quæst.* 26. *num.* 22. Fagunder. *d. cap.* 5. *num.* 13. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 102. ubi cum Nauarr. Fr. Emman. Azor. & Sayr. *citatis locis*, dicit non obstare Concilium in *præsenti*, quia non interdicit appellationem ad Superiorem, sed recessum à monasterio prætextu ad eundem Superiorem.
- Vnde Sorb. in *compend. priuileg. monac. verb.* *appellare, in suis annotat. circa* §. 1. Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 29. *art.* 1. Coriolan. *d. §.* 10. *num.* 38. Fr. Ioan. à Cruce *de statu Religio. lib.* 1. *cap.* 6. *dub.* 4. Sanch. *d. lib.* 6. *c.* 8. *num.* 107. in *fine*, referunt decretum de anno 1587. ut appellatio hoc ordine interponatur à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem.
- Religiosum iuste, ac legitimo iuris ordine seruato in carcerem coniectum non posse fugere, etiam prætextu ad Superiorem suum accedendi, sed teneri ibi permanere etiam ante condemnationem, ubi Prælatus iussit illum stare, resoluunt Caiet. 2.2. *quæst.* 69. *art.* 4. ad 2. Nauarr. *commento* 4. *de Regul. num.* 64. Fr. Emman. *tom.* 2. *q.* 22. *art.* 6. Sayr. *d. lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 8.
- Contra Bañes 2.2. *q.* 69. *art.* 4. existimantem posse fugere non quidem ad vagandum, aut habitum dimittendum, sed ad impetrandam illius penæ veniam à superiore Prælato, vel à Romano Pontifice.

Clausura monialium seruetur, & restitatur ubi violata fuerit, sub pœnis, ut ibi Moniales ex legitima causa quandoque exeant, & ad breue tempus nullus septa monasterij ingredi audeat sine Episcopi licentia, vel superioris, sub pœna excommunicationis. Monasteria Monialium existentia extra vrbes, reducantur intra vrbes, aut oppida.

CAPVT V.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Pius V. super clausura & reformatione Monialium.
- 3 Idem Pius contra Moniales exeuntes à clausura.
- 4 Gregorius XII. circa loca, & alia clausura pertinentia multa edidit.
- 5 Idem reuocat quascunque licentias ingrediendi monasteria Monialium.
- 6 Prælati & alij Monialium curam habentes earum monasteria ingredi non possunt, nisi in casibus tantum necessarijs.
- 7 Gregorius XII. reuocat licentias, & quacunque priuilegia ingrediendi Monialium monasteria.
- 8 Sixtus V. similem reuocationem fecit.
- 9 Paulus V. statuit circa modum utendi facultatibus concessis à Papa ingrediendi, &c.
- 10 Idem reuocauit omnes licentias secularibus mulieribus concessas.
- 11 Episcopus punit tam Regulares, quam seculares delinquentes circa clausuram, vel bonorum administrationem Monialium etiam Regularibus subiectarum.
- 12 Episcopi in omnibus monasterijs Monialium earum clausuram ubi violata fuerit, restituere debent.
- 13 Episcopus potest & debet videre, an clausura seruetur etiam in monasterijs Monialium, quæ Regularibus subduntur.
- 14 Episcopus habet iurisdictionem in Moniales, quæ priuilegio, vel indulto Papæ sunt immunes in ijs, quæ ad clausuram pertinent.

- 15 Moniales exemptæ possunt toties visitari ab Episcopo quoad clausuram quoties ei videbitur expedire.
- 16 Vicarius generalis ex officio potest visitare clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum.
- 17 Suffraganeus Episcopus non potest uti talis visitare clausuram Monialium absque speciali commissione Episcopi.
- 18 Moniales in ciuitate situatas, sed alieno Episcopo subiectas visitare potest Episcopus diœcesis.
- 19 Princeps absque iusta causa hoc auxilium denegantes non peccant, secus magistratus seculares.
- 20 Iudices Ecclesiastici possunt secularibus magistratibus iniungere penam excommunicationis ut præbeant auxilium.
- 21 Magistratus seculares qui.
- 22 Monialibus post professionem non licet exire è monasterio.
- 23 Nec ex causa quæ Episcopo legitima videatur, nisi sit de expressis in iure.
- 24 Moniales an possint è monasterio exire ex alijs casibus similibus, vel vrgentioribus, quàm expressis in const. Pij V.
- 25 Moniales possunt tempore belli à monasterio exire.
- 26 Moniali non potest licentia concedi clausuro egrediendi causa medendi morbo ita periculoso, ut desperaretur salus ea non egressa.
- 27 Abbatissa an possit exire pro præstando iuramento fidelitatis ratione feudi.
- 28 Abbatissa non potest è monasterio exire ut visite adificium Ecclesie an sibi placeat.
- 29 Monialis non potest egredi ut curam nepotum gerat.
- 30 Moniales quando possint transire de licentia superioris de vno monasterio ad aliud.
- 31 Moniales possunt ad aliam Religionem perfectiorem transire.
- 32 Moniali licitus est exitus, quæ dum in proprio monasterio aliqua de causa commodè corrigi non potest, ad aliud monasterium correctionis causa transfertur.
- 33 Monialis, quæ ad eò incorrigibilis est, ut ipsius emendatio in nullo monasterio speretur, eiçi non potest.
- 34 Monialibus licitus est exitus quando auctoritate Prelati totus Monialium Conuentus locum mutat.
- 35 Monialibus conuersis licitum est exire è monasterio ad petendas elemosynas Conuentui necessarias, dum eas per alios commodè petere non possunt.
- 36 Moniales conuersæ quæ ad quæstuum mitti possint.
- 37 Conuersæ non debent per mitti, ut exeant ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij.
- 38 Conuertitarum in monasterijs, an & quando eis permittatur exire ad quæstuum.
- 39 Moniali non licet post professionem exire è monasterio nisi ex causa cognita & expressè in scriptis approbata per Episcopum.
- 40 Monialibus è monasterio Sedi Apost. aut Regularibus subiecto exire non licet, nisi adsit consensus Barbof. Colect. in Concil. Triad.
- 41 Vicarius generalis Episcopi ex officio potest moniali egrediendi licentiam concedere.
- 42 Moniales è suis monasterijs egredientes, extra casus exceptos sunt ipso iure excommunicatæ.
- 43 Monasterij monialium intra septa ingredi nemini licet.
- 44 Monialium clausuram ingredi nullus potest ad conspergendum aqua benedicta cellas in die Sabbati sancti.
- 45 Monialis nulla emergentia intra monasterij septa à quocunque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam Confessario exorcizetur.
- 46 Monasterij nomine quid comprehendatur.
- 47 Reges, & Regina non possunt Monialium monasteria ingredi.
- 48 Fæminæ non possunt monasteria Monialium sine licentia ingredi.
- 49 Monasterium ingrediens absque superioris licentia animo habitus Regularis assumendi & profiterendi non incurrit excommunicationem.
- 50 Mulieres quæ sunt in discordia cum maritis, debent si sunt in monasterijs Monialium tolerari.
- 51 Mulier quando debeat permitti ingredi monasterium Monialium si timet seuitiam mariti.
- 52 Mulieres nuptæ in monasterijs Monialium recipi non debent.
- 53 Vidua in monasterijs Monialium recipi non debent nisi Moniales fieri velint.
- 54 Matribus licentia ingrediendi monasteria Monialium, præstari non potest ad inuisendas filias morti proximas.
- 55 Infantes discretione carètes admitti possunt ad clausura Monialium.
- 56 Pueri septennes præsumuntur usum rationis adepti.
- 57 Episcopi, seu eorum Vicarij speciale mandatum habentes possunt concedere facultatem ingrediendi Monialium monasteria etiam Summo Pont. subiecta.
- 58 Prouisor à Capitulo nominatus potest in monasterijs sibi subiectis hanc licentiam concedere.
- 59 Monialium prefecta potest hanc licentiam concedere in casibus repentinis.
- 60 Facultas ingrediendi monasteria Monialium Regularibus subiecta pertinet ad earum superiores Regulares.
- 61 Episcopi ingredientes Monialium monasteria sibi non subdita sine superioris licentia in scriptis, comprehenduntur hoc decreto.
- 62 Monasterium si auctoritate Pont. cuidam soli Prelato Conuentuali subiectum sit, ille solum, & non Generalis, aut Prouincialis licentiam ingressus in id monasterium concedere potest.
- 63 Abbatissa non potest facultatem ingrediendi monasterium concedere.
- 64 Superior iuste potest licentiam generalem concedere Abbatissis concedendi ingressus facultatem.
- 65 Fratribus minoribus interdictus est in sua regula ingressus absque speciali Pape licentia ad monasteria Monialium.
- 66 Licentia Sedis Apostol. exigitur ad ingressum in S. Clara, & Conceptionis monasteria subiecta Ordini Minorum.

- 67 Licentia ingrediendi intra septa monasterij Monialium debet esse specialis.
- 68 Finitur primo actu.
- 69 Extenditur ad soctum obtinentis.
- 70 & verbis expressis debet esse concessa.
- 71 Licentia ingrediendi septa Monialium in scriptis sub peccato mort. habenda est, etiamsi causa ingressus legitima sit.
- 72 Nisi repentina superveniat necessitas.
- 73 Monialium claustra ingredientes sine licentia Episcopi vel superioris in scriptis obtinenda panam excommunicationis incurrit.
- 74 Excommunicatione reservata lata in ingredientes claustra Monialium non comprehenduntur nisi intrantes ex presumptione, & pretextu licentiarum.
- 75 Excommunicatione hac reservata non afficitur ille, qui facultatem ingrediendi habet, sed non ingreditur pretextu illius.
- 76 Censura, & pena contra eos, qui aliquem in monasteria Monialium ingredi faciunt, permittunt, vel amittunt.
- 77 Episcopi & superiores Prelati quando possint ingredi Monialium monasteria.
- 78 Facultas ingrediendi claustra Monialium concedi non potest, nisi ob causam necessitatis.
- 79 Licentiam ingrediendi claustra Monialium obtinens ex causa, qua tunc suberat, sed tempore ingressus cessavit, non est tutus in conscientia ingrediendo.
- 80 Licentiam ingrediendi Monialium monasteria obtinentes ex causa, si ingrediantur pro libito, incurrunnt ipso facto excommunicationem Pape reservatam.
- 81 Necessitas non physice, sed moraliter in presenti decreto accipienda.
- 82 Confessario quando liceat ingredi claustra Monialium.
- 83 Medico quando liceat.
- 84 Superiori causa visitationis quando sit licitus ingressus.
- 85 Monasteria Monialium licitum est introire pro aliquo opere exercendo, quod commodè extra monasterium fieri non potest.
- 86 Baiuli iustam ingressus causam habent.
- 87 Abbatisse ad electionem licitus est superiori ingressus in monasterium quoties magna subornationis suspicio est.
- 88 Famine intra Monialium monasterium licite introritti possunt in obsequium, & famulatum Monialium.
- 89 Collectori Portugaliæ licet licentiam concedere introducendi mulieres in monasterio Monialium pro earum servitio.
- 90 Ancilla laice non dantur in communi Monialibus S. Clare.
- 91 Ancilla non datur pro educandis.
- 92 Puellarum ingressus in monasterium Monialium licitus est educationis gratia.
- 93 Puellæ in monasterijs educationis causa recipi non possunt minores septennio, & maiores vigesimo quinto.
- 94 Puella post preteritum tempus 25. annorum, intra quod in monasterio morari conceditur educationis causa nullam censuram incurrit.
- 95 Conditiones quæ sint necessariae ad puellas in monasterio Monialium educationis gratia collocandas.
- 96 Puella recipi non possunt educationis causa in monasterijs Monialium, nisi præcedat omnium consensus.
- 97 Moniales in eorum monasterijs quædo puellas educationis causa recipere possint.
- 98 Iudex, alique viri possunt monasterium Monialium ingredi ad expellendum malefactorem.
- 99 Monasteria Monialium ex iusta causa & licentia ingredientes peccat mort. & censuris afficiuntur si finito ministerio statim non egrediantur.
- 100 Monasteria Monialium frequentare interdictum est omnibus.
- 101 Collocatoria communia ubi retinenda.
- 102 Religiosi accedentes ad monasteria Monialium incurrunnt penas priuationis officiorum, vocis actiue & passivæ, ipso facto incurrendæ.
- 103 Regulares cuiuscunque Ordinis prohibentur accedere ad monasteria Monialium ad colloquendum cum eis.
- 104 Regulares reperti absque licentia cum Monialibus alloqui qualiter puniantur.
- 105 Vicarius Fratrum absque Apostol. Sedis licentia Moniales alloquens incidit in penas.
- 106 Episcopi licentiam dare valent Religiosis alloquendi Moniales servatis certis regulis.
- 107 Subcollector absque Ordinarij licentia alloquens cum Monialibus potest excommunicari.
- 108 Monialium patres, fratres, & filij ut eadem alloquantur in temporibus non prohibitis, licentiis non indigent.
- 109 Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia non incidunt in panam excommunicationis quam Episcopus suo edito proposuit.
- 110 Moniales exemptæ alloquentes cum viris contra prohibitionem Episcopi non possunt ab eo puniri.
- 111 Moniali litteras scribens & mittens, an incidat in censuram comminatam ab Episcopo aduersus euntes in monasteria Monialium.
- 112 Excommunicatio Episcopalis aduersus adeuntes monasteria Monialium comprehendit accedentes ad exempta.
- 113 Licentiam alloquendi Moniales Regularibus subiectas an dare possit Episcopus.
- 114 Doctores de clausura monasteriorum virorum quoad ingressum seminarum, agentes.
- 115 Horti & prata Religiosorum comprehenduntur sub clausura.
- 116 Monasteria Monialium intra vrbes, & oppida frequentia reducenda.
- 117 Translatio Monialium ad Vrbes quomodo faciendæ.
- 118 Moniales ab vno monasterio in recenter erectum non transferuntur nisi obrenta à Sede Apostol. vel à Congreg. speciali facultate.
- 119 Moniales quando transferri possint in monasteria nouiter erecta.

Bonifacij. Octavi constitutionem, a qua incipit, Periculoso, renouans sancta Synodus, vniuersis Episcopis, & sub obestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis eterne, precipit, vt in omnibus monasterijs, sibi subiectis, ordinaria, in alijs vero Sedis Apostolicæ Auctoritate clausuram Sanctimonialium vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maxime procurent, inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita compellentes, & innuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Quod auxilium vt præbeat omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, omnibus & magistratibus secularibus iniungit. ^b Nemi autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, & nisi ex aliqua legitima causa, i ab Episcopo approbata, indultis quibuscumque & Priuilegijs non obstantibus. ^c Ingredi autem intra septa monasterij nemini liceat, & cuiuscumque generis, aut conditionis, v sexus, & vel etatis fuerint, o sine Episcopi, & vel Superioris licentia, & in scriptis obreata, & sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. ^d Dare autem tantum Episcopus, & vel Superior licentiam debet & in casibus necessarijs, neque alius vilo modo possit, etiam vigore cuiuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. ^e Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia vrbs, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus sine vlla sæpe custodia sunt exposita, curent Episcopi, & alij superiores, si ita videbitur expedire, vt Sanctimonialia ex ijs ad noua, vel antiqua monasteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, & innuocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij secularis. Impedientes vero, non obedientes, per censuras Ecclesiasticas parere compellant.

^a Cap. periculoso, de stat. mon. in 6. dect. l. 6. de stat. reg. c. 11.
^b Conc. Cabilonen. c. c. 57. 61. 63.
^c Concil. Martiscon. c. 2. c. c. Arc. c. 7.
^d Cap. diffinitimus 18. q. 2. c. periculoso, de statu mon. in 6.

1. Vide Nauarr. in man. cap. 27. num. 18. & in cap. non dicitur 12. quest. 1. num. 51. & num. 72. & in commento 4. de Regularibus num. 39. Fufc. de visitat. lib. 2. cap. 18. Iacob. de Grass. in aureis decis. part. 1. lib. 4. cap. 23. num. 6. eum segg. Azor. institut. moral. part. 1. lib. 12. cap. 8. à princip. Zerol. in praxi Episcopi, part. 1. verb. Moniales. §. 3. & §. 16. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 2. artic. 7. Franc. Leo. in thesaur. fori Ecclesiast. part. 2. cap. 1. num. 47. cum segg. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 4. collect. 820. & in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 645. in 1. edit. alias resolut. 531. in 2. edit. Campan. in diuersor. juris canon. rubr. 12. cap. 16. num. 18. Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. cap. 15. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religionibus num. 100. cum segg. Boet. Epo ad cap. monasteria 8. num. 1. de vita & honest. cleric. Tamburin. de iure Abbatissarum disput. 21. cum segg. Lezana in summ. quest. Regul. cap. 25. Marcell. Vulp. in praxi iud. fori Eccles. cap. 4. Portel. in dub. Regul. verb. clausura Monialium, Gauant. in man. Episcop. ead. verb. Victorel. de origine & clausura Monialium. Nouar. in lucerna Regul. verb. clausura, & verb. licentia, Lauret. de Franchis de controuers. inter Episcop. & Regul. q. 6. vers. 15. Laurent. de Perinis in constit. sui Ordinis Minorum, constit. 6. Pij V. ex num. 1. Hieron. Venero, y Leyua in examine Episcop. lib. 6. cap. 22. Bonacin. de clausura, & panis eam violantibus impositis, q. 4. Galarza in opusculo de clausura Monialium, metipsum de officio, & potest. Episcopi, part. 3. allegat. 102.
2. Pius V. in sua constit. incip. Circa pastoralis, sub dat. 4. Kal. Ianij 1566. super clausura, & reformatione Monialium cuiuscumque Ordinis Bonifacij VII. constitutionem in cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. & Concil. Trid. decretum in præsentem renouauit, quam refero Ego ipse d. alleg. 102. num. 13. & Laurent. de Perinis d. tom. 1. constit. sui Ordinis Minim. constit. 6. Pij V.
3. Idem Pius V. aliam edidit constitutionem incip. Decorij, sub dat. Kal. Februarij 1569. contra Moniales exeuntes à clausura, nisi in quibusdam casibus, easque comitantes, vel receptantes, & contra superiores exeundi licentiam concedentes, nisi in casibus in ea expressis, est in Bullario nouo tom. 2. Constit. eiusd. Pont. pag. 185. & referet Quarant. in summ. Bullarj verb. monasteria Monialium, pag. 450. & Ego ipse d. allegat. 102. num. 14.
4. Gregorius XIII. in sua Constit. incip. Deo sacris, sub dat. 3. Kal. Ianuarij 1572. circa loca, & alia clausuræ pertinentia multa edidit, quam referet Quarant. d. verb. monasteria Monialium, pag. 443. & de ea meminit Sanch. d. lib. 6. cap. 15. num. 6.
5. Idem alia sua Constituit. incip. Vbi gratia, sub dat. Idibus Ianij 1572. reuocat quascumque licentias ingrediendi monasteria, & loca Monialium, & viciorum cuiuscumque Ordinis, & prohibet vt licentijs ab Episcopis, vel superioribus concessis pro casibus necessarijs, nisi in necess.

sitibus vrgentibus, est in Bullario nouo tom. 2. constit. 28. eiusdem Pontificis pag. 395. referet Quarant. d. verb. monasteria Monialium pag. 447. & seg. & Ego ipse d. alleg. 102. num. 33.

Idem alia sua constitutione incip. Dubijs, sub dat. 23. Decembris 1581. declarauit, quod etiam Prælati, & alij Monialium curam habentes earum monasteria ingredi non possint, nisi in casibus tantum necessarijs, est in Bullario nouo tom. 2. constit. 28. eiusdem Pontif. & referet Quarant. d. verb. monasteria Monialium pag. 447.

Idem alia sua constitutione incipien. Qua sanctimonialium, sub dat. 8. Septembris 1584. similem generalem prædictarum licentiarum, & quorumcumque priuilegiorum reuocationem fecit, quam refero d. allegat. 102. num. 34.

Sixtus V. in sua constit. incip. Sanctimonialium, sub dat. 5. Ianuarij 1589. similem aliam etiam generalem reuocationem fecit omnium licentiarum quatumcumque ingrediendi monasteria, & ibi permanendi mulieribus secularibus cuiuscumque status, & conditionis existentibus, etiam Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessarum.

Paulus V. in sua constit. incip. Facultatum, de qua in Bullario nouo tom. 3. constit. 52. eiusdem Pont. statuit circa modum vtendi facultatibus concessis à Romanis Pontificibus ingrediendi monasteria Monialium, ac declarauit, & ordinauit, quod nulla persona cuiuscumque gradus, & conditionis existat, vigore licentiarum plura monasteria pluribus vicibus ingrediatur, sed quod licentia huiusmodi respectu vniuersorū, non autem aliquorū, vel singulorum monasteriorum suffragentur, ita vt cui bis in anno, seu amplius plura monasteria ingredi conceditur, bis, vel amplius tantum vniuersa, non autem eorum aliqua, vel singula ingredi liceat, etiam si prædicta monasteria in diuersis ciuitatibus, terris, diocesisibus, & locis existant.

Idem alia sua constit. incip. Monialium, sub die 10. Iulij 1612. reuocauit omnes licentias ingrediendi monasteria Monialium secularibus mulieribus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, est in Bullario nouo tom. 3. constit. 74. eiusdem Pontificis, & de illa meminit memoriale clericor. num. 9. cap. 12.

Gregorius XV. in sua constit. de exemptionibus priuilegijs, incip. Inscrutabili, sub dat. 9. Februarij 1622. inter alia circa hanc materiam sic loquitur. Adhæc tam seculares, quam Regulares huiusmodi nullis priuilegijs, & exemptionibus tueri se possint, quominus si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum ab Episcopo loci similiter, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Hactenus Gregorij constitutio, super qua sacra

- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.

Illustrissimorum Cardinalium Congreg. Concilij Trid. interpretum postea censuit illam in supradictis verbis habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantum, & cum populi scandalo, quam declarationem apud Typographiam R. Cameræ Apostolicæ impressam vidi.

S. D. N. Urbanus VIII. suo Motu proprio incip. *Sacrofanctum, Apostolicum ministerium, sub dat. 27. Octobris 1624.* similes edidit reuocationes.

Qua incipit, *Periculoso, &c.* Vide Stephan. VVeims ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. in nouitas, constit. 15. pag. 134. cum seqq. vbi innouatur cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. per decretum Concilij in presenti, & vnum ac alterum optimè declaratur.

Sub obestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeterna. Dummodo id agerent quod possent, & quod tempus, locus, aut pertinacia Monialium permitterent. Ita Stephan. VVeims d. *constit. 15. numer. 15. pag. 149.*

12. Vt in omnibus monasterijs, &c. Vide Cochij. de iurisd. ordin. in exemptos p. 2. q. 45. num. 15. & 81. Campan. in diuers. iur. Canon. rubr. 12. c. 17. num. 38. Sanch. in *præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 15. ex num. 20.* Bonacin. de *clausura. quæst. 1. puncto 2.* metipsum d. alleg. 102. ex nu. 3. Steph. VVeims d. *constit. 15. num. 9.*

13. Episcopum posse, & debere videre, an clausura feruetur non solum in monasterijs sibi subiectis, sed etiam in monasterijs Monialium, quæ Regularibus subduntur, & non posse ab ipsis Regularibus impediri quominus ad hunc effectum ea visitet, quoties id expedire iudicauerit, referunt decimum Galet. in *margarita casuum conscientie, verb. censura 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Moniales §. 4. & §. 8. vers. 4. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 44. Ego ipse d. alleg. 102. numer. 7. Tamburin. de iure Abbatissarum disput. 24. q. 9. num. 4. Nouar. in lucerna Regul. verb. clausura num. 4. Et nouissime in vna Colimbrien. die 26. Maij 1640. sacra Congregat. Concil. censuit Episcopum Colimbriensem vti Sedi Apostol. delegatum potuisse quoad clausuram monasteriorum Monialium Conuentus de Cellas Ordinis Cisterciensis Regularibus eiusdem Ordinis subiectum visitare, etiam assumpto secum Vicario generali, & Confessario eorundem Monialium, Monialesq; ipsas in us. qua ad eandem clausulam pertinet, examini subijcere, semotis etiam suspicione violata clausura, ac quacumque Superiorum Regularium negligentia, ipsiq; inconsultis, & irrequisitis. Ac insuper eundem Episcopo licuisse Rectorem Collegij dicti Ordinis, ex supradicta causa inobedientem declarare in panam excommunicationis, ac alias comminatas incurrisse. I. Cardin. Pamphilius.*

14. Et habere Episcopum iurisdictionem in Moniales, quæ privilegio, vel indulto Pape sunt immunes in ijs, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent, assentit resolutum Armendar. in addit. ad recopil. legum. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 95. quem refero Ego ipse d. alleg. 102. num. 4.

15. Et huiusmodi Moniales exemptas posse toties visitari ab Episcopo quoad obseruantiam clausuræ, quoties ei videretur expedire, tenet Galet. in d. *Margarita casuum conscientie, verb. Moniales 3.* citatus per me d. alleg. 102. num. 5. & faciunt quæ Armendar. dicit lib. 1. tit. 6. l. 3. de visitat. quoad Canonicos num. 18. etiam sine presentia suorum superiorum, vt per Sellium in *selectis Canon. cap. 8. nu. 25.* vbi refert ita decisum in *Vorellen. 22. Aprilis 1617.*

16. Facultas visitandi clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum tributa Episcopo transit in Vicarium generalem non habentem ad id speciale mandatum, ex Sel. d. *cap. 8. num. 27.* vbi attestatur sic resolutum sub die 13. Maij 1628.

17. Suffraganeus Episcopus vti suffraganeus non potest visitare clausuram Monialium absque speciali commissione, & mandato Episcopi, cum non habeat exercitium iurisdictionis, nisi sibi tribuatur ab Episcopo, sed tantum vsum Pontificalium in diocesi, ex Sel. loco citato, vbi dicit decisum sub die 11. Maij 1630.

18. Moniales in ciuitate situatas, sed alieno Episcopo subiectas, visitari debere ab Episcopo diocesis, sicut alias Moniales subiectas Regularibus, dicit decisum Ga-

let. in *margarita casuum conscientie, verb. Monialis 4.* quem refero Ego ipse d. alleg. 102. num. 6.

Contra Sanch. d. lib. 6. cap. 15. num. 21. Ludou. Miranda de *sacris Monialibus q. 2. art. 14. num. 3.* & Bonacin. d. q. 1. puncto 6. existimantes non posse Episcopum ad clausuram cogere Moniales exemptas ab eis, nec illis licere intrare huiusmodi monasteria exempta, Prælatique Regularibus subiecta, etiam prætextu videndi, an violata ibidem fuerit clausura, nisi solummodo in casu, quo publicè constaret illam esse violatam.

Inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio, &c. Princeps absque causa iusta hoc auxilium denegantes minime peccare, hoc solo Concilij Trid. decreto attempo, quos solum hortatur, secus de magistratibus secularibus, quos grauissimo præcepto sub excommunicationis latae pœna id auxilium impendere iubet, docent Nauarr. *comment. 4. de Regular. num. 46. vers. ex quibus nota.* Sanch. d. lib. 6. cap. 15. num. 22. Bonacin. d. *tract. de clausura q. 1. puncto 6. num. 2.* & puncto 7. num. 4. in fine.

Et sub excommunicationis pœna, Iudicet ecclesiasticos posse omnibus magistratibus secularibus iniungere pœnam excommunicationis, vt præbeant auxilium brachij secularis, assentit Franc. Leo in *thesauro fori ecclesiast. part. 2. cap. 1. num. 47. in fine.*

Magistratibus secularibus, Quinam sint isti magistratus seculares, tradunt Mari. Alter. de *censur. vbi de Bulla in Cœna Domini, lib. 5. disp. 2. e. 1. col. 2. vers. Magistratus*, Duard. in *Bullam Cœna Domini cap. 19. q. 2. num. 2.* Bonacina de *clausur. & panis eam violantibus impositis quæst. 1. puncto 7. num. 4.*

Nemini autem Sanctimonialium, &c. Vide Nauarr. in *cap. statutum 19. quæst. 3. num. 47. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 18. ex num. 17. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 14. ex num. 1. Cened. ad Sextum collect. 31. AZOR. in *stit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 8. q. 3. latè Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. cum seqq. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 15. nu. 24. cum multis seqq. Bonacin. d. *tract. de clausura q. 1. metipsum d. alleg. 102. nu. 15. cum seqq. Steph. VVeims d. constit. 15. num. 17. cum seqq. pag. 150. & seq. Rota coram Duran. deces. 359. vbi quod Monialis, quæ monasterio exiit, compelli debet sub censuris ad illud redire, prout etiam monasterium ad eam recipiendam.***

Nisi ex aliqua legitima causa, Non intellexisse quamcunque quæ Episcopo legitima videtur, sed causas expressas in *cap. periculoso, in princ. de statu regul. lib. 6.* quod innouare prorsus intendebat, aduertit Sanch. d. c. 15. nu. 31. in fine, & in *d. cap. periculoso*, Bonifacius proposuit hanc, vide licet si periculum morbi subfit, putà pestis, lepre, epidemie, vel similis, propter quod non possit tutò cum alijs in monasterio commorari, vel si periculum subfit scandali, incendij, vel aliud simile, nam & in hoc ponit legitimam causam è monasterio egrediendi, ita Stephan. VVeims d. *const. 15. num. 18. pag. 150. in fine.* Pius autem V. in suo Motu proprio, incip. *Decorati*, declarauit magnum incendium non excludi in eo text. cum causis ibi expressis sit simile, immo multo vrgentius, in hac verba, *Ordinamus nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve Monialium de cetero, etiam infirmitatis, seu aliorum monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitatorum, aliave occasione, & prætextu, nisi ex causa magis incendij, vel infirmitatis, lepra, aut epidemie, &c. à monasterijs exire, sed nec in prædictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere.* Nomine Epidemie debere intelligi non solum ea, quæ verè pestis est, sed etiam simplicem epidemiam, resoluunt Sanch. in *præcepta Decalogi lib. 6. cap. 15. num. 35. Villalob. in sum. part. 1. tract. 35. diffin. 45. num. 2. Hieron. Roder. in compend. quæst. regul. resol. 98. num. 19. Sel. in selectis Canon. cap. 15. num. 4. vbi refert sacram Congregationem Episcoporum ita rescipuisse Nuncio Hispaniarum 8. Nouembris 1594. Lezana in *sum. quæst. Regul. cap. 25. num. 20. Diana moral. resol. p. 2. tract. 1. miscel. resol. 23. Ego ipse d. alleg. 102. num. 23.**

Vtrum autem Moniales possint è monasterijs exire ex alijs casibus similibus, vel vrgentioribus? Affirmant Nauarr. *commento 4. de Regularibus num. 48. & in cap. statutum 19. q. 3. num. 49. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 1. q. 34. art. 3.*

art. 3. paulo post princ. & art. 5. Azor. d. part. 1. lib. 12. cap. 8. q. 1. vers. tertio, Llam. in methodo curat. in append. §. 10. Fr. Ioan. à Cruce de statu relig. lib. 1. cap. 5. dub. 4. Sanch. d. lib. 6. cap. 15. num. 37. Ego ipse d. alleg. 102. ex num. 16. & me citato in illo loco Bonacin. d. tract. de clausura q. 1. puncto 9. num. 6. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori eccles. cap. 4. num. 11. Lezana in sum. quest. Regular. c. 25. num. 20. vers. probabile etiam, Diana moral. resolut. p. 2. tract. 1. miscel. resolut. 23. Doctor Sotus Medicus Matritens. in speciali tractatu Hispanica lingua conscripto, porque causas de infirmitatibus puden las monias salir de sus Couentos, Nouar. in lucerna Regul. verb. clausura num. 12. cum seqq.

Contra Collect. Compend. Mendicant. verb. clausura Monialium, num. 5. vers. quaritur utrum minister generalis, Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 18. num. 17. Boll. in OEconom. Canon. class. 3. cap. 4. num. 10. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 14. Cened. ad Sextum collect. 3. 1. num. 2. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales §. 16. vers. secundo, & part. 2. eodem verb. in fine, addit ad Nauarr. conf. 70. in fine, de Regularib. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. §. 545. in 1. edit. alias resolut. 541. in 2. edit. Fr. Ludou. Mirand. de sacris Monialibus q. 3. art. 4. Campan. d. rubr. 12. cap. 16. num. 22. existimantes casus exceptos in d. Motu proprio Pij V. incip. Decori, non extendi ad casus similes, vel vrgentiores.

25. Moniales posse tempore belli è monasterio exire, seque in locum tutum recipere, dum bellum contra hereticos, aut infideles geritur, periculumque est, vt nisi Moniales monasterio egrediantur, graui damno afficiantur, resoluunt Azor. dict. part. 1. lib. 13. cap. 8. q. 1. ad fin. vers. tertio queres, Gutier. d. cap. 14. num. 9. Nauarr. d. comment. 4. num. 48. Sanchez d. cap. 15. num. 44. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 7. Contra Zerol. d. verb. Moniales §. 16. dub. 2.

26. Moniali non posse licentiam concedi clauitro egrediendi causa medendi morbo ita periculofo, vt desperaretur salus ea non egressa, nisi motibus adeo contagiosus esset, vt in reliqua serperet, tenent Gutier. d. cap. 14. ex num. 7. Fr. Ludouic. Miranda de sacris Monialibus q. 4. art. 4. Cened. d. collect. 21. num. 2. Fr. Emman. d. tom. 1. quest. 49. art. 3. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. Moniales, in fine, Sanch. d. cap. 15. num. 39. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 18. Tamburin. de iure Abbatissarum dispus. 20. questione 3. Diana moral. resolut. part. 5. tract. 3. resolut. 137. Ego ipse dict. alleg. 102. num. 21. in fine.

Contra Nauarr. d. commento 4. num. 49. & seqq. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. q. 1. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 9. num. 9. Laur. de Perimis tom. 3. priuileg. in addit. ad constit. Pij V. cap. 6. num. 3. existimantes posse Moniali licentiam concedi clauitro egrediendi causa medendi morbo ita periculofo, vt desperaretur salus ea non egressa.

27. Abbatissam, vel Priorissam, qua propter feudum tenentur prestare iuramentum fidelitatis alicui domino seculari, si illud per procuratorem prestare nequit, posse cum honesta societate exire, modo statim prestito iuramento, reuertatur, probat text. in c. 1. §. verum, de statu Regul. lib. 6. docent Sanch. d. c. 15. num. 51. Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 9. aduertentes in hoc casu superioris licentiam petendam esse, quod si nulla causa ductus illam denegat, hoc consilio posse auctoritate iuris Abbatissam egredi.

28. Abbatissam non posse è monasterio exire, vt visitet ædificium Ecclesie, nisi ubi placeat, vel vt cementarijs significet qua forma construendum sit, resoluunt Sanch. d. cap. 15. num. 52. Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 3.

29. Monialem non posse egredi, vt curam nepotum suorum gerat, etiam si nepotes omnibus alijs propinquis destituti sint, referunt decisum Armendar. in addit. ad resolut. legum Nauarræ, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 105. Campan. d. cap. 16. num. 22. prope fin. Ego ipse d. alleg. 102. num. 27. Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 4. vbi nu. 5. subdit Monialem egredi non posse ad parentes consanguineos, aut alios infirmitatis causa, seu alio preteritu visitandos.

30. Moniales posse transire de licentia Superioris de vno monasterio ad aliud, vel causa noue fundationis, seu correctionis, vel reformationis, aut præfectionis, tradunt Nauarr. in dict. cap. statimimus, numero 48. & conf. 57. numero 6. de Regul. Fr. Emman. dict. tom. 1. quest. 49. art. 5. Sanch.

d. cap. 15. ex num. 46. Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 101. Zerol. d. part. 1. verb. Moniales, §. 16. & part. 2. eod. verb. dub. 8. & 12. Anton. Ricciul. de iure personarum extra gramium Ecclesie existentium, lib. 5. cap. 5. num. 11. Bonacin. d. puncto 9. num. 10. Portel. in dub. Regular. verb. clausura Monialium num. 20. & 21. Diana moral. resolut. tract. 2. de dub. Regul. resolut. 99. & 127. Castellin. de elect. cap. 17. num. 6. Gauant. in man. Episcop. var. clausura num. 14. Tamburin. de iure Abbatissarum disp. 21. quest. 1. cum seqq. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori eccles. cap. 4. num. 11. in fine, Lezana in sum. quest. Regular. cap. 25. nu. 20. in fine, Ego ipse d. alleg. 102. num. 25. aduertentes ad hoc tutius esse recurrere ad Sedem Apostolicam.

31. Moniales posse ad aliam Religionem perfectiorem transire docent Tapia, Zerol. Fr. Emman. & alij, quos refert Sanch. d. lib. 6. cap. 7. num. 6. quibus adde Anton. Ricciul. d. lib. 5. cap. 5. à princ. vbi ex num. 4. subdit, neque Concil. Trid. neque constitutionem Pij V. prohibuisse hanc translationem, Bartholæ S. Fausto d. lib. 5. q. 327. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 11. metipsum ad c. licet 18. num. 3. de Regul. contra Azor. d. part. 1. lib. 13. cap. 8. quest. 1.

32. Moniali licitum esse exitum, qua dum in proprio monasterio aliqua de causa commodè corrigi non potest, ad aliud monasterium correctionis causa transferunt, tenent Sanch. d. lib. 6. c. 15. num. 47. Ludouic. Miranda de sacris Monialibus q. 3. art. 2. vers. quartus casus, & art. 3. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 13. Tamburin. vbi supra disp. 21. q. 3. Ego ipse in collect. ad c. vlt. de Regularib. num. 16. Et quod locorum Ordinarij, vel superiores Regulares vno monasterio in aliud transferre possunt Monialem sibi subiectam ex causa seditionis, vel incorrigibilitatis, aut criminis perpetrati, tradit Sel. d. cap. 8. num. 29. asserens ita resolutum per S. Congr. Episcop. 27. Maij 1603.

33. Vtrum Monialis, qua adeo incorrigibilis est, vt ipsius emendatio, & correctio in nullo monasterio speretur, eiici possit? Negatiue censuit Rota in Vlixbonen. monasterij 19. Nouembris 1625. coram R. D. meo Cocchino Decano, & me citato docet Bonacin. d. puncto 9. num. 14.

Contra Sanch. d. lib. 6. cap. 9. num. 6. existimantem talem Monialem in rigore eiici posse.

34. Monialibus licitum esse exitum quando auctoritate Prælati totus Monialium Conuentus locum mutat, resoluunt Fr. Emman. tom. 1. quest. 49. art. 5. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. nu. 53. Ludou. Miranda de sacris Monialibus, quest. 3. art. 2. vers. sextus, Bonacin. d. puncto 9. num. 8. Ego ipse d. alleg. 102. num. 27.

35. Monialibus conuersis licitum esse exire è monasterio ad petendas elemosynas Conuentui necessarias, dum eas per alios commodè petere non possunt, seruatis conditionibus præscriptis in Motu Pij V. incip. Circa pastoralis, & in alio Gregorij XIII. incip. Deo sacris, tenent Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 15. vbi nu. 16. subdit Moniales conuersas posse adhuc ob receptam consuetudinem recipi, & ad professionem admitti, & citat pro se Sanch. d. cap. 15. num. 59. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19. Fr. Emman. tom. 1. quest. 44. artic. 4. col. 3. vers. secunda assertio, contra Nauarr. & Ludouic. Miranda de sacris Monialibus, quest. 1. art. 6.

36. Conuersæ Moniales ad quaestandum mitti possunt, si aliter Moniales sustentari non possint, dummodo ad minus 40. ætatis annum excedant, non sint pulchre, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernoscant, & in istis monasterijs, qua nisi dictas Conuersas ad quaestandum mittant, manuteneri non possunt, deinceps puellis monasticum habitum non tradit, nec educationis causa illæ in eis introduci possunt absque Sedis Apostolicæ speciali licentia, ita Aldan. in compendio canonic. resolut. lib. 2. tit. 10. num. 2. vbi tenet, quod ita censuit sacra Congregat. Episcop. in Bononiens. 14. Aprilis 1615.

37. Conuersæ non debent permitti vt exeant, aut videri se sinant, ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij, sed id muneris alteri extra clausuram degenti committatur, ex Aldan. d. tit. 10. num. 4. vbi refert decisum sub die 20. Septembris 1594.

38. Conuertitarum in monasterijs, dummodo ita pauperes existant, vt nisi Moniales ad quaestandum transmittant, aliunde commodè sustentari nequeant, permittendum

- dum ad quaerendum exire, dummodo ad minus 40. earum aetatis annum excedant, non sint pulchrae, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernoscant, ita Aldan. d. tit. 10. num. 5. referens sic decisum in d. Bononien.
39. *Ab Episcopo approbanda.* In scriptis scilicet, definiit Pius V. praedicto Motu proprio, incip. *Decori*, ubi, ex causa cogita, & expresse in scriptis approbata, cuius auctoritate ita resoluunt Miranda d. q. 3. art. 6. conclus. 2. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 9. num. 16. Bonacina d. puncto 8. num. 4. vbi nu. 5. subdit licentiam non tenere, si solo verbo detur.
40. Monialibus igitur e monasterio, Sedi Apostolicae, aut superioribus Regularibus subiecto, exire non licere, nisi ad sit consensus communis Episcopi dioecetani, & superioris Regularis, si illi subiecta existant, ita ut si illae, quae potestati Regularium subijciuntur, sine Bulla & licentia Ordinarij egressa fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia Iuris remedia debent ipsae, & earum Superiores (de quorum licentia e monasterio fuerint egressa) ab eodem Ordinario puniri, non obstantibus quibuscunque privilegijs, referunt decifum Campan. d. rubr. 12. cap. 16. num. 22. prop. finem, Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 19. pag. 51. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarrae lib. 2. tit. 18. l. 7. num. 103. Ego ipse d. alleg. 102. num. 28. prop. fin. Ioan. Sancti. in select. disp. 50. num. 25. vers. obiter, vbi aduertit diuersam ponit per Concilium licentiam ad exitum e monasterio, & licentiam ad ingressum, quia ad exeundum videtur Concilium necessario requirere licentiam Episcopi, nec satis esse licentiam alterius Superioris, cui subiaceat monasterium; ad ingrediendum vero Episcopi licentiam desiderari si ei subiaceat, vel alterius Superioris tantum, cui monasterium subditur.
- Contra Nauarr. consil. 6. incip. *An Generalis*, sub num. 6. de statu Monach. & commento 4. de Regularib. num. 60. vers. tertio. Fr. Emman. tom. 1. quaest. 49. artic. 3. Ludou. Miranda de sacris Monial. quaest. 3. art. 6. conclus. 1. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 9. num. 13. Bonacina d. quest. 1. puncto 8. num. 1. Lezana d. c. 25. num. 21. Tambur. d. disp. 20. quaest. 6. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. quaest. 1. Sanchez d. lib. 6. cap. 15. num. 28. existimantes Moniales in casibus exceptis posse exire e monasterio, absque vilo conscientiae scrupulo cum sola licentia suorum Generalium, aut Prouincialium Praelatorum, quibus fuerit subiecta, sine vlla alia approbatione Episcopi secularis, & afferentes in Hispania solum Superioris licentiam esse necessariam.
41. Vicarium generalem Episcopi, absque speciali eius commissione, hanc egressus Monialis e monasterio licentiam concedere posse tuncur Llamas d. quaest. 1. puncto 8. num. 3. Ego ipse d. alleg. 102. num. 28. prop. fin. extendentes ad vicarium Capituli Sede vacante. Sanchez d. cap. 15. num. 30. Victorel. de origine & clausura Monial. §. an solus Episcopus, Tambur. d. disp. 20. quaest. 5.
42. Moniales e suis monasterijs egredientes, extra casus exceptos, ipso iure esse excommunicatas excommunicatione maiori latae sententiae Summo Pontifici reseruata, & in eandem incurrere Praelatos eisdem exeundi licentiam quocunque modo concedentes, necnon & ipsas comitantes, ac personas illarum receptatrices, censuit Pius V. in d. sua constit. incip. *Decori*, & tradunt Nauarr. in d. cap. statumimus, num. 57. Zerol. p. 1. verb. *Moniales*, §. 16. dub. 1. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. quaest. 1. vers. tertio quares, Fr. Ludou. Miranda d. q. 3. art. 6. Sanch. d. cap. 15. num. 72. Bonacina d. q. 1. puncto 8. num. 6. Ego ipse d. alleg. 102. num. 29. & 30. resoluentes supra dictam penam contra recipientes & concomitantes praedictas Moniales egredientes e suis monasterijs non videri comprehendere illos, qui compassione quadam naturali in extrema, vel graui necessitate id faciunt.
43. *Ingressi autem intra septa.* &c. Vide Concil. Bracharen. IV. q. 5. cap. 5. de Monialib. Auiles ad cap. 1. Prator. fol. 50. num. 29. Lael. Zech. de casib. reseru. cas. 10. in princip. Fusc. de visit. lib. 2. cap. 18. ex num. 24. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 1. cum segg. & quaest. 47. art. 4. cum segg. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. quaest. 6. Fr. Ioan. de la Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. Frane. Leo in thesauro fori ecclesiast. p. 2. cap. 1. num. 52. Nauarr. in cap. statumimus 19. q. 3. ex num. 59. Ludou. Beta respons.
- casuum conscient. p. 1. casu 30. Quarant. in sum. Bullarj. verb. *monasteria Monialium*. Aloyf. Rice, in praxi verum fori eccles. decif. 648. in 1. edit. alia resolut. 544. in 2. edit. Campan. in diuers. iuris canon. rubr. 12. cap. 16. ex num. 24. Sanchez in praepcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 16. Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarrae lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religionibus ex num. 106. Fr. Ludouic. Miranda post. man. Pralat. in pract. de sacris Monialib. q. 2. & 4. Vgolin. de offic. Episcopi, cap. 21. §. 1. Bonacina de clausura, & penis eam violantibus impositis, q. 4. met ipsum d. p. 2. alleg. 102. num. 32. cum segg. Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 23. cum segg.
44. Monialium clausuram ingredi nullus potest ad conspergendum cellas Monialium, aut alia loca aqua benedicta in die Sabbati sancti, aut quolibet alio tempore, vt per Aldan. d. tit. num. 25. vbi refert ita resolutum per S. Congregatio. Episcopi sub die 13. Septembris 1583.
45. Monialis nulla enegumento intra monasterij septa a quocunque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam confessario exorcizetur, sed ad Ecclesiam exteriorem eiusdem monasterij, obtenta prius a S. Congregat. licentia, ea de causa deducatur, vel transferatur; in translatione autem huiusmodi, sicut & in actu exorcizationis, honestae personae confanguineae, vel aliae mulieres prouectae aetatis, ac probae conuersationis enegumentam comitentur, exorcista sit ad actum huiusmodi ab Ordinario approbatus, exorcizatio minori, quo fieri potest, fiat strepitu, Ecclesiae ianuam vsque occlusa remaneat, quousque exorcizatione completa ad monasteria enegumentam reducat. Ceterum tam in reditu, quam in accessu ad Ecclesiam, & monasterium respectiue, recte, & sine diuerticulo tendatur, refert decifum Aldan. d. tit. 10. num. 26.
46. *Monasterij.* Quid nomine monasterij comprehendatur quando interdicitur hic ingressus, vide Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 1. in fine, Coriolan. de casib. reseru. p. 2. casu 3. q. 2. num. 29. Sanchez d. lib. 6. c. 16. num. 11. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 6. & 7. Bonacina d. tract. de clausura, q. 4. puncto 1. num. 1.
47. *Cuiuscunque generis, aut conditionis.* Reges igitur, Reginae, Imperatores, Imperatrices, aliaque cuiuscunque dignitatis personas non posse monasteria Monialium ingredi probabiliter dici posse censet Bonacina d. puncto 1. num. 4.
- Contra Fr. Emman. tom. 1. q. 48. art. 1. & Sanchez d. cap. 16. num. 3. existimantes Regibus, Reginis, Imperatoribus, & Imperatrici filijs, ac filiabus, eorum interdictum non esse ingressum in monasteria Monialium.
48. *Sexus.* Feminas non posse monasteria Monialium sine licentia ingredi, resolut Bonacina d. tract. de clausura, quaest. 4. puncto 1. num. 3. & monasteria Monialium ingredi deinceps non permittitur mulieribus secularibus, ne quidem fundatricibus, aut donatricibus ad breue, vel ad longum tempus, etiam si a Sede Apostolica specialiter hoc eis esset indultum, cum Pauli V. Constitutione de anno 1612. edita, id fuerit in genere reuocatum, vt per Sel. d. cap. 8. num. 30.
49. Non incurrere excommunicationem in hoc cap. comminatum, quae absque vlla Superioris licentia monasterium ingreditur animo habitus Regularis assumendi, & profitendi, resolut Sanchez d. lib. 6. cap. 16. num. 74.
- Vtrum autem interdictus sit hic ingressus Moniali ex legitima licentia egressa a suo, vt transferatur in aliud monasterium, vide Llam. in methodo curat. in append. §. 11. ad fin. Sanchez d. cap. 16. num. 9. & 10. Bonacina d. puncto 1. num. 3.
50. Mulieres, quae sunt in discordia cum maritis, & eorum sententiam timet, si extra culpam sunt, quadiu iustam causam timendi habuerint, debere, si sunt in monasterijs, tolerari, in posterum vero huiusmodi mulieres non debere recipi, referunt decifum Zerol. p. 1. verb. *moniales*, §. 12. Campan. d. e. 16. num. 30. Fr. Emman. in collect. priuileg. tom. 2. pag. 521. Ego ipse d. alleg. 102. num. 66. in med. me citato Bonacina d. quaest. 4. puncto 3. nu. 17. Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 34. pag. 155.
51. Si mulier aliqua venerit in suspicionem marito, quod timet ne ab eo aliqua vis ei inferatur, debere permitti, vt possit

vt possit ingredi monasterium Monialium, si modo constitutiones monasterij non repugnant, & accedat consensus superiorum Abbatissæ, & Monialium, & causa cessante ingressus debere inde exire, & si semel exierit nunquam postea in idem monasterium ingredi posse; & teneri ad clausuram, sicut alias Moniales sine ancillis, &c. referunt decimum Zerol. d. verb. Moniales, §. 12. Fr. Ioannes à Cruce d. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. in fine, Campan. loco proximè citato, Ego ipse d. num. 66. in fine.

52. Mulieres nuptas in monasterijs Monialium recipi non debere asserit Lodou. Mirand. de sacris monialib. q. 2. art. 6. conclus. vnic. vbi refert reiectam fuisse à sacra Congregatione petitionem cuiusdam Comitissæ, quæ propter quandam infirmitatem à suo marito volebat separari, & cum tribus filiabus ingredi quoddam Monialium monasterium, refero Ego ipse d. nu. 66. in fine. Et si fuerint intra septa monasterij sine licentia Sedis Apost. sunt expellendæ, secundum Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 34. in princ. pag. 155.

53. Viduas, quæ vitis mortuis honestatis causa se contulerunt in monasterium, modò sint bonæ existimationis, & fame, legibusque Monialium pareant, tolerari debere; de cætero tamen nullas huiusmodi viduas recipere debere, nisi Moniales fieri vellent, decisum referunt Ludou. Miranda d. art. 6. conclus. vnic. Campan. d. cap. 16. nu. 30. vers. & respectu, & num. 31. vers. tandem, Lezana d. e. 25. nu. 28. & 30. Tambur. d. disp. 24. q. 14. num. 3. Nouar. verb. educatio, num. 1. 3. Ego ipse d. alleg. 102. num. 67. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis in examine eccl. tract. 9. quest. 31. in fine. resoluentes etiam non posse Episcopum dare licentiam viduæ ingredi volenti, ac in habitu laicali permanere, etiam si toto tempore vitæ suæ illic degerit, nec amplius inde exire vellet, vide Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 32. & 33. pag. 155.

54. Non posse præstari matribus licentiam ingrediendi monasteria Monialium, etiam ad inuisendas filias morti proximas, referunt decimum Zerol. p. 1. verb. Moniales, §. 8. vers. secundò, Quarant. d. verb. monasteria Monialium, vers. sed an liceat, pag. mihi 453. Fr. Ioan. à Cruce d. e. 5. dub. 2. conclus. 3. not. 3. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 11. Fr. Ludou. Miranda de sacris monialib. q. 2. art. 8. Ego ipse d. alleg. 102. nu. 68. Lezana d. cap. 25. num. 31. Tambur. d. disp. 24. quest. 17.

55. *¶ Vel avaris furis.* Infantes discretionem carentes admitti posse ad claustra Monialium, nec illas eos admittentes incurere aliquam excommunicationem, cum nec ipsi ad peccandum incitare possint, resoluunt Nauar. commento 4. de Regular. num. 59. Henric. in sum. lib. 13. e. 2. §. 3. in commento lit. S. Gambar. de casib. referu. cap. 15. cas. 6. num. 37. fol. 147. Sorb. verb. ingressus num. 2. Llam. in methodo curat. in append. §. 8. Corduba q. 69. Azor. d. lib. 13. cap. 8. q. 5. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori eccl. tract. 648. in 1. edit. all. res. fol. 344. num. 6. in 2. edit. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 1. concl. 1. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 1. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 2. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. ex nu. 8. Ego ipse d. alleg. 102. num. 32. Granada in 1. 2. D. Thoma controu. 7. tract. 3. p. 1. disp. 6. sect. 5. Hieron. Roderic. in compendio q. Regul. resol. 26. num. 7. Diana moral. resol. part. 3. tract. 2. resol. 67. vers. nota tertio; Lezana in summ. q. Regul. cap. 25. num. 24. Tamburin. de iure Abbatissar. disp. 22. q. 4. & me citato Bonacin. d. tract. de clausura quest. 4. puncto 1. nu. 5. aduertentes Concilium in presenti excludens omnes cuiusvis ætatis, loqui de habentibus vsu rationis, & de illis, qui ad peccandum mouere possunt, vt sunt fatui, qui licet intrando non peccent, peccant tamen Moniales eos admittentes. Contra Comitulum. respons. moral. lib. 6. q. 19. nu. 6. & q. 22. existimantem Moniales puerum, puellamve infantem intra monasterij septa recipientes, esse excommunicatas, quem sequitur Sel. d. cap. 18. num. 18. referens sacram Congregationem Episcoporum sic censuisse in Cremon. 12. Februarij 1585.

56. Pucros igitur septennes præsumendos vsu rationis adeptos, ac proinde comprehendi sub hac prohibitione, secus si nondum septennes, tenent Sanch. d. e. 16. num. 7. Bonacin. d. punct. 1. num. 6.

57. *o Sine Episcopi.* Episcopum, aut eius Vicarium generalem speciale mandatum habentem in monasterijs sibi

subiectis auctoritate ordinaria, in alijs verò Summo Pontif. subiectis delegata auctoritate posse concedere facultatem ingrediendi Monialium monasteria, referunt decim. Armend. in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 109. Bonacin. d. quest. 4. puncto 2. num. 2. Tambur. disput. 23. q. 1. num. 3. & quest. 2. num. 1. Nouar. in lucerna Regul. verb. licentia, num. 3. Ego ipse d. allegat. 102. num. 38.

Prouisorem à Capitulo nominatum posse in monasterijs sibi subiectis huiusmodi licentiam, concedere, tenet Fr. Ioan. à Cruce d. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. num. 1. quem refero Ego ipse d. allegat. 102. num. 38. in fine.

59. Præfectam Monialium posse huiusmodi licentiam concedere in casibus repentinis, si Episcopus longè absit, tradunt Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 2. in fine, Campan. d. cap. 16. num. 20.

60. *¶ Vel Superioris.* Facultatem ingrediendi monasteria Monialium Regularibus subiecta pertinere ad earum superiores Regulares, quorum est Monialibus claustram indicere, non verò ad Episcopos, tenent Nauar. d. commento 4. num. 60. Llam. in method. curat. in append. §. 5. & 6. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 4. cap. 23. num. 6. Azor. p. 1. lib. 13. e. 8. q. 7. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 2. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 2. Campan. d. rubr. 12. cap. 16. num. 31. Sanch. d. lib. 7. cap. 16. num. 13. Soar. tom. 4. de Relig. tract. 1. lib. 1. cap. 10. num. 12. Laurent. sui Peirinis in constit. sui Ordinis Minim. tom. 2. constit. 6. Pij V. num. 29. & in formul. lit. M. cap. 3. num. 3. Lezana d. cap. 25. num. 25. Tambur. disp. 23. q. 1. nu. 6. Andr. Victorel. de origine & claus. Monial. pag. 31. Ego ipse d. alleg. 102. num. 40. & 41. me citato Bonacin. d. quest. 4. puncto 2. num. 3.

Contra Læl. Zech. de Republ. eccl. tit. de Regularib. cap. 3. num. 5. & Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales, §. 8. vers. quarto, existimantes Episcopum posse hanc facultatem concedere in monasterijs, quæ Regularibus subiecta sunt.

61. Vnde sub decreto Concilij in presenti includi Episcopos ingredientibus Monialium monasteria sibi non subiecta, sine superioris licentia in scriptis, resoluunt Nauar. d. nu. 39. ad med. vers. quartus, Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 393. num. 5. & 20. Ego ipse d. allegat. 102. num. 42. Tambur. de iure Abbatiss. disp. 24. quest. 9. nu. 1. vers. & signanter. Et ideo Episcopi extra propriam, & in aliena diocesi commorantes non possunt accedere, nec ingredi Monialium septa sine licentia Episcopi prohibentis ne quis accedat ad monasterium Monialium, vt per Aldan. in compend. Canonie. resol. lib. 3. tit. 25. num. 8. vbi testatur sic resolutum in Ianuen. 10. Maij 1631.

62. Si auctoritate Pontificia monasterium cuidam soli peculiari Prælatu conuentuali subiectum esset, non posse Generalem, aut Prouincialem licentiam ingressus in id monasterium concedere, quod nullam iurisdictionem in illud habeant, at posse dum visitant inquirere, an Prælatu ille iuste vsus fuerit hac facultate, tradunt Fr. Emman. tom. 1. quest. 47. artic. 5. Bonacin. d. tract. de clausura q. 4. puncto 2. num. 4. Sanch. d. cap. 16. num. 16. vbi subdit propter eandem rationem idem dicendum esse de Episcopo, respectu clerici secularis, cui soli monasterium illud subderetur.

63. Abbatissam non posse facultatem ingrediendi monasterium concedere, tenent Nauar. commento 4. de Regularib. num. 59. vers. tertio, Azor. part. 1. lib. 13. cap. 8. q. 6. Fr. Emman. tom. 1. quest. 46. art. 2. vers. obserua, Sanch. d. lib. 6. e. 16. num. 22. Bonacin. d. quest. 4. puncto 2. num. 5.

64. Superiorem tamen iuste posse licentiam generalem concedere Abbatissis, aut Confessarijs, concedendæ huius ingressus facultatis in casibus frequenter occurrentibus, ne passim Episcopus, seu Prælatu Regularis, qui non tam præ manibus habentur, adiri debeant, tenent Fr. Emman. d. q. 46. artic. 2. propè fin. plures apud Sanch. d. e. 16. num. 23. Bonacin. d. puncto 2. nu. 5. vers. hoc tamen. Contra Soar. de Relig. tom. 2. lib. 1. cap. 10. num. 14.

65. Fratribus Minoribus interdictum esse in sua regula ingressum absque speciali Summi Pontificis licentia ad monasteria Monialium, aduertunt Fr. Emman. d. quest. 46. art. 3. in princ. Sanch. d. cap. 16. num. 17. & 18. Ludou. Miranda

- tanda de sacris monialib. quæst. 2. art. 3. conclus. 1. Bonacin. d. puncto 2. num. 7. hinc inferentes Cardinalem Episcopum, aut alium habentem privilegium ingrediendi monasteria Monialium cum socijs, quos secum assumere voluerit, non posse Fratres Minores eligere; excipiunt tamen Fratres Minores rogatos à Prælatis curam Monialium habentibus, ut sibi opem in eo ministerio ferant.
66. Ad ingressum etiam in sanctæ Claræ, & Conceptionis monasteria Ordini Minorum subiecta præter casus in eorum Monialium regula exceptos, exigit Sedis Apostolicæ licentiam, tenent Ludou. Miranda d. quæst. 2. art. 3. Sanch. d. cap. 16. num. 20. Bonacin. d. puncto 2. num. 6.
67. p. Licentia.] Debere esse speciale, & non sufficere generalem, tenent Sanch. d. lib. 6. cap. 16. num. 28. Miranda de sacris monialib. q. 2. art. 2. ad fin. Bonacin. d. quæst. 4. puncto 3. num. 1.
68. Et primo actu finiri resolvunt Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecclesiæ resol. 545. in 2. edit. Sbroz. de offic. vicar. lib. 2. q. 21. Salas de legib. disp. 17. sect. 13. num. 62. Azor. part. 1. lib. 5. cap. 23. q. 3. Vgolin. de offic. Episcopi part. 1. cap. 21. §. 3. Salas de legib. disp. 17. sect. 13. num. 62. Diana moral. resol. tract. 2. de dub. Regul. resol. 38. Tambur. de iure Abbatiss. disp. 26. q. 1. num. 2. Ego ipse d. alleg. 102. num. 59. Contra Bonacin. d. puncto 3. num. 2.
69. Et exteri, di ad socium obtinentis, observant Fr. Emman. tom. 3. q. 6. art. 2. Galet. in margarita casuum conscientie, verb. licentia 2. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecclesiæ, decis. 649. in 1. edit. alias resol. 632. in 2. edit.
70. In scriptis obtenta.] Licentiam autem istam ingrediendi inscriptis obtineri voluit Tridentina Synodus, ut maturiorem haberet Superioris scribentis deliberationem, & quoad ingredientem certiorum data licentia probationem, ut advertit Stephan. Vveym. d. confit. 15. num. 2. pag. 152. Victorel. de origine & clausura Monialium, §. an ad eundam culpam. Tambur. de iure Abbatiss. disp. 20. quæst. 6. Ego ipse d. alleg. 102. num. 28. vers. verum hac licentia, & num. 57. in fine, secundum novissim. Lugdun. impress. Diana moral. resol. p. 3. tract. 2. resol. 129. Nullatenus igitur sufficere tacitam Superioris licentiam, quæ ex scientia, & patientia eorum facile contradicere potentium colligitur, nec oretenus, & verbis expressis concessam asserunt Confert. in privileg. Mendic. tit. 20. cap. 6. Sanchez d. cap. 16. num. 29. cum seqq. Bonacina d. puncto 3. num. 2.
71. Vnde hanc licentiæ solemnitate, ut in scriptis concedenda sit, ita obligare, ut lethalis culpa sit eam omittere, pœnaque contra ingredients sine licentia imposita incurratur, etiam si causa ingressus legitima sit, atque à legitimo Superiore oretenus concessa, resolvunt Sanchez d. cap. 16. num. 31. Bonacina d. puncto 3. num. 3.
- Contra Ludou. Miranda de sacris Monialibus, q. 3. art. 2. ad fin. & alios existimantes scripturam necessariam non esse quando causa ingressus clara est.
72. Si repentina superveniat necessitas, quæ aditum ad Superiorem non permittat, licitum videri ad monasteria ingressum sine licentia in scriptis obtenta, quia hic casus per episcopum exceptus videtur, alioquin repentinæ necessitati consultum non esset, asserunt Nauarr. commento 4. de Regularib. num. 60. vers. quarto. Azor. part. 1. lib. 1. cap. 8. quæst. 3. Fr. Emanuel. tom. 1. quæst. 46. art. 2. ad fin. Sanchez d. c. 16. num. 34. Bonacina d. quæst. 4. puncto 3. num. 2. vers. dixi, qui duo ultimo loco citati addunt in casu repentinæ necessitatis, quæ aditum ad Superiorem non permittit, pro obtinenda vlllo modo licentia, prædictam licentiam ab Abbatissa petendam esse, si tempus vacet ad illam petendam.
73. Sub excommunicationis pœna, &c.] Ingredients claustra Monialium, sine licentia Episcopi, vel superioris, ut supra, in scriptis obtenta pœnam excommunicationis incurrere per hunc text. tenent Bonacin. d. tract. de clausur. quæst. 4. puncto 5. num. 1. vbi num. 2. vers. observat, subdit huiusmodi excommunicationem in hoc cap. comminatam non esse reservatam, additque præsumentes ingredi monasteria Monialium prætextu facultatum à Summo Pontifice, Legato, Episcopo, vel alijs concessarum ante Motum proprium Gregor. XIII. incip. Vbi gratia, incurrere ipso facto excommunicationis pœnam, à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium obtineri nequeat.
74. Qua quidem reservata excommunicatione non comprehendendi, nisi intrantes ex præsumptione, & prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus concessarum sine sufficienti ratione, & causa, vel à Summis Pontificibus iam reuocatarum, intrantes verò sine tali facultate. incurrere tantum censuram comminatam in hoc cap. quæ cum non sit reservata, aboleri posse ab Episcopo, ex cap. nuper, de sent. excomm. tenent Llam. in method. curat. in append. §. 13. Soar. de censur. tom. 5. disp. 22. sect. 6. sub num. 11. Fr. Emman. tom. 1. quæst. 48. art. 2. Sayr. de censur. lib. 3. cap. 31. num. 10. Zerol. p. 1. verb. Moniales, §. 8. Ludou. Miranda de sacris Monialib. q. 2. art. 12. concl. 1. & 2. Campan. d. rub. 12. cap. 16. num. 24. Ego ipse d. alleg. 102. num. 34. me citato Bonacin. d. quæst. 4. puncto 5. num. 4.
- Contra Nauarr. in man. c. 27. num. 105. excomm. 61. & commento 4. de Regular. sub num. 62. vers. quarto, Quarant. verb. monasteria Monialium, vers. amplia dictam confit. Azor. d. lib. 13. cap. 8. quæst. ult. Ludouic. Beia respons. casuum conscient. part. 1. casu 3. Coriolan. de casibus referu. part. 2. cas. 3. num. 40. existimantes sub dicta excommunicatione reservata, comprehendendi etiam intrantes septa monasterij non habentes licentiam.
75. Reservata excommunicatione non affici illum, qui facultatem ingrediendi habet, sed non ingreditur prætextu facultatis, perinde se gerens, ac si illam non haberet, resolvunt Nauarr. d. commento 4. num. 62. notab. 4. Sanchez d. cap. 16. num. 30. Bonacin. d. quæst. 4. puncto 5. num. 5. vbi num. 6. subdit ingredientem prætextu facultatis inualide concessæ non affici, reservata illa excommunicatione Gregorij XIII. sed Concilij Tridentini in presenti, & num. 7. addit eum qui tempore ingressus confingeret se habere aliquam facultatem ingrediendi claustra Monialium, obtentam post præfatum Gregorij XIII. Motum, non affici reservata illius excommunicatione, sed Concil. Trident. & num. 8. subijcit, quod ingrediens Monialium cœnobium, prætextu facultatum, putans sibi licitum esse ingressum, non incidere in excommunicationem reservatam.
76. De censuris, & pœnis contra eos, aliquem in monasteria Monialium ingredi faciunt, permittunt, vel admittunt, vide Fr. Emman. tom. 1. quæst. 47. art. 3. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialib. quæst. 2. art. 12. conclus. 3. Sanchez d. cap. 16. num. 83. cum seqq. Bonacina d. quæst. 4. puncto 6.
77. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam, &c.] Licentiam ingrediendi Monialium monasteria dare tantum potest Episcopus, in monasterijs scilicet sibi subiectis, ut tenent citati supra à num. 65. Nauarr. in cap. sentimus 19. q. 3. num. 60. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. q. 46. art. 2. nam in non sibi subiectis superior illorum debet licentiam concedere, ut ex Sanchez resoluit Ioan. Sanch. in select. disp. 50. num. 25. vers. deinde, vbi advertit quod licet Concilium in presenti dicat hanc licentiam dandam fore tantum ab Episcopo, praxis quotidiana testatur illam posse Episcopum committere Vicario, qui causam ingrediendi examinat, & si sufficientem esse reperit, licentiam præstet, & citat Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. c. 16. num. 14. Fr. Emman. d. art. 2. & alios. De licentia ad exeundum vide supra num. 45. Episcopos, & Superiores Prælatos, visitationis gratia, seu alterius rei necessariæ posse ingredi Monialium monasteria sibi subiecta, dummodo intrent pro tam vrgenti necessitate, pro quanta ipsi ad intrandum licentiam possint dare alijs, tradunt Nauarr. conf. 9. incip. An Episcopus, de statu Monachor. in novis, Hieron. Llam. in methodo curat. in append. §. 7. Fr. Emman. tom. 1. q. 45. art. 5. in princ. Azor. d. lib. 13. cap. 8. q. 9. Sanch. d. lib. 6. c. 16. num. 25. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 14. conclus. 1. & 2. Steph. Vveym. d. confit. 15. num. 24. pag. 152. Ego ipse d. alleg. 102. num. 43. & colligitur ex d. Confit. incip. Dubijs, Gregorij XIII. vbi imponuntur pœnæ contra Prælatos omnes, tã seculares, quam Regulates, absque necessitate monasteria sibi subiecta ingrediendes, de quibus agunt Aloyf. Ricc. in d. praxi fori ecclesiæ resol. 544. in 3. in 2. edit. Sanch. d. c. 16. ex n. 98. Bonac. d. punct. 4. nu. 11. cum seqq.

78. In casibus necessarijs.] Facultatem ingrediendi claustra Monialium concedi non posse, nisi ob causam necessitatis monasterij, seu Monialium manifestam, cui aliter commodè occurrere non possit; quam ingressu extraneorum in monasterium, tenet Bonacina d. quest. 4. puncto 4. num. 1.
79. Illum, qui licentiam ingrediendi cœnobium Monialium obtinuit ex causa, quæ suberat tempore concessionis licentiae, sed tempore ingressus cessauit, non esse tutum in conscientia ingrediendo, resoluit Bonacina d. puncto 4. num. 19. vbi num. 20. tenet eum, qui licentiam obtinuit ex causa, quam falsò narrat superiori, non posse licite ingredi si tempore ingressus iusta causa superueniat, & num. 21. subdit non esse licitum ingressum si superior conficius erat nullitatis causa, & nihilominus licentiam concedere voluit.
80. Obtinentes licentiam ingrediendi ex causa si ingrediendi pro libito & sine necessaria causa, adhuc incurtere ipso facto excommunicationem Papæ reseruatam per d. confit. Gregorij XIII. incip. Vbi gratia, obseruant Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 55. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Monialis, pag. mihi 174.
81. Necessitatem, de qua Concilium in praecipatione verbis, & Gregor. XIII. in d. Confiti. incip. Vbi gratia, loquuntur, non esse accipiendam physicè pro strictissima necessitate, sed moraliter, tradunt Fr. Emman. d. g. 46. art. 4. Ludouic. Miranda d. g. 2. art. 4. concl. 2. Campan. d. rubr. 12. c. 16. num. 25. Sanch. d. c. 16. num. 40. Ego ipse d. alleg. 102. num. 48. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 2. obseruantes minorem causam requiri in concedenda licentia feminis, quam viris, matri, aut forori, quam alijs, & minorem causam sufficere ad ingrediendum in loca statim post clausuram iam existentia, quam ad loca interiora.
82. I. Iustam causam Confessario subesse, dum alicuius Monialis confessionem ex precepto regulæ, vel ex peculiari ipsius deuotione, aut consolatione excepturus est, quam commodè ad fenestellam audire non potest, vt si Monialis sit furda, aut ob infirmitatem decumbat in lecto, tradunt Fr. Emman. tom. 1. quest. 47. art. 4. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 7. Sanch. d. cap. 16. num. 45. Ego ipse d. allegat. 102. num. 49. me citato Bonacin. d. quest. 4. puncto 4. num. 4. Addit Sanch. eod. cap. 16. num. 46. Sacerdotem Religiosum semper posse dum monasterium ingreditur cum vno socio ingredi, & num. 47. subdit, in ijs casibus, in quibus Sacerdos cum socio, cuius opera indiget, ingredi potest, necessariam non esse peculiarem pro socio licentiam, sed sufficere licentiam ipsi Sacerdoti explicite concessam. Et probabile est Confessarium posse intrare clausuram non solum quando regulæ confiteri præcipit, sed etiam quoties infirma dixerit se indigere Sacramento Pœnitentiæ, Portel. in dub. Regul. verb. clausura Monialium, num. 9. Villalob. in summ. tom. 2. tract. 35. diff. 47. num. 4. Diana p. 4. tract. 2. resol. 67. ver. notandum.
83. II. Medicum causa grauis infirmitatis cum necessitas exegerit posse ingredi; dummodo non absque duobus socijs de familia monasterij introducat, nec ab inuicem intra monasterium separentur, asserunt Campan. d. c. 16. nu. 27. ver. et cum in secunda. Tamburin. d. diis. 24. g. 6. Ludou. Miranda d. g. 2. art. 7. concl. vnic. ver. quintus casus. Ego ipse d. allegat. 102. num. 52. et 53. vbi obseruo minime requiri, quod sit Doctor, aut graduatus, & num. 54. idem dico de minore, siue tonsore, dummodo antea Medicus sanguinis emissionem determinauerit expedire, & necessariam esse, & quod hæc licentia Medicis, Chirurgicis, & operarijs concedi solita singulis quibusque tribus renouari debeat, resoluit Sel. in selectis canon. cap. 18. num. 28. asserens sic fuisse decusum per S. Congregat. Regul. in Cameron. 27. Martij 1588.
84. III. Licitum esse superiori cum decenti comitatu à Gregorio XII. præscripto in d. Confiti. incip. Vbi gratia, ingressum causa visitandi officinas, Conuentus cellas Monialium, seu dormitorium, supellectilem, & officium construendum, aut minans ruinam, dicunt Lam. in d. append. §. 7. Sanch. d. cap. 16. num. 54. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 14. Ego ipse d. allegat. 102. num. 6. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 6.

- IV. Licitum esse introire pro aliquo opere exercendo, quod commodè extra monasterium fieri non potest, veluti si sint fabricatores, fabri lignarij, molitores, putearij, & putatores, & alij artifice ad res necessarias, tradunt Lam. in d. append. §. 6. Ludouic. Miranda d. conclus. vnic. ver. septimus casus est. Campan. d. cap. 16. num. 26. Ego ipse dicta allegat. 102. num. 54.
- V. Baiulos iustam ingressus causam habere, dum aliquod onus in monasterium deferendum est, quod à Monialibus commodè portari nequit, tenent Lam. in d. append. §. 6. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 17. sub fin. Sanch. d. c. 16. num. 16. Bonacin. d. puncto 4. num. 8. vbi intelligit modo baiuli aliquid portent in utilitatem monasterij. Tamburin. d. diis. 24. quest. 6. num. 6. et quest. 7.
- VI. Licitum esse superiori ingressum in monasterium ad electionem Abbatisse, quoties magna subornationis suspicio est, seu quoties electio canonicè fieri non potest, nisi ipse in Monasterium ingrediatur, resoluit Nauarr. d. commento 4. num. 59. Fr. Emman. tom. 1. quest. 46. art. 5. ad fin. Ludouic. Miranda d. tract. de sacris monialibus, quest. 2. artic. 15. conclus. 3. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. num. 50. Ego ipse d. allegat. 102. num. 46. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 7. Consecratio autem, & benedictio Monialium fieri potest in Ecclesia exteriori, Monialibus illis tantummodo adhibitis, quæ erunt necessaria, Sel. in selectis canon. c. 12. nu. 25. vbi refert decusum in Hieracen. 27. Iunij 1627.
- VII. Intra monasterium licite introumisse posse feminas in obsequium & famulatum Monialium, dummodo sint honestæ vitæ, & à monasterio non egrediantur, attestantur Fr. Emman. tom. 1. quest. 47. artic. 7. et 8. Campan. d. rubr. 12. c. 16. num. 28. Sanch. d. c. 16. num. 66. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 5. concl. 2. et art. 9. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 20. Ego ipse d. allegat. 102. num. 61. & me citato Bonacin. dict. puncto 4. num. 10. multipliciter declarantes.
- Collectori Portugaliæ licet licentiam concedere Monialibus introducendi mulieres in monasterio pro earum seruitio, ita Sel. d. cap. 18. num. 25. attestans sic decidisse sacram Congregationem Episcoporum in Vlixibonen. 31. Ianuarij 1615.
- Ancilla laicæ non dantur in communi Monialibus S. Clara, ex eodem Sel. d. loco, vbi refert sic resolutum per eandem S. Congregat. in Tarentina 12. Aprilis, et in Fogliugen. 22. Nouembris 1619.
- Ancilla non datur pro educandis, ex eod. Sel. d. cap. 18. num. 29. vbi dicit decusum ab eadem sacra Congregat. in Neapolitana 12. Martij 1619.
- VIII. Licitum esse puellam ingressum in monasterium Monialium educationis gratia, tradit Quarant. d. verb. monasteria Monialium, pag. mihi 449. Zerol. part. 1. verb. Moniales, §. 10. Piafec. in simili praxi Episcop. part. 2. cap. 3. nu. 57. Campan. d. cap. 16. nu. 28. ver. secundus, Azor. d. lib. 13. c. 8. quest. 4. Fr. Ioan. à Cruce d. cap. 5. dub. 2. prope fin. Fr. Emman. tom. 1. quest. 46. art. 10. Ludouic. Miranda dict. quest. 2. artic. 6. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. ex num. 61. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 21. Ego ipse d. allegat. 102. num. 62. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 15. Marcell. Vulpe in d. praxi iudic. fori Eccles. cap. 4. num. 16. Gauant. in man. Episcop. verb. Monialium educatio, Lezana in summ. quest. Regul. cap. 25. num. 29. Andr. Victorel. de origine et clausura Monial. §. de puellis secular. pag. 42. Tamburin. de iure Abbatis. disput. 1. quest. 1. num. 2. cum seqq. & in eodem monasterio plures duas sorores educationis causa permitti possunt, Sel. d. cap. 12. num. 45. vbi ita refert decusum in S. Congregat. Episcop. & Regularium.
- Et huiusmodi puellas causa educationis in monasterijs recipi non posse minores septennio, & maiores vigesimo quinto, referunt decusum Zerol. p. 1. verb. Moniales §. 11. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Monialis §. Aloyf. Ricc. in praxi veru fori Eccles. resal. 641. in 2. edit. Ego ipse d. allegat. 102. num. 64. Stephan. V. Veyms d. confit. 15. num. 30. Lezana d. cap. 25. num. 29.
- Postquam verò præterijt tempus viginti quinque annorum, intra quod illic morari cœditur ex causa educationis, si statim puella non egrediat, nec ipsam, nequamuis aliam excommunicationem, aut censuram incurtere,

85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.

- curre, sed posse Episcopum terminum constituere, intra quem eligat puella vtrum velit Monialis fieri, aut à monasterio egredi, decifum referunt Franc. Leo in *thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 16. num. 54.* Campan. *d. e. 16. num. 29.* Ego ipse *d. allegat. 102. num. 65.* me citato Bonacin. *dict. puncto 4. num. 16.* Tamburin. *d. disput. 1. quest. 2. num. 9.* No-uar. in *Lucerna Reg. verb. educatio 9.*
95. Conditiones autem necessarias ad puellas in monasterio Monialium educationis gratia collocandas referunt Quarant. Fr. Ioan. à Cruce, & Piasce. *locis proximè citatis.* Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 18. num. 28. cum seqq.* Bonacin. *d. num. 19.* Ego ipse *d. allegat. 102. num. 63.* Tamburin. *d. disput. 1. q. 2.*
- Prima est, vt monasterium consueuerit huiusmodi puellas recipere. Secunda, vt non sint supra numerum præfixum. Tertia, vt adfit consensus Abbatisse, & aliarum Monialium, & superioris licentia. Quarta, vt vestitu honesto, & virginibus conueniente, vtantur. Quinta, vt ancillas, secum non adducant. Sexta, vt existant in loco separato à dormitorio Monialium, & à loco in quo Moniales operibus manuum vt. care consueuerunt. Septima, vt è monasterio nõ egrediantur, & semel egressæ nequeant iterum admitti, nisi forte Moniales fieri velent. Octaua, quod quilibet semestri eis anticipata soluat portio pro alimentis. Et circa septimam conditionem aduertit Stephan. VVeyms *d. confit. 15. num. 22. in fine* sacram Congr. certisuisse quòd licentia dari debeat puellis, quæ educationis gratia in monasterijs degunt ex eundi ad balnea curanda valetudinibus gratia, isdemque permittit redire iterum ad idem monasterium, si recta à balneis eò se recipiant cum intentione obseruandi conditiones, quæ prius fuerunt præscriptæ.
96. Puella recipi non possunt educationis causa in monasterijs Monialium, nisi præcedat omnium consensus singulariter præstitus, & non est standum simpliciter relationi Abbatisse, vt per Sel. *d. cap. 18. ex num. 28.* qui asserit ita resolutum per S. Congreg. Episcop. in *Amelien. 4. Januarij 1608.*
97. Moniales in earum monasterijs puellas educationis causa, nisi eadem monasteria capacia, & pro dictis puellis educandis loca particularia destinata, & constituta sint, retinere, & respectiue recipere non possunt, ex Sel. *d. loco,* vbi refert decifum ab eadem S. Congregat. in *S. S. uerini 16. Januarij 1615.*
98. IX. Iudicem, aliosque viros posse monasterium ingredi ad expellendum malefactorem, qui non vult inde exire, tradunt Fr. Emman. *tom. 1. quest. 47. artic. 4. ad fin. vers. nec hinc obstat.* Sanchez *d. cap. 16. num. 7. & seq.* Bonacin. *dicto puncto 4. num. 13.*
99. Supradictos omnes ex iusta causa monasteria ingredienti, grauius peccare contra obligationem clausure, & censuris affici, si finito ministerio, cuius causa ingressi sunt, statim non egrediantur, tenent Bonacin. *d. puncto 4. num. 22.* Breuiter tamen imorantem in inuisendis officinis, non solum à mortali, verum etiam à veniali excusari, resoluunt Fr. Emman. *tom. 1. quest. 47. artic. 11.* Molles. in *summ. tract. 7. cap. 20. num. 42.* Ludouic. Miranda *d. quest. 2. art. 20.* Sanchez *d. cap. 16. num. 69.*
100. Omnibus tam laicis, quam Clericis, & Regularibus interdictum esse à uite communi ad Monialium monasteria accedere, illaque frequentate, per *cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. & cap. monasteria, de vit. & honest. eloric.* tradunt Zerol. *part. 1. verb. Moniales §. 7.* Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 393. num. 16. cum seqq.* Bonacin. *d. tract. de clausura quest. 3. puncto 4.* Lezana *d. cap. 25. num. 36.*
101. Collocutoria communia in monasterijs Monialium, retineri debent in loco claro, & aperto, vt Moniales alloquentes ab omnibus commodè perspici valeant, ac in eorumdem Collocutoriorum ianua nil permittatur, quo intus villo modo claudi valeat, vt per Sel. *d. cap. 18. num. 35.* vbi refert decifum à Sac. Congregat. Episcop. in *Fauentina 7. Marij 1617.*
102. Contra Religiosos accedentes ad monasteria Monialium impositam esse penam priuationis officiorum, vocis actiue, & passiuæ ipso facto incurrenda, patet ex decreto S. Congreg. iulij Sixti V. edito de anno 1590. quod refert Bonacin. *d. puncto 4. num. 3. vbi num. 4.* tenet prædictum decretum sub mortali obligare, & *num. 5.* resoluunt Religiosum præfatis penis affici vnico accessu, & *num. 6.* subdit Religiosum teneri in conscientia penam priuationis vocis actiue, & passiuæ sponte subire ante sententiam iudicis declaratoriam, de hoc decreto meminit Steph. VVeyms *d. confit. 15. num. 28.*
- Regulares cuiuscunque Ordinis, militiæ, Societatis, vel Congregationis ad monasteria Monialium, etiam sui Ordinis ad colloquendum, siue tractandum cum eis sine sacre Congregationis licentia particulari desuper edito decreto, accedere prohibentur. Cui prohibitioni etiam subiacent milites Regulares Ordinis S. Ioannis Hierosolymitani, & præter penas in prædicto decreto contentas, incurrunt etiam peccatum mortale, & ab huiusmodi penis non possunt absolui, nec rehabilitari ab alijs, præterquam à Sede Apostolica, aut sacra Congregatione, quibus tamen non subiacent Regulares accedentes ad monasteria puellis, vel mulieribus secularibus inibi degentibus loquendi causa, nec etiam comprehenduntur supra dicto decreto litteras ad Moniales mittentes, quamuis tam huiusmodi Religiosi, quam Moniales sint debite corrigendi, ac puniendi à superioribus, quibus in delinquentibus huiusmodi competit iurisdic-tio, vt per Sel. *d. cap. 18. num. 40.* vbi refert sic fuisse decifum per sacre Congregat. Episcop. sub die 22. Augusti. & 7. Septembris 1605. De hoc decreto, & illius materia, vide Bonacin. *de clausur. quest. 2. puncto 4. num. 3.* Coriolan. *de casibus reseruat. part. 2. casu 3. num. 42.* Campan. *d. cap. 16. num. 43. vers. Illustissimi.* Laurent. de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minior. in const. 6. Pij V. num. 26.* Lezana in *summ. quest. Regul. cap. 25. num. 37. vers. quod decretum.* Diana *moral. resol. part. 1. tract. 10. resol. 22.* Tambur. *de iure Abbatisar. disp. 25. quest. 5.* Laurent. de Franchis *de controuers. inter Episcop. & Regular. pag. 225.*
- Regulares cuiuscunque Ordinis, aut Congregationis existant, quotiescunque absque sacra Congregationis licentia Moniales alloqui reperti fuerint, carcerentur, eorumque superioribus, iuxta sacri Concilij decretum puniendi consignentur, qui superiores deinde sacram Congregationem, ac Ordinarium de executione certiores reddant, Sel. *d. cap. 18. num. 41.* vbi attestatur sic fuisse resolutum per eandem sacram Congregat. in *Fauentina 7. Marij 1617.*
- Vicarius Fratrum absque Apostolica Sedis licentia Moniales alloquens in penas in decreto generali contentas incidit, dummodo idem Vicarius in Prioris absentia eiusdem Prioris Officij munus non obeat, Sel. *d. cap. 18. num. 43.* vbi dicit decifum ab eadem sacra Congregatione sub die 1. Septembris 1617.
- Nouissime per sacram Congregationem Concil. Tridentin. speciali decreto sub dat. 12. Kalend. Decembris 1623. de mandato S. D. N. Vibani V I I I. concessum fuit Episcopis, vt licentiam dare valeant Religiosis alloquendi Moniales seruatis certis regulis, & conditionibus ibidem expressis. Regularibus absque legitima licentia accedens ad monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquis destinato cum Moniali colloquens, potest stante dicta constit. sel. rec. Gregor. X V. à diocesano Episcopo, tanquam Sede Apostol. delegato coerceri, & puniri, ita Sel. *d. cap. 18. num. 50.* vbi refert decifum de anno 1624.
- Subcollector, absque Ordinarij licentia alloquens cum Monialibus potest excommunicari, vt per Sel. *dict. cap. 18. num. 51.* vbi attestatur resolutum in *Hipporegion. 13. Maij 1628.*
- Monialium patres, ac fratres, & filij, vt eisdem alloquantur in temporibus non prohibitis, licentijs non indigent, ex Sel. *d. cap. 18. num. 54.* vbi ait decifum 15. Januarij 1616. & 15. Marij eiusdem anni.
- Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia non incidunt in penam excommunicationis, quam Episcopus suo edicto proposuit, si Regulares habent ex priuilegio non posse ab Episcopis excommunicari, & alias sic excommunicati non possunt absolui à suis superioribus, sed ab Episcopo, qui sibi hanc

hanc absolutionem referuauit; ita plures, quos refero Ego ipse d. alleg. 102. num. 73. quibus addo Marcel. Vulpe in d. praxi cap. 4. num. 8. Lezana d. cap. 25. num. 35. Tamburin. d. disp. 23. quest. 9. & me citato resoluit Bonacin. d. puncto 4. num. 8. ubi obseruat Religiosos hoc tempore alloquentes Moniales absque licentia, etiam si alloquantur in monasterijs Regularibus subiectis, puniri posse ab Episcopo, ex Bulla Gregorij X. V. de exemptorum priuilegijs incip. *Inferuabili*, sub dat. 9. Februarij 1621.

110. Constitutione Provincialis Mediolanen. stante quod alloquentes cum Monialibus puniantur, dubitatum fuit, an alloquentes sine licentia cum Monialibus exemptis possint puniri ab Episcopo, & etiam ipsae Moniales exemptae? fuit resolutum non posse puniri Moniales exemptas, vt testatur Sel. in *sel. Canon. cap. 30. num. 12. sub die 8. Augusti 1621.*

111. An autem scribens litteras Moniali, & mittens, incidat in praefatam censuram communitam ab Episcopo aduersus euntes in monasteria Monialium? Negant Aloyf. Ricc. in *praxi auren. res. 65.* Ego ipse d. allegat. 102. ex num. 81. & me citato Homobon. de Bonis de *examine Ecclesiast. tract. 11. cap. 3. quest. 3. sup. 2.* Tamburin. d. disp. 23. quest. ult. & illustrif. D. meus Rodericus a Cunha in *comment. ad cap. reatum 33. sub num. 8. dist. 31.* ubi etiam differit, an incurrat excommunicationem, qui sub illius poena prohibitus est ne ad Moniale scribat, si tamen scribendo, epistola non peruenit ad illam. Aduertit tamen Stephan. V. Veims d. *constit. 15. nu. 27. pag. 153.* Moniales nihil dare, nihil accipere posse absque Superioris licentia, & consequenter non posse dare nec accipere litteras, aut dona, cum nullum habeant arbitrium, sed dependeat ipsarum voluntas a voluntate Superioris per spontaneam abdicationem, nisi aliquid datum, vel misum fuerit loco elemosynae, & litterae respexerint utilitatem monasterij.

112. Praedictam censuram per statutum, aut edictum Episcopale ipso iure aduersus adeuntes monasteria Monialium, & cum illis alloquentes, comprehendere etiam accedentes ad monasteria exempta Monialium subdita Regularibus, qui non subsunt iurisdictioni Episcoporum existentia intra suam diocesim, resoluit Roland. a Valle *consil. 33. num. 32. vol. 3.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 393. num. 22. & seq. Campan. in d. iur. Canon. rubr. 12. c. 16. num. 45.* Ego ipse d. allegat. 102. num. 75. & me citato Bonacin. d. *tract. de clausura quest. 3. puncto 4. num. 1. prop. fin. late Lauret. de Franchis d. loco pag. 228. cum seqq.*

113. Facultatem concedendi licentiam adeundi ad colloquium cum Monialibus Regularibus subiectis spectare ad ipsos superiores Regulares, nisi esset consuetudo legitime praecipita, vt huiusmodi licentiae, etiam quoad monasteria, quae Regularibus subsunt, ab Episcopo tantum, vel ab Episcopo, & superiore Regulari coniunctiue obtinerentur, referunt Quarant. d. *verb. monasteria Monialium, vers. hinc tangenda, pag. 453.* Piafex. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 54.* Armendar. in *addit. ad recop. legum. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 99.* Campan. d. *cap. 16. num. 45.* Ego ipse d. alleg. 102. num. 76. & me citato Homobon. de Bonis de *examine Ecclesiast. tract. 11. cap. 2. q. 1. in fine.* Tamburin. *disp. 26. quest. 2.*

Sed re maturius considerata videtur rectius licentiam huiusmodi alloquendi Moniales Regularibus subiectas concedendam esse ab Episcopo, seu eius Vicario generali, & a superiore Regulari, cui Moniales ipsae subiectae sunt, coniunctim, ita vt idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco scribatur. Idem quoque seruandum videtur quoad licentiam eorum, quibus ordinarietate intra septa monasteriorum eorundem Monialium ingredi necesse est, repentinis tamen casibus extremae necessitatis exceptis, in quibus licentiam alterius subscriptione roboratae sufficit. Edicta vero, quibus personis secularibus ad earundem Monialium monasteria accessus prohibetur, ab Episcopo dumtaxat subscribenda & publicanda sunt. Sel. d. *cap. 30. num. 14.* ubi refert ita fuisse decisum per Sacr. Congregat. Episcop. in *Camerin. sen. 31. Februarij 1617.*

114. De clausura monasteriorum virorum, quoad ingres-

sum feminarum in ea, vide Fr. Emman. *tom. 1. quest. 48. art. 3. & 4.* Fr. Ioan. a Cruce d. *cap. 5. dub. 1. conclus. 1.* Aloyf. Ricc. in d. *praxi rerum fori Ecclesiast. resol. 544. num. 8. in 2. edit.* Sanch. in *praecepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 17.* Bonacin. d. *tract. de clausura quest. 5.* Lezana *dist. cap. 10. num. 11.* metipsum d. *alleg. 102. ex num. 85.* & quod horti, & prata Religiosorum monasterijs eorum contigui comprehenduntur constitutione Pij V. ita vt mulieres si in eos ingressa fuerint, absolutione indigeant, tenet Aldan. in *compens. Canon. resol. lib. 3. tit. 5. numer. 12.* ubi refert ita fuisse resolutum in Sacr. Congregat. Episcop. 13. *Septembris 1583.* Et factitia choro contigua alicuius monasterij Religiosorum est sub clausura comprehensa, ex eodem Aldan. *scato loco,* ubi testatur ita decisum ab eadem Sacr. Congregat. in *Sulmonen. 10. Augusti 1615.*

115. Et quia monasteria, &c. Vide Vgolin. *de officio Episcop. cap. 21. in princip. num. 1.* D. Hieron. Venero, y Leyua in *examine Episcoporum lib. 6. cap. 21. num. 13.* Zetol. in *praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales §. 17.* ubi refert decisum, ista translationem faciendam esse ad aliud monasterium, vel propter supereminentem aeris pestilentis causam, & quod monasterij translatio debet fieri simul cum introitibus, & redditibus, quos illud habebat, eleganter Stephan. V. Veims d. *constit. 15. num. 47.* ubi ait ideo Tridentinam Synodum monasteria Monialium, quae ruri in pagis, & extra mœnia vrbs, vel oppidi constituta sunt intra vrbes, vel oppida frequentia reducenda censuisse, quia saepe sine custodia sunt exposita malorum hominum praedae, & alijs facinoribus, & concludit his verbis. Vnde Moniales, quae habent monasteria excursorum piratarum, vel aliorum malorum hominum exposita, omnino reduci debent ad vrbes, vel oppida clausa, adeo vt receptum sit ex eodem decreto Concilij ipsos Ordinarios tanquam Sedis Apostol. Ordinarios (etiam si istam auctoritatem specialiter non expresserit Concilium) sic ad vrbes & oppida cogere, & transferre posse monasteria etiam exempta, & Sedi Apostol. immediate subiecta. Neque vero tunc solum transferri debent, quando malorum hominum periculis sunt exposita; sed tunc etiam quando superuenit alia finalis causa ex contagio, vel aere infecto; quemadmodum Episcopo Nolano per Congregationem Interp. pridem rescriptum fertur, vt Monialibus Collegij Nolani petentibus transitum ad aliud monasterium sub eadem regula propter pestilentem quandam aquae defluxum ex vicino monte benigne deberet annuere, si ita esset. Imò vero translatio monasterij facienda si illi imminet scandalum publicum, sed tamen quando ex tali causa sit, non facile ad aliud quam eiusdem Ordinis monasterium id fieri debet, & redditus monasterij sic translati applicari debent monasterio, ad quod fit translatio, non etiam applicare possunt in aliam causam similem, &c. Haftenus Stephan. V. Veims d. *loco.*

117. Et translationem fieri debere in auroa, vt à paucis Moniales conspici possint, atque à personis graubus, & honestis, & sanguine eis proximioribus coniunctis deducantur, asserit decisum Armendar. in *addit. ad recop. legum. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 100.* quem refero Ego ipse d. *allegat. 102. num. 26.*

118. Moniales ab vno monasterio non transferunt locorum Ordinarij, aut superiores Regulares in monasteria recenter erecta pro nouitiarum in eo introducendarum institutione, nisi obtenta à Sede Apostolica, vel à sacra Congregatione speciali facultate, ita Aldan. d. *tit. 5. num. 14.* ubi testatur sic resolutum à sacra Congregat. Episcoporum in *Tortonen. 27. Maij 1603.* quia Monialium translatio Apostolica Sede inconsculta minime fieri potest, ex eodem Aldan. *dist. tit. 5. num. 15.* ubi refert decisum per eandem sacra Congregat. in *Barchinonen. 10. Aprilis 1615.*

119. Moniales transferri non possunt in monasteria nouiter erecta, nisi eadem monasteria, auctoritate Apostolica, extracta fuisse prius consisterit, ipsaque prauiuistatione earundem Monialium capacia, eisque accommodata, atque ita absoluta reperta fuerint, vt caemen-

tatis, alijsve fabricis nulla a dificationis causa in ipsa pos-
 stea ingre die di necessitas relinquatur, Aldan. *dit. 5. n. 18.*
 ubi testatur ita fuisse decium in *Vlithonov. 17. July. 1615.*
 4. *Inuocato etiam auxilio. &c.* Vide Stephan. VV. cymis
d. confit. 15. num. 11. pag. 147. ubi dicit quod ad hoc vt ma-

ioris efficaciam hoc decretum haberetur, voluit ea dem-
 sancta Synodus vt contradictores, & inobedientes per
 censuras Ecclesiasticas, aliasque penas appellatione
 postposita compererentur, inuocato etiam ad id in ca-
 su necessitatis auxilio brachij secularis.

Superiores quicumque eligantur per vota secreta, alijs electio nulla fit.

C A P V T V I.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Suffragia secretò in rebus grauibz ferri debent.
- 3 Votare secretò maiorem libertatem ad votandum habet.
- 4 Electio non desinit esse secreta propter puram, & simplicem ostensionem schedule.
- 5 Offensio vnius schedule non officit secreta electioni.
- 6 Electio reputatur secreta, & Canonica si electi fuerint à superioribus aliqui, qui vota omnium eligentium recipiant.
- 7 Abbatissarum in electione possunt vota per Episcopum cum Vicario oratenus accipi.
- 8 Electio erit nulla si in Bullis confirmationis exprimerentur nomina eligentium.
- 9 Eligentes per schedulam aliquo patenti signo signatam faciunt electionem non secretam, & peccant mortaliter.
- 10 Capitula permitti non debent vt fiat aliquid ex quo publicari possint nomina eligentium.
- 11 Presidentes Capituli non possunt precipere scrutatoribus ne recipiant suffragia vltra certum numerum, &c.
- 12 Electio vti non secreta quibus casibus sit nulla.
- 13 Procuratores legitime constituti ad eligendum non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona.
- 14 Electio dicitur Canonica quamuis quis electorum ante scrutiniū dicat se velle eligere hunc, vel illū.
- 15 Electio Regularium ita debet fieri per vota secreta, vt non possit fieri per viam compromissi, aut inspirationis.
- 16 Electio Abbatissæ facta per vota non secreta per ignorantiam huius decreti non valet, nec Episcopus potest dispensare.
- 17 Electio irrita est si aliquis contra huius decreti constitutionem electus fuerit.
- 18 Vota an sufficiant quòd sint secreta, absque alia forma.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia rectè, & sine vlla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit omnes supradictos eligi debere a per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales, aut Abbates Priores aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. & Si verò contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda inhabilis existat, facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tanquam surreptitiæ habeantur.

1. **V**ide Nauarr. *confil. 4. in antiq. alijs confil. 9. in nou. de electione.* Sayr. *in floribus decif. sub eodem tit. decif. 4.* Quarant. *in summ. Bullarij verb. Abbatissa.* Fr. Emman. *9. regular. tom. 2. quæst. 51. art. 6. & 8.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Abbatissa § 6.* Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 13. c. 10. quæst. 2.* Franc. Leo. *in thesauro fori Ecclesiast. part. 1. cap. 4. nu. 32. & seq.* Aloyf. Rice. *in collectan. decif. part. 4. collect. 751. & in decif. curie Archiepiscop. Neapolitan. decif. 197. part. 4.* Nicol. Garc. *de benef. part. 5. cap. 4. num. 183. cum seqq.* Molfes. *in summ. tract. 6. cap. 16. num. 153.* Hieron. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib. 6. cap. 18. num. 11. cum seqq.* Duran. *decif. 232. num. 1.*
 a. *Per vota secreta.* Quando igitur de rebus grauibz inuenda erunt suffragia, eadem secretò ferantur, vt sine timore quisque quod senserit libere loquatur, vt ait Octau. Frangip. *in direct. Ecclesiast. discipl. tit. de decanis collegiatis Ecclesiarum num. 32.* votare enim secretò minus inconuenientiam, & maiorem libertatem ad votandum Christianè habere, quam votare publicè, tradunt Bobadil. *in sua Politica lib. 3. cap. 7. num. 38.* Cur. Philip. *part. 1. §. 1. num. 22.* & quamuis in actibus capitularibus de iure non requiratur, quòd vota præstarentur secreta, expediret tamen quòd in omnibus votaretur secretò, obseruant Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 185.* & Castelin. *in ad d. tract. de elect. pag. 495.*
2. Puram, & simplicem ostensionem schedule secretò factam ab aliquo ex electoribus ad effectum, vt videat quem ipse eligat, non tollere quin electio subsequens immediate sit secreta, tradit Nauarr. *confil. 7. in antiq. alijs 4. in nou. de elect.* Fr. Emman. *in summ. part. 1. cap. 102. nu. 4.* Castelin. *in tract. de elect. cap. 2. num. 3.* obseruantes eo casu electionem esse irritam, & nullam, quando electorum vota, culpa, & dolo totius, vel maioris partis Capituli publicentur, vel quando manifestatio vnius, vel plurium votorum est realis causa, vel præsumptua rationabiliter, quòd electio sequatur in hanc, vel illam personam particularem ex vi illius ostensionis.
3. Vnde ex hoc decreto colligunt Nicol. Garc. *de benef. part. 5. cap. 4. num. 183.* & Molfes. *in summ. part. 1. tract. 6. cap. 16. num. 153.* quòd offensio vnius schedule, siue fiat per malitiam, siue per errorem, dummodo non causet effectum, de quo supra, non officit secreta electioni; si tamen maior pars suffragiorum ostenderetur, esset nulla electio, ex quo ante publicationem scrutiniij electio manifestaretur contra formam Concilij in præfenti, Verùm Rota in Treuer. *Abbatia S. Maximini 20. Nouembris 1624. coram R. D. meo Cocchino Decano,* impressa per Masfobrt. *in praxi habendi concursum prælud. S. in princ. numer. 53. & 67.* censuit electionem esse nullam, etiam si vnicum tantum suffragium publicetur, prout refert Sigism. à Bononia *de elect. dub. 31. ex num. 4.*
4. Si electi fuerint à Superioribus aliqui, qui vota om-

- nium eligentium recipiant, electionem reputari secretam, & canonicam, referunt decifum Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 189. Aloyf. Ricc. d. Neapol. decif. 197. num. 2. part. 4. Castellin. de elect. cap. 4. num. 4. Sigismund. à Bononia in simili tract. dubit. 27. num. 11. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. difput. 5. quæst. 6. num. 8.
7. In electione Abbatissarum, vel alterius Superioriffæ posse vota singularum Monialium per Episcopum vnâ cum Vicario, vel alio viro assumpto oretens accipi, licet quatuor, aut quinque ea fiant, si hoc est iuxta formam statutorum Religionis, referunt decifum Galet. in margarita casuum conscientie, verb. Abbatiffa, Nicol. Garc. d. num. 189. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 637. in 2. edit. Molfes. d. part. 1. tract. 6. cap. 16. num. 154. Castellin. d. cap. 4. num. 4. & cap. 5. num. 28. Fr. Sigism. à Bononia d. dub. 27. num. 11. Tamburin. d. difputat. 28. quæst. 4.
8. Ita strictè hoc decretum esse intelligendum, vt si post electionem factam in Bullis confirmationis, electio e fiet nulla, refert decifum Castellin. d. cap. 4. num. 61.
9. Eligentes per schedulam aliquo patenti signo signatam, vt innotefac scruatoribus, vel vni ex illis, quod talis elector eligit illum nominatum in schedula facere electionem non secretam, & peccare mortaliter, ac proinde sic electum factum de hoc certum, teneri resignare prelaturam, siue officium, vel petere à Sanctissimo confirmationem cum dispensatione, referunt decifum Laurent. de Perinis tomo 1. de Relig. subditio. & Pralat. quæstione 1. de obedientia, cap. 21. Castellin. dicit. capitul. 4. num. 61.
10. Aduertit Fr. Emman. quæst. regular. tom. 2. quæst. 52. artic. 9. intentionem Concilij in præfenti fuisse statuere, quod Capitula facerent electiones secretas in hoc sensu, id est, quod non permitant fieri aliquid, ex quo publicari possint nomina eligentium, & si tale quid factum fuerit, electio non valet, & subdit ex doctrina Nauarr. d. consil. 9. de elect. in nou. quod hoc habet locum in electione per scrutinium, non autem in electione per compromissum.
11. Vtrum autem in electione Superiorum Regularium Præfentem Concilij possit præcipere scruatoribus sub præcepto sanctæ obedientiæ & pœna excommunicationis latè sententiæ, ne recipiant suffragia oretens tradi solita pro aliquibus vltra certum numerum electioni insufficientem, sed eo completo dicant electoribus ad aures, prout seruari dicitur, vt dent alijs eorum vota? & an electio hoc modo celebrata sit valida? decifum fuisse de anno 1625. refert Castellin. d. cap. 4. num. 66. hanc eligendi rationem, quæ libertati electionis, ac naturali consensui aduersatur, omnino improbari, electionesque hæcenus celebratas si scruatores præcepto superioris obtemperantes singulorum eligentium vota non receperint, pro Canonice non haberi.
12. Electionem esse nullam, quando aliqui ex electoribus vnâ cum schedulam recipiunt vnico nomine scriptam, & nomen electi notum scribæ, vel alteri reponunt in capsula, similiter qui accipiunt de manu scribæ duas schedulas, & vnâ quam voluerint, reponunt, alteram scindunt, quia scriba potuit reuclare talem, qui non habuit, nisi vnâ schedulam, vel talem, qui non habuit duas, referunt decifum Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 193. Aloyf. Ricc. d. Neapol. decif. 197. num. 5. part. 4. Castellin. de elect. cap. 5. num. 25. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 31. num. 6. Rot. in Treueren. Abbatia S. Maximini 20. Nouembris 1624. coram R. D. meo Coccino Decano, impressa per Maslobr. in praxi habendi concursum prelatud. 3. in princ. num. 69. secundum Romanam impress.
13. Procuratores legitime constitutos cum generali mandato ad eligendum ab ijs, qui legitime impediti sunt, non excludi, dummodo non habent speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non potest esse secretum, refert decifum Nicol. Garc. dicit. capitul. 4. numero 200.
14. Si quis electorum ante scrutinium verbo dicat se vel le eligere hunc, vel illum, non propter hoc tolli, quin electio sit secreta, eo quia potuit pro altera suffragium præstare, tradunt Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 196. Castellin. dicit. cap. 5. num. 26. in fine.
15. Electionem Regularium ita debere fieri per vota secreta, vt non possit fieri per viam compromissi, aut inspirationis, referunt decifum Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 204. Castellin. de elect. cap. 7. num. 7. vers. ad quorum, Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 2. num. 7. & dub. 31. num. 14. vers. & insuper, contra Fr. Emman. in summ. part. 1. cap. 102. num. 2. & cap. 105. num. 3. & quæst. regul. tom. 2. quæst. 51. art. 9. in fine.
16. Electionem Abbatiffæ factam per vota non secreta, per ignorantiam huius decreti non valere, nec Episcopum posse dispensare, vt valeat referunt decifum Aloyf. Ricc. d. Neapol. decif. 197. num. 7. part. 4. Molfes. d. part. 1. tract. 6. cap. 16. num. 156. Nouar. in singul. conclus. 86. num. 3. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 31. num. 10.
17. Si verò contra huius decreti constitutionem, &c. Vide Nauarr. consil. 2. num. 4. de elect. in antiq. alijs consil. 8. num. 2. eod. tit. in nou. Fr. Sigism. à Bononia dubit. 8. num. 8.
18. Vtrum autem hodie sufficiat, quod vota sint secreta ex dispositione prædicti decreti, absque alia forma? Affirmat Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. quæst. 23. artic. 15. conclus. 2. circa med. asserens dispositionem, text. in cap. quia propter, de elect. modò sublatam esse per Concilium in præfenti.
- Negant Fr. Emman. in summ. part. 1. cap. 102. num. 2. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Abbatiffa, §. 6. Azor. in institut. moral. part. 1. lib. 13. cap. 10. quæst. 2. Fr. Sigism. à Bononia de elect. dub. 27. num. 10. & 11. Rota in Meten. monasterij 5. Iulij 1621. in fine vers. Denique, coram R. D. meo Coccino Decano. & iterum in Treueren. Abbatia sancti Maximini 20. Nouembris 1624. coram eodem, impress. per Maslobr. in praxi habendi concursum, prelatud. 3. in princ. num. 68. secundum Rom. impress. merito obseruantes, quod quando disponitur, quod omnes electiones Regularium debeant fieri per vota secreta, non tamen censetur sublata forma d. cap. quia propter, sed adhuc in suo robore perseverant, sunt verba Rotæ in d. Meten. monasterij.

Monialium superior eligatur non minor 40. annis, & quæ post octo annos professionis laudabiliter vixerit, & si talis non sit in monasterio, eligatur ex alio, vt in text. vel ex eodem monasterio vna eligatur, quæ trigesimum annum compleuerit, & vnicuique monasterio sit vnica superior. Et Episcopus in huiusmodi electionibus sicut & Regularis superior stent ante cancellorum fenestellam ad audienda singulorum vota.

C A P V T V I I.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
 2 Abbatiffa, vel Prioriffa esse non potest illegitima absque Papa dispensatione, seclusis Religionum priuilegijs.
 3 Abbatiffæ, seu Prioriffæ officij non sunt capaces illegitima, & quacumque quæ virgines non sunt.
 4 Bigama Monialis absque dispensatione in Abbatiffam eligi non potest.

Barbos. Collect. in Concl. Triad.

Gg 2 Infa-

- 5 *Infamis non potest in Abbatissum eligi.*
 6 *Abbatissa in electione duas partes concurrere debet ex tripartito numero Monialium.*
 7 *Abbatissa in electione dare votum non potest eorum superior in casu discordie.*
 8 *Episcopus non potest dispensare in etate 40. annorum que ad Abbatissatus officium requiritur.*
 9 *Electio Abbatissae minoris 40. annorum est nulla si in monasterio non deerant alie quadragenarie.*
 10 *Constitutio Gregorij XII. habet locum in omnibus Monialium monasterijs quarumvis militiarum.*
 11 *Abbatissa expleto officiorum suorum triennio non possunt denovo eligi ad eadem officia.*
 12 *Abbatissa soror potest succedere in officio sorori.*
 13 *Monialium scrutatores in electione Abbatissarum non possunt supplere pro numero votum requisitarum.*
 14 *Abbatissa non potest duobus monasterijs praefici.*
 15 *Episcopus qui Abbatissae electioni praestit, claustra monasterij non ingreditur, sed ante cancellorum fenestellam vota singulorum audire & recipere debet.*
 16 *Episcopus potest vna cum superioribus Regularibus quoruncunque Abbatissarum electionibus per se, vel per alium interesse.*

Concil. Carthag. 3. Concil. Ag. c. 19. e. san. Etimoc. 20. quest. 1. b. Cap. ind. nianib. de. cie in 6. c. Concil. A. gat. cap. 57. c. vnum 24. q. 1. Concil. Eablonen. cap. 12.

Abbatissa, & priorissa, & quocumque alio nomine Praefecta, vel Praeposita appelletur, eligatur a non minor annis quadraginta, & quae octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiat in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni praestit, videatur, ex ijs, quae in eodem monasterio annum trigessimum excefferint & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. *Et duobus vero monasterijs nulla praeficiatur.* Et, si qua duo vel plura quocumque modo obtinet, cogatur vno excepto, intra sex menses caetera resignare. Post id vero tempus, nisi resignauerit, omnia ipso iure vacant. *Is vero, qui electioni praestit, Episcopus, siue alius Superior, claustra monasterij non ingreditur, sed ante cancellorum fenestellam vota singulorum audiat, vel accipiat.* In reliquis seruentur singulorum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

1. **V**ide Fr. Emman. *quest. regul. tom. 1. s. art. 3. AZOR. instit. moral. part. 1. lib. 13. cap. 10. a princip. Zerolin praxi Episcop. part. 1. verb. Abbatissa, §. 1. Piafec. in simili praxi part. 1. cap. 2. de benedict. Episcop. num. 3. pag. 71. Et part. 2. cap. 3. nu. 57. Franc. Leo in thesauro fori Ecclesiast. part. 2. cap. 1. nu. 45. cum seqq. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 30. tract. 3. num. 166. in princip. Nicol. Garc. de benefice. part. 7. cap. 4. num. 42. Et num. 71. Viuian. in praxi iurispatronat. part. 2. lib. 5. cap. 5. num. 7. cum sequentibus Zypx. in analytica postremi iuris Ecclesiast. enarrat. sub tit. de elect. num. 9. Campan. in diuerfor. iuris canon. rubr. 7. cap. 6. num. 89. Molfet. in summa Theologia moralis. tract. 6. cap. 7. num. 46. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. tract. 12. cap. 3. quest. 15. supposit. 4. Aloyf. Ricc. in decis. curia Archiepisc. Neapolitan. part. 4. decis. 281. num. 3. Et decis. 309. Portel. in dubijs regularibus verb. Abbatissa, ex num. 2. Nouar. in singularibus conclus. 13. 87. Et 88. Hieron. Venero, y Leua in examine Episcop. lib. 6. cap. 28. Hieron. Roderic. in compendio questione Regularibus resolut. 2. a numer. 1. Lauret. de Franchis in controuerf. inter Episcop. & Regular. pag. 153. cum seq. Lezana in summa questione Regul. capitul. 26. Tambur. de iure Abbatissar. disputat. 28.*

Illegitimam non posse absque dispensatione Papae, seclusis Religionum priuilegijs, esse Abbatissam, vel Priorissam, tenent Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 10. in fine, Mandos. de signatura gratis. rit. de dispensat. super defectu natal. in fine, Nauarr. in man. cap. 27. num. 201. Et commento 2. de Regularibus num. 60. Fr. Emman. in summa. tom. 2. cap. 29. num. 12. Soar. tom. 5. de censur. disp. 50. foet. 5. num. 15. Sayr. in simili tract. lib. 6. cap. 11. num. 3. in fine, Flamin. Paris. de resignat. benefice. lib. 3. quest. 12. num. 11. Bellet. disquisit. cleric. part. 1. tit. de disciplin. clerice. §. 3. num. 50. Sanchez. in precepta Dealogi. tom. 2. lib. 5. cap. 5. num. 19. Et 20. Sigismund. a Bonna de elect. dub. 72. Sanctarel. variat. resolut. quest. 40. num. 7. Ego ipse in collectan. ad c. 1. num. 7. de filijs Presbyt. Aldan. in compendio Canon. resolut. lib. 1. tit. 28. nu. 10. vbi refert de c. sum sub die 27. Aprilis 1630. electionem Monialis illegitimam in Abbatissam absque dispensatione Apostolica, esse de iure irritam. Homobon. de statib. p. 1. cap. 24. Nald. in sum. verb. Abbatissa num. 2. Azueved. conf. 24. num. 8. Castellin. de elect. cap. 17. numer. 5. Tambur. de iure Abbatissar. disputat. 28. quest. 11. nouissime D. Felician. de Vega Archiep. Mexican. in relect. ad cap. cum deputati. numer. 24. de iudic.

Contra Fr. Emman. sibi contrarium quest. regular. tom. 1. quest. 13. art. 1. Portel. in dubijs Regular. verb. Abbatissa,

num. 6. Hieron. Roderic. de resol. 2. num. 21. Fr. Ludon. Miranda de sacris Monialib. quest. 6. art. 3. Lezana d. cap. 26. nu. 6. Diana moral. p. 3. tract. 2. resol. 101. Sel. in select. canon. cap. 29. nu. 23. vbi refert ita decusum in Corduben. de anno 1582. existimantes illegitimam posse absque dispensatione Papae esse Abbatissam.

Nec solas illegitimas, sed etiam quascunque, quae virgines non sunt, excludi ab Abbatissa, seu Priorissa officio, per cap. inuenculas 20. quest. 5. art. 3. Lauror. var. lucubr. tom. 1. tit. 4. c. 24. num. 10. Castellin. de elect. cap. 17. nu. 5. 12. Et 17. Diana d. p. 3. tract. 2. resol. 99. Lauret. de Franchis vbi supra pag. 158. in resp. ad 6. Lezana d. cap. 26. nu. 5. Sel. in select. Canon. cap. 29. num. 8. vbi refert resolutum per S. Congregat. Episcop. in Saranen. 15. Iulij 1616. pariter resoluentes in hoc solum Pontificem posse dispensare.

Contra Sanch. d. cap. 5. num. 22. Fr. Emman. in sum. tom. 3. cap. 3. num. 9. Portel. in dubijs regular. verb. Abbatissa, nu. 10. Soar. de Relig. tom. 4. cap. 6. num. 16. Hieron. Roder. de resol. 2. num. 26. existimantes ad Abbatissae munus non desiderari virginitatem, nisi vbi mos esset impatiendi Abbatissis benedictionem specialem Virginum propriam, seu consecrationem.

Bigamam Monialem absque dispensatione in Abbatissam eligi non posse per cap. 2. dist. 78. resoluunt Maiol. d. cap. 29. num. 14. Viuald. d. cap. 5. nu. 8. obseruantes quoad hunc effectum dici etiam bigamam, quae post castitatis votum preuaticata est, refert Sanch. d. cap. 5. nu. 23. Lezana d. cap. 26. num. 7. Tambur. d. diff. 28. quest. 13.

Infamem non posse in Abbatissam eligi, resoluunt Maiol. d. cap. 29. num. 12. Et 13. Viuald. d. cap. 5. nu. 11. Sanch. d. cap. 5. num. 24. extendentes siue infamia sit iuris, siue facti. Lezana d. cap. 26. num. 7. in fine. Portel. in dub. Regul. verb. Abbatissa, num. 1.

Ex tripartito numero Monialium duas partes concurrere debere in electione Abbatissae, nisi alia fuerit loci consuetudo, & si fuerint discordes, posse Episcopum nominare vnam, quam magis idoneam iudicauerit, refert decimum Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 57. vers. in monasterijs quem citat Zype. d. num. 9. vers. Abbatissae in fine, Aldan. d. rit. 28. num. 26. vbi asserit resolutum per sacram Congregationem Episcoporum in Assisten. 20. Novembriis

- numbris 1585. Circa verò primam partem adest Rota decisio coram Duran 23.2.num.3. Ibi, Quod verò ulterius deducebatur in electione Abbatisse requiri duas ex tribus partibus Capituli, per text. in cap. indemitatibus, §. sanè, in princ. de elect. lib. 6. domini dixerunt non esse verum, sed sufficere maiorem partem eligentium, habito respectu ad Capitulum, ut dictum est ex reg. text. in cap. quia propter 32. de elect. & in cap. dudum, cum alijs eiusdem tit. de elect. lib. 6. Et clarè, deducitur ex text. in d. §. sanè, vers. verum si qua, usque ad fin. Nauarr. cons. 5. de elect. & in specie Miranda in man. Pralat. Regul. tom. 2. q. 23. art. 27. conclus. 2. Et idem in tract. de Monial. q. 7. art. 4. Anton. Cuch. in §. maior. Canon. lib. 4. tit. 1. ar. 291. Rodrig. to. 2. q. Rogul. q. 55. art. 4. qui ibidem art. 1. in princ. dicit hoc idem cauum esse in statu Ordinis Cisterciensis, Noque obstat text. in d. §. sanè in princ. quia quod ibi dicitur de duabus partibus, procedit ad effectum, ut electa à duabus partibus possit confirmari appellacione remota, etiamsi à minori parte contra eius personam defectus obiciantur: non ut autè propterea electio à maiori parte facta nō teneat, quia aliter text. ille esset sibi contrarius in d. vers. verum. Mirand. de monialib. & Cuch. ubi supra. Hactenus decisio, cui tamen videtur aduerfari alia eiusdem Rotæ apud Tamburin. post tom. 3. de iure Abbatum decis. 17. num. 5.
7. In casu discordiæ inter Moniales volentes eligere, non possit superiorem ipsarum, aut scrutatorem dare votum in electione Abbatisse, vel Priorisse refert decisum Laour. var. lucubrat. tit. 4. cap. 24. num. 42.
8. Non minor annis quadraginta. Vide Hieron. Roderic. d. resol. 2. num. 5. Tamburin. d. disp. 28. q. 2. num. 4. Laurent. de Franchis ubi supra pag. 154. in resp. ad 1. Lezana d. cap. 26. num. 3. Rota apud eundem Tamburin. post tom. 3. sui tract. de iure Abbatum decis. 17. n. 2. Circa quanti aetatem non possit Episcopus dispensare, refert decisum Armenat. in addit. ad recopil. legum Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 102. resolunt. Azor. in §. moral. part. 2. lib. 6. cap. 5. q. 9. Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 71. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 309. num. 9. part. 4. Sigism. à Bononia de elect. dub. 62. nu. 6. Nouarr. in singularib. concl. 13. num. 2. vbi num. 3. contra Garc. citato loco tenet, quod prædicti quadraginta anni non requiruntur completi.
9. Electio Abbatisse, quæ aetatem 40. annorum requisitam non habebat, si in monasterio non deessent alie Moniales quadragenarie quæ habiles, licet non adeo idoneæ, sicut electa, est nulla, ita Aldan. d. tit. 28. num. 11. referens sic fuisse decisum in Viterbien. 16. Maij 1623.
10. Constitutio Gregorij XIII. super mutatione officij Abbatisse, ac Priorisse Monialium in Italia existentium, singulis quibusque triennis, obseruari debet in omnibus Monialium monasterijs quarumvis militiarum, etiam Hierosolymitanoam, Aldan. d. tit. 28. num. 12. dicens sic fuisse resolutum per factam Congregationem Episcop. sub die 22. Maij 1604.
- Abbatissa, aut Priorissa expleto officiorum triennio non possunt denuò eligi ad eadem officia, absque Sedis Apostolicæ, aut sacræ Congr. licentia, prout asserit decisum Aldan. d. loco.
- Abbatissa soror potest succedere in officio sorori, si Canonice eligatur, dummodo non adsit aliquod impedimentum legitimum circa eius personam, vel prohibeatur per constitutiones Ordinis, ita Aldan. d. tit. 28. num. 15. vbi refert decisum ab eadem S. Congreg. in Vlixbonen. 19. Aprilis 1619.
- Monialium scrutatores in electione Abbatissarum, & aliarum superiorum, non possunt supplere pro numero votum requisitarum in huiusmodi electione, seu in casu discordiæ. Aldan. d. tit. 28. num. 20. vbi asserit resolutum sub die 24. Maij 1621.
- ¶ Duobus verò monasterijs nulla præficiatur. Vide Flam. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. q. 18. num. 40. vbi num. 43. subdit Abbatissam non posse præfici, & habere duo monasteria, etiam si vnum habeat in titulum, aliud vero in commendam.
- ¶ Is verò, qui electioni præsit Episcopus, &c. Vide Nauarr. in cap. statuimus 19. q. 3. num. 59. Franc. Leo d. part. 2. cap. 1. num. 46. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 46. art. 5. Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. concl. 3. notab. 3. prope fin. Fr. Ludou. Miranda in man. Pralat. tom. 2. q. 2. a. 15. concl. 3. & q. 7. art. 3. concl. 3. Sanch. in præcepta Docalogi tom. 2. lib. 6. cap. 16. num. 50. Hieron. Venero in examine Episcop. lib. 6. cap. 28. num. 7. & 8. metipsum de officio, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 102. num. 46. obseruantes, quòd si Prælati prudenter iudicent non posse fieri canonicè dictam electionem ipsis non intratibus ob inquietudinem Monialium, & suspicionem subornationis votorum inter ipsas suborte, aut ob alias iustas causas à superioribus prudenter arbitrandas, tunc solum licitè poterunt prædicta ingredi monasteria, ibiq; ipsarum Monialium vota audire.
- Nouissimè Gregorius XV. fel. rec. in sua constit. de exemptorum priuileg. incip. Insuperabili, sub dat. 9. Februarij 1622. circa hanc materiam electionis Abbatissarum statuit in hæc verba. Ac similiter possit Episcopus unà cum superioribus Regularibus quarumcunque Abbatissarum, Priorissarum, Præpositarum, vel Praepositarum eorundem monasteriorum quocunque nomine appellentur, electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, absque ulla tamor ipsorum monasteriorum impensa. Hactenus dicta constitutio, super qua postea sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium Concil. Trid. interpretum censuit ius confirmandi Abbatissas, minimè fuisse Episcopis per eiusmodi constitutionem attributum, quam quidem declarationem originale præ manibus habui, impressamque vidi in Typographia Cameræ Apostolicæ de anno 1624.

Monasteria Sedi Apostolicæ immediatè subiecta deputent personas quolibet triennio, quæ liberè statuunt, & deliberent, ac visitent, & si negligentes fuerint, suppleat Metropolitanus Prouinciæ.

C A P V T VIII.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Capitulum generale triennale si non conuocauerint Regulares à quibus ad id sint compellendi.

Monasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ, protectione, ac directione regi consueuerunt, teneantur infra annum à fine presentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam constitutionis Innocentij III. in 2 Concilio generali, quæ incipit: In singulis ibiq; certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuunt. a Quòd si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitanò, in cuius prouincia prædicta monasteria sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis conuocare. Quòd si infra limites vnius prouinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium prouinciarum monasteria vnã facere congregationem. Ipsi autem congregationibus constitutis illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præfides, vel Visitatores eandem habeat auctoritatem in sue cõgregationis monasteria,

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

Gg 3 ac

4 Cap. in singulis de statu monach.

ac regulares in eis commorantes, quam alij Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus: teneanturque suæ congregationis monasteria frequenter visitare: & illorum reformationi incumbere: & ea obseruare, quæ in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam, Metropolitanano iustante, prædicta exequi non curauerint: Episcopus, in quorum diocesis loca prædicta sita sint, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

V Ide Nauarr. commento 3. de Regular. num. 3. vers. sexto, & in cap. statumus 19. quest. 3. num. 22. vers. quarto, Hieronym. Venero, y Leyua in examini Episcoporum lib. 6. cap. 21. num. 7. nouissime Stephan. Veyms in constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. in nouas, constit. 14. pag. 125. cum seq. ubi dicitur innouari cap. in singulis Regnis, de statu monach. per hoc decretum Concilij, & vnum ac alterum diuersimodè declaratur.

1. Quod si in his negligent, &c. Regularis, qui ob Prælatorum negligentiam, Capitulum generale triennale

non conuocauerint, à Metropolitanò Prouinciæ, ubi monasteria eorum sunt, ad id compellendos esse; Yin verò illo instante, ne dum se in Congregationem redegerint, nec Capitula triennialia fuerint, Episcopis ordinarijs loci tanquam à Sede Apostolica ad id delegatis, subijci per hunc textum consulit Nauarr. consil. 83. de Regularib. in antiq. alijs consil. 18. de statu Monachor. in nouis. & tenent Sayr. in floribus decis. sub illo titulo de Regularib. decis. 89. Hieronym. Venero dicit. libro 6. capitul. 8. num. 12.

Monasteria Sanctimonialium Sedi Apostolicæ immediatè subiecta ab Episcopis locorum gubernentur.

C A P V P IX,

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Moniales Sedi Apostolicæ subiectæ ab Episcopo sunt gubernandæ spirituali gubernio, sed non temporali.
- 3 Administratores bonorum temporalium Monialium quis deputare valet.
- 4 Officiales, & ministri monasteriorum Monialium

- quibus qualitatibus eligendi,
- 5 Moniales in refectorio communi concedere, & in loco etiam communi laborare debent.
- 6 Monialibus non committitur clauis custodiae sanctissimi Sacramenti,
- 7 Reliquiæ non in monasterijs Monialium, sed in exterioribus Ecclesijs asseruari debent.

Monasteria Sanctimonialium, sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorū sancti Petri, vel sancti Ioannis, vel alijs quomodocunque nuncupentur, ab Episcopis tanquam dictæ Sedis delegatis gubernentur, non obitantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs regularibus reguntur, sub eorum cura & custodia relinquuntur.

Cap. cognouimus. 28. q. 1.

1. **V** Ide de materia Hieronym. Venero, y Leyua in examine Episcoporum lib. 6. cap. 21. num. 5. Stephan. Daltin de potest. Episcop. & Abbatum, cap. 30. num. 6. Non possunt hæc monasteria exempta visitari à Capitulo, Sede vacante Abb. in cap. cum olim num. 3. & ibi Felin. num. 3. ad fin. de maiorit. & obediens. Rota in Burgen. turis visitandi 1. Iulij 1596. coram Orano.
2. Moniales Sedi Apostolicæ subiectas ab Episcopo esse gubernandas spirituali gubernio, sed non temporali, refert decisum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religioib. num. 92. ubi num. seq. subdit pariter resolutum per hoc decretum nullam iurisdictionem esse concessam Episcopo in monasterijs Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, nisi in concernentibus spiritualia, in temporalibus verò nihil agere posse.
3. Ordinarij, nec Regulares, etiam in Capitulis eorum generalibus, non possunt deputare administratores bonorum temporalium Monialium particulares Religiosos cuiuscunque gradus, aut præminentie, etiam si superiores monasteriorum fuerint, vt refert decisum Sel. in

selest. Canon. 29. num. 12.

Quoad officiales, aut ministros monasteriorum Monialium, ætas nulla determinata est, sed eligendi sunt, qui morum grauitate, virtutumque ornamentis, & alijs honestis qualitatibus sunt præditi, vt per Sel. dicit. cap. 29. num. 13.

Moniales in refectorio communi comedere, & in loco etiam communi laborare debent, ex eod. Sel. citato loco, qui refert ita decisum à Sac. Congreg. Episcop. in Messanen. 1. Augusti 1603.

Monialibus non committitur clauis custodiae sanctissimi Sacramenti, sed penes eum Sacerdotem semper esse debet, ad quem spectat illud administrandi cura, Sel. d. cap. 29. num. 25. ubi asserit ita resolutum ab eadem Sac. Congregat. in Valli soletana 12. Ianuarij 1604.

Reliquiæ non in monasterijs Monialium, sed in exterioribus Ecclesijs asseruari debent, vbi de locis decentibus provideatur, vt per Sel. d. cap. 29. num. 28. qui dicit ita fuisse ab ead. Sac. Congreg. decisum in Faentina 7. Martij 1617.

Monialibus bis, aut ter in anno ab Episcopo, vel Superioribus offeratur extraordinarius Confessor. Iuxta septa monasterij non conferuetur sanctissimi Christi Corpus, sed in publica Ecclesia.

C A P V T X.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Præceptum obligatorium non est vt Moniales saltem semel singulis mensibus confiteantur.
- 3 Moniales saltem semel singulis mensibus confiteri,

& SS. Eucharistiam suscipere debent.

- 4 Confessores in monasterijs Monialium, quæ sub cura Regularium existunt, non sunt examinandi ab Episcopo.

5 Monialibus

- 5 Monialibus etiā exemptis in certis casibus dādus est per Episcopum loci Confessarius extraordinarius.
- 6 Ordinarij ex decretis Concil. nullam iurisdictionem possunt sibi vendicare in Confessarios Monialium Regularibus subiectarum.
- 7 Confessores Monialium etiā Regularibus subiectarum tam ordinarij, quam extraordinarij hodie nō deputantur, nisi prius approbentur ab Episcopo.
- 8 Confessores extraordinarij Monialium nullatenus possunt confessiones audire, nisi prius ab Episcopo diocesano approbentur.
- 9 Nisi ante Constitutionem deputati fuerint.
- 10 Regulares ab Episcopo generaliter approbati ad confessiones personarū secularium nequaquam cōsentur approbati ad audiendas confessiones Monialium.
- 11 & approbati ad audiendas confessiones Monialium prius monasterij non possunt audire alterius.
- 12 Episcopi si amoveant confessores Regulares Monialium, non tenentur amotionis huiusmodi causam significare superioribus Regularibus.
- 13 Sanctissimum Sacramentum intra chorum, vel septa monasterij Monialium prohibetur asseruari.
- 14 Confessario Monialium certa annua merces constitui debet, & ille nihil amplius ab eis recipiat.

- 15 Confessarij extraordinarij Monialium à Religionis oneribus excusantur.
- 16 Confessarij Monialium munere fungi non potest habens curam animarum.
- 17 Confessionem Monialium sui Ordinis audire non licet Generali absque Episcopi deputatione.
- 18 Confessarij Monialium ab eis nominati non possunt remoueri nisi ex rationabili causa.
- 19 Confessarius dum Monialis infirmæ confessiones audierit cellæ ianua aperta remaneat.
- 20 Confessarius Monialium clausuram ingressus ad administranda sacramenta recta via eat; redcatque.
- 21 Confessarius Regularis Monialium, eiusque socius administrationis Sacramentorum, & confessionis casibus exceptis eas alloqui non possunt.
- 22 Confessario Monialium quis socius assignandus.
- 23 Confessarij Monialium post administrata sacramenta non amplius intra claustra morantur.
- 24 Moniales vigore facultatis in Bulla Cruciata concessa non possunt eligere Confessarios.
- 25 Confessionalia vbi collocanda.

Atendant diligenter Episcopi, & ceteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, vt in constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales ^a, & vt saltem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant: vt eo se saltari prædicio muniant ad omnes oppugnationes demonis fortiter superandas. ^b Præter ordinarium autem confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. ^c Quod verò sanctissimum Christi corpus intra chorum, vel septa monasterij, & non in publica Ecclesia conferretur, prohibet sancta Synodus, non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

^a Clem. in agro. 5. sane. de statu monach.

1. **V**ide Campan, in diuersorū iuris Canonico rubr. 12. cap. 16. num. 51. cum multis seqq. Piafec. in praxi Episcop. par. 2. cap. 3. num. 57. vers. prohiberi; Hieronym. Venero, y Leyua in examine Episcop. lib. 6. c. 26. metipsum de offic. & potest. Episcop. par. 2. allegat. 2. num. 46. cum seqq.
2. **a** Admoneantur.] Non esse obligatorium præceptum, resoluit Viuald. in Candel. aureo rub. de confess. nu. 41. Zerol. in praxi Episcop. par. 1. verb. Moniales §. 7. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 29. num. 73. in fine. Soar. tom. 4. de Panit. disp. 36. sect. 5. nu. 7. Fagundez in quinque Ecclesia præcepta, præc. 2. lib. 2. cap. 2. num. 18.
3. **b** Vt saltem semel singulis mensibus, &c.] Vide Fr. Emano. quest. regular. tom. 1. q. 62. art. 1. Soar. tom. 3. q. 80. art. 11. disp. 66. et tom. 4. disp. 36. sect. 5. num. 7. Zerol. d. §. 7. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialibus quest. 10. art. 1. Molfes. in sum. tract. 7. cap. 10. num. 21. Homobon. de Bonis de examine ecclesiast. tract. 8. cap. 2. quest. 3. Trullench in præcepta Decal. lib. 3. cap. 5. dub. 2. num. 1. Fagundez in quinque Ecclesia præcepta, præc. 2. lib. 2. cap. 2. num. 18. In Clem. no in agro 1. §. sanè, de statu monach. præcipitur Religiosis nigris Ordinis S. Benedicti, vt singulis mensibus crimina sua constentur, & ideo Religiosos dicti Ordinis habentes conscientiam peccati mort. teneri singulis mensibus confiteri sub peccato mortali resoluit post gloss. in d. Clem. Sor. in 4. dist. 18. quest. 1. art. 3. Caiet. tom. 1. opusc. tract. 5. quest. 5. Can. in relect. de Panit. par. 5. Syluest. in sum. verb. Confessio 1. num. 4. Nauarr. in cap. placuit dub. 6. num. 122. Iacob. de Grass. in aureis decif. lib. 3. cap. 5. num. 106. licet oppositum non sit omnino improbable, imò probabilis illud dicunt Henriquez in summ. lib. 8. de Eucharist. cap. 5. Suarez in 3. part. disp. 86. sect. 5. Filliuc. tom. 1. tract. 4. cap. 2. num. 54. Tanner. tom. 4. disp. 5. quest. 8. dub. 5.
4. **c** Præter ordinarium autem Confessorem, &c.] Confessores in monasterijs Monialium, que sub cura Regularium sunt, non esse examinandos ab Episcopo, decimum refert Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarre lib. 4. tit. 28. l. 1. §. 1. de confitendo semel in anno, num. 17. relatus per me d.

alleg. 25. num. 47. Sed sufficere si examinati fuerint à superiore Ordinis ad audiendas Confessiones Monialium, resoluit Sorb. in suis annor. ad compend. Mendicant. verb. Moniales, vers. quod præter. AZOR. in sic. moral. par. 1. lib. 17. cap. 9. quest. 2. vers. quæres an Confessarij. Campan. d. cap. 16. num. 5. vbi asserit decimum, posse Episcopum dare Confessorem Monialibus subiectis Regularibus, que nulla ratione induci possunt, vt suis Regularibus peccata confiteantur, refero Ego ipse d. alleg. 25. num. 48.

Monialibus etiā exemptis in certis casibus dandum esse per Episcopum loci Confessarium extraordinarium, decimum refert Galet. in margarita casuum conscientie, verb. confessio, et verb. Monialis. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecclesiast. resolut. 638. in 2. edit. Armendar. citato loco num. 17. & 18.

Nullam auctoritatem, vel iurisdictionem posse sibi Ordinarios vendicare ex decretis Concilij Trident. in Confessarios Monialium, que subiectæ sint Regularibus, refert decimum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 98.

Hodie verò aliter se res habet ex nouissima constit. Greg. XV. felicitis record. de exemptorum priuilegijs, incip. Inscrutabili, sub dat. Nonis Februarij 1622. in hæc verba. Confessores, verò, sine Regulares, sine seculares, quomodocumque exempti, tam ordinarij, quam extraordinarij, ad Confessiones Monialium etiā Regularibus subiectarum audiendas nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbationem, que gratis concedatur, obtineant, liceatque Episcopo ex rationabili causa superiores Regulares admonere, & eiusmodi Confessores admoneant, hisque superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores amouendi quoties, & quando opus esse iudicauerit. Hactenus dicta constitutio.

Super

- Super qua constitutione sacra Concilij Trident. Congregatio aliquas declarationes S. D. N. Urbano VIII. approbante edidit, & typis cameralibus imprimi iussit de anno 1625, & refert Aloyf. Ricc. in *decisionibus curia Archiepiscop. Neapolit. decis. 244. post numer. 12. part. 4. in hæc verba.*
8. Confessores extraordinarios Monialium nullatenus posse post constitutionem illarum Confessiones audire, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbentur: ordinarios verò Confessores ante constitutionis publicationem deputatos posse durante triennio ab eorum deputatione inchoando pergere in Confessionibus Sanctimonialium audiendis, absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quòd si contingat, ut eorum facultas à Sede Apostolica ultra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episcopo examinari, & approbari.
 9. Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius constitutionis deputationem, quibus alioquin facultas competeat, audiendi Confessiones Monialium sibi subiectarum, posse durante eorum officio pergere sine alia Episcopi approbatione in Confessionibus audiendis illarum tantum, quæ spontè, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post constitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officijs, seu dignitatibus, expleto iam tempore à constitutionibus cuiusque Ordinis, vel aliàs legitime præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse Sanctimonialium Confessiones audire, nisi prius à diocesano Episcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.
 10. Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad Confessiones personarum secularium, nequaquam ceteri approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum, sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione.
 11. Regularem ad audiendas Confessiones Monialium unius monasterij ab Episcopo approbatum minimè posse audire Confessiones Monialium alterius monasterij.
Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro una vice audiendas haud posse pluries in vim approbationis eiusmodi illarum Confessiones audire, sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit.
 12. Episcopum, cui licet ex rationabili causa iuxta dictam constitutionem superiores Regulares admonere, ut amoveant Confessores Monialium, atque administratores honorum ad earundem Monialium monasteria pertinentium, ipsique superioribus id facere detrectantibus, habetque facultatè prædictos Confessores, & administratores amovendi quoties, & quando opus esse iuduerit, non teneri eiusmodi causam significare Superioribus Regularibus, sed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam sacra Congregatio serio oneravit.
 13. Quòd verò Sanctissimum Christi, &c. Vide Fr. Enman. *quæst. regul. tom. 1. quæst. 47. art. 4.*
 14. Confessario Monialium certa annua merces constitui debet, quæ iuxta morem, & qualitatem regionis victui illius sufficiat, ea denique merces monasterio in quo degit idem Confessarius, si Regularis sit, persolvatur. Cæ-
- terum Ordinarij, locorum prohibeant Monialibus aliquibus pœnis, non tamen censurarum, ne ultra mercedem illam aliquid communiter, vel privatim eidem Confessori, vel alijs quibuscunque Fratribus tribuant, eisdemque Fratribus, ne à Monialibus etiam spontè oblatum, aut donatum recipiant, sub ipsè pœnis inhabeant, ita Aldan. in *compendio canon. resol. lib. 1. tit. 28. num. 10. Sel. in seloct. canon. cap. 30. num. 15. qui referunt resolutum per S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 29. Novembris 1605.*
- Confessarij extraordinarij Monialium, à monasteriorum, in quibus degunt, aut Religionis oneribus, pro eo tempore dumtaxat, quo confessionibus audiendis occupantur, excusantur, ita Sel. *dicto cap. 30. numero 16. vbi attestatur ita decisum ab eadem S. Congr. 10. Martij 1593.*
- Confessarij Monialium munere fungi non potest habens curam animarum, Aldan. *dict. tit. 25. numer. 11. referens decisum ab eadem S. Congr. in Parmen. 10. Aprilis 1615.*
- Confessiones Monialium sui Ordinis audire non licet Generali absque Episcopi speciali deputatione, Sel. *d. cap. 30. num. 18. vbi testatur ita resolutum per eandem S. Congr. sub die 13. Novembr. 1627.*
- Confessarij Monialium ab eis nominati, non possunt removeri nisi ex rationabili causa, ex cod. Sel. *citato loco, qui asserit ita decisum sub die 11. Julij 1626.*
- Confessario Monialis infirmæ Confessionem audiente cellæ ianua aperta remaneat, & ambæ comitricæ ad eiusdem cellæ ianuam inorentur, ita vt & Confessarius, & infirma ab eis commodè cerni possit, ita Aldan. *d. tit. 25. num. 13. vbi ait sic fuisse resolutum per eandem sacram Congregationem sub die 13. Septembris 1583.*
- Confessarius Monialium clausuram ingressus ad administranda sanctissima Sacramenta recta via, & absque diuerticulo eat, redeatque, nec in aliam monasterij partem diuagetur, etiam occasione visitandi alias infirmas, quibus Sacramentorum administratio minimè est necessaria, refert decisum Aldan. *loco citato.*
- Confessarius Regularis Monialium, eiusque socius confessionis, ac Sacramentorum administrationis, casibus exceptis easdem Moniales absque S. Congregationis, licentia, alloqui non possunt, Sel. *d. cap. 30. num. 19. vbi dicit sic fuisse resolutum per eandem S. Congr. in Nolana 21. Februarij 1617.*
- Confessario assignari debet socius, qui ipsi iuxta sacre Congregationis decreta assistat, sitque ætatis ultra 50. annorum, vitaque exemplaris, sine quo monasterij septa Monialium agrotantium confessionium audiendarum gratia ingredi non potest, ex cod. Sel. *d. loco.*
- Confessarij Monialium, postquam administraverint sacramentum extremæ Vnctionis Monialibus infirmis, atque animas earum Altissimo commendaverint, non amplius ibi morètur, sed & hortari eas ad benè moriendum alijs Monialibus sic curæ, Aldan. *d. tit. 25. num. 19. vbi dicit ita fuisse decisum per eandem S. Congr. 13. Septembris 1583. addens Confessarios nullatenus ingredi posse monasterij Monialium septa prætextu comitandi operarios, medicos, chirurgos, vel alios.*
- Moniales vigore facultatis in Bulla Cruciatæ concessæ (quatenus ad eas pertineat gratia ex dicta Bulla) non possunt alios Confessarios, præter eos, qui ad audiendas ipsarum Monialium confessiones ab Ordinario approbati fuerint, eligere, refert decisum Nicol. Garc. *de benef. part. 2. cap. 5. num. 64.*
- Confessionalia ex sacrificijs, & locis occultis, ac remotis amoveri debent, & collocari in Ecclesijs exterioribus Monialium, vt per Aldan. *d. tit. 25. num. 16. qui refert ita decisum ab ead. S. Congr. sub die 29. Novembris 1605. & si Moniales in hoc renitentes fuerint, interdicti debent, ex cod. Aldan. citato loco, vbi testatur ita resolutum ab eadem S. Congr. in Faentina 7. Martij 1617.*

Personæ seculares, seu Regulares exercentes curam animarum personarum secularium imminet in monasterijs virorum, seu mulierum, subiectæ sunt visitationi, & correctioni Episcoporum locorum, exceptis monasterijs, de quibus in text.

C A P V T XI.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Ecclesie Militum S. Ioannis Hierosol. quibus cura animarum incumbit, in concernentibus ipsam curam Ordinario sunt subiectæ.
- 3 Rectores, seu Parochi in Ecclesijs S. Ioannis Hierosolymit. curam animarum secularium exercentes in omnibus visitationi, & correctioni Episcopi subsunt.
- 4 Ecclesie etiam Regulares, in quibus exercetur cura animarum secularium, in ijs, quæ ad curam animarum, & Sacramentorum administrationem pertinent, subsunt visitationi Episcopi.
- 5 Regulares exercentes curam animarum subsunt iurisdictioni, & visitationi Episcopi in ijs, quæ ad dictam curam pertinent.
- 6 Visitare non potest Episcopus ex hoc decreto tam Abbatiam, quam loca sibi subiecta, si Abbatia habet utramque iurisdictionem.
- 7 Regulares in emolumentis percipiendis ex cura animarum personarum secularium prohiberi possunt per Episcopum ne excedant taxam ab eo præscriptam.
- 8 Episcopi in Ecclesijs Regularium, quibus non imminet cura animarum, non habent facultatem visitandi sacra vasa, sacrificia, Altaria, &c.
- 9 Synodo Episcopi interesse non tenentur ratione parochialium exempti, qui actu exercent utramque iurisdictionem.
- 10 Vicarij in monasterijs, quibus cura animarum incumbit, à quibus ponendi.
- 11 Parochia Toletana in monasterium erecta, & vnita Iesuitarum Collegio à quibus gubernetur.
- 12 Congregationes casuum conscientie obeunda ab exercentibus curam animarum, etiam in parochialibus Religionis Hierosol.
- 13 Castra, in quibus Abbas iurisdictionem Episcopalem & temporalem in Parochos, & Parochianos exercet, non subsunt visitationi Episcopi.
- 14 Episcopus potest procedere contra Regulares non exequentes decreta in visitatione facta circa curam animarum, &c.
- 15 Personæ etiam Regulares subsunt immediatè Episcopi in ijs, quæ ad curam animarum, vel in dependentibus ab illa pertinent.
- 16 Episcopi licet ostia frangere, vimque inferre si Regulares illis visitantibus in casibus sibi permissis ea claudant.
- 17 Episcopus potest excommunicare impediens visitationem etiam non adhibitis monitionibus in ipso actu manifestæ violentie.
- 18 Curam animarum exercentes, vel illi se ingerentes tam Regulares, quam seculares etiam quomodolibet exempti, visitationi, correctioni, & iurisdictioni Episcopi subijciuntur.
- 19 Regulares exempti, quibus cura animarum personarum secularium nõ incumbit, non subijciuntur.
- 20 Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit cura animarum personarum secularium, non licet Episcopis visitare.
- 21 Regularis delinquens extra Sacramentorum administrationem & curam animarum non ab Episcopo puniri potest.
- 22 Ecclesia Militum S. Ioannis Hierosol. quibus cura animarum incumbit, in concernentibus ipsam curam Ordinario sunt subiectæ.
- 23 Episcopus quicumque etiam exemptos ad curam animarum exercendam constitutos examinare, & visitare potest.
- 24 Curam animarum exercentes Regulares poni debent ad arbitrium superiorum ipsorum Regularium.
- 25 Ordinarijs data facultas visitandi personas exercentes curam animarum in monasterijs, intelligitur data cumulatiuè, non priuatiuè.
- 26 Capellam existentem intra monasterium visitare non potest Ordinarius, sed bene potest visitare personas exercentes curam animarum in ea.
- 27 Non habet locum in monasterij, in quibus Abbates utramque iurisdictionem in Parochos habent.
- 28 Prælati inferior habens iurisdictionem quasi Episcopalem habet iurisdictionem de qua in hoc decreto.
- 29 Curam animarum exercentes Regulares non deputantur nisi præuio examine per Episcopum, aut eius Vicarium faciendo.

IN monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium, præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, & personæ, tam Regulares, quam seculares, huiusmodi curam exercentes, & subsunt immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diocesi sunt sita. * Nec ibi aliqui etiam ad nutum amonibiles deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio examine per eum, & aut eius Vicarium faciendo, exempto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam ijs monasterijs, seu locis in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque alijs monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates aut alij regularium Superiores iurisdictionem Episcopalem & temporalem in Parochos & parochianos exercent: saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel personas iurisdictionem exercent.

* Cap. qui religionis. 18.

Vide

1. **V** Ide Fusc. de *Visit.* lib. 2. cap. 16. à princip. Frat. Emman. *quæst. regul. tom. 1. quæst. 36. art. 4. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 46.* Franc. Leo. *in thesauro fori ecclesiast. part. 2. cap. 18. num. 105.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis. 736. & 608. in 1. edit. aliàs resolut. 513. & 532. in 2. edit. & in praxi aurea, resolut. 176.* Mari. Anton. *variar. resolut. lib. 1. resolut. 17. num. 3.* Fr. Mich. Agia *de exhibendis auxil. fundam. 5. versic. Abbates pag. 23.* Mendez à Castro *in praxi Lust. p. 2. lib. 2. cap. 3. num. 21. versic. nec etiam. Campan. in diuers. iuris canon. rubric. 12. cap. 13. nu. 51. cum segg. & num. 115.* Hieron. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib. 6. cap. 11. ex num. 2.* Vgolin. *de offic. & potest. Episcop. cap. 20. §. 4. & cap. 21. §. 5.* Modern. *de suppleat. ad sanctiss. p. 2. cap. 15. num. 27. cum segg.* Ioan. de Solorzano *de iure Indiarum tom. 2. lib. 3. cap. 17. num. 51. cum segg.* latè Fr. Steph. Daluin *de potest. Episcop. Abat. &c. cap. 14. per tot. & cap. 21. in fine.* Tamburin. *de iure Abbatum tom. 3. disp. 15. q. 11. numer. 45. cum segg. & num. 88. metipsum p. 3. alleg. 74. ex numer. 18.*
2. **a. Persona tam Regulares,]** Parochiales vnitas monasterijs, quæ iurisdictionem habent, Ordinarij visitare possunt, personas tantum quoad ea, quæ ad curam animarum pertinent. In ijs quoque Parochialibus possunt deputari à Superioribus Regularibus Capellani ad nutum amouibiles, dummodo approbati sint ab Episcopis, prout decifum refert Fr. Stephan. Daluin *d. cap. 14. num. 1. vbi num. 2. quærit an per Capellanum à Monachis in huiusmodi Parochialibus assumendum, intelligendus sit Monachus, aut Regularis, an secularis tantum.* Ecclesijs Militum sancti Ioannis Hierosolymitani, quibus cura animarum incumbit, in concernentibus ipsam curam Ordinatio esse subiectas, & ab eodem visitari posse, ex rescripto Pij V. incip. *Expofcit. sub dat. 22. Septembris 1571.* tradunt Erasim. à Cochier *de iurisdic. ordin. in exempt. part. 2. quæst. 45. num. 11.* Piafec. *in praxi Episcop. part. 2. c. 3. nu. 46.* Vgolin. *d. §. 4. num. 2.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol. 176.* Ego ipse *d. alleg. 74. num. 26.*
3. **R**ectores, seu Parochi in Ecclesijs sancti Ioannis Hierosolymitani curam animarum secularium exercentes, subsunt in omnibus visitationi, correctioni, & iurisdictioni Episcopi in ijs, quæ concernunt curam, & Sacramentorum administrationem, qui potest ratione visitationis procuraciones exigere, nisi in contrarium adfit consuetudo, vt per Aldan. *in compendio Canon. resolut. lib. 2. tit. 8. num. 38.* vbi dicit ita decifum in *Augustana 26. Iunij 1627.* me citato in hoc loco Mendez à Castro *in praxi Lust. part. 2. lib. 2. cap. 3. num. 31. ante med. & Tamburin. d. tom. 3. disp. 5. quæst. 11. num. 49.*
4. **E**cclésiæ, in quibus exercetur cura animarum secularium, quamuis Regulares, subsunt in ijs, quæ ad curam animarum, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, vt per Sel. *in selectis Canon. cap. 112. num. 8.* vbi dicit ita decifum *sub die 5. Iunij 1627.*
5. **R**egulares exercentes curam animarum subsunt iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in ijs tamen, quæ ad dictam curam pertinent, non obstante Breui sanctæ memoriæ Pij V. *sub dat. Rome 24. Martij 1567.* Ita Aldan. *d. tit. 8. num. 40.* vbi dicit ita resolutum per factæ Congregat. Episcop. *sub die 6. Februarij 1627.*
6. **V**isitare non potest Episcopus ex hoc decreto tam Abbatiam, quam loca sibi subiecta, si Abbatia habet vtramque iurisdictionem, temporalem scilicet, & spirituales, Aldan. *d. tit. 8. num. 41.* vbi refert sic fuisse decifum in *Theatina 7. Nouembris 1620.* & in alia *sub die 17. Iunij 1617.*
7. **R**egulares curam animarum secularium personarum exercentes, in emolumentis legitime percipiendis prohiberi possunt per Episcopum ne excedant taxam ab eo præscriptam, Sel. *d. cap. 112. num. 11.* vbi dicit resolutum in *Liman. 18. Septembris 1625.*
8. **E**piscopi, aut alij locorum Ordinarij vigore cuiusvis decreti Concilij Trident. nullam habent facultatem quous tempore in monasterijs, domibus, & Ecclesijs Regularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum personarum secularium, visitandi sacristias, vasa sacra, altaria, & cetera huiusmodi, aut etiam tabernaculum, seu pyxidem, in qua sanctissimum Euchariæ Sacramentum asseruatur, vt refert decifum Sel. *dict. loco num. 13.*
9. **S**ynodo Episcopi interesse non tenentur ratione Parochialium Ecclesiarum exempti, qui actu exercent vtramque iurisdictionem, spirituales, & temporalem, in Parochos, & parochianos iuxta hoc decretum, vt per Sel. *vbi supra num. 14.*
10. **V**icarij perpetui, & temporales non possunt ab Ordinario poni in monasterijs, quibus cura imminet animarum, vel à principio, vel ratione annexionis, sed tantum à superioribus eorum, præiure tamen examine ipsius Ordinarij, iuxta præscriptum huius decreti, vt refert decifum Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 46.*
11. **P**arochia Toletana in monasterium erecta, & vnita Iuesuitarum Collegio, gubernari potest à deputato ab ipsis, modo sit approbatus ab Ordinario, vt testatur resolutum Piafec. *d. num. 46.*
12. **C**ongregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientie differendos habentur, obeundæ sunt ab exercentibus curam animarum, etiam in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis, ex Sel. *d. loco num. 20.* vbi dicit resolutum *sub die 3. Martij 1598.*
13. **V**isitacioni, iurisdictioni, ac correctioni Episcopi non subsunt castra, in quibus Abbas iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercet, Sel. *d. loco num. 25.* vbi refert decifum in *Theatina 11. Septembris 1621.*
14. **E**piscopus potest Regulares in ijs, quæ curam animarum, & Sacramentorum administrationem concernunt, visitare, & examinare, & contra eos non parentes, & non exequentes decreta in visitacione facta procedere, eosque cogere ad exequendum, Sel. *dict. loco num. 28.* vbi attestatur resolutum in *Camerimen. 20. Martij 1621.*
15. **¶ Subsint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, &c.]** Vel in dependentibus ab illa, intelligunt Mari. Antonin. *d. lib. 1. resolut. 112. casu 50. prope finem.* Marc. Antonin. *de Amatis decis. 89. num. 5.* Campan. *d. cap. 13. num. 51.* Ego ipse *d. alleg. 74. num. 20.* Tamburin. *de iure Abbatissarum disp. 17. q. 3. nu. 3. in fine.* Ioan. de Solorzano *de iure Indiarum tom. 2. lib. 3. cap. 17. nu. 51. cum seg.* Vcluti si inquiratur quomodo conferretur sanctissimum Sacramentum, & ecclesiastica ornamenta. Seraphin. *decis. 1067.* & vt Calices, & decentia paramenta ad decorem administrationis Sacramentorum prouideantur, vt refertur decifum Franc. Leo *d. part. 2. cap. 31. num. 3.* Campan. *d. cap. 13. num. 49.* Ego ipse *d. alleg. 74. nu. 18. in med. & in terminis Regularium doctrinas Indorum habentium, vide Fr. Emman. g. Regular. tom. 1. q. 36. art. 3. & 4. & tom. 2. q. 64. art. 1.* Miranda *in manu. Pralat. tom. 1. q. 42. art. 1. cum segg.* D. Felician. à Vega *Archiep. Mexican. ad cap. cæterum. 5. de iudic. num. 36.*
16. **L**icet Episcopi si dum ipsi ingredi volunt monasteria Regularium exempta ob causam prædictæ visitationis, renuant Regulares illos intrmittere ostia claudendo, illa frangere, vimque inferre, docent Innocent. *in cap. 1. versicem alia ratione.* vbi Abb. *num. 5. versic. ad secundum vero, de immunit. eccles.* Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 16. post num. 1.* Campan. *d. cap. 13. num. 52.* Tamburin. *de iure Abbatissarum disp. 17. q. 3. num. 4. in princ.* Ego ipse *d. allegat. 74. num. 22.*
17. **P**ossetque Episcopum impediens visitationem excommunicare, etiam non adhibitis monitionibus in ipso actu manifestæ violentiæ sibi illata: pro defensione suorum iurium, resoluunt Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap. 18.* Campan. *d. cap. 13. num. 53.* Ciardin. *controv. forens. lib. 1. cap. 65. num. 11. & 12.* Tamburin. *d. q. 3. num. 4.*
18. **N**ouissimè Gregorius X V. felicitis recordationis in sua *constit. de exemptorum priuilegijs, incip. Insuperabili, sub dat. Nonis Februarij 1622.* circa iurisdictionem, & correctionem Episcopi in Regulares curam animarum habentes sic statuit. *Hac generali, ac perpetua vultura constitutione decernimus, statuimus, & declaramus, ut deinceps tam Regulares, quam seculares quomodolibet exempti, siue animarum curam*

curam personarum secularium monasterijs, seu domibus Regularibus, aut quibusvis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, suo Regularibus, siue secularibus incumbentem exercere, siue alias Ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex illis ministrare preiudicium Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquo modo in dicta cura exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque ulla auctoritate se ingerant, in his, qua eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnino de iurisdictioni, visitationi, & correctioni diocesani Episcopi tanquam Sedis Apostolicae delegati plene in omnibus subijciantur. Haec enus dicta constitutio.

Super qua sacra Cardinalium Concilij Trident. interpretum Congregatio inter aliquas declarationes S. D. N. Urbani VIII. approbante, quas originales, & authenticas, & deinde in Typographia R. Camerae Apostolicae impressas vidi de anno 1623. censuit.

19. *Eam nequaquam subicere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit. Episcoporum iurisdictioni in his, qua Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus administrandis, idem Regulares delinquant.*

20. *Episcopis non licere in vim eiusdem constitutionis visitare Astersia Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura personarum secularium nec loca, ubi in eisdem Ecclesijs asseruatur sanctissimum Eucl. aristia Sacramentum, vel ubi confessiones personarum secularium audiuntur.*

In vim illius constitutionis non posse Episcopos Regularibus prescribere, ut certis tantum in locis, aut temporibus, aut certarum personarum confessiones audiant, vel alias illorum privilegia in Sacramentis ad ministrandis restringere, aut moderari, quod si aliunde Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem constitutione sublata. post primam huius operis impressionem refert Tamburini. d. tom. 3. dist. 5. quest. 11. num. 46.

21. *Et correctioni Episcopi.] Regularem tamen delinquentem extra Sacramentorum administrationem, & curam animarum, non ab Episcopo, sed a suis superioribus puniri, refertur decretum Galet. in margarita casuum conscientie, verb. Parochus 3. Aloyf. Ricc. d. resolut. 513. num. 2. & resolut. 522.*

22. *¶ Nec ibi aliqui etiam ad nutum, &c.] Quod ita ad Episcopum pertinet hac potestas visitandi monasteria tam Regularia, quam secularia circa ipsorum curam, & Sacramentorum administrationem, ut nulli, etiam ad nutum amouibiles, possint deputari nisi de Episcoporum ordinariorum consensu, & praeiudicio per eum, & eius Vicarium, & examinatores synodales, examine, refert Franc. Leo in thesuro fori Eccles. part. 1. capitulo 8. numero 29. ubi subdit; quod Clemens VIII. mandauit ita seruari hoc decretum, excipiendo aliqua monasteria, & capita Ordinum, non obstante constitutione Pij V. qua voluit, ut in omnibus Ecclesijs Parochialibus, in quibus cura animarum, etiam laicorum exercetur, habeant Ordinarii facultatem eius Ecclesias, & personas visitandi, accorrigendi.*

Episcopum quoscunque Canonicos, & Dignitates, ac alios clericos exemptos, & non exemptos ad curam animarum exercendam constitutos quoad inhabilitatem, non obstantem quocunque privilegio, aut consuetudine in contrarium, examinare, & visitare posse, consulit Nauarr. consil. 2. de tempor. ordin. in antiq. lib. consil. 8. de privileg. in nouis. Sayr in floribus deciss. sub illo tit. de tempor. Ordin. deciss. 5. Ego ipse d. alleg. 74. num. 19.

24. *Curam animarum exercentes, siue seculares, siue Regulares sine, poni debent ad arbitrium superiorum ipsorum Regularium, non autem ad arbitrium Episcoporum, nisi quod examinari, & approbari prius ab eo debent, antequam ponantur, decretum asserunt Piassec. dicto part. 2. cap. 3. num. 46. pag. 182. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 3. num. 34.*

25. *Facultas ex hoc decreto data Ordinarijs visitandi personas exercentes curam animarum in monasterijs virorum, aut mulierum, intelligitur data cumulatue, non autem priuatiue ad eam, que competit Abbati, & alijs Superioribus Regularibus. Ita Rota in Pificien. iurisdictionis 15. Iunij 1590. coram Plato, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia.*

26. *Si capella, in qua exercetur cura animarum, existat intra monasterium, tunc us visitandi datam Ordinario in hoc cap. intelligitur solum respectu personarum exercentium curam animarum in capella, non autem, quod possit visitare ipsam capellam, Rota in d. Pificien. coram Plato, & in Ciuiraten. visitationis 1. Februarij 1594. coram Cardin. Seraph.*

27. *Hoc decretum non habet locum in monasterijs, in quibus Abbates habent vtramque iurisdictionem, Episcopalem, & temporalem in Parochos, Rot. in Marsicana iurisdictionis 27. Iunij 1587. coram Robusterio, & in eadem 23. Octobris 1589. coram Comitulo, & in Legionen. sancti Facundi 19. Martij 1590. coram Cardin. Pampalio seniore, & in nullius 11. Februarij 1594. coram eodem.*

28. *Iurisdictione, de qua in hoc decreto, in personas exercentes curam animarum, & administrationem Sacramentorum, competit etiam Ordinatio inferiori habenti iurisdictionem quasi Episcopalem, Rot. in Pificien. iurisdictionis 16. Octobris 1580. & 5. Maji 1589. coram Gispio, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia, & 15. Iunij 1590. coram Plato.*

29. *¶ Aut eius Vicarium faciendo.] Vide Sbroz. de offic. Vicar. lib. 2. quest. 111. num. 9. & 10. Refert Stephan. Daluin. d. c. 14. num. 2. sacra Congregat. censuisse quod nominatio, seu electio Vicarij spectat ad Abbatem siue Rectorem, vtique primatum, approbatio ad Episcopum, de cuius consensu Vicarius amouibilis est deputandus ad nutum; potest amoueri ab Abbatibus & Rectoribus, non autem ab Episcopo, nisi ex causa legitima atque approbata, preterquam, etiam si perpetuus esset, priuari posset.*

30. *¶ In quibus Abbates, &c.] Vide Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarre lib. 1. tit. 6. l. 5. §. 2. num. 91. quem refero Ego ipse d. allegat. 74. num. 12. in fine.*

Regulares in suis Ecclesijs publicent, & seruent censuras & interdicta emanata nedum à Sede Apostolica, sed promulgata etiam mandante Episcopo. Dies festi præcepti ab Episcopo per Regulares etiam seruentur.

C A P V T X I I.

- 1 Doctores de materia prima partis huius cap. agētes.
- 2 Privilegia iure communis concessa Regularibus celebrandi tempore interdicti an sint reuocata per hoc decretum.
- 3 Festos dies, quos in sua diocesi Episcopus seruandos præcepit, Regulares quoque seruare tenentur.
- 4 Regularium ritus festis diebus semper permanere

- debet quoad Missas celebrandas.
- 5 Regulares non prohibentur dies festos & ieiunia in suis Ecclesijs annunciare.
- 6 Episcopus non potest compellere Regulares exercentes curam animarum in eorum monasterijs ad interessendum diuinis in diebus sanctorum Protectorum.

7 Regulares per Episcopum compelli possunt censuris ad observantiam festorum per illum, cum approbatione populi indictorum.

8 Sed quoad octavam non possunt.

9 Iudices laici possunt penas imponere contra non observantes dies festos.

Censura, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque feruentur. *a* Dies etiam festi, quos in diocesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, feruentur.

1. **V**ide Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 62. Henric. in summ. lib. 13. cap. 42. §. 3. in fin. Fr. Emman. in addit. ad Bullam Cruciatæ fol. mibi 29. Fr. Ioan. à Cruce de stat. Relig. lib. 2. cap. 7. dub. 2. Franc. Leo in thesaur. fori Ecclesiast. part. 1. cap. 8. num. 19. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 47. vers. censuras, Vgolin. de offic. Episcop. cap. 20. §. 3. num. 3. Campan. in divers. iuris Canon. rubr. 12. cap. 13. nu. 114. cum segg. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 2. 10. vers. quinto. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico tract. 11. cap. 12. quest. 23. supposit. 2. & 3. Erasim. à Cochier de iurisdic. Ordin. in exempt. part. 2. quest. 45. num. 46. Laurent. de Perinis in constitut. sui Ordinis minimor. tom. 1. constitut. 26. Leonis X. num. 33. cum sequentibus, Hieronym. Venero, y Leyua de examine Episcop. lib. 6. cap. 8. num. 13. cum segg. Laurent. de Franchis de controuers. inter Episcop. & Regular. quest. 6. vers. quinto fallit, & quest. 10. resoluit quòd si Regularis sit excommunicatus à iure, potest Episcopus mandare ipsum denuntiarì publicè vt euitetur. Sanch. in consil. moralibus tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 3. num. 10. late Tamburin. de iure. Abbatum tom. 3. disput. 5. q. 11. num. 53. incipsum de offic. & potest. Episcopi part. 3. allegat. 105. num. 43.

Non posse Episcopum denuntiare Regulares incidisse in excommunicationem à iure, vel Apostolicis Constitutionibus infictam resoluunt Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 42. num. 25. Nauarr. in lucerna Regularium, verb. interdictum num. 2.

2. **V**trum autem privilegia Regularibus concessa in cap. eum & plantare, §. quòd si Templarij, & in cap. ut privilegia, de privileg. & in cap. ultim. eod. tit. in 6. & in cap. alma mater, de sentent. excomm. eod. lib. & alibi ad celebrandum tempore interdicti, & admittendos laicos ad Divina eodem tempore, sint reuocata per hoc decretum, & aliud infra cap. 22.

Affirmatiuam partem constanter tuetur Nauarr. in man. cap. 27. num. 190. & latius cons. 7. de privileg. in nouis, cuius sententiam verissimam esse contendit Nicol. Garc. de benef. part. 3. cap. 2. ex num. 278. & consultos ab Episcopo Abulensi Illustrissimos Cardinales Concilij Trident. interpretes, ita respondisse testis est ipse Garc. ad tract. de benef. part. 5. cap. 8. num. 87. vers. ad 8. idem asserit Armendar. in addit. ad recep. legum Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 73. quem refero Ego ipse de officio, & potest. Episcopi part. 3. allegat. 105. num. 44.

Contra Henric. in summ. lib. 13. cap. 48. §. 1. Fr. Emman. in Bullam Cruciatæ §. 5. num. 15. & in addit. num. 13. & 35. & quest. regular. tom. 2. quest. 112. art. 1. Sayr. de censur. lib. 5. cap. 13. num. 24. & 25. Fr. Ioan. à Cruce de cap. 7. dub. 2. conclus. 2. Bonacin. de censur. extra Bull. Cornu disput. 2. quest. 8. part. 14. num. 11. Fr. Ludouic. Miranda in Man. Pralat. tom. 2. quest. 37. art. 12. Homobon. de Bonis de quest. 25. resol. 1. existimantes specialia Regularium privilegia, vt pro suis festis, vel alijs certis diebus non feruent interdicta, Tridentino huiusmodi decreto non esse reuocata.

a Dies etiam festi, &c.] Dies festos, quos in sua diocesi Episcopus servandos præceperit, Regulares quoque seruire tenent per hunc tax. tradunt Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 63. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 70. art. 1. & 2. & quest. 108. art. 2. in fine, Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 47. vers. dies festos Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 2. 10. vers. sexto, Vgolin. de offic. Episcopi, capitul. 20.

§. 3. num. 1. Campan. in divers. iuris canon. rubr. 12. cap. 15. ex num. 91. Erasim. à Cochier de iurisdic. Ordinarij in exemptos, part. 2. quaestiones 45. numer. 55. Laurent. de Perinis in constit. sui Ordinis Minimor. tom. 1. constit. 28. Leonis X. à numero 2. Marcel. Vulpe in praxi iud. fori Eccles. capitul. 42. numero 10. Laurent. de Franchis in controuers. inter Episcop. & Regular. questione 6. vers. sexto fallit, Nouar. in lucerna Regular. verb. festis dies, Trullench in exposit. Decalogi libro 3. capitul. 1. dub. 2. numero 12. nouissimè Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disputatione 15. questione 11. numero 54. Sed aduertit Sel. in selectis. canon. cap. 17. num. 8. hoc decretum non tribuere Episcopis maiorem facultatem dies festos indicendi, quam habeant à iure communi, & refert ita decum sub die 15. Decembris 1629.

Decretum huius cap. ita intelligendum esse, vt Regularium ritus illis semper permaneant quoad Missas celebrandas, & cetera diuina Officia, tam publicè, quam priuatim ab ipsis Regularibus in eorum Ecclesijs perfolenda, nec circa hæc ab Episcopis quomodocumque quicquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse, quòd si de facto præceperint, Regulares nequiquam ipsis Episcopis obedire tenent, verum quoad conciones, & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Euangelij, & Epistolis, quibus clerus secularis vitur illi diebus festis, referunt decum Quarant. in summa Bullarij, verb. privilegia Regularium, Piafec. citato loco, Vgolin. de officio Episcopi, cap. 20. §. 3. num. 2. Laurent. de Perinis de constitut. 28. Leonis X. num. 2. Ego ipse de allegat. 105. num. 34. & 35. Tamburin. de tom. 3. disput. 15. quest. 11. sub num. 54.

Regulares non prohibent dies festos, & icuina in suis Ecclesijs annuntiare per sacram Concilij Congregationem sub die 2. Julij 1620. decum refert Laurent. de Perinis in constitut. sui Ordinis Minimorum, tom. 2. constitut. 7. Pij V. num. 13. vers. ad primum, pag. 193. Tamburin. de tom. 3. disputat. 15. quest. 11. num. 54. in fine.

Episcopus non potest compellere Regulares exercentes curam animarum in eorum monasterijs, vel alijs eisdem vnitis ad interessendum officijs diuinis diebus Sanctorum Protectorum ciuitatis in Ecclesia Cathedrali, ita Sel. in selectis canon. cap. 2. num. 3. vbi refert decum sub die 5. Decembris 1626.

Regulares per Episcopum compelli possunt censuris ad observantiam festorum per illum cum approbatione populi indictorum, Sel. dict. cap. 2. numero 11. vbi testatur ita resolutum in Hostunen. 31. Julij 1627.

Regulares quoad festum possunt cogi ad eius obseruationem, sed quoad octauam non possunt, at seruanda sunt rubrica Breuiarij & decreta nouissima S. Congregat. Rituum, Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 1. tit. 31. num. 10. vbi dicit sic decum fuisse sub die 21. Julij 1629.

Iudices laici possunt penas imponere contra non observantes dies festos, verum si Episcopus dederit licentiam alicui laboranti in die festo, non possunt propterea dicti iudices laici illum punire vt transgressorem festorum, stante licentia obtenta ab Episcopo, Aldan. de tit. 31. num. 15. vbi ait sic fuisse resolutum sub die 9. Nouembris 1619.

*Episcopi locorum componant lites precedentia inter Regulares, omni appellatione remota.
Et vocati ad processiones accedant omnes, etiam exempti clerici
tam seculares, quam Regulares,*

C A P V T XIII

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Episcopi præcedunt iuxta tempus ordinationis.
- 3 Commendatarij in Concilijs quo loco sedere debeant.
- 4 Societas sanctissimi Sacramenti in omnibus actibus diei festi corporis Christi præcedere debet.
- 5 Collegiata insignis ab eius erectione præcedit alijs Collegiatis quamvis antiquioribus.
- 6 Minores de Observantia & Jesuati quomodo procedant.
- 7 Controuersias ortas super præcedentijs inter Regulares ipsos componit Episcopus quando ex ipsis controuersus sequitur scandalum.
- 8 Episcopus controuersias de præcedentijs omni appellatione remota componit.
- 9 Quoad effectum suspensiuum duntaxat.
- 10 Breui manu, summarie, & de plano.
- 11 Consuetudo loci attenditur in præcedentijs.
- 12 Etiam si consuetudo iuri repugnet.
- 13 Possessio etiam contra ius est manutenibilis, quando est alicuius temporis considerabilis.
- 14 Possessio præcedentia debet attendi tam in publicis, quam in priuatis processionibus.
- 15 Confraternitates antiquiores, & que prius sacris vsa fuerint, deficiente consuetudine sunt præferendæ.
- 16 Episcopus quarumcunque Confraternitatum etiam laicorum controuersias componere potest.
- 17 Exempti omnes tam seculares, quam Regulares quicumque etiam Monachi ad accedendum ad publicas processiones compelli possunt.
- 18 Regulares quantumvis exempti tenentur accedere ad omnes & quascunque processiones publicas, & consuetas.
- 19 Regulares, qui non accedunt ad processiones ab Episcopo indictas, ab ipso puniri possunt per censuras.
- 20 Regulares degentes in monasterijs, que per dimidium milliare distant à ciuitate, non tenentur accedere ad processiones.
- 21 Sacerdotes Religionis Hierosol. inseruientes Ecclesijs vocari & compelli possunt ad processiones.
- 22 Clerici omnes diocesis quantumvis exempti etiam beneficia simplicia in diocesi obtinentes possunt per Episcopum compelli ad processiones.
- 23 Episcopus potest cogere Canonicos, & alios Presbyteros beneficia, vel officia Ecclesiastica obtinentes ut accedant ad publicas processiones.
- 24 Illi qui sunt nullius diocesis, non comprehenduntur sub hoc decreto.
- 25 Degentes extra ciuitatem in locis in quibus habent plebem, non comprehenduntur sub hoc decreto.
- 26 Confraternitates laicorum inuitari, non autem compelli possunt ut vadant ad processiones.
- 27 Confratres ad conueniendum solitis processionibus compellere potest Episcopus sub penis arbitrio illius.
- 28 Confraternitates possunt compelli accedere ad processiones præcedente monitione, & à penis in principio abstinendum.
- 29 Fratres Prædicatores in processione faciendâ per ipsos Dominica infra octauam Corporis Christi debent manuteneri ab Episcopo.
- 30 Monachus curam animarum exercens cogitur ire ad processiones.
- 31 Fratribus non licet Feria V. in Cæna Domini, nec in festo Corporis Christi facere processionem cum sanctissimo Sacramento.
- 32 Monachi sanctissimæ Trinitatis Cauen. non possunt cogi ad processiones.
- 33 Societatis Iesu Religiosi & personæ, ad processiones accedere non cogantur.
- 34 Clerici Regulares Matris Dei scholarum piarum sunt exempti ab accessu ad processiones.
- 35 Episcopus est manutenendus in possessione cogendi confratres laicos accedere ad processiones.
- 36 Episcopus potest præcipere Regularibus in sua diocesi commorantibus ut eant ad processiones publicas.
- 37 Beneficiati non tenentur nisi ad eas processiones, ad quas reliqui omnes tenentur accedere.
- 38 Clerici seculares in fundatione Ecclesiæ exempti à iurisdictione Ordinarij possunt ab eo compelli accedere ad processiones.
- 39 Processionibus interesse compellendi non sunt ab Episcopo Sacerdotes nullum officium, aut beneficium habentes.
- 40 Processiones publicæ quæ dicantur.
- 41 Processiones dirigendæ sunt, quo voluerit Episcopus cum consilio Capituli.
- 42 Processiones edicere, decernere, dirigere, atque deducere Episcopi est cum consilio tantum Capituli.
- 43 Processiones dirigere, & eas determinare, quæ non sunt de iure, spectat ad Episcopum.
- 44 Processiones dirigere pertinet ad Episcopum non obstante etiam immemorabili consuetudine.
- 45 Processiones facere per Parochiam ad Curatos spectat.

Controuersias omnes de præcedentia, a qua per sepe cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam sæculares, quam regulares, cum in processionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & alijs similibus, & Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat, & exempti autem omnes, tam clerici sæculares, quam regulares, quicumque, etiam monachi ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori claufura perpetuò viuunt,

1. **V**ide *Iusc. de visitat. lib. 2. cap. 15. nu. 65. & 66. Menoch. conf. 126. num. 2. cum seqq. Quarant. in summ. Bullarij, verb. præcedentia, Valenz. conf. 1. vol. 1. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 48. Stephan. Gratian. Marchia decif. 232. num. 3. cum seqq. Mich. Aggia in tract. de exhibendis auxilijs fundam. 5. Valenzuela consil. 1. num. 5. cum seqq. & consil. 184. Lauret. de Franchis in controuers. inter Episcop. & Regul. cap. 6. vers. 2. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 42. num. 8. Sanch. in consil. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 3. num. 11. nouissimè Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. dist. 5. quest. 11. num. 55. & num. 81. Perez de Lara de anniuersar. & capellan. lib. 1. cap. 24. num. 29. Campan. in diuersor. iuris can. n. rub. 12. cap. 12. & cap. 13. num. 117. cum multis seqq. Franc. Leo. in thesauro fori Ecclesiast. part. 1. cap. 8. num. 18. Mari. Anton. variar. resolut. libro 1. resolut. 112. cas. 35. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. decif. 362. in 1. edit. alijs resolut. 308. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 101. & 103. vbi de intellectu Bullæ Gregorianæ Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarre. lib. 1. titul. 14. l. 24. §. 31. de processionibus. Erasim. à Cochier de iurisdic. ordin. in exemptos. part. 2. quest. 45. num. 50. & num. 109. Hieron. Venero, & Leyua in examine Episcop. lib. 6. cap. 18. latissimè Salgado de protect. Regia. tom. 1. part. 2. cap. 9. metipsum de officio, & potest. Episcopi. part. 3. allegat. 78. num. 26. cum seqq. Rot. in Romana præcedentiæ 24. May 1600. coram Cardin. Lancelloto. & in Colonien. præcedentiæ 9. Iunij 1627. coram Vbaldo. Circa præcedentias in superalibus late agit Iul. Laur. var. lucubrat. tom. 1. titul. 2. capitulo 3. ex numer. 207. Quis autem modus in controuersijs de præcedentijs componendis seruandus sit, declarauit Gregorius XIII. sua constit. incip. *Exposcit.* 15. Iulij 1582. quam referunt Quarant. d. verb. præcedentia pag. 396. alijs 404. in noua edit. Piafec. d. cap. 3. num. 48. Marc. Anton. Genuenf. in praxi Archiep. Neapol. cap. 52. in fine. Salgado d. cap. 9. num. 26. & 27. & illius meminit Mich. Ferrus de præcedent. Ecclesiast. g. 16. num. 2.*
2. Pro præcedentia Episcoporum in Concilijs Provincialibus attendendum est tempus ordinationis, non autem dignitas Ecclesiarum, vel earum ordo, & præminentia. Sel. in select. canon. cap. 13. num. 28. vbi attestatur sic fuisse decisum sub die 19. Aprilis 1596.
3. Commendatarij monasteriorum, siue Abbatiarum in Concilijs Provincialibus sunt recipiendi inter Abbates, et sic Canonici Cathedralis sunt præferendi quando capitulariter procedunt, sed extra hunc casum Abbates titulatis, vel habentes vsum Mitre debent præcedere Commendatarijs, post hos locum obtinent dignitates, & post dignitates collocandi sunt procuratores Ecclesiarum cathedralium, refert decisum Sel. d. cap. 13. num. 40.
4. Societas sanctissimi Sacramenti in omnibus actibus diei festi Corporis Christi præcedere debet etiam in deferendo baldachinum, dummodo accedat ad alias processiones, ita Aldan. in compend. Canon. resol. lib. 1. tit. 23. num. 2. vbi testatur sic fuisse resolutum per S. Congregat. Rit. in Laudem. 12. Iulij 1628.
5. Collegiata insignis ab eius erectione præcedit alijs Collegiatis, quamuis antiquioribus, ex Aldan. d. loco. qui refert ita decisum per eandem S. Congregat. in Firmiana 24. May 1612.
6. Præcedere debent illis ex Fratibus Ordinis Minorum de Obseruantia, & Iesuatorum, quarum monasterium, seu domus eodem in loco prius extractum fuerit, Aldan. dist. titulo 23. num. 5. vbi dicit resolutum per S. Congregat. Episcop. 15. Iulij 1616. Et hoc iuxta Bullam Gregorij XIII. incip. *Exposcit pastoralis*, die 15. Iulij 1582. vbi inter alia statuitur quod inter Mendicantes præteritur & præcedit Ordo, qui prius monasterium habuit in loco differentia, cuius Bullæ meminit Valenzuela consil. 1. nu. 78. vbi subdit eam non habere locum in Religionibus non Mendicantibus. Et affirmat Gama Lufit. decif. 1. num. 7. quod non semel vidit Romæ in processione publica, in qua summus Pont. incedebat, vt Monachi, qui loca summo Pont. proximiora occupabant, cæteris præeuntibus anteferrj censerentur. Primum enim locum obtinebant Canonici Regulares S. Saluatoris in Lauro; secundum de Pace; tertium Monachi S. Pauli; quartum qui vocantur sancti; quintum sancti Petri in Vincula; sextum sancti Alexij; septimum sancti Dominici; octauum Seruiti. Deinde præibant Monachi S. Clementis, postea Carmelitani, deinde S. Augustini Obseruantes, postea S. Augustini, sanctæ Mariæ de Populo; Obseruantes S. Francisci. Item Claustrales S. Francisci; Capucini Franciscani; S. Stephani Rotundi, Sanctissimæ Trinitatis. S. Inofrij; Iesuati, quod an hodie ita obseruetur Romæ, nunquam obseruauit; adsunt tamen hæc de re plures sacræ Congregat. Rituum, & Episcoporum declarationes in occurrentibus casibus, quarum plures adduxi in tract. de iure Ecclesiastico vniuerso lib. 1. cap. 43. num. 183. cum seqq. Non desunt etiam nonnullæ sacræ Rotæ decisiones, quas transcripsit Tamburin. in fine tom. 3. de iure Abbatum decif. 110. vbi fuit tantum quod Oliuetani in locis vbi collegialiter viuunt, præcedunt Monachis Mopus Virginis viuentibus vti singulis, & priuatis, & decif. 111. quod Monachi Religionis posterioris approbatæ collegialiter viuentes præcedunt Monachis alterius Religionis prius institutæ, viuentibus tamen vti singulis, & priuatis, & idem probat decif. 112.
7. *Qua per sepe cum scandalo oriuntur.* Facultatem datam Episcopo in hoc decreto ad sedandas controuersias super præcedentijs ortas inter ipsos Regulares intelligi tantum, quando ex ipsis controuersijs requiritur scandalum; non ita si illud non sequatur, existimant Decian. consil. 63. num. 10. lib. 2. Cened. Canon. quest. lib. 1. quest. 26. nu. 17. Salgado d. cap. 9. num. 101.
8. *Episcopus amota omni appellatione.* Vide Fr. Emman. questione Regular. tom. 3. quest. 37. articulo 2. Piafec. dist. capitulo 3. numer. 47. versic. controuersias, Zerol. in praxi Episcop. verb. processiones, versic. ad tertium, Campan. dist. cap. 12. num. ultim. & dist. cap. 13. num. 120. Aloyf. Ricc. part. 1. decif. 90. num. 1.
9. Procedere quoad effectum suspensiuum dumtaxat, asserit resolutum Salgado de protect. Regia. tom. 1. part. 2. cap. 9. nu. 99. & Armendar. d. tit. 14. l. 28. §. 31. nu. 10. quem refero Ego ipse d. allegat. 78. num. 26. & hoc decretum non tollere appellationem deuolutiuam, censuit Rot. in dist. Colonien. præcedentiæ, versic. non obstat. quod in Concil. impressa per Postum post suum tract. mandati de manutenendo decif. 32.
10. *Componat.* Breui scilicet manu, summatim, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicij, prout decisum referunt Franc. Leo d. c. 8. num. 18. Campan. d. cap. 13. num. 120. Salgado d. c. 9. num. 15. Armendar. d. num. 10.
11. Obseruans, quod in Alma vrbe omnium magistra feruatur secundum Quarant. d. verb. præcedentia, & Piafec. d. num. 48.
- Et attendens consuetudinem loci, vt per Medic. Marchia decif. 21. Seraphi. decif. 335 & 663. & 964. num. 1. Aloyf. Ricc. in collect. decif. part. 4. collect. 1169. In materia enim præcedentiarum ius desert consuetudini. Bald. in capitulo cum olim, numer. 1. & seq. de consuet. Felin. in cap. statui-mus, in princip. de matris. & obedienc. Card. consil. 62. num. 1. Dec. in l. cum quid, numer. 39. & ibi Cagnol. numer. 42. ff. si cert. pet. Rim. iun. consil. 95. num. 22. lib. 1. Natt. consil. 62. in fine. Menoch. consil. 51. num. 49. & consil. 126. num. 2. & 3. Caualer. decif. 649. num. 1. Campan. d. rub. 12. sub numer. 12. Molfes.

Mosfes. ad consuet. Neapolit. part. 1. cap. 5. sub num. 21. Salgado d. cap. 9. num. 18. Befold. in dissert. iuridica politica de proced. & sessionis praerogatiuis cap. 3. num. 8. Valenz. tom. 2. consil. 201. num. 42. cum seqq. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 1. cap. 106. à num. 8. & tom. 2. cap. 298. num. 8. & tom. 3. cap. 590. num. 93. D. Conterol. de proced. num. 6. Mich. Ferr. de procedent. Ecclesiast. quest. 18. à num. 7. Tamburin. d. tom. 3. disput. 5. quest. 11. num. 81. & in sine tractatus decis. 1. numero 3. & sunt dictum in Seguntina precedentia 22. Iulij 1609. coram Cardinali. Pamphilio. & in eadem 8. Martij 1613.

12. coram bona memoria Vbaldo. & in d. Colonien. precedentia. Quod procedit etiam si confuetudo iuri repugnet. Menoch. consil. 51. num. 51. Seraph. decis. 964. num. 1. Gregor. decis. 124. num. 2. & 4. & ideo etiam si possessio sit contra Ius, est manentibilis, quādo est alicuius temporis considerabilis. Franc. in cap. ad decimas. num. 8. in 4. votabil. de vestit. spoliat. in 6. Couart. in practic. cap. 17. sub num. 6. vers. quarto. Rot. decis. 534. num. 7. & decis. 595. num. 4. part. 1. diuers. & inter recent. decis. 685. num. 3. part. 1. Gregor. decis. 360. vbi adden. sub num. 10. & fuit dictum in Calciaren. decimarum 10. Iulij 1611. coram Cardin. Pamphilio iur. & in Queten. iurisdictionis 22. Martij 1626. coram Vbaldo. Tamburin. vbi supra.

14. Si autem nulla sit consuetudo demonstrans praelationem, nullamque quasi possessio precedentiae, quae etiam debet omnino attendi, tam in publicis, quam in priuatis processionibus, Perez de Lara de annuers. & capell. lib. 1. cap. 24. num. 26. Campan. d. c. 12. num. 12. Salgado d. cap. 9. num. 19. tunc antiquiores Confraternitates, & quae prius factis vix fuerint, mento praeferendae sunt. Gratian. dist. decis. 232. num. 2. Perez de Lara d. cap. 24. num. 27. Zerol. d. verb. processiones. vers. ad tertium. Campan. d. cap. 12. num. 12. vers. sed cum in processionibus, Salgado d. cap. 9. num. 26. vbi num. 27. subdit idem esse tenendum inter Religiones, & num. 29. cum seqq. ait constare ex dicta Bulla Gregorij, vt inter Mendicantes, quasi possessio precedentiae attendatur, sin minus de hac quasi possessione constiterit, illos praefereudos esse, qui prius in illa ciuitate, villa, seu loco suum monasterium habuerunt, & num. 34. concludit, quod si de prioritate, vel posterioritate non constiterit, digniores praefereudos esse.

16. Decretum in presenti cum supradictis resolutionibus esse extendendum, & intelligendum in quibuscunque Confraternitatibus, etiam locorum, vt in eis ordinarius Ecclesiasticus possit pariter componere controuersias & tumultus incidentes, & contingentes, & quod inter eos definitur esse appellatione remota executioni mandandum, resoluunt Gutier. canon. lib. 1. cap. 35. Gratian. d. decis. 232. num. 1. Zerol. d. vers. ad tertium, Perez de Lara d. cap. 24. num. 29. & 31. Campan. d. rubr. 12. c. 13. num. 112. Salgado d. cap. 9. num. 21.

17. Exempti autem omnes, &c.] Exemptos omnes tam seculares, quam Regulares quoscuque, etiam Monachos ad accedendum ad publicas processiones compelli posse, tradunt Marc. Anton. Cuch. in inst. maior. lib. 2. tit. 1. nu. 55. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quest. 11. num. 18. Franc. Leo in thesauro forens. Ecclesiast. part. 1. cap. 8. num. 18. Stephan. Gratian. Marchia decis. 232. Perez de Lara de annuers. & capellan. part. 1. cap. 24. num. 14. Campan. d. rubr. 12. cap. 13. num. 117. Cened. canon. quest. lib. 1. quest. 26. num. 15. laze Salgado d. cap. 9. num. 102. cum seqq. Fule. de visitat. lib. 2. cap. 8. num. 12. & cap. 15. num. 64. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. processiones, §. 2. Fr. Emman. quest. Regular. 10. 3. quest. 36. arr. 1. Mari. Antonin. variat. resol. lib. 1. resol. 103. num. 16. Ego ipse d. alleg. 78. num. 8. Lezana in summ. q. Regul. cap. 9. num. 47.

18. Regulares quantumuis exemptos teneri accedere ad omnes, & quascunque processiones publicas, & consuetas, aut indictas pro bono publico, aut honore, resoluunt Fr. Emman. d. arr. 1. Franc. Leo in thesauro forens. Ecclesiast. part. 4. cap. 2. num. 143. Vgolin. de officio Episcop. cap. 20. §. 2. num. 4. Erasim. à Cochier de iurisd. ordinat. in exemptos, par. 2. q. 45. num. 109. Armendar. d. loco num. 15. Ego ipse d. alleg. 78. num. 14. Valenzuel. consil. 1. num. 4. & 5.

19. Regulares, qui non accedunt ad processiones ab Episcopo indictas, ab ipso puniri posse per censuras, & pœ-

nas arbitrarias, quas supra memini num. 1. referunt decifum Perez de Lara d. cap. 24. num. 14. Zerol. part. 1. verb. processiones. §. 1. vers. ad secundam. Cened. d. q. 26. num. 16. Salgado d. cap. 9. num. 109. Aloyf. Ricc. in praxi rerum forens. Eccles. resolut. 308. num. 5. & 6. & in praxi aurea resolut. 210. nu. 1. vers. secundo, Armendar. d. §. 31. de processionibus num. 7. Stephan. Gratian. Marchia decis. 232. nu. 15. Lauret. de Franchis in controuers. inter Regulares & Episcopos quest. 6. vers. secundo fallit, Ciartin. controuers. forens. lib. 1. cap. 50. num. 21. Sacra Congregat. Rit. in Ferrarien. 27. Iulij 1609. & in Toletana 4. Iulij 1615. Ego ipse d. alleg. 78. num. 25.

Contra Henriq. in summ. lib. 7. cap. 25. §. 7. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 74. num. 4. Sanchez de matrimon. lib. 7. disput. 33. num. 23. Villalob. in summ. tom. 2. tract. 35. diff. 5. nu. 17. Portel. in addit. ad dub. Regular. verb. Episcopos num. 5. & verb. processiones num. 1. Hieron. Roder. in compendio q. Regular. resol. 118. num. 1. Scott. in Bullis selectis, theorem. 393. vers. si autem, Laurent. de Peirinis p. 1. Ritualis notab. & to. 1. in Constitut. sui Ordinis Minimor. constit. 2. Sixti IV. nu. 60. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disput. 19. q. 7. nu. 7. Diana moral. resolut. p. 3. tract. 2. resol. 76. existimantes ab Episcopo censuris distringi non posse.

Monachos, seu Regulares degentes in monasterijs, quae per dimidium miliare distant à ciuitate, non teneri, nec ab Episcopo compellendos esse accedere ad processiones, referunt decifum Aloyf. Ricc. d. resol. 308. num. 2. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 47. in fine, Vgolin. d. cap. 20. §. 2. num. 5. vers. secundo, Armendar. d. loco num. 11. & 14. Ego ipse d. alleg. 78. num. 21. Salgado d. c. 9. num. 104.

Nullae immunitates Religionis Hierosolymitanae obstant quominus eius Sacerdotes inferuentis Ecclesijs vocari debeant ad processiones, ac nisi accedant etiam compelli, prout dicit decifum Armendar. d. loco num. 5. quem refero Ego ipse d. alleg. 78. num. 11. Cened. dist. q. 26. num. 17. Salgado d. cap. 9. num. 103.

Clericos omnes diocesanos quantumuis exemptos, etiam beneficia simplicia in diocesi obtinentes, vel officia, puta si deseruiant pro Capellano etiam in Ecclesijs exemptis, posse per Episcopum compelli ad processiones accedere, refert decifum Aloyf. Ricc. d. resol. 307. num. 3. & in collectan. decis. part. 4. collect. 382. in princ. Salgado d. cap. 9. num. 107.

Episcopum posse cogere Canonicos, & alios Presbyteros, beneficia, vel officia, ecclesiastica obtinentes, vt accedant ad omnes, & quascunque processiones publicas, vel indictas pro bono publico, vel honore, dicit resolutum Armendar. vbi supra num. 13.

Sub hoc decreto non comprehendi eos, qui sunt nullius diocesis, resoluunt Franc. Leo d. cap. 8. num. 18. & refert decifum Armendar. d. loco num. 10. Salgado d. cap. 9. num. 105.

Nec quoque comprehendi degentes extra ciuitatem in locis, in quibus habent plebem, quia cum illa plebe debent facere processionem, vt post Franc. Leo, assentit decifum Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 12. capitul. 13. num. 117.

Confraternitates laicorum inuitari, non autem compelli posse vt vadant, referunt decifum Piafec. d. cap. 3. num. 32. Marc. Anton. Genuens. in praxi Archiep. Neapol. cap. 63. num. 7. Sayr. in florib. decis. sub tit. de offic. Ordin. decis. 5. Campan. d. c. 13. num. 122. Armendar. d. loco num. 10. in fine, Stephan. Gratian. Marchia decis. 132. num. 6. Perez de Lara d. q. 26. num. 16. & 17. Salgado d. c. 9. num. 110. Vgolin. de offic. Episcopi cap. 11. in princ. num. 6. Carol. de Grass. de offic. cleric. effect. 1. num. 613. Hieronym. Venero, y Leyua d. cap. 18. & 22. Ego ipse d. alleg. 78. num. 24.

Confratres ad conueniendum solitis processionibus compellere potest Episcopus sub poenis arbitrio illius, maxime stante possessione illos vocandi per edicta, vt per Aldan. in compendio Canon. resolut. lib. 2. titul. 8. numer. 12. vbi refert decifum sub die 21. Ianuarij 1622. & 8. Maij 1627.

Societates possunt compelli accedere ad processiones sanctissimi Sacramenti in Plebana, vel Parochiali, sed monenda prius, & à poenis in principio abstinendum,

ita Sel. in *seleſt. Canon. cap. 110. nu. 8.* vbi attestatur reſolutum in *Florentina 13. Nouembris 1627. & 18. Februarij 1628.*

29. Fratres Prædicatores debent manentem ab Episcopo in sua possessione circa processionem sanctissimi Sacramenti per ipsos faciendam Dominica infra octauam corporis Christi, Sel. d. cap. 110. num. 10. vbi attestatur sic fuisse decimum per Sac. Congregat. Rituum in *Brun- dusina de anno 1624.* Et illis non licet in processione sanctissimi Sacramenti, quam faciunt in Dominica intra octauam Corporis Christi, mutare, aut variare vias, & loca, per quas processionaliter prima vice inceserunt, quando dictam processionem facere ceperunt, Sel. d. c. 110. num. 11. vbi dicit decimum per eandem Sac. Congr. in *Macerana 10. Iulij 1629.*

30. Monachus curam animarum exercens in Ecclesia parochiali vnita monasterio Ordinis sancti Benedicti Curien. diœcesis, cogi potest ire ad processiones, Aldan. d. tit. 8. num. 14. vbi refert decimum sub die 5. Aprilis 1631.

31. Fratribus non licet Feria 5. in Cœna Domini, nec in festo corporis Christi facere processionem cum sanctissimo Sacramento post Vesperas extra eorum Parochiam, vt per Aldan. d. tit. 8. nu. 16. vbi refert reſolutum per Sac. Congregat. Rit. in *Aretina 11. Decembris 1613.*

32. Monachi sanctissimæ Trinitatis Cauen, quorum monasterium est immediatè subiectum Sed. Apostolicæ, non possunt ex hoc decreto cogi ad processiones, tum quia nullius, tum quia non possunt diei exempti qui nunquam subditi fuerunt per pactum confirmatum à Sede Apostolica, quod non tollitur cap. 22. hac eadem sess. ita Aldan. d. tit. 8. num. 17. vbi dicit decimum sub die 13. Augusti 1579.

33. Et quod Religiosi, & personæ Societatis IESU ad publicas processiones accedere non cogantur, statuit Gregorius XIII. in sua constit. incip. *Quæcunque sub dat. 16. Iulij 1576.* est in *Bullario nouo tom. 2. pag. 404.* de qua meminit Sanch. in *consil. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 3. nu. 12.* vbi aduertit ex Henriquez lib. 7. de *Indulg. cap. 26. num. 3. & 4.* quod per hoc Religiosi Societatis IESU aliquando ad processiones factas ad publicam & grauissimam causam accedant sponte & non compulsi ab Episcopo, non censentur renuntiare huic priuilegio, licet expediret vt coram Notario in forma Collegij protestentur se accedere saluo priuilegij iure: & addit ad renuntiandum priuilegio Religiosi concessio, requiri vt ea Religio permittat illos actus per 40. annos.

Clerici Regulares Congregationis S. Pauli Decollati ad processiones, & actus publicos accedere non coguntur, vt indulget Sixtus V. constit. sua incip. *Rationi sub dat. Kalendis Maij 1585. in Bullario nouo tom. 2. pag. 490.*

34. Clerici Regulares Matris Dei scholarum piarum sunt exempti ab accessu ad processiones, Aldan. in *comp. Canon. reſolut. lib. 2. tit. 8. nu. 13.* vbi attestatur ita fuisse decimum sub die 12. Maij 1629.

35. Episcopus, qui est in quasi possessione per edicta pœnalia monere Confratres laicos disciplinantes, ac per penarum exactiorem, & alia Canonica, & opportuna remedia cogere eosdem ad conueniendum solitis processionibus, est manutenendus, Sel. d. c. 110. num. 20. vbi dicit reſolutum in *Papien. 21. Ianuarij 1623.*

36. Episcopus potest præcipere Regularibus in sua diœcesi commorantibus, vt eant ad processiones publicas, vt in festo Corporis Christi litanij, & Iubilæis publicis faciendis, dummodo processiones sint eius generis quæ comprehendantur in Bulla sanctæ memoriæ Pij V. incip. *Et si Mendicantium,* & dummodo Regulares non sint ex illius Conuentibus, Collegijs nuncupatis, quæ in eadē Bulla excipiuntur, vt per Aldan. d. tit. 8. nu. 25.

37. Beneficiati non tenentur, nisi ad eas processiones, ad quas reliqui omnes tenentur accedere, vt per Aldan. d. tit. 8. nu. 26. qui refert ita decimum in *Brisien. 8. Augusti 1621.*

Clerici seculares alicuius Ecclesiæ in fundatione illius exempti à iurisdictione Ordinarij, intra cuius diœcesim existunt, possunt ab eodem Ordinario compelli accedere ad publicas processiones ex hoc decreto, & cap. 22. hac eadem sess. vt per Sel. d. cap. 110. num. 25. vbi ait sic fuisse reſolutum sub die 21. Martij 1602.

Processionibus interesse non sunt ab Episcopo compellendi Sacerdotes nullum officium, aut beneficium ecclesiasticum in ciuitate, vel diœcesi obtinentes, Sel. d. cap. 110. nu. 28. referens ita decimum 9. Maij 1597. & 16. Februarij 1632.

38. 39. 40. Ad publicas processiones, &c. Illas scilicet, quæ sunt in Litanij maioribus, atque minoribus, vel pro bono publico, vt imminente peste, alioque flagello, vel in aduentu noui Episcopi, vel in festo sanctissimi Corporis Christi, & quæ Episcopo videbuntur, aut illo absente eius vicario generali, Priuata verò sunt, quæ à Capitularibus, & Clericis Cathedralium tantum sunt, ob aliquas causas, vt reſoluit Prosp. de Augutt. in *addit. ad Quarant. verb. præcedentia Aloyf. Ricc. d. reſol. 308. num. 7. & in decif. Curia Archiep. Neapol. part. 4. decif. 379. num. 3. Vgolin. d. §. 2. num. 6. Campan. d. cap. 13. num. 118. Armendar. d. loco nu. 3. Ego ipse d. alleg. 78. num. 2. Valenzuel. conf. 184. num. 25. & 26. tom. 2.*

Processiones dirigendæ sunt, quò voluerit Episcopus cum consilio Capituli, ad eundem enim cum eodem consilio spectat rationem processionum præscribere, nam eas per se solum indicere, & dirigere non potest, ita referunt decimum Franc. Leo in *thesauro sori ecclesiast. part. 4. cap. 2. num. 145. Armendar. d. loco nu. 2. Aloyf. Ricc. Neapol. decif. part. 4. decif. 379. num. 4. Ego ipse d. allegat. 78. num. 4. Valenzuel. conf. 184. num. 23. volum. 2. & numer. 31. & 32.*

42. Processiones edicere, decernere, dirigere, atque deducere Episcopi est, de consilio tantum Capituli non autem consensu, quòd in omnibus processionibus seruari debet, Aldan. d. tit. 8. num. 30. vbi refert sic fuisse reſolutum per Sac. Congregat. Rit. in *Elboren. 28. Martij 1628.* Quicquid dicat Valenzuel. d. conf. 184. num. 46. cum segg.

Processiones publicas edicere, & dirigere spectat ad vicarium generalem, absente Episcopo cum consilio Capituli, prout possit Episcopus si presens esset, vt per Armendar. vbi supra num. 3. quem refero d. alleg. 78. num. 5. Aldan. d. tit. 8. num. 31. vbi attestatur sic fuisse decimum in *Viglien. 28. Septembris 1630.* de hoc Aloyf. Ricc. in *decif. Curie Archiep. Neapol. part. 4. decif. 389. num. 4. Valenz. d. conf. 184. num. 24.*

43. Processiones dirigere, & eas determinare, quæ non sunt de iure, spectat ad Episcopum, non obstante, quòd Capitulum, vel alij sint in quasi possessione contraria per longum tempus, Aldan. d. tit. 8. num. 32. vbi attestatur reſolutum sub die 16. Februarij 1619.

44. Processiones dirigere à quocunque loco disceserint, & iuerint, pertinet ad Episcopum, non obstante etiam immemoriali consuetudine, ex Sel. d. cap. 110. num. 31. vbi ait decimum in *Camerinen. 24. Augusti 1619.*

45. Processiones facere per parochiam ad Curatos spectat, & sine eorum consensu nullus etiam Regularis illas dirigere valet, ex Sel. d. cap. 110. num. 32. vbi dicit ita fuisse reſolutum per S. Congregat. Rit. in *Hiskalen. 26. Februarij 1628.* Et non licere Regularibus processiones facere extra Ecclesias, & ambitum illarum, refert decimum Laurent. de Peirinis in *constit. sui Ordinis Minimor. tom. 2. constit. 7. Pij V. num. 13. vers. ad 8. pag. 193.* & sic obseruari vidisse testatur Campan. d. cap. 13. num. 118. in fine, & reſoluit Diana moral. reſolut. p. 3. traç. 2. reſol. 77. vers. non reticam, Ego ipse d. alleg. 78. num. 7. vbi ex Laurent. de Peirinis citato loco, refero posse processionem Rosarij fieri per totam ciuitatem, si ita habeat consuetudo à decem retro annis seruata.

Regularis non subditus Episcopo, si extra claustra deliquerit, si à Superiore instante Episcopo non puniatur, potest ab ipso Episcopo puniri.

C A P V T XIV.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Superiores non punientes suos subditos iuxta formam huius decreti incurrunt poenam priuationis, &c.
- 3 Episcopus quomodo instabit vt superior monachum delinquentem puniat.
- 4 Regulares degentes de licentia Superiorum in domo ad erectionem monasterij destinata, si ibi vigeat Regularis obseruantia, comprehenditur sub dispositione huius cap.
- 5 Episcopi iurisdictionem impediētes, &c. quacunque exemptione non obstante ab Episcopo puniri possunt.
- 6 Regulares cum scandalo intra Ecclesiam delinquē-

- tes subsumt dispositioni huius text. non ita si intra claustra.
- 7 Qualitas quod notorie, & scādaloſe Regularis deliquerit, non est probanda, sed sufficit eam allegare.
- 8 Episcopus sufficit quod vnica vice Superiorem Regularem moneat.
- 9 Superior Regularis huic decreto satisfacit si de punitione ipsa, & sententia executione Episcopum certiore faciat.
- 10 Episcopus an possit punire Regulares per censuras.
- 11 Regulares exempti, qui ob notorium delictum in excommunicationem inciderunt, possunt ab Episcopo publicè denunciari excommunicati.

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterij degit, a & extra ea si ita notorie deliquerit, vt populo scandalo sit; γ Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus, ab Episcopo praefigendum seuerè puniatur, δ ac de punitione Episcopum certiore faciat; ε fin minus, à suo Superiore officio priuetur, ζ vt delinquens ab Episcopo puniri possit.

α Cap. fin. §. si vero de statu Monach.

1. **V**ide Nauarr. commento 2. Regular. num. 63. Fr. Emman. quest. regular. tom. 2. q. 2. art. 6. & q. 63. art. 4. & quest. 64. art. 11. Aldret. de Religiosa disciplina tuenda, lib. 1. cap. 3. num. 35. & in alleg. pro omnimoda regul. exempt. part. 1. cap. 6. num. 9. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 59. cum seqq. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fore ecclesiast. decis. 650. in 1. edit. alias resol. 546. in 2. edit. & in decisionib. Curia Archiep. Neapol. decis. 202. num. 6. vers. verum part. 4. Portel. in dubijs regularib. verb. Episcopus num. 2. & num. 8. Laurent. de Peirinis in constit. sui Ordinis Minim. tom. 1. constit. 2. Sixti IV. nu. 61. cum seqq. & in formul. Regular. lit. P. cap. 7. Cened. practi. quest. 26. num. 33. Ioan. Franc. Leo. in thesauro forei eccl. p. 1. cap. 8. num. 13. cum seqq. Sanch. in consil. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 2. num. 2. nouissime Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 5. q. 11. num. 62. Hieron. Venero, y Leyua in examine Episcop. lib. 6. cap. 8. nu. 3. Nald. in sum. verb. Episcopus, num. 28. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 35. diff. 5. num. 5. Duard. in Bull. Cava lib. 1. c. 1. q. 4. num. 129. ad fin. Diana moral. resolut. p. 3. tract. 2. resol. 132. Ciardin. fovent. controuers. lib. 1. c. 50. num. 2. & q. 9. cum seqq. D. Felician. de Vega ad c. cacerum à num. 34. de iudic. metipsum de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 105. num. 18. cum seqq. & in collect. ad cap. ult. num. 8. de statu monach.

2. **C**ontra Superiores non punientes suos subditos iuxta formam huius decreti sub poena priuationis ipso facto dignitatum, officiorum, & inhabilitatis, emanauit constit. Clementis VIII. incip. Suscepti muneris, sub dat. 18. Martij 1596. quam referunt Quarant. in sum. Bullarij, verb. exemptio, Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. q. 2. art. 6. Erasmi. à Cochier. de iuris d. ord. in exempt. p. 1. q. 17. num. 29. Marc. Anton. Genuent. in practi. Archiep. Neap. c. 59. num. 5. Franc. Leo. in thesauro forei eccl. p. 1. c. 8. nu. 14. Ciardin. d. c. 50. n. 9. latè Spirell. decis. 38. nu. 12. cum seqq. Portel. d. verb. Episcopus, num. 8. Prafec. in praxi Episcop. p. 2. c. 3. num. 44. vbi num. 43. resolut. posse Regularem in casu huius decreti deprehensum in delicto deduci ad carcerem Episcopi, & sumpta informatione super delicto, dummodo sine mora sumatur, remitti cum copia processus ad suum superiorem puniendum cum praefinitione termini ad puniendum. de quo etiam Marc. Anton. Genuent. d. c. 59. nu. 3. Vgolin. de Episcop. p. 1. c. 20. §. 8. nu. 2. vers. inmo comprehendendi. Ciardin. d. c. 50. n. 10. Portel. in addit. ad dub. Regular. verb. punitio Relig. extra Conuent. nu. 17. Lezana in sum. quest. Regul. c. 16. nu. 27.

3. **E**t dicit Fufc. de visitat. lib. 2. c. 17. num. 11. quod Episcopus Barbos. Collect. in Concil. Trid.

pus loci litteras scribat superiori Monachi delinquentis de delicto commissio & excessibus, de scandalo populo illato, & instabit, vt intra talem terminum praefixum ipsum punire velit, & de punitione facta ipsum Episcopum certiore reddat, alias ipso superiore negligente, poterit ipse Episcopus eum punire, & illas litteras, quas Requititorias vocamus, de punitione Monachi delinquentis in praesentia duorum testium ex communi practica assignari faciet.

Nouissime Gregorius XV. in sua constit. incip. Infernabili sub dat. Nonis Februarij 1622. statuit vt Regulares circa personas intra septa degentes, aut circa claustram ipsam delinquentes ab Episcopo loci tanquam ad haec Sedis Apost. delegato, quoties, & vbi opus fuerit, puniri & corrigi possint; quod Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 24. num. 66. & 67. tenet non intelligi de notorijs tantum delictis, & quae sunt scandalo toti populo, quasi quod Constitutio debeat sumere hanc interpretationem ab hoc decreto, sed de omnibus indistincte, cum in legibus definita oratio aequipolleat vniuersali. Vnde resoluunt Cochier. de Conseruat. p. 2. q. 102. à num. 5. & Laurent. de Peirinis in formul. Regular. lit. P. c. 7. num. 3. quod si Regularis delinquat ita intra claustra, vt delictum extra claustrorum metas exiens, generet in populo scandalum, non per hoc tamen potest ab Episcopo in casu negligentiae ipsius Superioris puniri, nec potest Episcopus hoc casui Praelato instare vt talem delinquentem puniat; nam hoc delictum non est commissum extra claustra, quod necessario requiritur ad hoc vt Episcopus possit Superiore instare vt puniat.

4. **R**egulares degentes de licentia Superiorum in domo ad erectionem monasterij destinata, comprehendit sub dispositione huius text. si in ea domo vigeat Regularis obseruantia, refert decifum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. nu. 60. Sanchez d. lib. 6. cap. 9. dub. 2. num. 4.

5. **I**urisdictionem Episcopi impediētes, vel officiales curia Episcopalis in actu exercendi suum officium offēdentes, quacunque exemptione non obstante ab Episcopo coerceri, & puniri possunt, vt refert decifum in vna Panormitana Aldan. in compend. Canon. resol. lib. 2. tit. 8. num. 11.

6. **E**t extra ea, &c. Facultatem Episcopo attributam in Regulares notorie, & cum scandalo extra claustra delin-

delinquentes, vendicare sibi locum etiam cum Regularibus notorie, & cum scandalo intra Ecclesiam delinquant, non ita si intra claustra, refero decimum in collectione ad cap. ult. num. 8. in fine, de statu Monach.

7. *Ita notorie, &c.] An qualitas quod notorie, & scandalose Regularis deliquerit, probanda sit ad effectum, ut Episcopus illum punire valeat? Negat, iudicans sufficere illam allegare, & probare Aloyf. Ricc. d. resol. 546. num. 1. cum seqq.*

8. *Episcopo instante.] Sufficere, quod Episcopus vnica vice superiorem Regularem moneat, eique terminum praefigat ad castigandum subditi delictum, & ideo necesse non esse Episcopum moneere, ac requireere dictum superiorem duabus, vel tribus vicibus, ut aliqui opinantur, refero decimum in collect. ad d. c. ult. num. 8. in med. vbi etiam resolutum assero Episcopum statim habita notitia delicti posse capere informationem, & illam ad superiorem Regularem mittere, ut nequeat de eodem delicto ignorantiam praesumere, & me citato idem dicit Fr. Hieronym. Roder. in compendio quaest. Regular. resolut. 62. sub num. 8.*

9. *Ac de punitione Episcopum certiore faciat.] Non sufficere, ut superior Regularis sententiam, aut acta omnia super delicto actiata ad Episcopum transmittat, sed opus esse, ut de punitione ipsa & sententiae executione Episcopum certiore faciat, resolutio Ego ipse in collect. ad d. c. ult. num. 8. & me citato Hieron. Roder. d. num. 8. vers. tertio, in scriptis, scilicet, & per legitima documenta, sicut tenet Aldan. in compend. Canon. resol. lib. 1. tit.*

8. num. 10. vbi refert decimum in Lucana 14. Decembris 1630. cuius etiam meminit Tamburin. d. tom. 3. diff. 5. q. 11. n. 64.

10. *Et delinquent ab Episcopo puniri possit.] Non per censuras, ut docent Portel. in addit. ad dubia Regularia, verb. Episcopus. num. 5. Sanch. de matrim. lib. 7. diff. 33. num. 23 in praecipua Decalogi, lib. 6. c. 1. n. 14. Villalob. p. 2. sum. tract. 35. diff. 5. nu. 17. Hieron. Roder. in compendio quaest. regul. resol. 50. n. 16. & resol. 61. n. 7. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. diff. 5. q. 11. n. 63. maxime si habeant Regulares privilegium ne possint ab Episcopis censuris ligari. Marcel. Vulpes in praxi iudic. fori eccles. c. 42. num. 26. Lezana in sum. quaest. Regul. c. 11. n. 14. Laurent. de Franchis in controu. inter Episcop. & Regul. q. 7. Verum posse Episcopos, Regulares in casibus, in quibus eius iurisdictioni subsunt, censuris inuoluere, tenent Marc. Anton. Genuent. d. c. 59. vers. aliud est dubium, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. excommunicationis causa materialis, §. 4. Lazar. de blasphem. q. 10. n. 5. Mari. Anton. var. resol. lib. 1. resol. ult. casu 35. Nouari. in lucerna Regul. verb. excommunicare, à princ. Mendez de Castro in praxi Lusit. tom. 2. lib. 2. cap. 1. num. 5.*

11. *Regulares exempti, qui ob notorium delictum in excommunicationem inciderunt, possunt ab Episcopo publice denunciari excommunicati, ut alijs euentur, sed quia erat difficultas in eo, quod Episcopus in huiusmodi causa debeat citare, & citatio est actus iurisdictionis, quam Episcopus non potest in huiusmodi personas exemptas exercere, ideo placet pro solutione doctrina Felin in cap. non potest, num. 3. de sentent. & re iud.*

Professio à Regularibus, tam viris, quam mulieribus, non fiat ante 16. annum expletum, & post annum suscepti habitus.

C A P V T XV.

- 1 Professio in quacunque Religione ante decimum sextum aetatis annum expletum facta, est nulla.
- 2 Milites Regulares hoc decreto non comprehenduntur.
- 3 Milites S. Stephani non comprehenduntur hoc decreto.
- 4 Fratres tertij Ordinis S. Francisci non comprehenduntur hoc decreto.
- 5 Milites Hierosol. non comprehenduntur sub hoc decreto.
- 6 Puella ad professionem ante decimum sextum annum aetatis non admittuntur.
- 7 Puella nisi duodecim annis sit maior, recipi prohibetur causa induendi habitum probationis in Religione.
- 8 Puella sponsa de presenti nondum matrimonio consummato, si Religionem ingrediatur in 12. anno constituta, cogendus sponsus per quatuor annos expectare.
- 9 Malitia non supplet aetatem requisitam ad profectendum.
- 10 Professionem emittens infra annum probationis non est obligatus ad Religionem nec in genere, nec in specie.
- 11 Professio in suprema die 16. anni emitti potest, sed contrarium receptius.
- 12 Professio facta post 16. annum, sed ante 18. requisitum ab statuto Ordinis Minorum est valida.
- 13 Professiones emissa iuxta dispositionem Concilij sunt validae, quamuis contra particulare statutum maiorem aetatem requirens.
- 14 Ordinarius potest professionem ante expletum annum 16. emissam nullam declarare.

- 15 Habitum Regularem suscipiens debet per annum in probatione stare, ita ut professio antea facta sit nulla.
- 16 Prelati Ordinum Minorum iam non possunt cum consilio Fratrum Discretorum admittere ad professionem anno probationis non expleto Religiosos aliorum Ordinum venientes ad Minoriticam Religionem.
- 17 Professus in vna Religione etiam strictiori transiens ad aliam, indiget nouitiatu.
- 18 Professus nulliter volens suam professionem ratificare, non tenetur nouitiatus annum iterare.
- 19 Moniales Ordinis Predicatorum possunt profiteri, quamuis nondum integrum nouitiatus annum peregerint.
- 20 Annus probationis à momento in momentum potest & debet computari.
- 21 Nouitius si compleat probationis annum die 24. Februarij anno bissextili, non dicitur expletus hic annus nisi secunda die.
- 22 Annus ex quo Gregorius XIII. abstulit decem dies, reputatur integer.
- 23 Profiteri potest in Religione qui permansit per annum integrum in Religione, & postmodum retento habuit sicut aliquandiu domi suae.
- 24 Annus probationis debet necessariò esse continuus.
- 25 Annus probationis tunc interruptur quando Nouitius dimisso Religionis habitu egreditur monasterium animo deserendi Religionem.
- 26 Nouitiatus interruptus non potest continuari etiam in ordine Minorum.

- 27 Nouitijs dimisso Religionis habitu à monasterio recedens eo ipso interrumpitur annus probationis, licet interpellatio sit modica.
- 28 Nouitijs de licentia Superioris cum habitu aliqua iusta de causa extra monasterium egrediens non interrumpit annum probationis.
- 29 Nouitijs si habitu Religionis indutus monasterium ex sui Superioris licentia exeat, non interrumpit annum probationis.
- 30 Nouitijs ob malam valetudinem manens extra monasterium non interrumpit annum probationis.
- 31 Nouitiatus non interrumpitur si nouitijs retento habitu perterritus seueritate superioris abdicet exeat causa se celandi.
- 32 Nouitiatus potest ex iuxta causa prorogari completo probationis anno.
- 33 Nouitijs & monasterium post Concil. Trid. nullatenus possunt anno nouitiatus renuntiare.
- 34 Annus probationis potest impleri ab eo, qui nondum expleuerit annum decimum sextum.
- 35 Conuerit e eo ipso, quod ingrediuntur monasterium, possunt profiteri.
- 36 Habitus Regularis à Nouitio deferendus est de essentia, atque substantia anni probationis.
- 37 Professiones tacite non tolluntur per hoc decretum.

In quacumque religione, tam virorum, quam mulierum, professio non fiat β ante decimum sextum annum expletum, nec qui minore tempore, γ quam per annum, δ post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. ϵ Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus.

- 1. Professorem in quacumque Religione ante decimum sextum ætatis annum expletum factam, nullam esse, nullamque inducere obligationem, aut alicuius regulæ, vel Religionis, seu Ordinis obseruantiam per hunc text. tradunt Nauarr. *consil.* 23. de Regularib. in antiq. quod deest in nouis, Sayr. in florib. *decis.* sub eod. tit. *decis.* 97. Zanol. in *praxi* Episcop. p. 1. verb. *Moniales*, §. 2. Petr. de Ledema in *sum. p. 2.* *trattado de las Religiones en comun.* cap. 7. Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 8. dub. 2. & 4. Sanch. de matrim. lib. 2. disp. 4. nu. 22. & in *præcepta Decalogi*, tom. 2. lib. 5. cap. 4. à *prine* Franc. Leo in *thesauro fori ecclesiast.* par. 2. cap. 1. num. 36. Campan. in *diuersis iuris canon. rubr.* 12. c. 11. num. 1. Armend. in *addit. ad recop. legum Nauarræ*, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. nu. 11. cum *seqq.* Fr. Ludou. Miranda in *manuali Prælat.* tom. 1. q. 24. art. 2. Rot. *decis.* 173. num. 6. p. 1. *reuer.* Laurent. de Peirinis de *subsidio Religioso*, tom. 1. cap. 20. §. 2. Hieron. Roder. in *compendio q. regul. resolut.* 101. nu. 30. cum *seqq.* Lezana in *sum. q. Regular. cap. 2. ex num. 9.* Tamburin. de *iure Abbatissar. disp.* 6. quaest. 4. Nouar. in *lucerna Regular. verb. professio* à num. 8. nouissime idem Tamburin. 103. de *iure Abbatum disp.* 5. quaest. 11. nu. 82. nouissime D. Hieronym. Venero, y Leyua Archiepiscop. Montis Regalis in *examine Episcoporum*, lib. 6. c. 15. Duran. *decis.* 207. p. 1. Ego ipse de *offic. & potest. Episc.* p. 3. alleg. 101. num. 4. cum *seqq.*
- 2. Milites Regulares decreto huius cap. non comprehenduntur Nauarr. *consil.* 23. num. 10. de Regular. in antiq. aliàs *consil.* 10. num. 10. eod. tit. in nouis, Aloyf. Ricc. in *praxi* fori eccles. p. 4. *resol.* 172. Jacob. de Graff. *consil.* 11. de Regularib. tom. 1. Azor. in *stit. moral.* p. 1. lib. 13. cap. 4. q. 2. Ludou. Beta *respons. casuum conscientie*, p. 4. casu 28. Gonzal. ad *regul.* 8. *Cancel. gloss.* 8. nu. 54. & à num. 61. Flamin. Paris. de *resignat. benefic. lib.* 6. q. 2. num. 117. cum *seqq.* Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 44. num. 8. & in *præcepta Decalogi*, tom. 2. lib. 5. c. 4. num. 17. Seraphin. *decis.* 121. num. 2. quæ reperitur *imprefsa* p. 1. *diuers. decis.* 591. Barthol. à S. Faust. in *thesauro Religiosorum*, lib. 5. q. 169. Fr. Barthol. de Vecchis in *praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs*, disp. 11. dub. 2. num. 4. Narbona l. 8. *gloss. unica* num. 14. tit. 5. lib. 1. *Recopil.* Mich. de Reinoso *obseruat. Turis obser.* 1. num. 24. & 25. Tamburin. tom. 2. de *iure Abbatum disp.* 6. q. 11. nu. 6. & q. 12. Ego ipse *d. allegat.* 101. num. 5. refert *decisum* Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 7.
- 3. Contra Fr. Emman. in *sum.* tom. 2. cap. 8. num. 2. *concl.* 1. Steph. Gratian. *discept. forens.* cap. 363. nu. 27. D. Hieronym. Venero, y Leyua d. e. 15. num. 7. existimantes huiusmodi milites in emittenda professione comprehenduntur sub hoc decreto.
- 4. Vnde Milites S. Stephani non comprehenduntur hoc decreto censuit Rot. *decis.* 591. *part. 1. diuers.* cuius meminit Aloyf. Ricc. in *praxi rerum fori ecclesiastici* *decis.* 1. in 1. edit. aliàs *resol.* 617. num. 6. in 2. edit. & Ego ipse *d. alleg.* 101. nu. 6. Tambur. d. tom. 3. *disp.* 6. q. 11. num. 10.
- 5. Et Fratres tertij Ordinis S. Francisci pariter hoc de-

creto non comprehenduntur, censuit Rot. *d. decis.* 591. num. 7. cuius etiam meminit Aloyf. Ricc. *d. resol.* 617. nu. 4. Tamburin. tom. 3. de *iure Abbatum*, *disp.* 6. q. 11. num. 7. & Ego ipse *d. alleg.* 101. num. 7.

Hierosolymitanos verò Milites comprehenduntur sub hoc decreto ex peculiari ipsorum statuto illi adherenti, referunt *decisum* Flamin. Paris. *d. q. 2. nu.* 120. Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 16. Fr. Barthol. de Vecch. *d. dub.* 2. nu. 4. Ego ipse *d. alleg.* 101. num. 8. Aloyf. Ricc. in *praxi rerum fori eccles.* p. 4. *resol.* 172. Stephan. Gratian. *discept. forens.* c. 369. num. 27. Narbona *vbi supra* num. 12.

α Quam mulierum. Non admittendas puellas ad professionem ante dictum decimum sextum ætatis annum completum, refert *decisum* Armend. d. l. 7. de Relig. nu. 41.

Receptionem verò puellæ causa induendi habitum probationis in Religione prohiberi, nisi duodecim annis sit maior, tradunt Azor. in *stit. moral.* p. 1. lib. 12. cap. 18. q. 55. & 56. Fr. Emman. *q. regul.* tom. 3. q. 12. art. 2. qui testatur huius sententie fuisse omnes Patres, qui ad Concilium Provinciale Toletanum conuenerunt, Nald. *verb. habitus*, nu. 6. & *verb. Monialis* num. 5. Fr. Barthol. de Vecch. *d. praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs*, *disp.* 2. dub. 6. num. 16. Armendar. d. l. 7. de Religion. num. 43. vbi refert *decisum* non esse dispensandum, vt puella, quæ duodecimum annum non compleuerit, possit habitum in monasterio suscipere, Aldan. in *compendio canon. resolut.* lib. 1. tit. 25. num. 3. vbi testatur ita resolutum per S. Congreg. Episcop. in Neapolitana de anno 1582.

Contra Mich. Medin. de *sacrorum hominum continent.* lib. 4. *controuers.* 9. c. 4. Fr. Ludou. Miranda in *man. Prælat.* in *fine*, & in *tract. de sacris monialibus*, q. 8. art. 2. in *concl.* Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 1. lib. 4. c. 18. nu. 33. Soar. tom. 3. de Religion. lib. 5. cap. 1. nu. 9. existimantes circa præfatam puellarum receptionem nullam limitationem esse constituendam.

Quod si puella in duodecimo ætatis anno matrimonio coniuncta, & Religionem illo nondum consummato ingressa sit, cogendum sponsum per quatuor annos expectare, vsque dum profiteatur, dicit *decisum* Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 42. quem refero Ego ipse *d. alleg.* 101. num. 11.

β Ante decimum sextum annum expletum. Vnde malitiâ non supplere dictam ætatem resoluunt Fr. Emman. *q. regul.* tom. 3. q. 15. art. 3. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. lib. 5. c. 4. num. 2. Hieron. Roderic. in *compendio quest. regul. resolut.* 101. num. 37.

Et professionem emittens infra annum probationis non est obligatus ad Religionem, neque in genere, neque in specie, nec etiam in foro conscientie vlla inducta est obligatio, vt refert *decisum* Nicol. Garc. de *benef.* p. 11. c. 9. num. 6.

Professionem in suprema die 16. anni emitti posse, emissamque subistere resolut Campan. in *diuers. iuris canon.*

α c. Gonfaldus. 17. q. 2. c. ad Apostolicam, de reg. & c. non solum eod. tit. in 6. c. ad nostram e. cum virum. & c. postulat eod. tit. & c. 1. eod. tit.

Canon. rub. 7. cap. 6. num. 119. & rub. 12. cap. 11. num. 1. quem refero Ego ipse d. alleg. 101. num. 13. ex ijs. que in similibus adducit Sanch. de matrim. lib. 2. disp. 24. num. 22.

Contra Galet. in margarita casuum conscientia. verb. profiteri. pen. & Aloyf. Ricc. in praxi rerum ecclesiast. decif. 656. in 1. edit. alias resolut. 549. in 1. edit. existimantes nullam esse professionem, si deficiat vnus dies ante dictum decimum sextum annum expletam. Et etiam non completo anni circulo adhuc per duas horas, ex Sel. in select. canon. cap. 18. num. 3. vbi refert decifum 21. Ianuarij 1617. Vnde Religiosus, qui sua professione facta tribus horis ante completum annum probationis à Religione discessit, & in habitu clericali laudabiliter vixit, si postea redeat ad Religionem, debet ratificare professionem, & ei locus debetur à die ratificationis, vt ipsemet testatur decifum sub die 1. Februarij 1631.

12. Validam esse professionem post decimum sextum annum factam, sed ante decimum octauum requisitam à statuto Ordinis Minorum non annullante, aut irritam factam, tenent Ludou. Miranda in man. Pralat. tom. 1. quest. 24. art. 2. concl. 2. Perrin. de subdito Religioso. tom. 1. cap. 26. §. 3. Hieron. Venero, y Leyua d. cap. 15. num. 10. Ego ipse d. alleg. 101. num. 15. refert decifum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 14.

13. In constitutionibus Religionis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captiuorum est constituto confirmata auctoritate Apostolica ante, & post Concil. quod in Religione aliquis non recipiatur, antequam annum 20. videatur compleuisse. Hoc stante queritur per superiores Religionis, an pro validitate professionis in dicta Religione sufficiat illam emisisse post 16. annum iuxta dispositionem Concil. S. Congr. die 2. Augusti 1631. & 24. Aprilis 1642. censuisse professiones emisas iuxta dispositionem Concilij esse validas, refert Sel. in select. canon. cap. 18. num. 3.

14. Ordinarium posse professionem ante expletum annum decimum sextum emissam nullam declarare, asserit decifum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 11. quem refero Ego ipse d. alleg. 101. num. 1.

15. Quam per annum, &c.] Sufficiens habitum Regularem debere per annum in probatione stare, ita vt professio antea facta sit nulla, docent Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quest. 2. art. 7. & tom. 3. quest. 15. art. 1. cum seq. AZOR. instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 2. quest. 6. cum seqq. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 18. num. 285. cum seqq. Armendar. d. l. 7. de Religion. num. 4. cum seqq. Campan. in diuers. iuris canonic. rubr. 12. cap. 3. à princ. Ludouic. Miranda d. tom. 1. quest. 22. art. 1. cum seqq. Sanchez in precepta Decalogi, tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 8. cum seqq. Bartholom. à S. Fausto in thesauro Religios. lib. 5. quest. 160. cum seq. Bonacin. de clausura, & poenit. eam violantibus impositus, quest. 2. puncto 10. diffie. 2. §. 2. Illustriss. D. Roder. à Cunha in comment. ad cap. 1. num. 19. dist. 54. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitije disp. 11. dub. 2. Tamburin. d. disp. 6. q. 4. num. 2. & de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. quest. 7. num. 1. cum seqq. & quest. 11. à princ. Ego ipse d. alleg. 101. num. 16. cum seqq. ita vt emittens professionem sic intra annum probationis non sit obligatus, neque ad Religionem in genere, neque in specie, nec etiam in foro conscientie illi indicta sit obligatio, prout decifum refert Barthol. de Vecchis vbi supra disp. 13. dub. 11. sub num. 2.

16. Per hoc decretum Concilij abrogatum fuisse Leonis X. priuilegium relatum in compendio priuileg. Mendicant. verb. nouitius num. 27. quo conceditur Prælati Ordinum Minorum posse cum consilio Fratrum Discretorum admittere ad professionem anno probationis non expleto Religiosos aliorum Ordinum venientes ad Minoriticanam Religionem, tradunt Nauarr. conf. 61. num. 4. & conf. 66. num. 4. de Regularib. in nouis. Fr. Emman. d. tom. 3. quest. 15. art. 11. Lessi. de iust. lib. 2. cap. 41. dub. 13. num. 101. Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 37. num. 47. Fr. Ludou. Miranda in Man. Pralator. to. 1. quest. 22. art. 2. concl. 3. Fr. Barthol. de Vecchis d. disput. 11. dub. 2. num. 5. Illustriss. D. Roder. à Cunha in comment. ad d. cap. 1. num. 21. in fine. Tamburin. d. tom. 3. disp. 6. quest. 11. num. 5.

Contra Sorb. verb. nouitius, vbi de nouitiorum professione, vers. Sed an requiratur, & Paet. cap. 2. art. 15. num. 65. existimantes prædictum Leonis X. priuilegium non esse contra dispositionem Concilij in præfenti.

Professum in vna Religione, etiam strictiori, transeuntem ad aliam, indigere nouitiatu, quem requirit Conc. in præfenti, tenent Nauarr. sub tit. de Regular. consil. 49. num. 4. & conf. 53. num. 5. in antiq. alias conf. 61. num. 4. & conf. 62. num. 5. & conf. 77. num. 4. eod. tit. in nouis, Hieron. Roder. d. resol. 101. num. 46. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 6. num. 10. & quest. regul. tom. 3. q. 19. art. 11. Sanch. d. lib. 5. cap. 4. num. 12. Illustriss. D. meus Roder. à Cunha in comment. ad c. 1. nu. 21. dist. 54. Peregr. d. p. 2. c. 1. lit. C. §. 19. vnde Regulares Difcalceatos Ordinis sanctissimæ Trinitatis de licentia Sedis Apostolicæ ad laxiorem Calceatorum transeuntes debere annum probationis, non tamen emittere professionem, resolut Sel. d. loco, asserens decifum in Montis Regalis 13. Nouembris 1627.

Professum nulliter volentem suam professionem ratificare, non teneri nouitiatus annum iterari, si alius fuit validus, resolut Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 37. numer. 45. & Peregr. in comment. ad constit. Cleric. Regular. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 2. Si verò Nouitiatus fuit factus post pubertatem, & fuit continuus, non esse iterandum ex quacunque causa sit irrita professio, tenent Sanch. disp. 37. ex num. 47. & in præcepta Decalogi lib. 5. c. 14. num. 14. AZOR. instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 1. quest. 6. Barthol. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 5. q. 97. Peregr. vbi proxime, contra Nauarr. conf. 20. nu. 17. & 19. de Regular. existimantem nouitiatum etiam ex alia causa præter defectum ætatis, aut continuationem, inualidum esse iterandum.

19. Moniales Ordinis Prædicatorum habentes sexdecim annos in mortis articulo constitutas profiteri posse, & si nondum integrum nouitiatus annum peregerint, concessit Pius V. in quodam Motu proprio incip. Summi Sacerdotij cura, cuius tenorem refert Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. q. 15. art. 6. vbi subdit hoc hodie fieri posse, dicens non esse reuocatum à Greg. XIII. tradunt idem Fr. Emman. in sum. tom. 4. c. 63. num. 4. Ludou. Miranda in Man. Pralat. tom. 1. q. 22. art. 10. Sanch. d. lib. 5. c. 4. nu. 16. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religios. lib. 5. q. 167. Peregr. d. c. 1. lit. C. §. 10. Hieron. Roderic. d. resol. 101. num. 40. Tamburin. d. tom. 3. disp. 6. q. 11. num. 9.

20. Et huiusmodi probationis annum à momento in momentum posse & debere computari, id est ab hora diei, in quo habitum quis suscepit, vsque ad eandem horam vltimi diei eiusdem anni tradunt Iacob. de Graff. tom. 1. consil. lib. 3. conf. 6. num. 2. de Regularib. Zanard. in direct. Theolog. p. 2. cap. 26. num. 12. vers. nota autem, Lessi. d. lib. 2. cap. 41. dub. 7. num. 59. Sanch. lib. 1. de matrim. disp. 16. num. 2. & in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 5. c. 4. num. 31. in fine. Fr. Ludouic. Miranda d. q. 22. a. 3. Soar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 15. nu. 1. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 160. num. 2. Fr. Barthol. de Vecchis d. disput. 11. dub. 4. Peregr. in constit. cleric. Regular. p. 2. cap. 1. lit. C. §. 6. Hieron. Roderic. d. resol. 101. num. 38. Ciartin. controu. forens. lib. 1. cap. 108. num. 20. Nald. in sum. verb. professio num. 6. Tambur. de iure Abbatisar. disput. 4. q. 9. Nouar. in lucerna Regul. verb. annus num. 2. idem Tambur. de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. q. 7. num. 8. & q. 11. nu. 12. Ego ipse d. alleg. 101. nu. 22. in fine. secundum Lugdunen. impress.

Contra Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 3. c. 413. nu. 22. & Campan. d. rubr. 12. cap. 13. nu. 4. in fine. Diana moral. resolut. p. 5. tract. 5. resol. 18. existimantes post factam professionem non esse computandum annum probationis ab vno puncto & instanti ad idem punctum, & instantem, quia esset assertio nimis rigorosa.

21. Vnde si Nouitius compleat probationis annum die 4. Februarij anno bissextili, non dici expletum hunc annum, nisi secunda die, que etiam appellatur 24. id est 25. die, quare emittere non posse professionem, nisi eadem die 25. in puncto diei 24. Februarij præcedentis anni in quo suscepit habitum, arg. text. in l. 3. §. minore ff. de minorib. & in l. cum bissextus ff. de verb. signific. & in cap. quæsiuit, eod. tit. tradunt Fr. Emman. d. tom. 3. q. 15. art. 4. & 5. Iacob. de Graff. & Fr. Ludouic. Miranda citatis locis. Bonacin. de Sacramentis disput. 8. q. unica puncto 5. num. 15. & de clausura

clausura q. 2. puncto 10. diffie. 2. §. 3. nu. 4. Molin. de iust. tract. 2. disput. 573. vers. atque ut à minori astate, Sanch. de matrimon. lib. 2. disp. 24. num. 22. vers. similiter credo, Less. d. num. 59. vers. hinc sequitur, Fr. Barthol. de Vecchis d. dub. 4. num. 5. Peregr. in constitut. cleric. Regular. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 7. Hieron. Roderic. d. resol. 101. num. 39. Tamburin. d. disp. 4. q. 9. num. 2. & d. tom. 3. disp. 6. q. 11. num. 13. Jul. Laur. var. Auebrat. tom. 1. tit. 1. de comitib. cap. 6. num. 15. qui oratenus mihi retulit S. Congreg. Concilij in vna Parayina 5. Julij 1627. & in Andegauen. 2. Augusti 1627. censuisse non valere professionem respectu anni bissextilis cuiusdam, qui ingressus est Religionem 27. Martij. & die 26. eiusdem mensis sequentis anni, currente anno bissextili emisit professionem, & sic non expectato lapsu diei, qui illi anno accrescit.

Contra Fornari. de Ordine cap. 3. num. 4. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecclesiast. post resol. 76. in notabil. de materia Sacramenti Ordinis, vers. quo ad interessita, Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. quest. 161. existimantes ad hanc professionem in Religione emittendam anno bissextili satis esse ad probationem complexisse dies 365.

22. Annum, ex quo Greg. XIII. abstulit decem dies, hoc est, à quinto die Octobris, vsque ad decimum sextum anni 1582. reputari integrum, nec supplendos esse illos decem dies ex alio anno, quia quamuis ille annus non fuerit integer naturaliter, & secundum cursum solemem, fuit tamen integer ciuilitate, & politice, docent Henric. in summ. lib. 10. cap. 19. §. 2. & lib. 13. cap. 40. §. 2. in commento littera O. Bonacin. d. puncto 5. num. 14. Fr. Ludouic. Miranda d. art. 3. conclus. 2. in fin. Fr. Emman. d. tom. 3. quest. 15. art. 15. Less. d. lib. 2. cap. 41. dub. 7. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. quest. 162. Sanch. d. tom. 2. lib. 5. c. 4. num. 5. vbi extendit ad sacros Ordines, & ad quæcunque officia, & beneficia, refero Ego ipse d. allegat. 101. num. 21. Tamburin. d. tom. 3. disput. 6. q. 11. num. 13.

23. Profiteri potest in Religione ille, qui cum esset duodecim annorum, permanserit per annum integrum in nouitium, postmodum habitu retento fuit commemoratus domi suæ vsque ad tempus 16. annorum requisitum ad professionem emittendam, & cum fuerit reuersus ad Religionem, petit admitti ad professionem, si aliud illa non opponat, ita Sel. d. cap. 18. num. 4. vbi refert decimum sub die 20. Martij 1621.

24. Continuum debere necessariò esse huiusmodi probationis annum, & non sufficere interpellatum, docent Nauarr. consil. 2. num. 2. & consil. 34. num. 2. & consil. 36. num. 1. & consil. 42. num. 2. & 4. de Regularibus in antiq. & consil. 9. num. 2. & consil. 32. num. 4. sub eod. tit. in nouis. Henric. lib. 13. de excommuni. cap. 40. num. 2. Emman. Sa. verb. Religiosa nu. 9. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 8. num. 4. & tom. 3. q. 15. art. 8. Jacob. de Graff. in aureis decisionibus lib. 3. cap. 5. num. 15. Sorb. in verb. Nouitius, vbi de Nouitiorum professionis emissionem, vers. secundò est, Flamin. Paris. de resignat. benefice. lib. 3. quest. 13. num. 11. Azor. in sit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 2. quest. 8. Fr. Ludouic. Miranda d. quest. 22. art. 4. conclus. vntea, Nald. verb. Nouitius, num. 4. Less. d. lib. 2. cap. 41. dub. 7. nu. 59. Sanch. d. lib. 5. cap. 4. num. 31. Stephan. Gratian. Marebig decif. 35. n. 3. in addit. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. quest. 163. Bonacin. de clausura quest. 2. puncto 10. diffie. 2. §. 2. num. 3. Soar. tom. 3. Relig. lib. 5. cap. 15. nu. 3. Ego ipse d. allegat. 101. n. 23. Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha in comment. ad cap. 1. num. 15. dist. 54. Peregr. in constit. cleric. Regul. part. 2. cap. 1. littera C. §. 8. Tamburin. d. disput. 4. q. 8. num. 3. Ciarlin. controuers. forens. lib. 1. cap. 108. num. 15. Diana moral. resol. part. 5. tract. 5. resol. 19. idem Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disput. 6. quest. 7. num. 9. & quest. 11. num. 15. Hieron. Roderic. d. resol. 101. num. 41. Fr. Barthol. de Vecchis d. disput. 11. dub. 3. num. 1. vbi num. 5. cum Soar. d. cap. 15. à n. 8. ampliat, vt hæc continuatio non solum esse debeat per annum expletum, sed etiam vsque ad professionem, ita vt si nouitius completo anno probationis egrediretur monasterium, & postea iterum rediret, professionem emittere non posset, virtute præfate vnus anni probationis, sed iterum inchoare deberet nouitium.

Contra Franch. Angel. Syluest. verb. Religio 5. quest. 4.

Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. quest. 165. & Bonacin. d. puncto 10. diffie. 2. §. 2. num. 4. existimantes non esse necessariam continuationem probationis cum professione, & contra Fr. Emman. d. q. 15. art. 10. vers. aduertendum denique, qui idem censet circa nouitias Monialium.

Annum probationis tunc interrumpi, quando Nouitius dimisso Religionis habitu egreditur monasterium animo deserendi Religionem, ita vt si postea peniteret, iterumque reciperetur, debet ex integro à principio inchoare nouitium, referunt proxime citati Doctores, & præcipue Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 3. num. 6. Tamburin. d. tom. 3. disput. 6. quest. 11. num. 17.

Et ideo per textum præfati reuocatum esse priuilegium Iulij I. concessum Minoribus, vt nouitatus interruptus possit continuari, tradunt Fr. Ludouic. Miranda d. quest. 22. artic. 4. versus finem, Bartholom. à S. Fausto d. lib. 5. quest. 166. Fr. Bartholom. de Vecchis d. disput. 11. dub. 3. num. 6. in med. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disput. 6. q. 11. sub num. 17.

Contra Sorb. verb. Nouitius, vbi de Nouitiorum professionis emissionem, vers. sed Iulius, Fr. Emman. d. quest. 15. artic. 8. & 10. vers. aduertendum tandem, existimantes iuxta prædicti priuilegij tenorem posse etiam hodie tempus prius receptionis cum tempore posterioris ad perficiendum probationis annum computari.

Dimisso Religionis habitu à monasterio Nouitium recedentem, eo ipso interrumpere annum probationis, licet interpellatio sit modica, & paulo post intra diem peniteat, tenent Nauarr. consil. 42. num. 4. de Regularibus, Gallet. in Margarita casuum conscientia verb. Nouitius, Sanchez d. cap. 4. num. 32. Soar. d. cap. 15. non. 3. Peregr. d. part. 2. cap. 1. littera C. §. 8. vers. Sed quid, Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 164. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 3. num. 7. Illustriss. D. Roderic. à Cunha vbi supra num. 17. Ego ipse d. allegat. 101. num. 25.

Contra Less. d. lib. 2. cap. 41. dub. 7. existimantem paucorum dierum interpellationem non impedire, & contra Sorb. d. loco vers. secundò est, Lorich. in suo thesauro tit. de Regul. §. 9. vers. si autem sine licentia, Nald. d. verb. Nouitius num. 4. qui cum dicant interrumpi nouitium per exitum Nouitij à claustro per tres, aut quatuor dies sine licentia sui superioris, videtur docere exitum vnus, vel duorum dierum non esse sufficientem ad hanc interruptionem inducendam.

Si tamen Nouitius de licentia Superioris cum habitu aliqua iusta de causa intra annum probationis extra monasterium egrediatur, & ibidem per aliquos dies commoretur, post accessum posse licite proficere, annumque per hoc non dici discontinuum, resoluunt Nauarr. consil. 10. num. 3. de Clericis non resid. & consil. 42. de Regular. Peregr. in comment. ad constit. cleric. Regular. part. 2. cap. 1. littera C. §. 8. Hieron. Roderic. d. resol. 101. num. 44. Jacob. de Graff. in aureis decisionibus part. 1. lib. 3. cap. 5. post n. 18. Flamin. Paris. d. quest. 13. num. 12. Sayr. in floribus decif. sub tit. de Regularibus decif. 15. Fr. Emman. d. quest. 15. art. 8. Ludouic. Beja respons. casuum conscientia part. 4. cas. vltim. in fine, Lorich. d. §. 9. vers. 4. Campan. d. rubr. 12. cap. 3. num. 3. Aloyf. Ricc. in praxi fori Ecclesiast. decif. 501. in 1. edit. aliàs resolut. 392. num. 3. in 2. edit. Armendar. d. l. 7. de Religioni. num. 13. Bonacin. de clausura quest. 2. puncto 10. diffie. 2. §. 2. n. 6. Stephan. Gratian. discipul. forens. cap. 66. num. 14. Soar. tom. 3. de Religioni. lib. 5. cap. 14. num. 13. Diana moral. resol. part. 3. tract. 2. resol. 84. Tamburin. de iure Abbatissar. disput. 4. quest. 8. à num. 1. Ciarlin. d. lib. 1. cap. 108. num. 24. idem Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disput. 6. quest. 7. num. 12. & 15. & q. 11. num. 18. & 19. Fr. Barthol. de Vecchis d. dub. 3. num. 10. vbi num. 11. cum Soar. eod. cap. 14. num. 14. contra Nauarr. intelligit etiam illi licentia, & sine rationabili causa concessa fuisset Nouitio licentia. Ego ipse d. allegat. 101. num. 27. Ludouic. Miranda d. quest. 22. art. 5. conclus. vnt. vbi in fine ait huiusmodi licentiam ad exercendum posse tantum concedere Ministros Prouinciales si adsint, in ipsorum verò absentia, & quando facilis ad eos non habetur recursus, vt etique necessitas, id ipsum posse facere Guardianos, & alios Prælatos conuentuales, nisi aliqua ordinatione generali, seu Prouinciali, aut parti-

- particulari mandato si fuerit interdictum.
29. Unde non interrupti tempus probationis si Nouitius habitu Religionis indutus monasterium ex sui Superioris licentia exeat causa peregrinandi ad stationes, vel ad alia loca, vel visendi parentes, aut cognatos e gro-
tantes, vel mendicandi, vel recreandi, aut alia huius-
modi causa, bene notant Jacob. de Graff. d. cap. 5. num. 18.
Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disputat. 6. quæst. 7. num.
16. Fr. Emman. d. quæst. 15. artic. 8. Fr. Bartholom. de Vec-
chis d. disput. 11. dub. 3. num. 12.
30. Hinc etiam non interrupti dictum tempus proba-
tionis si Nouitius ex licentia Superioris, ob malam va-
letudinem maneat extra monasterium, resoluunt Gon-
zal. Mendez de Vasconcellos diuers. iuris argument. lib. 2.
cap. 15. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 166. num. 14. &
in addit. ad Marchia decif. 35. nu. 2. Fr. Bartholom. de Vec-
chis d. dubit. 3. num. 13. vbi refert ita fuisse decifum. Quo-
re si Nouitia durante probationis anno curandæ valitu-
dinis causa de licentia Superiorum à monasterio exie-
rit, & post reuertatur, eodem tempore professionem
emittere posse, ac si nunquam egressa fuisset, dicit re-
soluitur Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 13.
31. Hinc pariter non interrupti nouitiatum, si nouitius
retento habitu perterritus seueritate, vel iracundia, aut
minis, seu odio superioris, aut Magistrum monasteriorum
abditè exeat causa se celandi, dummodo animum ha-
beat redeundi, tradunt Galuan. consil. 12. num. 9. & Fr. Bar-
tholom. de Vecchis d. dubit. 3. num. 15. vbi intelligit dum-
modo exitus extra monasterium non sit talibus circum-
stantijs factus, quod probabiliter præsumi possit Nouiti-
um animo deserendi Religionem egressum fuisse, de
quo etiam Tamburin. d. tom. 3. disput. 6. quæst. 7. num. 18.
32. Completo probationis anno nouitiatum obueniente
aliqua rationabili, seu iusta causa posse prorogari tra-
dunt Nauarr. consil. 30. de Regularibus in nouis, Emman. Sà
verb. Religio, num. 3. Fr. Emman. d. tom. 3. quæst. 17. artic. 10.
Galet. d. verb. proficere, vltim. Lecti. d. dubit. 7. num. 59. Barthol.
à S. Fausto d. lib. 5. quæst. 168. Fr. Ludovic. Miranda in suo
man. Pralator. tom. 1. quæst. 25. artic. 11. Sanchez in præcepta
Decalogi, lib. 5. cap. 4. num. 1. Peregrin. dict. cap. 1. littera C. §.
11. Aldan. d. iur. 25. num. 10. vbi refert decifum sub die 31.
Maij 1597. Soar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 13. num. 8. Fr. Bar-
tholom. de Vecchis d. disputat. 11. dub. 5. num. 3. vbi num. 4.
post Galuan. consil. 12. à princip. obseruat differri non posse
professionem illorum Nouitiorum, quos superiores
expleto probationis anno habiles inuenierint.
33. Nouitium, & monasterium post Concil. Trident. nul-
latenus posse anno nouitiatus renuntiare tenent Na-
uarr. consil. 33. sub tit. de Regularibus in antiq. alijs consil. 62.
num. 5. in nouis, Ludovic. Beja d. casu vltim. vers. tercio, Hieron.
Roderic. d. resol. 101. num. 41. Fr. Emman. d. tom. 3. quæst.
14. artic. 7. & in summ. tom. 2. cap. 6. num. 10. Azor. d. lib. 12. cap.
4. quæst. 4. & 9. Sanchez d. lib. 5. cap. 4. num. 18. Ludovic. Mi-
randa d. quæst. 22. art. 7. conclus. vnic. Peregr. dict. cap. 1. litte-
ra C. §. 12. Bartholom. à S. Fausto d. lib. 5. quæst. 170. Tam-
burin. d. tom. 3. disput. 6. quæst. 11. num. 22. Ego ipse d. allegat.
101. num. 32. Illustrif. D. meus Roderic. a Cunha in com-
ment. ad e. 1. num. 22. dist. 54. vbi subdit validè dispensare
Præpositum Generalem Societas I E S V post exactum
integrum annum nouitiatus (non tamen ante illum)
cum Nouitio suo, vt proficatur, vel incorporetur in eam-
dem Societate ante decursum biennium nouitiatus.
- Probationis annum posse impleri ab eo, qui nondum
expleuerit annum decimum sextum, & vi talis proba-
tionis posse probatum admitti ad professionem expleto
decimosexto anno, asserunt Nauarr. consil. 30. num. 1. de
Regular. in 1. edit. alijs consil. 20. num. 1. eod. tit. in 2. edit. Hen-
ricq. lib. 13. cap. 40. §. 2. in fin. Galet. verb. proficere 3. Azor. dict.
lib. 12. cap. 4. quæst. 9. in fine. Fr. Emman. d. tom. 3. quæst. 15. art.
2. in fin. Valer. Reginald. d. lib. 18. num. 385. propè finem, San-
chez in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 22. in fine,
Ego ipse d. alleg. 101. num. 31.
- Conuertite eo ipso, quod ingrediuntur monasterium,
possunt emittere professionem, iuxta Bullam Pontificis
ante Concilium emanatam, quæ non est sublata per
hoc decretum, & quod infra cap. 18. in fine, hac eadem
sess. præseruatur earum constitutiones; ergo multo mag-
is hoc priuilegium Pontificis, ita Aldan. in compend. Ca-
non. resolut. lib. 2. tit. 8. num. 16. vbi refert decifum sub die
11. Ianuarij 1620.
- Post susceptum habitum, &c.] Habitum Regularem
à Nouitijs deferendum esse de essentia, atque substan-
tia anni probationis, tradunt Azor. d. lib. 12. cap. 2. quæst.
9. Fr. Emman. d. quæst. 15. artic. 9. Sanch. d. lib. 5. cap. 4. num.
29. Fr. Ludovic. Miranda d. quæst. 22. art. 6. conclus. vnic. Bar-
tholom. à S. Fausto d. lib. 5. quæst. 177. Bartholom. de Vec-
chis d. disp. 11. dub. 7. Reginald. d. lib. 18. num. 384. Tambu-
rin. dict. disput. 4. quæst. 4. num. 6. & de iure Abbatum tom. 3. dis-
put. 6. quæst. 7. num. 7. & quæst. 8. num. 4. Ego ipse d. allegat.
101. num. 29. Illustrif. D. meus Roderic. a Cunha in com-
ment. ad cap. 1. num. 12. dist. 53. vbi num. 13. limitat, nisi re-
gula alicuius Religionis à Põfice approbata aliud præ-
scriberet, vel vsus legitime præscriptus id obtinisset, li-
mitat etiam nisi talis esset Religio, quæ habitum pro-
prium non haberet, vt non habet Societas I E S V, cuius
Religiosi ex vsu regionis, in qua habitant, vestiuntur, se-
cundum Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. e. 8. num.
70. Vnde licet Nouitijs deferre debeat habitum, quo
regula, vel statutum, aut consuetudo cuiuscunque Re-
ligionis vti vult, non esse tamen de substantia anni proba-
tionis Nouitium induere habitum Nouitiorum ab
habitu professorum distinctum, resoluunt Soar. tom. 3. de
Relig. lib. 5. cap. 14. nu. 10. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub.
7. num. 3. Tamburin. d. tom. 3. disput. 6. quæst. 8. num. 5. & 6.
- Per text. in presenti non tolli professiones tacitas, sed
in suo pristino valore manere asserunt Nauarr. consil. 28.
num. 5. de Regular. in 2. edit. Sayr. in floribus decif. sub eod. tit.
decif. 42. Sorb. verb. Nouitius, vbi de Nouitiorum profesio-
ne, vers. quid autem dicendum, Azor. d. part. 1. lib. 12. cap. 4.
quæst. 6. Fr. Emman. d. tom. 3. quæst. 17. artic. 1. Armendar. d. l.
7. de Relig. num. 6. & 8. Stephan. Gratian. discept. forens. cap.
640. num. 34. adden. ad Gregor. decif. 385. num. 6. D. Hieron-
onym. Venero, y Leyua d. cap. 15. n. 5. Fr. Bartholom. de
Vecchis dict. praxi obseruanda in admittendis ad Religionis
statum nouitijs, disputatione 13. dub. 8. Tamburin. de iure
Abbatum tomo 3. disputacione 6. quæstione 13. numero 10. Rot.
in Vlixbonen. professionis 10. Decembris 1621. coram R. P.
D. Merlino Sanchez in præcepta Decalogi libro 5. capitul.
3. à numero 36. Hieron. Roderic. dict. resol. 101. numero
53. Professionem tacitam inducere Ordinis susceptio-
nem resolut Sel. dict. capitul. 18. numero 50. asserens sic
fuisse resolutum in Beneuentana 20. Decembris 1619.
refert Tamburin. dict. tomo 3. disputacione 6. quæstione 13. nu-
mero 12.

Renunciatio, aut obligatio non potest fieri à Nouitijs, etiam favore causæ piæ, nisi cum licen-
tia Episcopi, vel Vicarij, finito tempore nouitiatus superiores admittant Nouitios ad pro-
fessionem, vel eos è monasterio deiciant, quibus restituantur omnia, quæ dederunt mona-
sterio ante professionem, vt in text.

CAPVT XVI.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Obligationis nomine in presenti intelliguntur om-

nes contractus lucratij.

3 Donationes inter vivos comprehendit hoc decretum.

4 Renun-

- 4 Renunciationem officiorum publicorum temporarium comprehendit.
- 5 Fideiussionem comprehendit.
- 6 Liberationem comprehendit, qua Nouitius tutorem, seu curatorem suum à reddendis ratiocinijs liberat.
- 7 Eleemosynas per Nouitios factas non comprehendit dummodo non sint modica.
- 8 Donationem Deo, seu B. Mariæ, vel Sanctis obligatam non comprehendit.
- 9 Vitium, & vestitum, quem pro se tribuit Nouitius monasterio, non comprehendit.
- 10 Expensas factas pro sustentatione nouitiæ, & Monialium, & pro solemnitate professionis, non comprehendit.
- 11 Oblationes, & donationes factas monasterio à tutoribus, vel consanguineis Nouitiorum ex proprijs bonis, non comprehendit.
- 12 Contractus emptionis, venditionis, permutacionis, & locationis non comprehendit.
- 13 Renuntiationem beneficij non comprehendit.
- 14 Testamenta, codicillos, & donationem causa mortis non comprehendit hoc decretum.
- 15 Donatio Nouitij facta cum sollemnitate huius decreti ut sit firma, requiritur professionis validitas.
- 16 Professione ratificata si illa nulliter emissa fuerit, censetur quoque renuntiatio ratificata & valida.
- 17 Nouitius si iuxta formam huius decreti renuntiauerit legitimam, & facta professione Episcopus sit factus, recuperat ius succedendi in dicta legitima.
- 18 Secularis ante habitus susceptionem, & Nouitiatus ingressum potest etiam intuitu eiusdem ingressus valide de suis bonis disponere illa renunciando absque sollemnitate huius decreti.
- 19 Nouitius potest reuocare testamentum à se factum ante ingressum Religionis, & durante eodem Nouitiatu aliud condere.
- 20 Testamentum ante professionem factum reuocare non potest professus.
- 21 Religiosus professus potest testamentum suum ante professionem confectum declarare.
- 22 Reseruatio aliquorum bonorum facta per Religiosum ad effectum testandi de illis non sustinetur.
- 23 Licentia Episcopi obiecta requiritur in renuntiatione faciendâ per nouitium.
- 24 Episcopus confirmatus nondum consecratus potest Nouitio licentiam dare ad renunciandum.
- 25 Archiepiscopus etiam qui fuerit consecratus quâuis nondum pallium receperit.
- 26 Capitulum Sede vacante.
- 27 Abbates, & alij Prælati habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, nullique Episcopo subiecti.
- 28 Prælati Regulares non possunt Nouitio facultatem concedere ad renuntiaandum etiam in monasterijs exemptis, & sibi subiectis.
- 29 Renuntiatio facta ad fauorem Patrum Societatis Iesu per Nouitium in d. Societate valet, quamuis non fuerit facta cum licentia Episcopi.
- 30 Renuntiatio à Nouitio per duos menses ante professionem facta sine licentia Episcopi, seu eius Vicarij est ipso iure nulla.
- 31 Formam laicorum Statuto præscriptam nequaquam oportet seruare in renuntiationibus quæ fiunt à Nouitijs.
- 32 Moniales possunt finito probationis anno renuntiare dummodo per duos menses ante professionem.
- 33 Vicarius Episcopi, seu Capituli Sede vacante potest Nouitio licentiam concedere ad renuntiaandum.
- 34 Vicarijs foraneis non est integrum hanc licentiam concedere absque expressa commissione sibi facta.
- 35 Renuntiationem per Nouitium sufficit fieri toto bimestri ante professionem.
- 36 Bimestre, quo debet fieri renuntiatio per Nouitium, computandum est de momento ad momentum.
- 37 Professionem differre ex quacunque causa facta semel renuntiatione bimestri illo nihil refert.
- 38 Renuntiatio per Nouitium facta absque sollemnitatibus huius decreti, est nulla.
- 39 Prelatus, & Conuentus, vel Capitulum dilationem ad proficendum Nouitio post annum nouitiatus probato iuxta de causa concedere potest.
- 40 Nouitiæ finito nouitiatus anno ad professionem admittuntur.
- 41 Nouitij Societatis IESV non comprehenduntur hoc decreto.
- 42 Patres Societatis IESV sunt vere Religiosi.
- 43 Patres Societatis IESV tria tantum vota simplicia emittentes retinent ius & dominium bonorum suorum, beneficia, & pensiones.
- 44 Monasterio nihil tribuendum à parentibus, & consanguineis Nouitij ante eius professionem.
- 45 Nouitij pater non potest dare paramentum Altaris Religionis ubi filius erat in nouitiatu.
- 46 Donare validè potest monasterio puella existens in eo educationis causa.
- 47 Monialibus non licet recipere pecunias, vel aliam rem anticipatè ad computum eleemosynæ dotalis.
- 48 Nouitio abeunti omnia, quæ sua erant, restitui debent.
- 49 Vnà cum fructibus inde perceptis.
- 50 Exceptis fructibus, quos in eo alendo monasterium fecit.
- 51 Habitus Religiosus Nouitio exeunti non est restituendus.
- 52 Dos Nouitiæ intra tempus probationis decedentis heredibus Nouitiæ restituenda.

Nulla quoque renuntiatio, aut obligatio ß antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia d. Episcopi, e siue eius Vicarij fiat, & intra duos menses proximos ante professionem, ac non aliàs intelligatur effectum suum fortiri, nisi secuta professione, aliter verò facta, etiam si cum huius fauoris expressa renuntiatione, etiam iurata, n sit irrita, & nullus effectus. ² ß Finito tempore nouitiatus, Superiores i nouitios, quos habiles inuenerint, ad proficendum admittant, aut è monasterio eos eiciant. Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, ß quin religio Clericorum Societatis Iesu iuxta pium eorum institutum, ß à sancta Sede Apostolica approbatum, Dominio, & eius Ecclesiæ inseruire possint, ß sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu nouitij, vel nouitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hæc

⁴ Cap. cum causam in fin. de elect.

occasione discedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasterium possideat, nec facile si discefferit, id recuperare possit, quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vilo modo fiat, & vt abeuntibus ante professionem v omnia restituatur, quæ sua erant, quod vt rectè fiat, Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

3. **V**ide Nauarr. *conf. 7. & 8. de donat. in antiq. aliàs conf. 81. & 82. de Regul. in nou. Fr. Emman. g. regul. tom. 2. q. 47. art. 8. Ceual. commun. contra commun. quest. 26. num. 3. cum segg. Aluar. Valas. de partit. cap. 16. num. 2. cum segg. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 2. collect. 454. Piatec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 50. vers. renunciatio. Franc. Leo. in thesauro fori Ecclesiastici. part. 2. c. 1. num. 38. cum segg. Stephan. Gratian. *Marchia decis. 37. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 2. Molin. de iustit. tract. 2. disput. 139. vers. antequam. Less. in simili tract. lib. 2. cap. 41. dub. 4. num. 40. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 18. num. 397. Mari. Antonin. *variatur. resolut. lib. 1. resolut. vltim. casu 62. Campan. in diuersiuris canonici. rub. 12. cap. 3. num. 10. cum segg. & cap. 4. nu. 1. Franc. Molin. de ritu nupt. lib. 3. quest. 99. num. 18. cum multis segg. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 18. cum segg. Benedic. Egid. in repet. l. 1. C. de sacrosanct. Eccles. part. 4. §. 2. per tot. Fr. Ludou. Miranda in manual. Pralator. to. 1. quest. 23. Nicol. Garc. de benef. p. 11. cap. 9. num. 10. cum segg. Sanchez in præcepta Decalogi. tom. 2. lib. 7. cap. 5. Vgolin. de offic. Episcopi. cap. 20. §. 7. metupum in simili tract. part. 3. allegat. 99. Barthol. à S. Fausto in thesauro Religioforum. lib. 5. à q. 178. vsque ad q. 200. Hieron. Roder. in compend. g. regul. resolut. 53. ex num. 10. & 101. num. 48. cum segg. Portel. in dubijs regul. verb. Nouitij. num. 37. cum segg. D. Hieronym. Venero, y Leyua Archiep. Montis Regalis in examine Episcop. lib. 6. cap. 15. num. 17. cum segg. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs. disput. 8. dub. 7. cum segg. Laurent. de Peirinis in constit. sua Religionis Minimorum. constit. 2. Sixti I V. à nu. 72. latè Peregrin. in constit. cleric. Regul. part. 2. c. 1. littera G. pag. 152. cum segg. Alzedo de præcellentia Episcop. dignitatis part. 2. cap. 8. num. 44. Lauret de Franchis in conuoues. inter Episcopos & Regular. g. 42. cum segg. pag. 357. Tamburin. de iure Abbatissarum disput. 4. quest. 10. cum segg. Nouar. lucerna Regular. verb. dispositio bonorum. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 42. num. 13. Sanchez in constit. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 2. num. 13. idem Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 5. q. 11. num. 83. & latius disp. 6. q. 10.***
2. **N**ulla quoque renunciatio, aut obligatio, &c. [N]omine obligationis in præsentem intelligi omnes contractus lucratuos, docent Fr. Emman. in summ. tom. 2. c. 7. numer. 4. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 197. Laurent. de Peirinis in d. constit. Sixti I V. num. 75. Sanch. d. lib. 7. c. 5. ex num. 31. Peregr. d. p. 2. c. 1. littera G. §. 13.
3. **V**nde textum in præsentem comprehendere donationes inter viuos, tenent Nauarr. *conf. 81. & 82. de Regular. in nouis. & comment. 2. de Regularibus nu. 51. in fine. Menoch. de arbit. casu 437. num. 8. Molin. de iustit. tract. 2. disput. 139. col. 9. vers. ambiget præterea. Fr. Emman. in summa part. 2. c. 7. num. 8. Bartholom à S. Fausto d. lib. 5. q. 180. Spin. in speculo testament. gloss. 12. princ. num. 50. Sanchez d. lib. 7. cap. 5. num. 10. Peregrin. d. part. 2. cap. 1. lit. G. §. 6. Tamburin. de iure Abbatissarum disput. 4. q. 10. num. 8. in princ. Nouar. in Lucerna Regular. verb. dispositio bonorum num. 2. idem Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. quest. 10. nu. 4. & nu. 12.*
4. **H**abere etiam locum in renunciatione officiorum publicorum temporalium, vt si Nouitius esset tabellio, vel aliud huiusmodi officium haberet, tenent Sanch. d. cap. 5. num. 43. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 7. nu. 7. id intelligentes si fiat renunciatio officij quatenus statim transferatur in eum, in cuius fauorem fit renunciatio. Tamburin. d. disputat. 4. q. 10. num. 8. vers. idem. & d. disput. 6. q. 10. num. 13.
5. **F**ideiussionem comprehendere hoc decretum, tradunt Sanch. d. cap. 5. num. 34. Fr. Barthol. de Vecchis d. disput. 8. dub. 7. num. 8. Tamburin. d. disp. 4. q. 10. nu. 8. vers. fideiussionem. & d. disp. 6. q. 10. num. 13.
6. **L**iberationem, qua Nouitius tutorem, seu curatorem suum à reddendis rationibus liberat, comprehendere

affirmant Nauarr. *conf. 83. de Regularibus. & Fr. Bartholom. de Vecchis d. disput. 8. dub. 7. num. 9. subdentes secus esse si hæc liberatio facta sit à Nouitio in testamento non alterando naturam testamenti. Tamburin. d. disp. 4. quest. 10. num. 8. vers. comprehenditur.*

Eleemosynas per Nouitios factas non comprehendere, dummodo sint modicæ, consideratis facultatibus ipsius Nouitij, asserunt Nicol. Garc. d. cap. 9. num. 17. Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 13. c. 9. quest. 2. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 7. num. 11. vers. ex dictis. vbi intelligit de eleemosynis paruis, vel moderatis. Lezana in summ. quest. Regular. cap. 24. num. 35. vers. possunt. Tamburin. d. quest. 10. num. 9. & d. disput. 6. q. 10. num. 17. Bartholom. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 5. q. 180. in fine. Sanchez d. lib. 7. cap. 5. num. 22. Peregrin. d. part. 2. cap. 1. littera G. §. 7. vbi in vers. & adueniente, post Sanchez d. num. 22. in fine, subdit, quod in euentu quo Nouitius exeat à Religione, non tenetur monasterium dictas eleemosynas erogatas Nouitio restituere.*

Donationem Deo, seu Beatae Mariæ, vel Sanctis oblatam non comprehendere, docent Fr. Emman. *quest. regular. tom. 2. quest. 47. art. 5. Sanchez d. cap. 5. num. 28. licet Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 7. num. 11. in princip. contrarium teneat, dummodo attentis Nouitij facultatibus sit alicuius momenti. Tamburin. d. quest. 10. num. 9.*

Victum, & vestitum, quem pro se tribuit Nouitius monasterio, non comprehendere asserit Fr. Bartholom. de Vecchis d. dubit. 7. num. 12. Lezana d. cap. 24. num. 35. vers. idem dico.

Quod tribuit monasterio, vel Monialibus in ipsa professione, non pro ipsa, sed pro sustentatione Nouitiæ, & Monialium, & pro solemnitate & festiuitate professionis iuxta consuetum morem, non includi sub hoc decreto resoluti Soar. tom. 5. de consur. disput. 22. sect. 5. num. 15. & idem credit Sanchez d. cap. 5. num. 22. de conuiuio facto in ingressu in nouitiatum, & de consuetis tunc dari Monialibus. Tamburin. *dict. tom. 3. disput. 6. quest. 10. numer. 20.*

Oblationes, donationesve factas monasterio, seu Religiosis à tutoribus, curatoribus, ac consanguineis Nouitorum ex proprijs bonis, non ex bonis Nouitorum, minime comprehenduntur sub hoc decreto, asserunt Soar. de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 9. num. 16. Fr. Barthol. de Vecchis d. dubit. 7. num. 14. idem dicendum de donatione facta à parentibus Nouitij ex proprijs ipsorum parentum bonis, non in dotem Nouitij, obseruat Sanch. d. cap. 5. n. 23. Tamburin. d. tom. 3. disputat. 6. quest. 10. num. 21.

Contractus emptionis, venditionis, permutationis, locationis, & alios huiusmodi, in quibus tantumdem recipit Nouitius, quantum dat, non comprehendere, resoluunt Sanchez d. cap. 5. num. 33. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 7. nu. 15. Laurent. de Peirinis *vbi supra num. 75. Lezana d. cap. 24. num. 35. vers. idem etiam dico. Tamburin. dict. disput. 4. quest. 10. num. 11.*

Renunciationem beneficij sub hoc decreto non comprehendendi, ac proinde Nouitium habentem beneficium Ecclesiasticum, posse validè illi renunciare, non seruata solemnitate huius decreti, docet Nicol. Garc. *part. 11. cap. 9. num. 12. & 13. quem refero, & sequor Ego ipse d. allegat. 99. num. 19.*

Contra Maiol. *de irregular. lib. 3. cap. 6. post num. 1. Flamin. Paris. de resignat. beneficij, lib. 3. quest. 13. à num. 4. Campan. d. rubr. 12. cap. 3. num. 10. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 20. quest. 6. Mollif. tom. 1. ad consuet. Neapolis. part. 4. tit. de renunciat. quest. 16. num. 34. & 35. & in sum. moralis Theolog. tract. 6. cap. 12. num. 18. in fine. Ceual. commun. contra commun. quest. 121. num. 4. & 5. Fr. Ludouic. Miranda d. tom. 1. quest. 23. artic. 5. Mari. Antonin. *variatur. resolut. lib. 1. resolut. 112. casu 62. Sanchez d. lib. 7. cap. 5. num. 38. Soar. tom. 3. de Religion.**

Religion. lib. 5. cap. 16. num. 12. Bartholom. à S. Fausto in *tue-
saur. Relig. lib. 5. quæst. 181. & seq. Peregr. in comment. ad con-
stit. cleric. Regular. part. 2. cap. 1. littera G. §. 1. Fr. Barthol. de
Vecchis d. disp. 8. dub. 7. num. 4. D. Hieronym. Venero. y
Leyua d. cap. 15. num. 23. Sperell. decif. 16. num. 49. Nouar. in
Lucerna Regul. verb. renunciatio bonorum num. 4. nouissime
Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. quæst. 10. num. 3.
existimantes dispositionem huius decreti vendicare sibi
locum in resignatione beneficij.*

14. Testamenta, codicillos, & donationem causa mortis
sub hoc decreto non comprehendunt, scribunt Nauarr.
comment. 2. de Regular. num. 50. & cons. 83. num. 2. & 3. sub illo
tit. de Regular. in nouis. Casp. Thefaur. decif. 56. Tap. in auct.
Ingressi. C. de sacros. Eccles. verb. ideoque nec de his. cap. 1. num.
15. in fine. Humad. d. 7. gloss. 3. à nu. 4. tit. 7. part. 1. Caualean.
Friuz. decif. 3. num. 113. part. 3. sub tit. de ultim. volunt. Me-
noch. in addit. ad lib. 2. de arbit. casu 436. num. 16. Molin. d.
disp. 1. 39. vers. ambigit fortasse. Gutier. in cap. quamuis pa-
ctum, de pactis lib. 6. verb. dum nuptii tradebatur nu. 4. & Ca-
non. quæst. lib. 2. cap. 1. num. 26. cum seqq. Fr. Emman. in summ.
tom. 1. cap. 90. num. 5. & tom. 2. cap. 7. num. 8. & 9. & quæst. re-
gular. tom. 3. quæst. 16. art. 1. & tom. 2. quæst. 47. artic. 10. Azor.
d. part. 1. lib. 12. cap. 3. quæst. 14. in fine. & lib. 13. cap. 9. quæst. 2.
Vega in summ. tom. 1. cap. 91. casu 4. & tom. 2. cap. 50. casu 3.
Aloyf. Ricc. in collect. decif. collect. 584. Emman. Sa verb. Reli-
gion. num. 5. Laeli. Zech. de republ. Ecclesiast. tit. de Regulari-
bus cap. 3. num. 10. Less. d. cap. 41. num. 40. Aluar. Valasc. d.
cap. 16. à num. 13. Ceual. commun. contra commun. quæst. 63.
num. 7. & quæst. 121. à num. 4. Cened. ad Decretum collect. 50.
in fine. Nicol. Garc. de benefic. part. 1. cap. 9. nu. 17. Sanchez
d. cap. 5. num. 13. Benedic. Agid. d. §. 2. num. 2. cum seqq. &
num. ultim. Fr. Ludovic. Miranda dicit. quæst. 23. artic. 4. opti-
me Campan. d. rubr. 12. cap. 13. num. 12. Bartholom. à S.
Fausto d. lib. 5. quæst. 188. & 189. Laurent. de Peirinis in
const. sui Ordinis Minimor. const. 2. Sixti IV. num. 74. Peregrin.
in comment. ad const. cleric. Regular. part. 2. cap. 1. littera G. §. 4.
vbi plures refert. Franc. Molin. d. quæst. 99. nu. 26. Armen-
dar. d. l. 7. de Religion. num. 21. Monct. de commutat. ultim. vol-
unt. cap. 5. num. 11. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5.
cap. 587. num. 30. Fr. Bartholom. de Vecchis d. disp. 8. dub.
10. num. 3. Ego ipse d. allegat. 99. num. 12. Hieron. Roderic.
in compendio quæst. regul. resol. 53. num. 10. Tamburin. d. disp.
4. quæst. 10. num. 12. & de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. quæst.
30. num. 11.

Contra Spin. in speculo testament. gloss. 12. princ. nu. 50. exi-
stimantem nullam renunciationem, donationem, aut
testamentum valere eius, qui monasterium ingreditur,
nisi seruata huius decreti forma.

15. Ad hoc vt donatio Nouitij facta cum solemnitate huius
decreti sit firma, requirit vt professio valida existat,
resolunt Bartholom. à S. Fausto d. lib. 5. q. 187. Laurent. de
Peirinis d. const. 2. Sixti IV. num. 78. Sanchez d. lib. 7. cap. 5.
num. 55. Peregrin. in d. cap. 1. littera G. §. 17. Lezana dicit. cap.
24. num. 36. Tamburin. d. disp. 4. quæst. 12. num. 1. & de iure
Abbatum tom. 3. disp. 6. quæst. 10. num. 6. Vnde non sequuta
professione, qua mortuus est Nouitius antequam eam
faceret, vel ad seculum redijt, donationem esse irritam,
& nullam, docent Nauarr. consil. 1. de stat. monach. in antiq.
aliàs consil. 9. de success. ab intestat. in nouis, Fr. Emman. in
summ. part. 2. cap. 90. num. 6. & tom. 3. quæst. regular. quæst. 47.
art. 12. Passarell. in priuileg. Minorum cap. 37. Peregrin. dicit. c.
1. littera G. §. 14. Sanchez d. cap. 5. à num. 48. Bartholom. à S.
Fausto d. lib. 5. quæst. 186. Ego ipse d. allegat. 99. num. 11. in fine.
Honded. consil. 73. à num. 16. vol. 2. Fr. Bartholom. de
Vecchis d. disp. 8. dub. 8. num. 3. & dub. 9. num. 6. Laurent.
de Peirinis d. const. 2. Sixti IV. num. 76.

16. Ratificata verò professione, si illa nulliter emissa fue-
rit, cenferi quoque renunciationem ratificatam, & vali-
dam, resoluit Aloyf. Ricc. in decif. Curie Archiepif. Neapol.
tit. decif. 146. part. 4. Tamburin. dicit. disp. 4. quæst. 12. num.
2. & Sanchez d. lib. 7. cap. 5. num. 56. vbi ait, quod si profes-
sio esset nulla non ratione etatis, sed quia facta esset
anno non integrè ratifacato, vel ex metu, aut alijs de
causis, in hoc casu cum renunciatio ab initio valuerit,
eiusque firmitas pendat à professione validè emissa,
quamuis professio fuerit initio irrita, & sic non confir-
matur. Barbos. Collect. in Concil. Trid.

marit renunciationem, cum tamen ea adhuc in suo pri-
stino valore perseveret, confirmabitur quoties illa pro-
fessio ratificata fuerit alia professione, siue expressa, siue
tacite valida, refert Peregr. dicit. part. 2. capitul. 1. littera
G. §. 17.

Religionem ingressus, qui seruata forma huius decre-
ti renunciauit legitimam paternam, & ius succedendi in
materna ad fauorem ipsius monasterij, emissa deinde
professione, si postea ad Episcopatum sit promotus, vi-
uente eius matre, recuperat ius succedendi tam in pa-
terna, quam in materna legitima, etiam quoad renun-
ciata, ad fauorem tamen suæ Ecclesie, ita Aldan. in compen-
dio Canon. resol. lib. 2. tit. 9. num. 10. vbi refert sic fuisse de-
cistum sub die 11. Ianuarij 1631.

Antea facta.] Intelligi de renunciatione tantum facta
post ingressum Religionis, non autem de facta ante
ingressum, ac proinde secularis ante habitus suscepcionem,
& nouitatus ingressum, posse etiam intuitu eiusdem
ingressus validè de suis bonis disponere, illa renun-
ciando, donando, seu obligando, absque solemnitate in
hoc decreto petita, resolunt Mandos consil. 22. à num. 8.
vol. 1. Passarell. in compend. Minor. cap. 37. Confess. in priuileg.
Mendicant. tit. 13. c. 12. & 13. Quarant. in summ. Bullarij verb.
monasteria, & conuentus, vers. dubium illud, Menoch. in ad-
dit. ad lib. 2. de arbitrar. cas. 436. à num. 3. Sorb. in suis addit.
ad compend. Mendicant. verb. Nouitius, vers. Sed hic sunt aliqua
aduertenda, Aluar. Valasc. d. cap. 16. nu. 22. cum seq. Zanard.
in direct. Theolog. part. 2. cap. 17. vers. primo si sit facta, Portel.
in dub. Regul. verb. nouitius num. 41. Villalob. in summ. tom. 2.
tractat. 35. difficult. 17. num. 4. Veg. in summ. tom. 1. cap. 91. casu
4. & tom. 2. cap. 50. casu 3. Thefaur. quæst. forens. lib. 2. quæst.
56. num. 8. & 9. Megal. 1. 2. lib. 2. cap. 27. num. 25. & 26. Nald.
verb. Religiosus nu. 1. Fr. Emman. tom. 2. quæst. 47. art. 8. Steph.
Gratian. Marchie decif. 37. Benedic. Agid. in repet. d. l. 1. p. 4.
§. 2. num. 22. ad finem, Franc. Molin. de ritu nupt. lib. 3. q. 99.
nu. 30. Castil. controuerf. lib. 1. de usufructu cap. 65. nu. 7. Cam-
pan. d. rubr. 12. cap. 3. num. 17. Nicol. Garc. d. part. 1. cap. 9.
num. 15. Galet. in margarita casuum conscientie, verb. Religio-
sus, pag. 226. col. 1. & verb. Nouitius 1. Vgolin. de potestate
Episcopi c. 20. §. 7. num. 1. Armendar. d. l. 7. de Religion. num.
20. & 25. Sanch. d. lib. 7. cap. 5. num. 4. cum seqq. Barthol.
à S. Fausto d. lib. 5. quæst. 183. Peregrin. d. part. 2. cap. 1. litt. G. §. 2.
vbi in vers. quinto, ita declarauit, refert declarationem,
me citato, in hoc loco, Aloyf. Ricc. in decisionibus Curie Ar-
chiepif. Neapol. decif. 295. ad fin. part. 1. Fr. Barthol. de Vecchis
d. disp. 8. dub. 8. num. 4. Tamburin. de iure Abbatisfarum di-
sp. 4. q. 10. num. 1. Galerat. de renunc. lib. 3. cap. 7. num. 7. pag.
217. Cutelli de donat. tom. 1. tract. 1. discursu 2. p. 3. num. 152.
& 153. Nouar. in lucerna Regular. verb. renunciatio bonorum
à num. 9. pag. 228. Melch. Phebeos decif. 137. num. 13. idem
Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. q. 10. num. 10.
Ego ipse d. alleg. 99. nu. 17. & tenuit Rota in Parmen. trans-
lationis 20. Decembris 1627. coram R. P. D. Duran. vers. san-
dem non obstat, vbi etiam fuit dictum in donatione facta
ab eo, qui adhuc non est ingressus Religionem, sed cogi-
tat de ingressu, esse adhibendam solemnitatem legis,
seu statuti secularis, & ideo donationem factam per si-
lum patri per paucos dies ante ingressum in Religionem,
seu habitus susceptione intuitu, & contemplatione eiusdem
Religionis esse validam, tuetur Aldan. in compendio
Canon. resol. lib. 2. tit. 8. num. 15. vbi refert sic fuisse decistum
sub die 13. Aprilis 1630.

Contra Nauarr. consil. 7. & 8. de donat. in antiq. aliàs consil.
81. & 82. de Regularibus in nouis, Molin. de iustit. tract.
2. disp. 139. vers. ambigit, & disp. 149. vers. quoad Eccle-
siam, & disp. 604. num. 2. Caneer. var. lib. 2. cap. 8. num. 81.
Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quæst. 13. num. 9. Fufe.
de visitat. lib. 2. c. 18. num. 37. Spin. in speculo testament. gloss. 12.
princ. num. 5. Menoch. consil. 388. num. 7. Emman. Sa verb. Reli-
gion. num. 5. Rojas in epit. success. cap. 7. num. 30. & 31. Gutier.
in cap. quamuis pactum, de pactis lib. 6. §. dum nuptii tradoba-
tur in fine, Ceual. d. q. 115. in fine, & q. 121. num. 4. & 5. Azor.
instit. moral. part. 1. lib. 13. cap. 9. quæst. 2. Less. d. lib. 2. cap. 41.
num. 39. & 40. Mari. Antonin. variar. resol. lib. 1. resol. ultim.
cas. 42. Miranda d. tom. 1. quæst. 23. art. 2. existimantes renun-
ciationem, seu donationem factam ab existente adhuc
Ii in se-

- in seculo, prae-textu, & intuitu ingressus Religionis, nullam, & inualidam esse.
19. Nouitum posse reuocare testamentum a se factum ante ingressum Religionis, & durante eodem nouitatu aliud condere, communis tenet sententia, de quo tamē vide Barthol. in *auth. Ingressi*, num. 1. C. de sacros. Eccles. Buttr. in cap. in *praesentia* num. 34. de probat. Couar. in c. 2. numer. 4. de testam. Glar. §. Testamentum quast. 28. Crass. eod. verb. quast. 34. num. 2. Gutier. Canon. lib. 2. cap. 1. & in d. cap. quamuis pactum. verb. dum nupti iradebatur, num. 4. Molin. de primog. lib. 2. cap. 9. à num. 34. Gom. l. 3. Tauri num. 23. Fachin. controuers. lib. 6. cap. 14. & 15. Carol. Tap. in *auth. Ingressi*, verb. ideoque nec de his, à num. 46. Carol. de Grassis de effectibus clerical. effect. 4. num. 31. & 32. Menoch. de success. creat. lib. 2. §. 20. num. 29. & de success. progressu lib. 1. §. 1. num. 58. Matien. l. 1. gloss. 3. num. 4. tit. 4. lib. 5. nouis recopil. Fr. Emman. quast. Regul. tom. 3. quast. 3. art. 8. Ceual. commun. contra communi. quast. 61. & q. 221. Azor. d. part. 1. lib. 12. cap. 8. Fr. Ludouic. Miranda d. quast. 27. art. 8. Gam. Lustr. decis. 316. num. 5. & 6. & decis. 375. num. 5. Cost. in cap. si pater, verb. testatorem, num. 8. & 10. de testam. lib. 6. Cald. Pereira in l. si curatores num. 59. & de nominat. emphyt. quast. 6. num. 5. cum seqq. & de potest. eligendi cap. 3. num. 17. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 18. num. 397. Aluar. Valasc. d. cap. 16. num. 14. Franc. Molin. d. q. 99. num. 23. & 24. Castell. controuers. lib. 1. de usufructu cap. 65. num. 6. & lib. 3. cap. 12. nu. 3. Molin. d. tract. 2. disp. 139. dub. vltim. & disp. 64. num. 3. Marc. Anton. Genuens. in practicable. Ecclesiast. q. 332. late Sanch. d. tom. 2. lib. 7. cap. 2. num. 24. cum multis seqq. Hieron. Roder. in compend. q. regul. resol. 101. num. 49. Tamburin. de iure Abbatissarum disp. 4. q. 13.
20. Professo tamen integrum non esse testari etiam ad pias causas, Barthol. à S. Fausto in libello de vitio proprietatis q. 31. nec testamentum ante professionem factum reuocare, tenent Abb. in cap. in *praesentia* num. 61. de probation. Nauarr. comment. 2. de Regularibus num. 53. Couar. in cap. 2. num. 9. de testam. Gutier. Canon. lib. 2. cap. 1. à num. 37. Tap. in d. *auth. Ingressi*, verb. ideoque nec de his, cap. 1. nu. 67. Spin. in speculo testament. gloss. 6. rubr. in fine, Fachin. d. lib. 6. cap. 15. vers. ego sententiam, Angul. de melioram. l. 1. gloss. 3. nu. 12. Fr. Emman. in sum. p. 2. c. 32. num. 2. & q. regul. tom. 3. q. 16. art. 4. & q. 69. art. 3. Azor. d. p. 1. lib. 12. cap. 6. quast. 5. Valasc. d. cap. 16. num. 18. Molin. d. tract. 2. disp. 140. vers. vitium verò Religiosus, Benedict. Agid. in repet. d. 1. part. 4. §. 2. num. 6. in fine, Sanchez d. tom. 2. lib. 7. cap. 11. Mirand. d. tom. 1. quast. 24. art. 10. Valer. Reginald. lib. 18. cap. 27. nu. 397. Thesaur. lib. 2. quast. forens. quast. 56. num. 1. Hieron. Roderic. in compend. quast. regul. resol. 135. num. 3. Marc. Anton. Genuens. in practicable. Ecclesiast. quast. 268. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 11. Peregr. d. p. 2. cap. 1. littera G. §. 35.
- Contra DD. in l. 1. ff. de testam. vbi Bart. num. 7. & Cuman. numer. 5. Xuar. allegat. 20. à numer. 25. Tell. l. 17. Tauri, num. 6. Decian. consil. 31. lib. 3. Burg. de Pace l. 3. Tauri, n. 688. Matien. l. 1. gl. 3. n. 4. tit. 6. lib. 5. nouis recopil. Cald. Pereira de nominat. emphyt. c. 3. n. 17. existimantes integrum esse professio testamentum ante professionem factum reuocare.
21. Religiosum professum posse testamentum suum ante professionem confectum declarare, praecipue si testamentum dubia, & obscura voluntatis interpretatione indigeat, ipseque Religiosus declarationem verbis conuenientem proferat, resoluunt Gozadin. cons. 41. num. 15. 16. & 17. vbi optime declarat. Fr. Emman. tom. 3. q. 69. art. 5. Valer. Reginald. d. lib. 18. cap. 27. num. 397. Hieron. Roder. d. resol. 135. nu. 3. Sanch. in praeccepta Decalogi lib. 7. c. 11. n. 16. Monet. de commut. vltim. volunt. c. 5. q. 1. nu. 14. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 12. Peregr. d. c. 1. lit. G. §. 36.
- Contra Couar. in cap. 2. de testam. num. 5. & 9. Nauarr. in cap. non dicatis ex num. 43. Ludou. Miranda in man. Praelat. tom. 1. q. 23. art. 10. existimantes non posse Religiosum professum testamentum ante professionem a se factum, post professionem declarare.
- Hoc decretum vendicare sibi locum etiam in ijs, qui excedunt annum decimum sextum, & illa verba huius decreti antea facta, non referri ad aetatem renunciantis, sed ad duos menses proximos ante professionem, resoluunt
- Gutier. canon. lib. 2. cap. 1. num. 7. Cened. ad decretum collect. 50. num. 5. Peregr. d. p. 2. cap. 1. lit. G. §. 3. Campan. d. c. 3. n. 18. Fr. Emman. tom. 2. q. 4. art. 13. bene Franc. Molin. d. q. 99. nu. 43. Valasc. d. c. 16. num. 27. Sanch. d. cap. 5. num. 7. Ego ipse d. alleg. 99. n. 18. refert decretum Armendar. d. l. 7. de Religionibus n. 36. & Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 8. n. 1. Molfel. ad consuetud. Neapol. tit. de renunciat. q. 16. n. 31. cum seqq. Sperel in decis. fori eccles. decis. 16. n. 48. Lezana d. c. 24. n. 34. vers. intelligitur tamen, contra Menoch. de arbit. casu 436. n. 8. & Thesaur. q. forens. lib. 2. q. 56. n. 7. existimantes renunciationem à Nouitu excedente hanc aetatem absque solemnitate huius decreti factam non esse inualidam.
- Reservatio de aliquibus bonis, quam facit sibi Miles Hierosolymitanus in renunciatione facta bonorum ante professionem, sub praetextu vi de reservatis testari possit, non sustinetur, vt per Aldan. d. tit. 9. num. 4. vbi dicit resolutum in Neapolitana s. Julij 1628. At professio, reservata sibi facultate testandi de suo patrimonio, est omnino valida, ex eodem Aldan. loco citato, vbi refert decretum sub die 14. Decembris 1613.
- ¶ Nisi cum licentia.] Obseptam scilicet requirit asserunt Sanch. d. cap. 5. à num. 76. Peregr. d. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 32. Ego ipse d. alleg. 99. num. 10. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. quast. 291. Lauret. de Franchis in conuers. inter Episcopos, & Regulares q. 42. pag. 357. non tamen in scriptis desiderari, obseruant Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 9. num. 5. Lauret. de Franchis d. q. 42. pag. 359. Barthol. à S. Fausto citato loco, quast. 200. vbi q. 199. subdit hanc licentiam posse delegari, de quo etiam Sanch. d. c. 5. n. 73. Ego ipse d. alleg. 99. n. 9. Peregr. d. p. 2. c. 1. lit. C. §. 29. Et necesse esse, quod interueniat huiusmodi licentia in ipso actu renunciationis, post Cened. canon. q. lib. 1. q. 6. n. 14. firmavit Rot. in Romana fideicommissi 15. Nouembris 1624. coram bon. mem. Remboldo. vbi etiam fuit dictum, quod hac licentia ob hoc non praesumitur ex lapsu plurium annorum, vnde refert decretum Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 9. num. 3. omnia hac licentia, & professione secuta nullam esse renunciationem.
- ¶ Episcopi.] Episcopum confirmatum, nondum tamen consecratum, posse hanc licentiam in sua diocesi impertiri, resoluunt Sanch. d. cap. 5. num. 66. quem refero Ego ipse d. alleg. 99. num. 3. Peregr. d. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 25.
- Archiepiscopum consecratum, qui nondum pallium recepit, & posse huiusmodi licentiam in sua diocesi impertiri, resoluunt Sanch. d. c. 5. num. 66. quem refero Ego ipse d. alleg. 99. num. 4. Peregr. d. p. 2. c. 1. lit. C. §. 26.
- Capitulum Sede vacante posse eandem licentiam concedere, tradunt Sanch. d. c. 5. num. 67. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. quast. 195. Peregr. d. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 26. 1. Tamburin. d. quast. 10. num. 3.
- Abbat. & alios Praelatos habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, nullique Episcopo subiectos, in suis diocesis posse huiusmodi licentiam concedere, asserunt Sanch. d. c. 5. num. 68. vbi etiam quod Archiepiscopus in diocesi suffraganei non habet potestatem concedendi hanc licentiam, nisi Episcopo eam denegante deuolueretur per appellationem causa ad ipsum, Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 196. Ego ipse d. alleg. 99. num. 6. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 2. n. 2. Peregr. d. p. 2. c. 1. lit. C. §. 27.
- Praelatos Regulares eam facultatem concedere non posse in monasterijs exemptis, & sibi subiectis, quia Concil. in praesenti solum Episcopi licentiam ad hanc renunciationem petit, obseruant Fr. Emman. quast. regul. tom. 2. q. 47. art. 14. Fr. Ludou. Miranda in manual. Praelat. tom. 1. q. 23. art. 6. conclus. 2. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 9. n. 2. Peregrin. d. p. 2. c. 1. lit. C. §. 30. Sanch. d. c. 5. num. 74. vbi n. 75. cum eodem Fr. Emman. in summa tom. 2. c. 7. n. 1. in fine, & Vega 10. 2. c. 50. casu 3. asserit in aliquibus Religionibus in desuetudinem abiisse hanc licentiam petere ab Episcopo, quod ille approbat, si consuetudo fuerit legitime praescripta, vt contra hoc Concilij decretum vires obueat.
- Renunciatio facta ad fauorem Patrum Societatis IESV per Nouitum inter Patres dictae Societatis, est valida, non obstant, quod non fuerit facta cum licentia Episcopi, vt per Sanch. d. c. 5. n. 9. cum seqq. Hieron. Roder. in

compend. quæst. regul. resol. 53. nu. 15. Sel. in select. canon. cap. 19. n. 15. vbi refert decimum in Neapolitana 20. Martij 1621.

30. Renunciatio à Nouitio per duos menses ante professionem facta sine licentia Episcopi, seu eius vicarij, est ipso iure nulla, vt per Rot. in Romana fideicommissi 15. Nouembr. 1624. coram R. P. D. meo Pirouano.

31. Formam laicorum statuto præscriptam nequaquam oportet seruare in renunciationibus, quæ à mulieribus professionem emissuris habitu Regulari suscepto intra probationis annum factæ fuerint, nec huiusmodi statuti omisissæ tales renunciationes inuadat, aut nullas, & irritas reddit, vt pote. ab his personis, scilicet Nouitijs factas, quæ secundum præsentem statum, tanquam ecclesiasticæ censentur, ac proinde legibus laicalibus solemnitate inducentibus subiacere non debent, vt per Aldan. d. tit. 9. num. 11. vbi refert decimum de anno 1606. & idem tenuit Rota in Parmen. transitionis 20. Decembris 1627. coram R. P. D. Duran.

32. Montales post lapsum annum probationis, non tamè emissæ professione, minimè impediunt renuciare bonis suis per duos menses ante professionem, vt per Aldan. d. tit. 9. num. 12. vbi ait sic fuisse decimum in Nucerna 21. Augusti 1627.

33. Sen eius Vicarij. Vicarium Episcopi, seu Capituli Sede vacante posse hanc licentiam concedere, tradunt Sbroz. de officio vicarij. lib. 2. q. 270. Peregr. d. p. 2. cap. 1. lit. G. §. 23. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 197. Sanch. d. cap. 5. num. 69. vbi num. 70. idem dicendum putat de vicarijs quorumcunque Prelatorum iurisdictione Episcopali in sua diocesi gaudentium, refero Ego ipse d. alleg. 99. nu. 8. Tambur. d. q. 10. num. 16.

34. Vicarijs vero foraneis non esse integrum hanc licentiam concedere absque expressa commissione sibi facta, referunt Sanchez d. cap. 5. nu. 72. & Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 198. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 9. nu. 2. Peregr. d. p. 2. cap. 1. lit. G. §. 28. vers. idem dicendum.

35. Intra duos menses proximos ante professionem. Non requirit, vt renunciatio fieri debeat integro bimestri ante professionem, sed satis esse, vt toto eo bimestri ante professionem fiat, quamuis immediatè ante professionem, tenent Sanch. d. cap. 5. num. 80. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 192. Peregr. d. p. 2. cap. 1. lit. G. §. 20.

36. Bimestre hoc computandum esse de momento ad momentum, & secundum quod occurrit mensis in Calendario, tradunt Sanch. d. cap. 6. num. 81. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 193. Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 9. num. 5. Peregrin. d. cap. 1. lit. G. §. 20. vers. probatur quia. Tamburin. d. quæst. 10. num. 4. Sperell. d. dec. 16. nu. 54. Vnde renunciationem factam à Moniali per diem ante duos menses præfixos in hoc decreto non valere, tenent Aldan. in compend. canon. resol. lib. 4. tit. 3. nu. 8. vbi refert decimum sub die 21. Ianuarij 1617. Tamb. d. q. 10. n. 10.

Contra Lael. Zech. de Republ. ecclesiasticis tit. de Regul. c. 3. nu. 14. & Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Monachus in fine, existimantes id bimestre non debere esse mathematicum, sed morale, ac proinde eam renunciationem non esse irritam, si paulo ante id bimestre fiat.

37. Nihil referre facta semel renunciatione bimestri illo ante professionem legitimè faciendam, vt quia transacto bimestri est completa ætas, & annus nouitiatus, differre professionem ex quacunque causa dilatio contingat, resoluit Sanch. d. c. 5. n. 81. & decimum asserit Armandar. d. l. 7. de Relig. num. 18. & num. 27. subdit Concilij verba supradicta, intra duos menses, verificari, etiam si ultra plures menses anni probationis professio fiat, & num. 22. refert pariter resolutum tenere renunciationem, quam aliquis fecerit ante professionem per duos menses, licet ante expletum decimum sextum annum. Ex quacunque enim causa contigerit professionem ultra annum protrahi suo valore non decedere renunciationem post decimum nouitiatus mensem factam, refert decimum Fr. Barthol. de Vecchis d. disp. 8. dub. 9. num. 5. in fine.

Quid autem stante dispensatione Apostolica, vt Nouitius nono mense professus sit vel minor sexdecim annis? Vide Sanch. d. c. 5. nu. 83. Peregr. d. p. 2. cap. 1. lit. G. §. 21.

38. Sit irrita, & nullus effectus. Vide Nauarr. consil. 7. & S. de Barbos. Collect. in Concil. Trid.

donation. in antiq. aliàs conf. 81. & 82. de Regular. in nouis, AZOR. d. p. 1. lib. 12. cap. 18. vers. 52. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disp. 13. dub. 2. num. 2. Et quod renunciatio huiusmodi sine licentia Episcopi, seu eius vicarij facta sit ipso iure nulla, censuit Rot. in Romana fideicommissi 15. Nouembris 1624. coram R. P. D. meo Pirouano, vbi testatur sic declarasse S. Congregationem, & refert Molin. de iustit. tract. 2. disp. 139. vers. antequam, Cened. canon. quæst. q. 6. num. 3. & 4.

¶ Finito tempore nouitiatus, &c.] Prælatum, & Conuentum, vel Capitulum dilationem ad profitendum Nouitio post annum nouitiatus probato à se pro idoneo, non obstante hoc decreto, iusta de causa concedere posse, resoluit Nauarr. conf. 29. in antiquis, aliàs 30. in nouis, de Regul. Sayr. in florib. decif. sub illo tit. decif. 35. Fr. Emman. in sum. p. 2. c. 8. num. 3. & q. regul. tom. 3. q. 15. art. 10. in fine, & quæst. 17. art. 6. Barthol. à F. Fausto d. lib. 5. quæst. 168. Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 41. dub. 7. Sanch. in præcepta Decalogi, lib. 5. cap. 4. num. 6. Hieron. Roder. in compend. q. Regul. resol. 101. num. 83. qui duo posteriores asserunt in Ordine Minorum vsque ad decimum octauum posse dilari professionem iuxta eorum regulam.

¶ Nouitios.] Loqui de Nouitijs virorum educatis, non autem de Nouitijs dicit Barthol. à S. Fausto d. quæst. 168. num. 3. vbi obseruat sæpè professionem Monialium differri, donec totum competentem habeant, de quo etiam Sanch. d. lib. 5. c. 4. n. 21. Hieron. Roder. d. resol. 101. nu. 53. Et respiciunt hæc verba tantum ad habiles, non autem ad inhabiles, vt declarauit sacra Congreg. cuius verba referunt Barthol. de Vecchis in praxi nouit. disp. 2. dub. 1. n. 3. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 6. q. 18. nu. 5.

¶ Quin Religio clericorum Societatis Iesu, &c.] Hæc Concilij decretum non habere locum in Nouitijs Societatis IESV, ac proinde eos posse renuciare bonis in fauorem Societatis, vel cuiuscunque, non feruata hac forma, nec expectato bimestri ante professionem, vel ante vota biennij, tenet Fr. Emman. q. regul. 10. 2. q. 47. art. 8. Emman. S. verb. Religio. n. 5. Molin. d. tract. 2. disp. 139. vers. antequam. Lessi. d. lib. 2. c. 41. dub. 4. nu. 41. quos refert, & sequitur Sanchez d. cap. 5. nu. 9. & Ego ipse d. alleg. 99. nu. 23. & addit. Aldan. in compend. Canon. resol. lib. 1. tit. 16. n. 10. fuisse decimum, quod Patres Societatis IESV hoc decreto non solum excepti sunt quoad emittendam professionem, sed etiã quoad obligationes, & renunciationes, adeo vt hæc etiam ab eorum Nouitijs quandocunque & sine cuiusvis licentia facta nullitati dicti decreti minimè subiacent.

¶ A sancta Sede Apostolica approbatum.] Patres Societatis IESV esse veros Religiosos statuit Gregorius XIII. in sua constit. incip. Quanto fructuosius, Kal. Februarij 1582. & in alia incip. Ascendente Domino, 8. Kal. Iunij 1584. & per eas probant. Nauarr. comment. 1. de Regul. n. 19. Mandol. c. 17. n. 3. Fr. Emman. 10. 1. q. 1. art. 4. & q. 56. art. 1. Tapia in auth. ingressi, C. de sacros. Eccles. verb. monasteria, c. 10. n. 4. AZOR. in moral. p. 1. lib. 13. cap. 7. q. 1. Fr. Ioan. a Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 2. conclus. 5. vers. ex dictis, Aldret. in alleg. pro omnimoda Regular. exemptione, part. 2. cap. 7. num. 6. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 25. num. 15. Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 10. num. 53. vers. & clariùs, Rota in Caputaquen. pensionis 18. Aprilis 1616. coram bo. mem. Marino Andrea.

Statuit præterea Gregorius XIII. in dictis constitutionibus, vt qui ex dictis Patribus emiserint tria vota simplicia, possint retinere ius, & dominium bonorum suorum ad effectum ea distribuendi in pios vsus, itè & beneficia, ac pènsiones, nec postea dimissi eis priuati remanerent, ita fuit resolutum per Rot. in d. Caputaq. pensionis.

¶ Sed neq. anteprofessionem, &c.] Vide Fr. Emman. q. regul. 10. 2. q. 47. n. 5. & q. 48. art. 5. Valasc. de partitione. c. 16. n. 32. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 363. num. 18. & 19. Villalob. in sum. part. 2. tract. 35. diffie. 19. num. 4. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialib. q. 9. art. 9. Hieron. Roder. in compend. quæst. regul. resol. 101. num. 94.

Nouitij pater nõ potest dare paramentũ Altaris Religionis, vbi filius erat in nouitiatu, ex Sel. in sel. Can. c. 32. n. 3. quo loci attestatur, sic fuisse decisiũ 22. sub die Aug. 1617.

Donare valde potest ipsi monasterio virgo, quæ diutius permansit in monasterio in habitu Nouitium

cum licentia permanendi educationis causa, quia non est Monialis, ita Sel. citato loco, ubi refert sic fuisse resolutum in *Faentina* 21. Julij 1627.

47. Monialibus nullatenus recipere licet pecunias, vel aliquam aliam rem anticipatè ad computum elemosynæ dotalis, quam quævis puella habitum monachalem susceptura perfoluere debet, alioquin tam recipientes, quam perfoluentes anathemati hoc decreto contentio sunt subiecti, ita Aldan. in *compend. Canon. resolut. lib. 2. tit. 25. num. 3.* ubi testatur resolutum per S. Congregat. Episcop. in *Camèrmen*, de anno 1580.

Novitæ quando vestiuntur, vel professionem emittunt, non licet Episcopis à propinquis, vel ab alto quocunque donatum, tam comestibilia, quam linca, etiam parvi valoris accipere, neque ab Abbatissis in ingressu officij, neque ab eisdem comestibilia tantum in aliquibus solemnitatibus nomine totius monasterij, quamvis antiquissima inolverit consuetudo, Aldan. cit. loc. ubi refert decretum ab eadem S. Congreg. in *Auersana* 22. Jan. 1591.

48. Frater in ingressu fororis ad monasterium se obligas ad alimenta, & ad alia scuta centum, quotiescunque foror non vult emittere professionem, frater non tenetur ad centum promissa, ut per Aldan. d. tit. 25. num. 10. qui attestat sic ita decretum sub die 12. Augusti 1617.

49. *Omnia restituantur, quæ sua erant.* Novitijs nolentibus profiteri, sed à Religione volentibus egredi, sunt restituenda omnia bona, quæ tempore ingressus detulerunt in monasterium, nec quid minimum ex eis retinere valent Religiosi; quod, ut rectè fiat, Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellere poterit Superiores Regulares. Nauarr. *conf. 1. de statu monach. in antiq. alias conf. 9. de success. ab intestat. in novis*, Sayr. in

Florib. decis. sub illo tit. de statu monach. decis. 1. Zerol. in *prax. Episcop. p. 1. verb. Moniales*, §. 3. et p. 2. eod. verb. vers. 11. Ican. Valer. de *differe. inter utrumque forum*, verb. *Regularis differe. 8.* Carol. Tap. in *ausp. Ingressi. C. de sacrosanc. eccles. verb. sua*, cap. 14. num. 16. Cald. Pereira in *l. se curatorem*, verb. *implorare à nu. 27. C. de in integr. restit. in fin. Azov. d. p. 1. lib. 12. cap. 9. g. 2.* Carol. de Grassis de *effeti. clericalib. effect. 4. sub num. 25.* Campan. in *divers. iuris Canonice*, rub. 12. cap. 13. à nu. 125. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. g. 190. Hieron. Venero, y Leyva in *examine Episcop. lib. 6. cap. 16. num. 16.* Lauret. de *Franchis de contron. inter Episcop. & Regul. g. 5. num. 10.* Marcel. Vulpe in *praxi iudic. fore. eccles. cap. 42. nu. 11.* Tambur. de *iure Abbatum tom. 3. disp. 6. qua. 10. num. 8.* metipsum de *officio, & potest. Episcop. part. 3. alleg. 101. num. 37.*

Vnà cum fructibus inde perceptis, ut intelligit Galet, 49. in *Margarita casuum conscientie*, verb. *Novitius* 5.

Non teneri tamen solvere fructus, quos in eo alendo monasterium fecit, tenent Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. g. 191. Sanch. d. cap. 5. num. 25. Villalob. in *sum. tom. 2. tract. 35. diffie. 16. num. 6.* Suari de *Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 11. num. 5.* Diana moral. *resol. p. 1. tract. 2. de dub. Regul. resol. 16.* Tambur. de *iure Abbatum tom. 3. disp. 6. qua. 9. num. 5.*

Habitum religiosum Novitio exeunti non esse restituendum, sed pretium illius ei esse soluendum, decretum refero Ego ipse d. allegat. 101. nu. 39. Lezana in *sum. quest. Regul. cap. 2. num. 38. vers. pro eisdem in fin.* Nouar. in *Lucerna Religios. verb. habitus*, num. 6.

Dorem novitiæ intra tempus probationis decedentis monasterio iam solutam hereditibus novitiæ esse restituendam vnà cum fructibus, si quos monasterium percepisset, deducto tamen victu, & vestitu, refert decretum Armendar. d. l. 7. de *Relig. nu. 30.*

Mulieres volentes habitum Religionis assumere, sint maiores 12. annis, & examinentur ab Ordinario, sicut & ante emissionem professionis. Proinde Præfecta monasterio certiore faciat Episcopum ante mensem finiti novitiatus.

CAPITULUM XVII.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Puella recipi prohibetur ad habitum probationis in Religione nisi duodecim annis sit maior.
- 3 Novitiæ an bis, vel semel ante professionem per Episcopum examinanda.
- 4 Pius V. circa examen Novitiarum.
- 5 Vicarius, nisi Episcopo impedito, non potest voluntatis Novitiarum explorationem facere.
- 6 Exploratio voluntatis puellarum profiteri voluntium ad Episcopum pertinet.
- 7 Episcopus intra quod tempus teneatur perficere examen puellarum profiteri voluntium.
- 8 Puellis novitijs qui terminus presigi debeat ad Ordinario ad deliberandum.
- 9 Episcopus potest Abbatissis prohibere sub ecclesiasticis censuris, ne qua puella professionem emittat, nisi prius explorata illius voluntate.
- 10 Episcopus etiam in monasterijs superioribus Regu-

laribus subiectis bis examinat eas, quæ Moniales fieri volunt.

- 11 Puella, quæ inconsulto Episcopo habitum susceptæ Religionis, antequam profiteatur, ab Episcopo examinanda est.
- 12 Episcopus non ingreditur clausuram pro exploranda voluntate Novitiæ.
- 13 Monialis, aut Novitiæ si neget se esse professam, audivere potest eam Episcopus etiam extra monasterium.
- 14 Tertiariarum voluntates Episcopus explorare non debet, si domi degunt.
- 15 Ordinarius non debet explorare voluntatem puellæ, quæ habitum recipit in monasterio ad petitionem, illius, qui vult eam in uxorem ducere.
- 16 Episcopus potest etiam censuris coercere Præfectas monasterio patientes in Religione profiteri Moniales, sine voluntatis exploratione.

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atque decernit, ut si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, & maior duodecim annis sit, & non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam exploraverit Episcopus, vel eo absente, & vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus Virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat, & si voluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritque condiciones requisitas iuxta monasterij illius, & Ordinis regulam, nec non monasterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat, cuius professionis tempus ne Episcopus ignoret, & teneatur Præfecta monasterio eum ante mensem certiore facere. Quod si Præfecta certiore Episcopum non fecerit, quandiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

Vide

1. **V**ide Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 18. num. 40. Fr. Emman. q. regul. tom. 3. q. 12. art. 2. Zerol. in praxi Episcop. q. 1. verb. Moniales. pag. mibi 232. Piasec. in simili praxi p. 2. e. 3. num. 55. vers. explore. AZOR. in sit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 1. quest. Fr. Ioan. a Cruce de Relig. lib. 1. e. 8. in fine. Armend. in addit. ad recop. legum Navarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. nu. 57. & 44. cum seqq. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 3. e. 18. num. 32. cum sequentib. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialibus q. 8. a. 2. Campan. in diuersis Canon. rybr. 12. e. 16. a. num. 11. Nouat. in singul. Canon. conclus. 89. Hieron. Venero. y Leua in examine Episcop. lib. 9. cap. 25. metipsum de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 100. Hieron. Roder. in compend. quest. regular. resolut. 101. num. 31. cum seqq. Laurent. de Peitinis in formul. Regul. lib. M. cap. 6. num. 2. Nouat. in lucerna Regular. verb. exploratio. Lezana in sumy. quest. Regul. cap. 25. num. 12. Gauant. in man. Episcop. verb. monialium recepto a num. 21. Tamburin. de iure Abbatissar. disp. 4. q. 2. num. 8. cum seqq. Sanctiez in consil. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 2. num. 13.
2. **M**ator duodecim annis sit, &c.] Receptionem puella causa induendi habitum probationis in Religione prohiberi, nisi duodecim annis sit maior, tradunt Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. q. 12. a. 2. vbi testatur huius sententia fuisse omnes Patres, qui ad Concilium Prouinciale Toletanum conuenerunt. AZOR. in sit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 13. quest. 55. & 56. Nald. in sum. verb. habitus 6. & verb. Monialis 5. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitijs disp. 2. dub. 6. num. 16.
- Contra Mich. Medin. de sacror. homin. continen. lib. 4. controu. 9. cap. 4. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialibus quest. 8. art. 2. in conclus. Sanch. in præcepta Decalogi tomo 1. lib. 3. cap. 18. num. 34. Soar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 1. num. 9. Portel. in dub. Regularib. verb. Nouitia num. 1. Villalob. in sumy. part. 2. tractat. 35. diffie. 12. num. 2. Hieron. Roder. d. resolut. 101. nu. 24. existimantes in hoc decreto non prohiberi puellas duodecim annis minores ingredi Religionem, immo aiunt in eo supponi recipi posse, alias non loqueretur Concilium sub conditione, si maior duodecim annis fuerit.
3. **N**on ante eum suscipiat, nec postea, &c.] Ergo ante ingressum, & ante professionem examinari debet ab Episcopo, sed in Hispania vsu receptum est, eas semel tantum ante professionem examinandas esse ab Episcopis, & nunquam ante susceptum habitum, ita referunt Fr. Emman. quest. regular. tom. 3. q. 12. a. 3. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialibus q. 8. art. 4. Sanch. d. lib. 5. cap. 4. num. 84. Villalob. in sumy. part. 2. tractat. 35. diffie. 8. numer. 2. Hieron. Roder. d. resolut. 101. num. 82. Portel. d. verb. Nouitia 3.
4. **P**ius V. in sua constit. 7. §. 17. & 18. hac de re sic statuit. *Voluimus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an scilicet coacta, vel seducta fuerint, examen faciendum, non nisi infra quindecim dies, postquam iuxta Concil. Trident. Episcopi, vel eorum Vicarij requisiti fuerint, fieri possit, quibus elapsis amplius in hoc se illi introumittere non liceat, cuius occasione nec Episcopus, nec eius vicarius intra septa monasterij ingrediantur, sed stent ante cratem ferream, & interrogaciones alias, quam eas, que præferunt Concilium Trid. iubeo, eis fieri omnino prohibemur. Ac similiter volumus, quod puella, seu Nouitia ipsa ad alias interrogaciones respondere minime teneantur, prout refert Hieron. Roder. d. resolut. 101. num. 81.*
5. **V**el impedito, eius Vicarius.] Vicarium, nisi Episcopo impedito, non posse huiusmodi voluntatis exploracionem facere, resoluunt Sbroz. de offic. Vicarij lib. 2. q. 208. Narbona de appellat. & vicario ad Episcopum p. 1. num. 237. Ego ipse d. alleg. 100. num. 8.
6. **E**xploratio voluntatis puellarum profiteri volentium iuxta hoc decretum, ad Episcopum pertinet, quamuis monasterium ab eius iurisdictione exemptum existat, vt refert decimum Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 37. & Piasec. in praxi Episcop. p. 2. e. 3. num. 55. vers. explore.
7. **P**ostquam Episcopus à Præfecta, de tempore profes-

- tionis Nouitiæ ante menssem certior factus fuerit, intra 25. dies examen perficere tenetur, quibus elapsis amplius in eo non se introumitat, ita resolutum attestatur Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 45. Campan. d. e. 16. num. 10. Ego ipse d. alleg. 100. num. 2. in fine.
8. **P**uellis, quæ sumperunt sacrum habitum in aliquo Monialium monasterio, debet ab Ordinario certus dierum numerus 15. vel 20. præfigi, intra quem deliberent, verum velint profiteri, vel non, si noluerint, remittendæ sunt ad domos consanguineorum, vel affinium, vt refertur decimum Armendar. d. l. 7. de Relig. nu. 49. Campan. d. cap. 16. num. 16. Ego ipse d. alleg. 100. num. 2.
9. **E**piscopus potest prohibere ecclesiasticis censuris, & alijs pœnis sibi bene visis contra Abbatissas, & superiores Regulares Monialium ipsas Regularibus subiectarum, ne quæ puella professionem emittat, nisi prius explorata illius voluntate ab Ordinario ad præscriptum Concil. in præsentia, ita Sel. in selectis Canon. cap. 35. num. 15. vbi attestatur sic resolutum in vna Burgen. 4. Decembris 1627. Tamburin. d. quest. 2. num. 8. cum seqq.
10. **E**piscopus in monasterijs etiam superioribus Regularibus subiectis bis examinat eas, quæ Moniales fieri volunt, primo scilicet quando habitum suscipiunt, secundo verò tempore professionis, & ideo poterit eandem Rectores compellere, ne habitum Nouitiæ dent, nisi prius Episcopum certiore faciant, vt puella voluntate explorare valeat, ex Sel. d. cap. 35. num. 18. vbi ait decimum in Liman. 19. Septembris, 1625. Hodie vsu iam receptum est, saltem in Hispania, semel tantum, id est, ante professionem dictas puellas examinare, vt per Fr. Emman. quest. Regul. tom. 3. q. 12. art. 2. Laurent. de Peitinis d. cap. 6. num. 2. Miranda de sacris Monialibus q. 8. art. 4. Diana moral. resolut. tract. 2. de dub. Regularib. resolut. 47. Lezana d. cap. 25. num. 12. vers. consuetudine.
11. **P**uella, quæ inconsulto Episcopo habitum suscepit Religionis, antequam suscipiat, ab Episcopo examinanda est diligenter, vt refertur decimum Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 46. Ego ipse d. alleg. 100. num. 4.
12. **I**n hac voluntatis exploratione, seu alio simili actu, quando fit in ipso monasterio, Episcopus non ingredietur clausuram, sed stet ante fenestellam cancellorum examinando mentem ipsius puella, vt aduertit Paul. Fusc. d. num. 40. in fine, & decimum attestatur Campan. d. cap. 16. num. 15. quem refero Ego ipse d. alleg. 100. num. 6. in fine. Gauant. verb. Monialium professio num. 14. & 15. Lezana d. cap. 25. nu. 12. in fine. Nouat. in lucerna Regular. verb. clausura num. 6.
13. **S**i Monialis, aut Nouitia neget se esse professam, audire potest eam Episcopus etiam extra monasterium, prout resolutum fuisse refert Armend. d. l. 7. de Religion. n. 47.
14. **T**ertiarium voluntates Episcopus explorare non debet, si domi degunt, & ibi votum castitatis emittant, ex Sel. d. e. 35. n. 20. vbi ait sic decimum sub die 8. Nouemb. 1620.
15. **O**rdinarius non debet explorare voluntatem puella, quæ habitum recipit in monasterio ad petitionem illius, qui vult illam in vxorem ducere, sed expectandum tempus faciendæ professionis, & tunc si sit suspicio, quod inuestigetur à Monialibus, pro suo officio curabit inde duci in exteriorem Ecclesiam monasterij, vel in aliam propinquiorem, & commodiorem, prout magis conuenire iudicabit, vbi voluntatem eius exquirere possit. At si nulla sit suspicio, & nullam aliam iustam causam subesse apparebit, tunc non in alio loco, quam ad crates ferreas monasterij voluntatem puella explorabit. Ita refertur decimum Armendar. d. l. 7. de Religion. num. 48. Campan. d. cap. 16. num. 15. Ego ipse d. alleg. 100. num. 6.
16. **T**eneatur Præfecta monasterio, &c.] Episcopum posse coercere Præfectas monasterij patientes in Religione profiteri Moniales, sine voluntatis exploratione, non solum pœnis in hoc decreto statutis, & præscriptis, sed etiam ecclesiasticis censuris, & alijs iuris remedijs, non obstantibus quibuscunque priuilegijs, vt resolutum Campan. d. cap. 16. num. 17. quem refero Ego ipse d. alleg. 100. num. 12.

Anathematizantur quicumque cogentes puellam, viduam, aut quamcunque mulierem ad ingrediendum monasterium emittendam professionem, & ad id fauorem dantes, & quoquo modo eidem actui consentientes. Excipiuntur casus iuris.

C A P T V T XVIII.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Reges, & Imperator non comprehenduntur in hoc decreto.
- 3 Parentes qui cogunt filias Religiosam vitam suscipere, vel eas ab eo vitæ genere prohibent, incidunt in excommunicationem hic latam.
- 4 Metus reuerentialis parentum an inducat excommunicationem incutiendis illis.
- 5 Intelligitur de vi coactiva, & non inductiva.
- 6 Viros ad Religionem cogentes non ligantur censura huius decreti.
- 7 Faminam cogens ingredi monasterium non vt ibi

- 8 profiteatur, non ligatur censura huius decreti.
- 8 Cogentes mulierem monasterium ingredi non excommunicantur ingressu non sequuto.
- 9 Cogentes faminam ad monasterij ingressum, non vt profiteatur, sed vt ibi seculari habitu retento educetur, non incurrit hanc excommunicationem.
- 10 Consilium, auxilium, vel fauorem dans vt mulier cogatur ad ingrediendum monasterium, incidit in excommunicationem huius decreti.
- 11 Doctores agentes de excommunicatione contra retrahentes faminas à Religione.

Anathemati sancta Synodus subijcit a omnes, & singulas personas, quiscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, seculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocunque se coegerint aliquam virginem, vel viduam, & aut aliam quacumque mulierem inuitam, & præterquam in casibus in iure expressis, & ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscumque religionis, vel ad emittendam professionem, & quique consilium, auxilium, vel fauorem dederint: quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere, quoquo modo eidem actui, vel presentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. n Simili quoque anathemati subijcit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem, vel accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine iusta causa impedierint. Eaque omnia, & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, feruentur non solum in monasterijs subiectis Episcopo, sed & in alijs quibuscumque. b Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ poenitentes, aut Conuertitæ appellantur: in quibus constitutiones earum feruentur.

Conc. Tolet. cap. 10. c. puella. 20. q. 2. vlt. 32. c. 7. Conc. Tolet. cap. 54. in fin.

1. **V**ide Nauarr. consil. 55. & 56. de sentent. excommun. in antiq. alias consil. 5. 6. & 7. de Regular. in nouis, Sayr. in florib. decis. sub illo tit. de sentent. excommun. decis. 51. & 52. Paul. Fufc. de visitat. lib. 2. cap. 1. §. num. 68. Henric. in summi. lib. 11. cap. 19. §. 2. vers. secundo, Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 4. cap. 24. num. 7. Cened. ad decretum collect. 49. num. 22. & ad Decretal. collect. 163. num. 5. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 3. quæst. 14. art. 3. & quæst. 17. art. 18. & 19. Petr. Ledesma in summi. part. 2. tract. del. fado de los Religiosos, cap. 5. conclus. 8. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales, §. 22. Soar. tom. 5. de censur. disp. 23. sect. 5. num. 8. & de Religion. tom. 3. lib. 5. cap. 9. Azor. in str. moral. part. 1. lib. 13. cap. 9. quæst. 2. vers. præterea. Sayr. in clau. Regia. lib. 5. cap. 1. à num. 27. Valer. Reginald. in praxi fori poenitent. lib. 18. num. 375. Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 1. quæst. 17. art. 4. conclus. 2. & de sacris moralib. quæst. 8. art. 5. Fr. Ioana. Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 8. dub. 4. vers. not. latè Sanch. in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 4. c. 4. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 2. tit. 18. d. 7. de Relig. num. 62. Memoriale clericor. cap. 9. num. 60. & 61. Filluc. in quæst. moralib. tract. 14. cap. 6. quæst. 5. num. 89. Barthol. à S. Faust. in thesauro Relig. lib. 5. quæst. 35. cum seqq. Bonacin. de censur. disp. 2. quæst. 6. puncto 5. & nouissime de censuris extra Bullam disp. 2. quæst. 2. puncto 2. & 3. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disp. 1. dub. 5. concl. 4. Hieron. Roder. in compend. quæst. regul. resol. 101. num. 31. & num. 79. & 80. Portel. in addit. ad dubia Regularia. verb. Monialis. n. 5. cum seqq. Tambur. de iure Abbatisarum disp. 1. g. 4. & disp. 2. g. 1. metipsum de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 104.
2. **a** Omnes, & singulas personas, &c.] non tamen Reges, & Imperatorem, quia specialiter nota digni sunt, ita Sanch. in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 4. cap. 4. num. 2. Bonacin. de censuris extra Bullam, disp. 2. g. 2. puncto 2. num. 13. Portel. d. verb. Monialis num. 6. Contra Suar. d. tom. 5. de censur. disp. 23. sect. 5. num. 8. vers. qua censura est generalissima.

Parentes, qui cogunt filias Religiosam vitam suscipere, vel eas ab eo vitæ genere prohibent, incidunt in excommunicationem latam in hoc decreto, vt resoluunt Nauarr. in man. cap. 14. num. 17. Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 1. quæst. 17. art. 4. concl. 2. Azor. d. g. 2. prop. fin. & p. 2. lib. 2. cap. 21. g. 23. Portel. in dub. Regular. verb. clausura Monialium num. 9. Tambur. de iure Abbatisar. disp. 2. g. 4. Ego ipse d. alleg. 104. num. 6.

An autem metus reuerentialis parentum incusset ex eo, quod manifestant puella statum monachalem illi conuenire ob iustas causas, v. g. non sufficientis dotis pro matrimonio, & similibus, inducat dictam excommunicationem incutiendis? In quo dubio partem negatiuam sustinent Aloy. Rice. in praxi rerum fori ecclæs. decis. 708. in 1. edit. alijs resol. 599. in 2. edit. Portel. in addit. ad dubia Regular. verb. Moniales, num. 12. Hieron. Roder. d. resol. 101. num. 80. Tambur. d. tract. disp. 3. g. 2. num. 2. quia parentes, vel consanguinei in illo timore incutiendo non se habent actiue, sed ipsa puella metum concipit ob reuerentiam patris, hancque esse praxim in tota terè Ecclesia asserunt, immò etiam addit idem Portel. si parentes, vel alij importunis precibus suaderent puella, vt ingrederetur, vel non ingrederetur, non incurrerent, quia suasio etiam importuna, non est coactiva, quod intelligit Hieron. Roder. ubi supra, casu quo talis metus reuerentialis incusset non excedat limites simplicis persuasionis, nam si metus grauis sit, & cadens in vitium constantem, omnino, & absque dubio præfatam excommunicationem incurrere suadentes, seu metum incutientes existimat. b Coegerint.] Intelligendum esse de vi coactiva, & non inductiva, decisum attestatur Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 62. quem refero Ego ipse d. all. 104. num. 3. resoluunt Azor. d. part. 1. lib. 13. cap. 9. g. 2. vers. quæres, vbi subdit hanc poenam non incurere illum, qui hæc idem instituit mulierem ea lege, vt Monialis fiat. Tambur. d. tract. disp. 3.

- disp. 3. q. 1. num. 2. ubi q. 3. tenet non esse prohibitum puel-
lae Religionis ingressum persuadere, vel benivolentiam
muneribus absque villo pacto. captare.*
6. *Aut aliam quamcunque mulierem, &c.] Ergo cogentes viros ad Religionem non ligantur censura huius decreti, vt per Soar. d. *disp. 2. 3. sect. 5. num. 8.* Sanch. d. *cap. 4. num. 3.* Filliuc. in *quest. moral. tract. 1. 4. cap. 5. q. 7. num. 89. vers. dico secundo.* Portel. in *addit. ad dubia Regular. verb. Moniales. nu. 7.* Bonacin. d. *disp. 2. q. 2. puncto 2. nu. 15.* Fr. Ludou. Miranda d. *conclus. 2.**
 7. *Præterquam in casibus in Iure expressis.] Veluti; si quis cogeret sceminam ad ingrediendum monasterium in pœnam alicuius peccati, vel ad cautionem pudicitia; vel alia iusta de causa à iure permessa, vt per Soar. d. *sect. 5. nu. 9.* Filliuc. d. *num. 89. vers. tertio.* Bonacin. d. *puncto 2. nu. 14. vers. dixi.**
 8. *Ad ingrediendum monasterium, &c.] Cogentes mulie- rem monasterium ingredi non excommunicant ingres- su non sequuto, resolunt Nauarr. in *man. cap. 27. num. 51.* & d. *confil. 55. de sentent. excommunicat. in antiquis, alias con- sil. 5. de Regular. in nouis.* Sayr. d. *decis. 51. de sentent. excommu- nicat.* Fr. Ludou. Miranda d. *conclus. 2.* Ego ipse d. *alleg. 104. num. 7.**
 9. Cogentes sceminam ad monasterij ingressum, non vt profiteatur, nec vt habitum sumat, sed vt ibi secula-

ri retento educetur, donec ætatis aptæ matrimonio sit, in hanc anathematis pœnam non incidere, tradunt Nauarr. *confil. 56. de sentent. excommu. in antiq.* alias *confil. 6. de Regular. in nouis, Zerol. d. verb. Moniales, §. 13.* Soar. d. *sect. 5. num. 9.* Ego ipse d. *alleg. 104. num. 5.* Filliuc. in *q. moral. tra- ctat. 1. 4. cap. 6. num. 89.* Portel. in *addit. ad dubia Regularia verb. moniales num. 14.* Diana *moral. resol. p. 2. tract. 1. miscel. resol. 56.* Id tamen limitant Sanch. d. *cap. 4. num. 12.* Portel. d. *verb. Moniales, num. 14.* Fr. Emman. in *sum. tom. 2. cap. 8. num. 10.* Hieron. Roder. d. *resol. 101. num. 79.* quando coac- tio ista est in ordine ad suscipiendum postea Religio- nis habitum, siue suasionibus Monialium, siue alia ratio- ne; & addit Portel. *citato loco num. 15.* quod hanc censu- ram incurrunt, qui puellam liberè ingredientem, vt ma- neat ibi in habitu seculari educationis gratia, post in- gressum cogunt, vt habitum suscipiat Religionis,
¶ Quique consilium, auxilium, &c.] Vnde Portel. in addit. ad dubia Regularia verb. Moniales, num. 7. Hieron. Roderic. d. *resol. 101. num. 31.* Bonacina d. *puncto 2. num. 10.*
*¶ Simili quoque, &c.] De excommunicatione contra retrahentes sceminas à Religione, latè Bonacin. de censu- ris extra Bullam, *disp. 2. q. 2. puncto 3.* Soar. de *censur. disp. 23. sect. 7. num. 9.* & 10. Filliuc. *tract. 1. 4. cap. 6. q. 5. ad fin. numer. 90.* Sanch. d. *cap. 4. nu. 15.* Sayr. in *clausi Regia, lib. 5. cap. 1. nu. 27. cum seqq.**

Quando, & quomodo sit audiendus, qui præten- dit se per vim, aut metum, seu ante debitam ætatem professum fuisse.

C A P I T U L U M XIX.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Comprehendit moniales.
- 3 Habet locum in Regularibus etiã Ordinũ Regulariũ.
- 4 Metus reuerentialis an annullat professionem.
- 5 Professus nulliter non potest sine crimine apostasia ad seculum redire.
- 6 Regularis non auditur super nullitate sus professionis nisi intra quinquennium causas reduxerit coram Superiore suo & Ordinario.
- 7 Quinquennium ad reclamandum quando incipiat.
- 8 Reclamare potest etiam post quinquennium qui intra illud reclamare non potuit.
- 9 Religiosus, vt possit audiri post quinquennium, quid facere debet.
- 10 Restitutio aduersus lapsum quinquenni pro casu hodie concedatur.
- 11 Ignorantia, vel impedimentum reclamandi intra quinquennium non potest probari iuramento ipsius ignorantis, vel impediti.
- 12 Minor ætate, qui in foro conscientie sue professionem nullitatem sciuit, nec illam ratam fecit intra quinquennium transacto illo adhuc in foro exteriori potest reclamare.
- 13 Professionem quis ratificare præsumitur in dubio intra quinquennium eo transacto.
- 14 Religiosus, & verè professus non est qui ob vim, vel metum professionem emisit, si illam nõ ratificauit, & solum in foro externo præsumitur esse Religiosus.
- 15 Religiosus per vim & metum non tenetur etiam post lapsum quinquenni in foro conscientie ex vi voti seruare occultè regulas Religionis, nec vota secluso scandalo.
- 16 Religiosus volens ratificare priorem professionem irritam sit verus Religiosus, nec requiritur vt annum nouitiatu iteret.
- 17 Consensus, & acceptatio superioris de nouo nõ requiritur ubi religiosus suã professionẽ irritã ratificat.
- 18 Professus nulliter necessariò scire debet suam professionem esse inualem, ac eam ratificet, vt de irrita valida fiat.
- 19 Inhabiles ad profitendum possunt reclamare etiam transacto quinquennio.
- 20 Professi nulliter ob non seruatam formam præscriptam à Sixto V. in eorum informatione, possunt post quinquennium reclamare.
- 21 Regularis deducens intra quinquennium nullitatem professionis, tenetur eam probare coniunctim coram Ordinario, & proprio superiore Regulari monasterij in quo professionem emisit.
- 22 Superior monasterij non Religionis.
- 23 Causa nullitatis professionis nulla proponenda sunt coram superiore & Ordinario copulatiuè.
- 24 Professionem nullam allegare non potest habitum sponte dimittens.
- 25 Si habitum temere & absque causa dimiserit.
- 26 Regularis nullus vigore cuiuscunque facultatis se transferre potest ad laxiorem Religionem.
- 27 Papa potest solum licentiam concedere ad transeundum ad laxiorem.
- 28 Papa non solet concedere licentiam transeundi ad laxiorem, nisi ex iustis & legitimis causis.
- 29 Prelatus Papa inferior potest existẽte legitima causa dispensare Regularem ad laxiorem Religionem.
- 30 Decretum præsentis intellectus à Doctoribus citatis præstitus.
- 31 Cause legitime, & iustæ, quibus dispensari possit Religiosus quatenus de vna Religione ad aliam laxiorem transire valeat, referuntur.
- 32 Regularibus ad strictiorem Religionem transire volentibus sufficit petita, licet non obtenta licentia à suis superioribus.
- 33 Religiosi Ordinis sanctissime Trinitatis non possunt

- ad alium quemcumque etiam Mendicantium Ordinem se transferre, nisi, &c.
- 34 Regulares Ordinum Mendicantium non possunt transire ad alium Ordinem, præterquam ad Carthusianos.
- 35 Regulari non est concedenda licentia occultè ferendi habitum.
- 36 Habitum sine causa occultantes Religiosi incidunt in excommunicationem.

- 37 Regularis deferens habitum coopertum habitu alterius Religionis an incidat in censuras.
- 38 Episcopus Monachus tenetur portare habitum suæ Religionis.
- 39 Religiosus factus Episcopus si sine causa habitum Religionis deponat, non incidit in censuras.
- 40 Episcopi Regulares retento colore habitus suæ Religionis possunt se conformare cum Episcopis secularibus in forma.

a Cap. puel-
lat. 20. q. 1. c.
cum virum,
de regnl.

b Conc. Ate-
lat. 3. c. vlt.
Concil. Ate-
lat. 2. c. 5.

Quicumque Regularis præterdat, se per vim, & metum ingressum esse religionem, & aut etiam dicat, ante aetatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, & tunc non aliter, nisi causas quas præterderit, deduxerit & coram Superiore suo, & Ordinario. ^b Quod si antea habitum spontè dimiserit, nullatenus ad allegandum quancunque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur, interim verò nullo privilegio suæ religionis iuuetur. Nemo etiam regularis cuiuscumque facultatis vigore ^b transferatur ad laxiorem religionem, nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum suæ religionis.

1. **V**ide Nauarr. commento 4. de Regular. num. 73. & 77. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. professio. §. 2. verum, verum. Fr. Emman. quest. regular. tom. 3. quest. 17. art. 16. & seq. Spin. in speculo testament. gloss. 12. princip. num. 62. cum segg. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 13. quest. 5. num. 45. cum segg. Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 8. dub. 4. vers. secunda conclusio. Francisc. Leon. in thesauo fori Ecclesiast. parte 2. cap. 1. num. 42. Ludouic. Beja respons. casuum conscient. parte 4. casu 18. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 637. in 1. edit. alias resol. 629. in 2. edit. & in praxi aurea. resol. 18. & in decis. curia Archiepisc. Neapolitana. part. 4. decis. 48. Azor. institut. moral. part. 1. lib. 12. cap. 4. q. 10. Campan. in diuersorio iuris canon. rubric. 12. cap. 13. num. 129. Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 37. Portel. in aub. regular. verb. professionis nulle reclamationis. 45. cum segg. Villalob. in summa part. 2. tract. 35. difficult. 25. num. 4. cum segg. Less. de iustit. lib. 2. c. 41. dub. 7. nu. 63. Flores de Mena variarum lib. 3. q. 23. nu. 68. Armen- dar. in addit. ad recop. legum Nauarre. lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. nu. 38. & 51. Fr. Ludouic. Miranda in manual. Prela- tor. tom. 1. quest. 30. artic. 1. cum segg. Sanctarel. variarum res- solut. quest. 48. per cor. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum. verb. Regulares. different. 2. Nouar. in singul. Canon. con- clus. 116. Bonacin. de clausura. & poenit. cum violentibus impos- sitis. quest. 2. puncto 10. Hieron. Roderic. in compend. quest. regular. resol. 101. num. 68. cum segg. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 35. diff. 25. Lezana in sum. quest. Regular. e. 2. à num. 7. Diana moral. resol. part. 3. tract. 2. resol. 62. Nouar. in lucerna Regular. verb. nullitas. Nota in Metu. professionis 2. Inny 1626. coram R. P. D. Carillo. impressa per Tamburin. de iure Abbatis. decis. 3. num. 16. D. Felician. de Vega Archiepisc. Mexican. ad cap. venerabilis 20. nu. 17. de iudic. idem Tam- burin tom. 3. de iure. Abbatum disp. 5. quest. 11. nu. 84. & disp. 6. quest. 25. cum segg. metupsum de offic. & potest. Episcopi. part. 3. allegat. 104. num. 10. cum segg.

- 2. **a** Quicumque.] Scilicet quicumque, vt ait Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Monialis. vers. ad secundum respon. datur.
- 3. **b** Regularis.] Etiam Ordinum Militarium, vt refert de- cium Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 8. num. 62. & nuncu- patum hoc decreto comprehendit Milites S. Ioannis Hierosolymitani testantur i resolutum Armen. d. l. 7. de Religionibus num. 51. Gonzal. d. gloss. 8. num. 61. Narbona l. 8. gloss. vnic. num. 15. tit. 5. lib. 1. Recop.
- 4. **c** Et metum.] Regularem, qui professionem per vim, vel metum celebrauit, posse contra illam reclamare, per hunc text. resoluit Tamburin. d. tom. 3. disp. 6. quest. 26. nu. 7. Sed quid si metus reuerentialis sit, an annullat profes- sionem, vide Couarr. de sponsal. part. 2. cap. 3. §. 6. num. 7. & 8. Henric. in sum. lib. 11. cap. 9. §. 5. Sayr. in floribus decis. sub tit. de Regular. decis. 91. Aloyf. Rice. in collect. decis. part. 4. col- lect. 932. prop. fin. & in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. de- cis. 247. vbi loquitur de matre. Sanch. de matrim. lib. 4. di- sp. 6. num. 18. & in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 4. cap. 3. num.

24. & 26. Hieronym. Roderic. d. resol. 101. num. 78. Ros. decis. 175. num. 5. p. 1. recent. & in Toletana professionis 19. No- uembris 1614. coram bo. mem. Valdo. metupsum in collect. cap. cum virum, num. 8. de Regular.

d Aut etiam dicat ante aetatem, &c.] An nulliter profes- sus possit sine crimine apostatiæ ad seculum redire? Negat Aloyf. Rice. in decis. curia Archiepisc. Neapol. p. 4. decis. 84.

e Nisi intra quinquennium, &c.] Vide Spin. in speculo tes- tament. gloss. 12. princip. à num. 62. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 13. q. 5. num. 45. cum segg. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. professio. §. 1. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 4. quest. 10. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 744. in 1. edit. alias resol. 629. in 2. edit. & in decis. curia Archiepisc. Neapol. part. 1. decis. 182. num. 4. Stephan. Gratian. discept. forensium, cap. 43. nouissime Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. di- sp. 6. quest. 25. num. 5.

f Vtrum autem idem procedat ex parte Religionis, ita- ut ea post quinquennium eicere non possit Religiosum, quem nouit habuisse in professione aliquem defectum? Vide Laurent. de Peirinis tom. 1. de subdito Religioso quest. 1. de obedient. cap. 2. §. 4. Lezana in sum. quest. Regul. cap. 2. nu. 7. qui tenent hoc decreto Concilij non obstante poss. Prælatos Religionis etiam transacto quinquenni- o eicere Religiosum, quem nouerit habuisse in professione defectum alicuius conditionis irritantis illam, quia Con- cilium solum videtur determinare illud quinquennium pro reclamatione professorum.

g Quinquennium prædictum in professione expressè fa- cta incipere à die, quo quis illam emisit, in tacita verò à die quo fecerit actus solummodo professus proprios, tradunt Franc. Leo d. cap. 1. num. 4. Azor. d. cap. 4. quest. 10. vers. postremo, Nouar. in lucerna Regul. verb. reclamare num. 3. pag. 223. Tamburin. d. disp. 6. quest. 25. num. 5. & 6. Fr. Lu- douic. Miranda d. quest. 30. art. 1. conclus. unica. prop. fin. Ego ipse d. alleg. 104. num. 16. Bonacin. d. punct. 10. diff. 4. num. 1. vbi nu. 2. resoluit diem illam computandam esse de momento ad momentum, & num. 3. subdit præfatum quin- quennij spatium computandum esse à die professionis, etiam in illo, qui tunc temporis laborabat ignorantia in- ualiditatis professionis, aut a lio impedimento.

h Non reclamantem intra quinquennium, vel quia fuit impeditus, vel quia ignorauit iusta ignorantia suam profes- sionem esse irritam, vel ob defectum ætatis posse re- clamare etiam post quinquennium, & vti remedio ex- traordinario beneficij restitutionis in integrum, vt au- diatur, resoluit Nauarr. commento 4. de Regular. num. 71. vers. tertio, Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quest. 17. art. 16. sub fin. & art. 17. vers. ex quibus, Azor. d. lib. 12. cap. 4. quest. ultim. in fine, Sanchez d. disp. 37. num. 22. Aloyf. Rice. d. resol. 550. num. 6. vers. tandem, & in decis. Curia Archiepisc. Neapo- lit. part. 1. decis. 182. num. 3. & 4. Flores de Mena d. quest. 23. num. 68. Sanctarel. variar. resol. quest. 48. nu. 3. Ego ipse d. allegat.

allegat. 104. à num. 17. Villalob. part. 2. summ. tract. 35. diffie. 25. num. 5. 8. & 9. Portel. in dubijs Regular. verb. professio. num. 45. Hieronym. Roderic. in compendio quest. regul. resol. 101. num. 68. Nouar. in lucerna Regul. verb. reclamare num. 4. Less. de iustis. lib. 2. c. 41. dub. 7. num. 66. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 3. cap. 41. 3. num. 9. & cap. 440. nu. 25. Diana moral. resol. part. 3. tract. 2. resol. 53. Lezana in summ. quest. Reg. cap. 2. num. 7. vbi ait Concilium in presenti esse intelligendum, nisi aliter professi allegauerint legitimas causas, ob quas non potuerint intra praedictum tempus reclamare, Tamburin. d. disp. 6. quest. 25. num. 7.

Contra Flamin. Paris. de resignat. benefico. lib. 13. quest. 5. nu. 46. & Armendar. in addit. ad recop. legum Navarrae, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religio. num. 19. existimantes elapso quinquennio dato per hoc decretum non posse praetendentem per vim, & metum se esse ingressum Religionem, reclamare, etiam si toto quinquennio durauerit ea dem causa, vis, & metus. Item contra Ceual. commun. contra commun. quest. 500. in fine, & Bonacin. dicto puncto 10. difficult. 4. num. 4. arbitantes in hoc cap. assignari quinquennium ingredientibus Religionem ad reclamandum contra professionem per vim, vel metum factam, ita tamen, vt elapso illo quinquennio non competat restitutio.

9. Sed hodie, vt quis possit audiri post quinquennium, adit Romae sacra in Congregationem Concil. Tridentin. seu alteram Regularium negotijs praepositam, quae prius cognitio saltem summarie nullitatibus deducendis, & iusto impedimento non reclamandi intra quinquennium, restitutionem illius concedere solet, & ita non semel fieri vidi, quod insinuarunt Portel. d. num. 45. vers. circa quod, & Hieron. Roderic. d. resol. 101. nu. 71. Niger Cynac. controuers. forens. tom. 2. controuers. 371. num. 37. Nouar. in lucerna Regul. verb. professio num. 31. pag. 216.

10. Vnde in vna Colimbriens. 27. Aprilis 1630. S. Congregat. Concil. me informantem, concessit restitutionem in integrum aduersus lapsum quinquennij puellae Colimbriens. praetendenti per vim, & metum parentum ingressam monasterium, & professionem emisse, de quo reclamauit intra quinquennium apud consanguineos, & alios examinatos, & mortuis parentibus post quinquennium apud Colloctorem Portugaliae, & quod professio fuerit facta in 14. mensis anno.

11. Ad probandam praefatam ignorantiam, vel impedimentum reclamandi intra quinquennium non sufficit iuramentum ipsius ignorantis, vel impediti, licet in alijs causis sufficiat, quia transacto quinquennio ius praesumit scientiam habere talis decreti, ite Fr. Emman. in addit. ad summ. tom. 4. c. 6. num. 6. Sanch. d. disput. 37. num. 14. Portel. d. verb. professio num. 50. Hieron. Roderic. d. resol. 101. nu. 72.

12. Minor aetate, qui in foro conicientiae suae professionis nullitatem sciuit, nec illam ratam fecit, intra quinquennium, transacto illo adhuc in foro exteriori potest reclamare, allegando iuste ignorantiam causam. Quod si sub iuramento interrogetur an ignorauerit ius, quod poterat intra quinquennium reclamare, licet potest iurare se ignorasse, intelligens apud se habuisse ignorantiam, & non scientiam, cum qua ratificauerit professionem suam quam praesumit Concilium ratificasse intra quinquennium, ex quo praecipit, vt non audiat post illud elapsum; sicut qui rogatur à iudice sub iuramento iuridico, an transierit per locum, vbi iacebat homo occisus, & inde iudex inferat, an sit talis criminis reus, potest vtiq; licite iurare nullo modo transisse, etiam si à parte rei per talem locum ipse transierit, intelligens intra se non transisse culpabiliter, sed innocenter, quare ita resoluunt Sanchez d. disp. 37. nu. 18. Portel. d. verb. professio nu. 51. Sanctarel. d. q. 48. num. 15. Hieron. Roderic. d. resol. 101. nu. 73. vbi num. 75. subdit professum absque legitima aetate, vel sine praeterea informatione iuxta constitutionem Sixti V. vel ex metu culpabiliter ex parte sua non teneri ad ratificandam professionem, sed posse in Religione persistere, vsque quò commoda occasio egrediendi se offerat.

13. In dubio intentionis de ratificanda professione intra quinquennium, eo transacto praesumitur illam ratificasse, in dubio enim in fauorem Religionis, quae possidet, praesumendum est. Nauar. consil. 13. num. 10. de Regul. Vil-

llob. dict. diffie. 25. num. 7. Hieron. Roderic. d. resol. 101. nu. 75. in fine. Vide Diana part. 4. tract. 4. resol. 49.

Non esse in foro conicientiae verum professum, & Religiosum, qui ob vim, metum, vel aliquod simile professionem emisit, si illam non ratificauit, & solum in foro externo praesumi esse Religiosum resoluit Nauar. consil. 23. nu. 5. & consil. 89. n. 6. & 7. de Regularibus. Henriq. in summ. lib. 11. cap. 6. in comment. & cap. 85. 9. in commento. Sanchez de matrimo. lib. 7. disput. 37. num. 9. Sanctarel. d. q. 48. num. 18. Fr. Bartholom. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitijs disput. 14. dub. 3. num. 5. Rot. in Vlixbonen. professionis 10. Decembris 1621. coram R. P. D. meo Merling.

Vnde in eodem foro conicientiae non teneri, etiam post lapsum quinquennij ex vi voti seruare occulte regulas Religionis, nec vota, secluso scandalo, tradunt Henriq. d. 8. in commento littera B. Fr. Emman. in summ. p. 2. c. 92. conclus. 5. Sanch. d. lib. 7. disput. 37. num. 36. Azor. d. p. 1. lib. 12. c. 5. q. 1. Bonacina d. puncto 10. diffie. 1. n. 1. Sanctarel. d. q. 48. ex n. 24. vbi à n. 2. resoluunt quòd Praelatus regularis cui conitat talem professum non ratificasse suam professionem, potest occulte illum à Religione dimittere, etiam elapso quinquennio.

Religiosum volentem ratificare priorem professionem irritam, fieri verum Religiosum, nec requiri, vt annum nouitiatus iteret, tradunt Nauar. consil. 27. num. 2. de Regularibus. Azor. d. lib. 12. cap. 1. q. 6. vers. si quaras, Portel. d. verb. professio num. 53. Villalob. d. tract. 35. diffie. 24. num. 5. 6. & 8. Bonacin. d. puncto 10. diffie. 1. n. 5. Sanctarel. d. q. 48. n. 33. cum seqq. Hieron. Roderic. d. resol. 101. n. 76. Sanchez d. disput. 37. n. 49. cum seqq. Less. de iustis. lib. 2. c. 41. n. 66. Soar. tom. 3. de Relig. lib. 7. cap. 1. num. 8. Bartholom. de Vecchis d. disp. 14. dub. 5. à princ. vbi declarat multipliciter, & praecipue num. 6. censet non esse iterandum nouitiatum, etiam si publica esset nullitas professionis, & nouitiatus, ob professi inhabilitatem.

Consensum, & acceptationem Superioris de nouo non requiri vbi Religiosus suam professionem irritam ratificat, cum Nauar. Fr. Emman. & alij docet Sanctarel. d. q. 48. n. 30. Soar. de Relig. tom. 3. li. 7. cap. 1. n. 16. Less. de iustis. li. 2. c. 41. n. 67. Barthol. de Vecchis vbi supra à dub. 4. n. 7.

Contra Sanchez de matrimo. lib. 2. disputat. 35. n. 4. & lib. 7. disput. 37. n. 64. Bonacin. d. puncto 10. diffie. 1. existimantes in hoc casu non satis esse solo interno actu professionem reuocari, sed oportere iterum professionem recipi actu externo, & monasterij superiore denuò admittente.

Notatque tamen Sanctarel. d. q. 48. n. 40. cum seqq. necessario requiri ad hoc vt professio irrita, valida fiat, & conualecat, quòd professus sciatur suam professionem esse inualem, eamque postea ratificet; cuius tamen contrarium videtur censuisse factam Congregat. vt testatur Rota in Moten. professionis 2. Iunii 1636. coram R. P. D. Carillo. impressa per Tamburin. post tract. de iure Abbatis. far. decis. 3. nu. 12. Et idem Sanctarel. d. q. 48. n. 45. vers. dico duodecimo. subdit, quòd si huiusmodi professus dubiter an priorem professionem inualem ratificauerit, debet transacto quinquennio praesumere, quòd eam ratificauerit, & n. 50. tenet minimè esse credendum professo dicenti se intra quinquennium non ratificasse professionem.

Inhabiles ad profitendum, puta habentes perpetuum impedimentum posse reclamare etiam transacto quinquennio, quia isti ratione inhabilitatis nunquam praesumuntur tacite professi, neque Concilium loquitur de huiusmodi personis, obseruant Nauar. consil. 26. num. 12. & vltim. de Regularibus. Bonacin. d. puncto 10. diffie. 4. n. 7. Sanctarel. d. quest. 48. num. 36. Portel. d. verb. professio nu. 5. Villalob. vbi supra num. 8. Hieron. Roderic. d. resol. 101. num. 74. Tamburin. d. disp. 6. quest. 26. num. 9.

Nulliter professos, quia non fuit in eorum informatione seruata forma praescripta à Sixto V. de qua late Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitijs, disp. 6. postea etiam post quinquennium reclamare, cum eorum professio annulletur propter bonum commune Religionis, attestatur ab eodem Sixto V. declaratum Aloyf. Ricc. d. praxi fori Ecclesi. resol. 550.

- sol. 550. in fine, quem refero Ego ipse d. allegat. 104. n. 2. Villalob. in summ. pars. 2. tract. 35. diffie. 25. nu. 8. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 3. cap. 440. n. 14. Rota decif. 175. n. 3. p. 1. recentior. Hieron. Roderic. d. resol. 101. n. 74. vbi subdit hoc debere intelligi in professo ante constitutionem. Clementis VII. qui anno Domini 1602. abtulit huiusmodi impedimentum irritans professionem, sine praua informatione.
21. **¶** Coram Superiore suo, & Ordinario.] Regularem deducentem intra quinquennium nullitatem professionis, teneri eam probare coniunctim coram proprio Superiore Regulari illius monasterij, in quo professionem emisit, & coram Ordinario illius loci, vbi existit monasterium, decifum fuisse sub die 1. Decembris 1593. testatur Armend. d. l. 7. de Religio. n. 18. quem refero Ego ipse d. alleg. 104. n. 12. Vide Fr. Emman. tom. 1. quæst. 36. art. 2. Ludouic. Beja respons. casuum conscientie pars. 4. casu 18. fol. mibi 424. verbo Bonacin. d. puncto 10. diff. 3. n. 3. Nouar. in lucerna Regular. verb. nullitas 1. pag. 177. Tamburin. d. tom. 3. disp. 6. q. 26. n. 3.
22. Superior autem, cui commissiones super nullitate professionis ex præscripto Concilij in hoc loco directæ sunt, vnâ cum Ordinario, intelligitur de Superiore monasterij, non Religionis, ita Sel. in selectis Canon. c. 80. n. 10. vbi refert decifum in Meen. & Romana 7. Aprilis 1629.
23. **¶** Vnde colligit Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 20. resolutum fuisse causas nullitatis professionis nullæ ita proponendas esse coram superiore & Ordinario copulatiuè, vt si superior pete se solum professionem nullam declararet, Religiosus inque è monasterio eiiciat, illum teneatur ad monasterium reuocare, refert Tamburin. d. tom. 3. diff. 6. quæst. 26. num. 3.
24. **¶** Quod si antea habitum, &c.] Vide Nauarr. dict. comment. 4. de Regul. n. 77. & 78. Azor. d. part. 1. lib. 12. c. 3. q. 10. in fine. Franc. Leo d. cap. 1. n. 42. Portel. d. verb. professio n. 46. Fr. Ludouic. Miranda d. q. 30. artic. 6. in princip. & conclus. 1. asserit reclamationem de nullitate professionis faciendâ esse cum habitu, atque habitu Religionis retento, alias reclamationem non exaudiri, refero Ego ipse d. alleg. 104. n. 12. Lezana d. c. 2. n. 8. Dimissionem tamen habitus non impedire vt Regularis non audiatur super nullitate professionis, si postea eundem habitum reassumat, resoluunt Campan. in diuersis Canon. rubr. 12. c. 11. n. 18. Suar. de Relig. tom. 3. lib. 7. c. 3. n. 14. Portel. in dub. Regular. verb. professionis nullitas num. 45. Gratian. d. c. 412. num. 7. & 8. Villalob. in summ. tom. 2. tract. 35. diffie. 25. n. 4. Diana moral. resol. part. 2. tract. 2. resol. 53. in fine. Tamburin. d. tom. 3. diff. 6. quæst. 26. num. 2.
25. **¶** Et hoc esse intelligendum, quando habitum temerè absque causa dimisit, ac proinde si haberet iustam causam dimittendi, debere audiri tradunt Azor. d. c. 4. q. vltim. Nauarr. d. comment. 4. n. vltim. Fr. Emman. tom. 3. q. 17. art. 17. circa med. Sanchez d. lib. 7. disp. 37. n. 3. Aloyf. Ricc. in decisionibus Curie Archiepiscop. Neapolitana. decif. 48. n. 7. & 8. p. 4. Bonacin. d. puncto 10. diffie. 3. n. 1. Tamburin. d. tom. 3. disp. 6. q. 26. n. 2. Quodque etiam intelligendum est procedere in foro exteriori, non in interiori, si causa subsit aliter faciendi, Lezana d. cap. 2. num. 8.
26. **¶** Transferatur ad laxiorem Religionem.] Nullum Regularem vigore cuiuscunque facultatis se transferre posse ad laxiorem Religionem, tradunt Nauarr. consil. 56. n. 3. de regularibus. Sayr. in floribus decif. sub eod. tit. decif. 55. Azor. d. part. 1. lib. 12. c. 14. q. 12. versim Concilio Tridentino. Aloyf. Ricc. in collect. decif. p. 3. collect. an. 521. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 4. 34. Valer. Reginald. in praxi fori panon. lib. 18. c. 19. n. 412. cum seq. late Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. c. 7. dub. 3. Barthol. à S. Fausto in thesauro Relig. l. 5. q. 245. Bonacin. de clausura, & poenis eam violantibus impo. p. 2. puncto 9. §. 3. diffie. 1. n. 13. Fagundes in quinque Ecclesia præcepta. præc. 1. lib. 8. cap. 5. num. 4. Villalob. in summ. part. 2. tract. 35. diffie. 13. Portel. in dub. regul. verb. Religionis transitus, Hieron. Roderic. in compend. quæst. regul. resol. 123. à num. 55.
27. Ad transeundum enim ad laxiorem Religionem nulla legitima causa existente solum Romanû Pontificem posse licentiam concedere, resoluunt Nauarr. consil. 88. n. 2. de Regular. in nouis, & commento 4. de Regularibus nu. 10.
- versic. 2. addo, Fr. Emman. tom. 3. quæst. 52. artic. 10. Azor. dict. cap. 14. quæst. 8. in fine. Less. de iustit. lib. 2. cap. 11. dub. 13. num. 102. Fr. Ludouic. Miranda in Man. Pralat. tom. 1. quæst. 31. artic. 5. conclus. 3. Sanchez in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. c. 7. num. 67. Stephan. Gratian. d. c. 434. num. 6. Soar. de Religione tom. 4. lib. 7. c. 11. num. 17. cum multis seqq. Anton. Ricciul. de iure personar. extra gremium Ecclesia existentium lib. 8. c. 4. num. 1. Hieron. Roderic. d. resol. 123. nu. 63. Fr. Bartholom. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs disp. 15. dub. 5. num. 1. Huiusmodi autem transitum sic abtque iusta causa factum, Religiosum in foro conscientie tutum minimè reddere, obseruant Nauarr. d. consil. 88. num. 2. Stephan. Gratian. d. c. 434. num. 17. Fr. Ludouic. Miranda d. q. 31. art. 6. Anton. Ricciul. d. c. 4. n. 3. Bartholom. à S. Fausto d. lib. 5. q. 347. Fr. Emman. tom. 2. summ. c. 113. num. 7. Hieron. Roderic. d. resol. 123. nu. 91. & 65.
28. Et ideò Papam non solum concedere licentiam transeundi ad laxiorem, nisi ex iustis, & legitimis causis pluries in facti contingentia se expertum fuisse refert Anton. Ricciul. d. c. 4. nu. 4. qui licet ibidem in vers. dubitari solet, teneat non requiri hoc casu derogationem Concilij in præsentu, contrarium tamen tanquam tutius resoluunt Nauarr. consil. 62. aliàs 65. in fine, de Regularibus. Stephan. Gratian. d. cap. 434. num. 20.
29. Existente legitima causa, posse Prælatum, Pontifice inferiore, dispensare Regularem ad laxiorem Religionem, quamuis ad Pontificem facilius sit aditus, concludunt Nauarr. commento 4. de Regularibus num. 11. vers. quinto, Fr. Ludouic. Miranda d. q. 31. art. 6. concl. 3. Fr. Emman. d. tom. 3. q. 52. art. 9. statim in princ. Sanchez in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 2. c. 7. num. 55. Bartholom. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 5. q. 345. in princ. Sanctarel. de apostas. c. 8. num. 27. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 5. ex num. 2. & ex nu. 7. probat ad hunc transitum legitime faciendum necessarium, vnâ cum licentia superioris assensum Conuentus.
30. Ad decretum Concilij in præsentu prolubentis Regulari cuiuscunque facultatis vigore transferri ad laxiorem Religionem, respondet infra citandi intelligendum esse sine iusta causa, & sine consensu Capituli, aut non præmissa causa cognitione, vt olim interdum fiebat ab aliquibus Prælatibus obtentu suorum priuilegiorum, non autem per facultates cum iure communi congruentes, quales sunt, quæ conceduntur iustis de causis, & seruato debito iuris ordine, ita Nauarr. consil. 56. num. 2. de Regularibus, & commento 4. de Regularibus num. 11. Sayr. d. decif. 55. Fr. Emman. in summ. tom. 2. c. 6. num. 8. Azor. d. lib. 12. c. 15. q. 1. Less. de iustit. lib. 2. c. 41. dub. 13. num. 103. Sanchez d. 7. nu. 68. Barthol. à S. Fausto d. lib. 5. q. 245. num. 2. Fr. Ludouic. Miranda d. q. 31. art. 13. ad fin. Fr. Bartholom. de Vecchis d. dub. 5. num. 6.
31. Legitimas, & iustas causas, quibus dispensari possit Religiosus, quatenus de vna Religione ad aliam laxiorem transire valeat, adducunt Doctores infra citandi, veluti si Religiosus, qui ob infirmitatem, aut corporis debilitatem ferre nequeat austeritatem Religionis, ad quam se primò contulit, ita Sylluest. verb. Religio 4. q. 2. Less. d. lib. 2. c. 41. dub. 13. num. 102. Fr. Emman. d. q. 52. art. 9. Azor. d. c. 14. q. 8. vers. quæras, Sanchez d. c. 7. nu. 72. Fr. Bartholom. de Vecchis d. disp. 15. dub. 6. nu. 2. Hieron. Roderic. d. resol. 123. nu. 64. Aut si Religiosus in priori Religione odio habeatur à cæteris Religiosis, aut indignè, & malè tractetur, secundum Azor. & Sanchez citatis locis. Aut si alijs sit exosus, Reginald. in praxi fori panon. lib. 18. c. 29. num. 414. Aut si propter suam simplicitatem non intellexit sufficienter regulam, vel constitutiones tempore professionis, & postea vult laxius viuere, aut si habens parentes in grati necessitate constitutos, non possit in priori Religione eorum necessitati succurrere per modos suæ regule congruentes, Fr. Emman. d. art. 9. Sanchez citato loco, Fr. Ludouic. Miranda d. q. 31. art. 6. concl. 2. Fr. Bartholom. de Vecchis d. disp. 15. dub. 6. num. 3. vbi dub. 7. resoluunt difficultatem grauem, quam experitur Religiosus in obseruandis suæ Religionis austeritatibus esse sufficientem causam ad dispensandum ad laxiorem Religionem, si ratione hu-

ne huius difficultatis vehementer transgressionis regulæ, seu statutorum probabilitas imminuat, & dub. 8. tenet superiorem antequam dispenfer subditum ad laxiorem Religionem, debere causæ huius dispensationis cognitionem præmittere.

32. Regularibus ad strictiorem Religionem transire volentibus, si benevolos in ea inueniant receptores, ac deuotionis seruore ducti, non autem alicuius criminis perpetrati pœnam subterfugituri, sufficit petita, licet non obtenta licentia à suis Superioribus, Aldan. in compendio Canon. resol. lib. 3. tit. 16. num. 1. vbi refert ita fuisse resolutum per S. Congr. Episcop. sub die 13. Septembris 1583.

33. Religiosi Ordinis Sanctissimæ Trinitatis non possunt ad alium quemcunque etiam Mendicantium Ordinem se transferre, nisi petita à superioribus licentia, cognitaque, & approbata prius ab eadem S. Congregat. transitus causa, ac inuentis in Religione, ad quam transire intendunt, beneuolis receptoribus, nec non seruata, vbi opus fuerit, felic. recordat. Sixti Papæ V. constitutione sub die 15. Martij 1616. cuius meminit Tamburin. d. tom. 3. disput. 7. quæst. 2. num. 8.

34. Regulares Ordinum Mendicantiũ non possunt transire ad alium Ordinem, præterquam ad Carthusianos, inter quos postmodum Mendicantes huiusmodi iuxta constitutionem Clementis VIII. voce actiua, & passiuæ careant, atque ad quæuis officia, & ministeria, ac gradus istius Religionis perpetuò inhabiles existunt, ita Aldan. d. tit. 16. num. 3. vbi dicit ita referuisse eandem S. Congr. Generalis Carthusianorum de mense Martij 1596. Idem minores obseruantes non posse ad Minimos transire nisi de licentia summi Pont. & è conuerso per Constit. Pij V. confirmatam à Gregorio XIII. attestatur Tamburin. d. tom. 3. disput. 7. quæst. 2. num. 10.

Patres Societatis IESV post emissã vota secundum eorum Constitutiones, non possunt ad aliam Religionem transferri, excepta Carthusiana, nisi de expressa licentia Præpositi generalis eiusdem Societatis, aut Sedis Apost. Ita Tamburin. d. tom. 3. disput. 7. quæst. 2. num. 5.

Capuccini ad laxiorem Religionem absque speciali Sedis Apostol. licentia transire non possunt: ad Carthusienfes verò, seu quemcunque alium Ordinem, vel Congregationem, nisi de Ministri generalis pro tempore existentis licentia in scriptis obtenta quouis pretextu, aut ex quouis causa transire non possunt. Ita S. D. N. Urbanus VIII. in sua constit. incip. Inuinit, 9. Augusti 1628. cuius meminit Tamburin. d. tom. 3. disput. 7. quæst. 2. num. 11. & ex Bartholom. de Vecchis in praxi nouit. disp. 15. dub. 3. num. 6. dicit quod nullus Capuccinus ad Ordinem sancti Francisci de Paula, & nullus frater sancti Francisci de Paula ad Capuccinos vllò vnquam tempore, & quantuncunque iustissima causa etiam de licentia suorum Superiorum se transferre potest.

Cetera, quæ occurrere possunt circa materiam transseundi de vna Religione ad aliam, & quis possit licentiã

concedere, latè tractaui in collect. ad cap. licet 18. de Regularibus. & ibi citatis addo nouissime Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disput. 7. q. 1. cum seqq.

1. Oculis ferendi habitum, &c.] Vide Jacob. de Graff. in aures decif. p. 1. lib. 3. e. 5. de Regularibus num. 72. Fr. Emman. q. regular. tom. 2. q. 76. artic. 3. Soar. tom. 5. de censur. disput. 23. sect. 4. num. 34. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 18. num. 406. Fr. Ioan. à Cruce de har. Relig. lib. 1. cap. 7. dub. 4.

Habitus sine causa occultatẽ eò modo, vt à circumstantibus cognosci nequeat, cuius Ordinis Religiosus ille sit, incidere in excommunicationem contra dimittentes habitum latam, tradunt Caietan. in summ. verb. excommunicatione, cap. 61. Nauarr. in manual. cap. 17. num. 131. Bannes 2. 2. disputar. 1. quæst. 12. puncto 1. in fine, Fr. Emman. tom. 1. quæst. 30. artic. 2. & tom. 2. quæst. 76. artic. 6. notab. Azor. d. part. 1. lib. 12. cap. 13. quæst. 5. casu 16. & cap. 17. quæst. 10. Galet. in margaria casuum conscientia, verb. Religiosus, pag. 226. Coriolan. de casibus referuat. part. 2. cas. 2. de apostasia, nu. 2. Sanchez in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. c. 8. nu. 63.

Quòd si Regularis deferat habitum coopertum habitu alterius Religionis? Vide Aloys. Ricc. in decis. curie Archiepiscopi Neapolitan. decis. 214. part. 4. & quid si sine Religionis habitu deposito alterius Religionis amictum assumat, vide Sanchez d. cap. 8. num. 65.

Episcopum Monachum teneri portare habitum suæ Religionis, nec posse super illum vestibus Episcopalibus indui, docent Henriquez in summ. lib. 10. cap. 32. §. 5. & cap. 33. in fine, Valent. 2. 2. disput. 10. quæst. 3. puncto 8. Azor. d. lib. 12. cap. 7. q. 4. Fr. Emman. in summ. par. 2. cap. 10. num. 4. Less. de iust. lib. 2. cap. 40. dub. 1. 4. num. 113. Petri de Ledefina in summ. part. 2. tract. 32. cap. 3. ad fin. Fr. Ioan. à Cruce d. lib. 1. cap. 2. dub. 4. Sanchez d. lib. 6. cap. 6. num. 22. Bartholom. à S. Fausto in thesauro Relig. lib. 6. quæst. 199.

Religiosum factum Episcopũ, si sine causa habitum Religionis deponat, in excommunicationem non incidere, censent Azor. d. lib. 12. c. 7. quæst. 4. Fr. Emman. tom. 2. quæst. 58. artic. 7. Sanchez d. cap. 6. nu. 23. Bartholom. à S. Fausto d. lib. 5. quæst. 200. Sanctarel. de apostasia, cap. 1. num. 15. Bonacin. de clausura, & pœnis eam violentibus impostis, q. 2. puncto 2. num. 26.

Contra Maiol. de irregular. lib. 2. cap. 1. num. 13. Fulu. Pacian. consil. 132. num. 42. volum. 1. Surd. de aliment. tit. 8. priuileg. 79. num. 10. Henric. lib. 10. cap. 33. in fine, & alios existimantes Episcopum Regularem omittentem habitum, & assumendo illam albam, & candidam vestem, quæ ab Episcopis exterius defertur, incurrere excommunicationem latam contra Monachos omittentes habitum in cap. 2. ne clericus, vel Monachus, lib. 6.

Aduertunt Sanchez d. cap. 6. num. 22. & Bartholom. à S. Fausto d. quæst. 200. num. 5. quod in Rituali Romano per Clementem VIII. reformato concessum est Episcopis Regularibus, vt retento colore habitus suæ Religionis possint se conformare cum Episcopis secularibus in forma, seu figura illius, & ita seruatur modo in praxi.

Abbat̃es, vbi sunt Ordinum Capita, & ceteri superiores Ordinum Episcopis non subiecti, visitent monasteria & Ecclesias sibi subiectas.

C A P V T XX.

1. *Abbat̃es, & alij Regularium præfetti habent ius visitandi monasteria, aliaque loca sibi subiecta.* 2. *Episcopi non possunt visitare Ecclesias Ordinum Militarium exigendo rationem à Rectoribus.*

Abbates, qui sunt Ordinum Capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores. a Episcopis non subiecti, quibus est in alia interiora monasteria, Prioratus legitima iurisdicção, eadem illa sibi subdita monasteria, & Prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in ijs, quæ alias de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa, teneanturque quicumque prædictorum Ordinum monasterijs præsent, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicæ, & cuiusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt huiusmodi commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus Conuentum habentibus, Superiores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. *¶ In ceteris*

^a Supra sess. 21. de refor. cap. 8.

ceteris omnibus prefatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca & iura concernunt, firma sint, & illæsa.

Abbates, Priores, aliosque Regularium Prefectos visitandi ius habere monasteria, aliaque sibi subiecta loca, per hunc text. resolut. AZOR. *instit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 18. versic. sexto, & p. 2. lib. 3. cap. 40. quest. 9.* Ego ipse in collect. ad cap. ultim. numer. 3. de statu Monach.

a Episcopis non subiecti.] An Episcopi possint visitare 2. Ecclesias Ordinum Militarium, exigendo rationem à Reëctoribus, & ab æconomis, visitando Confratrias? Negat Fr. Emman. q. regul. tom. 1. q. 36. art. 3.

ß In ceteris omnibus prefatorum Ordinum privilegia, &c.] Vide Fr. Emman. a. tom. 1. q. 17. art. 9.

Monasteria, & Prioratus prouideantur de personis Regularibus qui vitam monasticam, & Regularem obseruari faciant, & habitum suscipere cogantur.

C A P V T XXI.

- 1 Regulares vnus Ordinis, vel habitus non possunt eligi in Prælatos alterius Ordinis, vel habitus,
- 2 Reges Hispaniæ vigore indulti Adriani VI. non possunt presentare ad præfecturas Regulares personas seculares, nec Regulares alterius Ordinis.

3 Verba hæc sunt consultiua.

4 Commendatarij Abbatiarum, seu monasteriorum, quæ capita sunt Ordinum, tenentur intra sex menses Religionem illorum Ordinum solemniter profiteri.

5 Rex Hispaniæ est administrator Ordinum Militarium, & non Magister.

Concil. Lateranens. sub Leone 10. sess. 9. in Bulla de reformat. curiæ.

Cum pleraque monasteria, & etiam Abbatia, Prioratus, & Præposituræ ex mala eorum, quibus commissa fuerunt, administratione non leuia passa fuerint tam in spiritualibus, quam in temporalibus detrimenta, cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino reuocare, verum adeo dura, difficilisque est presentium temporum conditio, vt nec statim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium possit adhiberi, vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis salubriter aliquando prouideri possit, primum quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, vt in ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos conuentus habent, regulares personæ, eiusdem Ordinis expressè professæ, & quæ regi præire, & præesse possint, præficiantur. *a* Quæ verò in posterum vacabunt non nisi regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur. Quo ad ea verò monasteria, quæ Capita sunt, ac Primates Ordinum, siue Abbatia, siue Prioratus filia illorum Capitem nuncupantur, teneantur illi, qui in præfenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore prouisum, *ß* infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut ijs cedere, aliàs commendæ prædictæ ipso iure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, vt in prouisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nominatim exprimat, alteraque facta prouisio surreptitia esse censeatur, nullaque subsequenti possessione, etiam trienniali, adiuuetur.

Supra sess. 94 cap. 17.

1. Regulares vnus Ordinis, vel habitus non posse eligi in Prælatos alterius Ordinis, vel habitus, per Clem. 1. de elect. docent. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Abbatia, vers. ad quartum, Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 8. num. 78. AZOR. *instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 13. q. 11.* Fr. Ludou. Miranda in man. Pralat. tom. 2. q. 23. art. 11. conclus. 4. Soar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. c. 3. nu. 11. Fr. Sigism. a Bononia de elect. dub. 60. nu. 4. lul. Laur. variar. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 16. nu. 127. Hieron. Roder. in compend. q. regul. resol. 123. nu. 81. Paul. Layman. canon. q. de pralat. ecclesiast. elect. q. 192. resp. 1. Afcen. Tambur. de iure Abbat. to. 1. disp. 5. q. 11. Fr. Emman. q. regul. tom. 2. q. 52. art. 8. vbi expressè tenet extraneos, id est, alterius Religionis alamos non posse assumi ad prælationem illius Religionis, vbi non sunt professi nisi id auctoritate Apostolica non concedatur, vel consuetudine introductum sit, vt certo alio gremio eligendus assumatur.
2. Vide Nauarr. commento 3. de Regularib. in priu. nura. 2. & Fr. Emman. d. tom. 2. q. 123. art. 4. asserunt Reges Hispaniæ, quibus Adrianus VI. indultus presentandi in suis Regnis Abbates, & alios Prælatos collegiarum, & Regularium, saltem Consistorialium, non potuisse

presentare, ante, & multo minus post Concil. Trid. ad præfecturas Regulares personas seculares, nec Regulares alterius Ordinis, refert Nicol. Garc. de benef. p. 7. c. 10. num. 14.

a Quæ verò in posterum, &c.] Hæc verba esse consultiua, docent Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 4. q. 5. numer. 2. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 123. num. 12.

ß Infra sex menses Religionem, &c.] Habentes, seu obtinentes in commendam monasteria, quæ capita sunt, ac primates Ordinum, siue Abbatias, aut Prioratus, tenentur intra sex menses Religionem illorum Ordinum solemniter profiteri, ac prouide hunc casum excipi à generali lege tradita *supr. hac ead. sess. c. 15.* De professione non emittenda ante integrum nouitiatus annum, tradunt Cordub. in summ. q. 38. Henric. in summ. lib. 13. cap. 40. §. 2. in commento lit. O. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 6. num. 10. Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 5. cap. 4. nu. 15. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 8. n. 88. Et quod Rex Hispaniæ sit administrator Ordinum Militarium, & non Magister, ac prouide non faciat professionem, obseruat Fr. Emman. d. tom. 2. q. 122. art. 3.

Decreta Concilij de Regularibus, & Monialibus obseruentur in omnibus cænobijs, monasterijs, & collegijs quorumcunque Regularium, tam virorum, quam mulierum, non obstantibus quibuscunque priuilegijs, & cura incumbit Episcopis, & alijs Prælatibus, & superioribus, vt in text.

C A P V T XXII.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Clausuræ præcepto tenentur Moniales illorum monaste-

riorum, quibus ante Concil. nunquam admissa fuerat.

3 Moniales conuerse, & tertiariæ professæ ad eandem tenentur

tenentur clausuram.

4 Renocatoria priuilegiarum, exemptionem, &c. qua decretis Concilij Trid. contrariantur.

5 Religiosi delinquentes excommunicari, & alijs penis puniri possunt ab Episcopo in casibus, quibus eius iurisdictioni subduntur.

Hæc omnia & singula in superioribus decretis contenta, obseruari sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobijs, ac monasterijs, collegijs, ac domibus quorumcumque monachorum ac regularium, a necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ, viuant, & quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, vel constitutionibus, & sub custodia, vel gubernatione, vel quavis subiectione, aut annexione, vel dependia cuiuscumque Ordinis, vel mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorumcumque: & non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs sub quibuscumque formulis verborum conceptis ac Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus, & regulis etiam iuratis, atque etiam consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares tã viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula, vel statutis viuunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & obseruantia sancta Synodus amonere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, vt omnia, & singula supradicta quamprimum executioni demandentur: præcipit omnibus Episcopis in monasterijs sibi subiectis, & in omnibus alijs, ipsi in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum supradictorum, vt statim prædicta exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Cœcilia prouincialia supplicent, & coërceant. Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia, per deputationem aliquorum eiusdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Resp. & Magistratus, & in virtute sanctæ Obedientie præcipit, vt velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in superioribus contentæ reformationis executione suam auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti, vt sine vlllo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

1. **V**ide Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 1. quæst. 8. artic. 6. & tom. 2. q. 108. art. 2. in fine. & quæst. 112. art. 1. & tom. 3. quæst. 23. art. 5. & in explicat. Bullæ Cruciatæ, §. 5. dub. 3. fol. 33. Campan. in diuersor. artic. canon. rubr. 12. c. 13. ex n. 167. Sanchez 2. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. c. 15. ex n. 10. Bonacin. de clausura & penis tam violentibus impositis, q. 1. puncto 2. Hieronym. Veneros. Leyua in examine Episcop. lib. 6. c. 21. n. 6. meupium de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 102. num. 9. a. Nec non quarumcumque Sanctimonialium, &c.] Moniales omnes, etiam professas Ordinum Militiarum S. Iacobi Calatræ, & Alcantare clausuræ præcepto adstringunt, resoluunt Llamas in methodo curat. in append. §. 1. in fine. Nauarr. commento 4. de Regular. n. 44. versic. quinto nota, Fr. Emman. d. tom. 1. q. 44. artic. 2. & Sanchez d. lib. 6. cap. 15. n. 10. Ego ipse dicto num. 9. versic. quam Moniales.*

2. **C**lausura præcepto teneri Moniales illorū monasteriorū, quibus ante Concil. Trid. nunquā admissa fuerat, docent Nauarr. d. comment. 4. n. 25. versic. octauo nota, Fr. Emman. d. tom. 1. q. 44. artic. 2. AZOT. institut. moral. p. 1. lib. 13. c. 8. q. 1. versic. ex his planè, & versic. item quæbatur, Sanchez d. c. 15. num. 12. Ego ipse d. num. 9. versic. item eodem.

Vnde facultates Monialibus professis concessas ante Conciliū Trid. & Motum proprii Pij V. incip. Circa pastoralis, existendi intra Conuentum in aliquibus honestis locis, abolitas esse per Trid. in præfenti, & dictum Motū proprium, & solum suffragari post huiusmodi decretum obtentas cum sufficienti illorū derogatione, obseruant Nauarr. d. comment. 4. n. 53. notab. 2. & Sanchez d. c. 15. n. 18. Bonacin. d. quæst. 1. puncto 2. num. 2. versic. nec obstat tercio.

3. **M**oniales conuersas, & tertiaras professas ad eandē teneri clausuram, resoluunt Nauarr. d. comment. 4. n. 45. Fr. Emman. tom. 1. quæst. 44. artic. 4. Sanchez d. cap. 15. n. 13. Ego ipse d. n. 9. versic. item ad eandem, Fr. Ludou. Miranda de saceris Monialibus q. 1. art. 3. & 5. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 8. num. 14. & 17. Bonacin. d. puncto 2. num. 2. vbi num. 3. cum

Soar. d. cap. 8. num. 16. aduertit Nouitias non teneri ad clausuram, & num. 4. subdit illas scēmas, quæ non sunt verè Moniales, non teneri ad clausuram, etiam si aliqua simplicia vota emittant.

β Non obstantibus eorum omnium, &c.] Pius Papa II. *in sua constit. incip. In Principis, sub dat. 13. Kalend. Martij 1565. reuocauit priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, conseruatorias, indulta, Mare magnum, & alias quascumque similes gratias, in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilij Trident. contrariantur. Et licet Pius V. in sua constit. incip. Et si mendicantium, sub dat. 17. Kal. Septembris 1567. confirmasset priuilegia Ordinibus Mendicantium concessa, & alia de nouo concesserit, ac Conc. Trid. vbi de his loquitur, declarauerit, postea Gregorius XIII. dictam Pij V. constitutionem reuocauit, & reduxit ad terminos iuris communis, & Concilij Trid. Constit. sua, incip. In tanta, sub dat. Kalend. Martij 1572.*

Delinquentes Religiosos in casibus, in quibus ex Conc. Trid. iurisdictioni Episcoporum subduntur, excommunicari, & alijs penis puniri posse ab Episcopo, cum quoad contenta in dicto Concilio cessent omnia eorum priuilegia, & exemptiones per text. in præfenti, & dictam constit. Pij V. docent Piafec. in præf. Episcop. p. 2. c. 3. n. 52. versic. delinquentes, Genues. in præf. Archiep. Neapol. c. 59. n. 8. ex eo, quia Conc. hic mandat obseruari omnia decreta de Regularibus, non obstantibus priuilegijs, & deputat executores Episcopos, hinc sequitur, quod cum nulla ratio priuilegiarum sit habenda, nec Conciliū restringat modum compellendi, remittitur arbitrio ipsius Episcopi, l. 1. ff. de iure delib. in terminis Aldan. in compendio Canon. resolut. lib. 2. tit. 18. num. 10. vbi in vna Liman. 19. Septembr. 1625. refert decimū licere Episcopo, etiam penis, & censuris Ecclesiasticis in decretis eidem specialiter commissis hæc sess. 25. de Regul. Regulares compellere ad eorum executionem.

DE REFORMATIONE.

Episcopi fructus suarum Ecclesiarum, non consanguineis, & familiaribus, sed pauperibus distribuant, & traditur ipsis in hoc decreto norma viuendi.

C A P V T P R I M V M.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Baldachinum in Ecclesia loci dominus erigere non

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

potest.

3 Episcopi modesta suppellectili & mensa vti debent.

Kk

4 Ecclesia